

# Altink-affaire II

Vervalsingen schilderijen Groninger Ploeg



DEEL II

## Perspublicaties

2001-2020

Groningen, maart 2021

*De eerste maatschappelijke missie van Johan Meijering*



**Altink-affaire II**  
**Vervalsingen schilderijen Groninger Ploeg**

**Perspublicaties**  
2001 - 2020

*De eerste maatschappelijke missie van Johan Meijering*

## Colofon

ISBN: 978 90 8314701 7

2021

© 2021 Johan Meijering

Samenstelling: Drs. J.L. Meijering

Deze publicatie is tot stand gekomen onder auspiciën van de Johan Meijering Stichting.

Inhoudelijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid ligt bij de auteur/samensteller.

Deze heeft alle mogelijke moeite gedaan om rechthebbers van copyright/beeldrecht te achterhalen.

Vormgeving: Elzo Smid Ontwerp

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm op op welke wijze dan ook, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de auteur/samensteller.

Type- en zetfouten voorbehouden.


**JOHAN MEIJERING STICHTING**

Deze publicatie is tot stand gekomen onder auspiciën van de Johan Meijering Stichting, die op 9 november 2017 in Groningen is opgericht. De stichting beheert het Cultureel Erfgoed van drs. Johannes Lourens Meijering, geboren te Kampen op 19 maart 1947, wonende te Groningen. Het levenswerk van Johan Meijering beslaat een tijdsbestek van 1964 t/m 2019 en bestaat uit negen uiteenlopende projecten op cultureel en maatschappelijk gebied.

De stichting heeft ten doel:

- a het bijeenbrengen en behouden van alle zaken die betrekking hebben op het immaterieel en cultureel erfgoed van Johan Meijering en/of aan hem gerelateerde onderwerpen;
- b het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a het onderhouden, in stand houden en exploiteren van de website:  
[www.johanmeijeringstichting.nl](http://www.johanmeijeringstichting.nl);
- b het publiceren of doen publiceren over Johan Meijering dan wel zijn ideeën, visies en overtuigingen;
- c het opsporen en registreren en het zo mogelijk in eigendom, bezit of bewaring verkrijgen van voorwerpen, documenten en afbeeldingen, die voor genoemd erfgoed van Johan Meijering van historische betekenis zijn;
- d het uitgeven en publiceren van artikelen en nieuwsberichten over de ideeën, visies en overtuigingen van Johan Meijering;
- e het waarborgen van de continuïteit van al het voorgaande en het zijn van een veilige bewaarplaats voor alle zaken die Johan Meijering aangaan, waaronder publicaties, boeken, foto-, beeld- en archiefmateriaal, en alle andere wettige middelen.

### **Cultureel erfgoed**

Op 25 november 2014 zijn diverse culturele activiteiten van Johan Meijering in de periode 1964-2020 door het Regionaal Historisch Centrum 'De Groninger Archieven' erkend als cultureel erfgoed. De archieven van Dansclub Kuifje '64 en International Police Association (IPA) in de periode Leeuwarden én in de periode Groningen: Kijkbungalow Minerva, Kunst & Kunst, Kunsthuis De Permanente, stichting La Pasi3n, stichting Do, Altink Affaire II (kunstvervalsingszaak De Groninger Ploeg), La Nueva Pasi3n, stichting 'Staakt het Vuren' en 'Forum Groningen' zijn door Meijering aan dit historisch centrum geschonken. De archieven van al deze projecten zullen worden overgedragen en ondergebracht bij de 'Groninger Archieven' in het 'Archief Johan Meijering'. (19-03-1947). Ook het archief van de ouders van Johan Meijering, Willem Meijering (Zuidlaren, 23 februari 1919 Doetinchem, 13 juni 2004) en Dina Meijering-van Gelder (Beilen 17-09-1920 Roosendaal 01-06-1998) zijn door de erfgenamen in 2020 geschonken aan de 'Groninger Archieven' en zullen volgens de collectiebeheerder particuliere archieven op 7 mei 2020 eveneens worden opgenomen in het 'Archief Johan Meijering'.

# Inhoud

	Inleiding	2
	<b>PERSPUBLICATIES</b>	
2001	En weer waren de Altinks vals	7
2005	‘Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit’	14
2006	Priegelen met Ploegers Steekspel over ‘erfenis’ Groningse kunstenaarsgroep	17
	Zorgen over goede naam van schilderijen De Ploeg Stichting in oprichting wil keurmerk	25
	Valse kunst	27
	Cor van Loenen, kunstschilder en omstreden Ploeg-verzamelaar ‘Het gesodemierter moet nu eens ophouden’	28
	‘Het blijft een mening’	31
2007	Schilder Van Loenen weer vrijuit	38
	‘Dit is een vrijbrief voor oplichters’	39
	Dagboek van donderdag 25 januari 2007	40
	Gedicht van de week: Johan Meijering	42
	Niemand doet iets	43
2008	‘Vals’ zeggen kunstexperts, maar de rechter twijfelt	49
	‘Bizar’ vonnis maakt vals Ploeg-werk echt	50
	Een tegen allen, allen tegen een	51
2010	Wapen u tegen valse kunst	54
	Nieuw deel in vervalsingssoap, Schimmenspel rond De Ploeg	60
	‘Ik heb er geen zak verstand van’	62
	Oplopende emoties bij rechter	64
	Justitie zoekt kunstexpert	66
	Koper moet bewijzen dat schilderijen vals zijn	67
	Kunstrel: 1-0 voor van Loenen	68
	Ploeg-kenners willen rechtszaak mijden	69

	De Tweede Altink-affaire: Schimmige vervalsings- en oplichtingszaak rond kunst	71
2011	Vervalste Altink, Vervalsingen bij rechter	79
	Rechter buigt zich over kunst Zaak valse Ploeg-schilderijen voor Leeuwarder Gerechtshof	81
	Experts kraken kwaliteit valse Ploeg-doeken	83
	Een signatuur zegt dus niet zoveel	84
2012	Verkocht als echte 'Ploegschilderijen'	90
	Hof verklaart twee doeken van Ploeg-schilder Jan Altink vals	92
	Rechter besluit dat twee van Altinks schilderijen vals zijn	97
	Uitspraak in kwestie 'Groninger Ploeg': twee van de vijf betwiste werken 'vals' verklaard	99
	Kunstverzamelaar wint rechtzaak om valse Altinks	103
	Hier is Recht Gesproken, met hoofdletters	104
	De wondere wereld van de vervalsing	106
	Van Loenen: Deskundigen zijn ondeskundig	110
	OM Assen seponeert Ploeg-zaak	111
2013	Hoezo vals?	112
	Advocaten van Meijering en Van Loenen proberen te schikken	115
	Klacht over uitblijven vervolging in Altink-affaire	116
	Hof wijst klacht Johan Meijering af	117
2014	Hof verklaart zaak valse Altinks verjaard	118
	Kunsthandelaar in hoger beroep in schilderijensoap	119
2016	Ploeg affaire gaat nieuwe fase in	120
	Kunst en recht: Valse kunst: voorkomen en genezen	121
	'Als iets mij raakt, kom ik in actie'	122
2018	Meijering hoeft vervalste Ploeg-schilderijen niet af te staan	128
	Domme Duco	129
	In dit Franse museum bleek meer dan de helft van de kunstwerken vals	131

## VERVALSINGEN SCHILDERIJEN GRONINGER PLOEG

	Maatregelen tegen valse kunst: 'Soms denken mensen écht rijk te worden'	136
2019	Rijdende kunstrechtbank moet geschillen in kunstwereld eerlijker berechten	139
	Hoger beroep kunstvervalsingszaak De Tweede Altink-affaire	140
	Vete om 'vals werk' De Ploeg gaat door	141
	Rechtszaak Van Loenen en Meijering om vervalste schilderijen is 'een ziekmakend proces'	143
	Slepende kunstvervalsingsaffaire weer voor gerechtshof	145
	Altink-zaak is 'een ziekmakend proces'	147
	'Dit is een ziekmakend proces, al jaren'	149
	Kunstvete sleept zich voort	151
	Museum Valse Kunst Vledder	153
	Meijering trekt aan kortste eind in jarenlange kunstaffaire	158
	Jarenlange kunstaffaire ten einde	159
	Ploegverzamelaar slikt zijn verliezen	160
	Hof beslecht bittere juridische strijd over vervalste kunst in Groningen	162
	Johan Meijering is trots op wat hij heeft aangetoond over valse Ploeg-schilderijen	164
	Cor van Loenen doorbreekt stilzwijgen over waardeloze De Ploeg-schilderijen	166
	Kunstverkoper wil zijn De Ploeg-vervalsingen terug	171
	Veroordeelde kunstvervalser eist valse schilderijen terug via kort geding	172
	Nieuwe aflevering in jarenlange kunstsoap rond vervalsingen	175
	Toch weer rechtszaak om 'valse' schilderijen	176
	Veroordeelde kunstvervalser eist valse schilderijen terug via kort geding	177
	De Ploeg-vervalsingen moeten terug naar verkoper	180
	Rechter: Vervalste Ploeg-schilderijen terug naar verkoper	181
	Vals verklaarde De Ploeg-kunstwerken moeten terug naar handelaar	183
 <b>TV-UITZENDINGEN</b>		
	Televisie-uitzendingen Altink-affaire II	185



**PERSBERICHTEN PERIODE 2007-2020**

15 juni 2007	188
20 februari 2008	191
1 juni 2010	194
8 juni 2010	197
1 februari 2011	200
4 juli 2018	202
12 mei 2019	209
25 juli 2019	212
27 augustus 2019	229
Curriculum Vitae Johan Meijering	237
Verschenen boeken	244

## Inleiding

In het Nederlandse kunstcircuit gaan kunstkopers jaarlijks voor miljoenen euro's het schip in, omdat de schilderijen na aankoop vals blijken te zijn. In tegenstelling tot andere Europese landen wordt er in Nederland weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om valse werken strafrechtelijk in beslag te nemen en verbeurd te verklaren. Onmiddellijk ontstaan er twee vragen. Hoe is het mogelijk dat er weinig in beslag wordt genomen? En ten tweede, hoe kan het dat er relatief veel valse werken in omloop zijn? Hier wordt later op teruggekomen. De hoeveelheid strafbare feiten met kunst worden door overheid en politiek onderschat. In de USA staat kunst op de derde plaats van illegaal geld verdienen, na wapens en drugs. Zou het in Nederland anders zijn?

Algemeen wordt aangenomen dat circa 20 procent van wat feitelijk bij kunstveilingen onder de hamer komt vals is.

*'Henk Schutte voert in zijn boek 'Kunstmafia' Thomas Hoving op, de ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en één van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, die zegt dat zeker 40 procent van de kunst in musea nep is,' aldus een publicatie van het Nieuwsblad van het Noorden op 7 december 2001.*

Van 7 september 2007 tot 13 januari 2008 vond in het Grapphikmuseum Pablo Picasso in Münster de tentoonstelling 'Wa(h)re Lügen', Original und Fälschung in Dialog plaats. Uit informatie over deze tentoonstelling blijkt dat de schade aan de cultuur ten gevolge van valse kunst in het handelsverkeer niet eenvoudig te berekenen is. Er wordt een jaarlijkse omzet in de Duitse kunstmarkt genoemd tussen de 2 en 2.5 miljard Euro. Ook maakt Hans A. Lüthy, voormalig directeur van het Instituut voor kunstwetenschap in Zürich, een schatting dat 40-60 procent van alle schilderijen van overleden kunstenaars vervalst zijn! Zijn de taxateurs dan allemaal sukkels of is er iets anders aan de hand, een doofpotcultuur? In deze wereld kent iedereen elkaar en je gaat je collega niet snel 'ophangen', want je verdient ook geld aan elkaar.



drs. Johan L. Meijering

## **Bedreiging**

Door het vervalsen van kunst dan wel de handel in valse kunst worden de Nederlandse culturele erfgoederen, waaronder die van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' ernstig bedreigd. Op grond van de vele publicaties in de media en het jarenlange onderzoek van Johan Meijering kan er vanuit worden gegaan, dat sedert ca. 1990 zeker honderden valse schilderijen van deze noordelijke kunstkring in omloop zijn. Johan Meijering is hiertegen in actie gekomen.

## **Actie**

Drs. Johan L. Meijering begon naar aanleiding van een persoonlijke ervaring een soloactie en strijdt vanaf 2003 met steun van een aantal sympathisanten tegen het vervalsen van kunst, de handel en het verhandelen van valse kunst en de verloedering in de Nederlandse kunstwereld, in het bijzonder die van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. De eerste van in totaal drie maatschappelijke missies van oud-politieman, socioloog en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen werd een feit.

De tweede maatschappelijke missie van Johan Meijering is het consumentenvuurwerk. Na deze tweede missie zou er nog een derde en laatste missie van Johan Meijering volgen in 2016 en 2017, de strijd tegen het verspillen van gemeenschapsgelden van grootschalige culturele bouwprojecten, in het bijzonder de bouw van het Groninger Forum.

Johan Meijering deed een poging tot de oprichting van twee stichtingen 'Oprechte Kunst en 'Echt/Vals', gaf drie publicaties uit over dit onderwerp en hield een voordracht op het symposium 'Echt/Vals', een lezing over 'De Groninger Ploeg', organiseerde diverse kunstmanifestaties en opende vele tentoonstellingen.

Hij deed jarenlang diepgaand onderzoek over kunstvervalsingen en de handel in valse kunst in het bijzonder die van deze kunstkring.

Hij constateerde dat er vanaf het begin van de jaren negentig van de vorige (20<sup>e</sup>) eeuw honderden valse Ploegwerken in omloop waren. Het fenomeen kunstvervalsingen werd op de kaart gezet en krijgt inmiddels jarenlang nationale en internationale aandacht in de media en resulteerde onder meer in een terugkerend internationaal congres in Den Haag. Meijering ontving bij zijn maatschappelijk missie jarenlang bijzonder veel steun van Juul van der Linden, oud-rechercheur en oud-projectleider bij de Amsterdamse politie.

### **De aanleiding**

Meijering werd in 1990 opgelicht door kunstschilder Cor van Loenen en zijn vrouw, toentertijd zijn huisvrienden. Zij verkochten hem Ploegschilderijen, als aanvulling voor zijn privéverzameling van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. In 2002 kwam hij via de toenmalige conservator van het Groninger Museum dr. Han Steenbruggen erachter, dat de schilderijen die Meijering gekocht had van Van Loenen, met mondelinge en schriftelijke garantie, niet authentiek waren. Het echtpaar Van Loenen bleek niet bereid te zijn de koopsommen te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt was deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.

Wat begon als een redelijk eenvoudige zaak, (Van Loenen hoefde immers alleen de schilderijen terug te nemen en de koopsommen te restitueren), bleek een eindeloos traject te worden. Sterker nog, de zaak is na al die jaren nog steeds niet afgerond. Meijering startte op 30 januari 2003 een civiele procedure om zijn geld terug te krijgen en deed vanaf 2004 diverse aangiften bij de politie.

### **Schenking privé-kunstcollectie**

Begin jaren negentig van de vorige eeuw begon Meijering met het verzamelen van kunst en bouwde in de loop der jaren een omvangrijke privé-kunstcollectie op. Deze kunstcollectie raakte

besmet door de affaire Meijering-Van Loenen en de media-aandacht die deze affaire te weeg bracht. Meijering kon daardoor zijn privé-kunstcollectie niet (meer) of nauwelijks te gelde maken, omdat verzamelaars bevreesd waren dat de schilderijen mogelijk afkomstig waren van het echtpaar Van Loenen en twijfelden aan de authenticiteit van de privé-collectie van Meijering. Meijering besloot daarop een groot deel van zijn kunstcollectie te schenken aan goede doelen. In de periode 2005 t/m 2014 schonk hij in totaal 136 schilderijen aan de stichting Beatrix Kinderkliniek van het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Nederlandse Rode Kruis - district Groningen, stichting Oosterlengte in Winschoten, het Universitair Medisch Centrum Groningen, het St. Lucas Ziekenhuis in Winschoten en het Rode Kruis in Winschoten.

In dit document wordt aandacht geschonken aan deze omvangrijke zaak, bekend onder de naam 'Altink Affaire', zowel aan de civielrechtelijke als de strafrechtelijke procedure, aan de betekenis van valse Ploegschilderijen, publicaties en media-aandacht. Er wordt afgesloten met een samenvatting en conclusies. De opgenomen bijlagen geven de lezer aanvullende informatie.

*“Het lijkt er op dat er tot op de dag van vandaag vanuit het Noorden enthousiast gewerkt wordt aan de uitbreiding van het oeuvre van de in 1971 overleden kunstenaar.”*



*Cees Hofsteenge  
...grijs circuit...*



*Johan Meijering  
...‘onbekende’  
Ploeg...*

*Berichten uit een grijs circuit***En weer waren de Altinks vals**

Bij veilinghuizen duiken de laatste tijd opmerkelijk veel ‘onbekende’ doeken van Ploegschilder Jan Altink op. Het lijkt er op dat er tot op de dag van vandaag vanuit het Noorden enthousiast gewerkt wordt aan de uitbreiding van het oeuvre van de in 1971 overleden kunstenaar. “In het Noorden is een groot grijs circuit, dat rommelt maar wat aan”, verzuchtte de Groninger kunsthandelaar en Ploeg-expert Cees Hofsteenge onlangs. Hoe ziet dat grijze circuit er uit? Wie bewegen zich in die grijsheid? En wat voeren ze uit?

Nieuwsblad van  
het Noorden

7 december  
2001

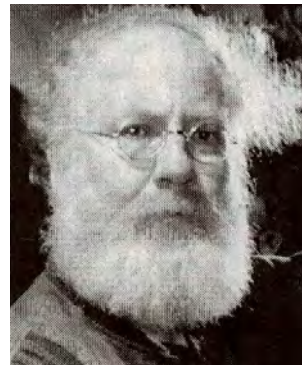
pagina 21



*Johan van den Hende*  
...‘schiet bokken’...



*Arie Zuidersma*  
...gepruts...



*Cor van Loenen*  
...‘hetze’...

Ploegschilder Jan Altink is toch al sinds 1971 dood, maar als je bekijkt hoeveel ‘onbekend’ werk er de laatste tijd opduikt, zou je zeggen dat hij nog altijd aan het schilderen is met de energie van een 20-jarige. Vorige week nog had veilinghuis Sotheby’s een gouache en een olieverfschilderij van Altink in de aanbieding. Die trok het veilinghuis schielijk terug. De werken zijn namelijk ‘niet goed’ zoals men dat in het veilingwezen, met gevoel voor understatement, noemt. Niet goed, betekent ‘waarschijnlijk vals’. Niet dat die woorden in de zeer discrete veilingwereld snel zullen vallen. Bij de geringste twijfel over de echtheid van een doek hoort een veilinghuis het doek terug te trekken. Verder wordt er gezwegen. Vooral over de vraag wie het doek heeft ingebracht.

Het veilingwezen heeft baat bij zwijgzaamheid, of ‘discretie’, zoals men het liever noemt. In zijn boek *Magenta* schrijft meestervervalser Geert Jan Jansen dat veilinghuizen niet zozeer de echtheid van een doek taxeren, als

*“Feit is wel dat er sinds 1995 een collectie met honderden ‘onbekende’ Ploegwerken spoorloos is. In april van dat jaar werd de kunstcollectie van de Hoogezandster zakenman en kunstminnaar Desi Zwaneveld, met daarin die Ploegwerken, door de fiscus in beslag genomen.”*

wel de kans dat de omstreden herkomst wordt ontdekt. Henk Schutte schetst in zijn boek *Kunstmaffia* een nog somberder beeld. Hij voert Thomas Hoving op, de ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en een van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, die zegt dat zeker veertig procent van de kunst in musea nep is.

Feit is wel dat er sinds 1995 een collectie met honderden ‘onbekende’ Ploegwerken spoorloos is. In april van dat jaar werd de kunstcollectie van de Hoogezandster zakenman en kunstminnaar Desi Zwaneveld, met daarin die Ploegwerken, door de fiscus in beslag genomen. “Daarmee dacht de fiscus een miljoenenvangst te hebben gedaan”, meesmuilt de in *De Ploeg* gespecialiseerde kunsthandelaar Cees Hofsteenge. “De waarde van de doeken bleek uiteindelijk enkele duizenden gulden te zijn.” Oftewel: het gros was ‘niet goed’, oordeelden de door de fiscus ingehuurde experts.

Vanachter de thee in zijn met antieke meubels en schilderijen gedecoreerde woning, laat Zwaneveld weten dat hij het met die analyse niet helemaal eens is. “Het was een verzameling van jaren. Zestig tot zeventig procent was wel degelijk echt.” Waar hij de schilderijen kocht, weet Zwaneveld niet meer precies. “Een keer op de markt, een keer op een veiling.”

Overigens deed Zwaneveld zijn kunstcollectie vlak voor de inbeslagname voor 1,7 miljoen gulden van de hand aan Anna de Groot uit Nieuw Buinen. Over deze deal zijn de advocaten van De Groot en Zwaneveld tot op de dag van vandaag aan het kissebissen voor de rechter. Zwaneveld zegt dat het de bedoeling was dat zijn zoon en De Groot een Ploeg-museum zouden stichten in Ten Boer. De advocaat van De Groot beweert echter dat de schilderijen nooit zijn ontvangen door zijn cliënte. De advocaat van Zwaneveld bestrijdt dat en voegt er zelfs aan toe dat hij ‘bij geruchte’ heeft vernomen dat De Groot de schilderijen heeft doorverkocht.





*De 'niet goede'  
door Sotheby's  
teruggetrokken  
gouache van  
Altink.*

“In ieder geval: de schilderijen zijn weg”, zegt Zwaneveld. En dat gaat de zakenman aan het hart, ‘want ik hou van kunst’. Na de thee geeft hij een rondleiding door de donkere kamers van zijn enorme huis in Hoogezand. Met een zaklamp beschijnt hij een voor een de talloze doeken aan de wand. Een Dijkstra, een Wiegers, een Van Dulmen Krumpelman...

Bij Sotheby's staan ze er sinds maandag gekleurd op. Twee Altinks in volle kleurenpracht in de catalogus en ze dan moeten terugtrekken, leuk is het niet. “U belt over de Altinks?”, vraagt een expert moderne kunst bij het gerenommeerde veilinghuis, “Ik ben niet the expert in charge!” De persvoorlichter van Sotheby's komt, gevraagd naar de reden waarom juist deze doeken zijn afgekeurd, niet veel verder dan: “Er valt zo weinig over te zeggen. Onze experts zijn gewend om naar kunst te kijken. Het is ervaring. Daarvoor zijn het experts, hè.”

De ervaring van de experts bij Sotheby's kan niet tippen aan de ervaring van de bejaarde dame die onlangs een Groninger lijstenmakerij binnenschuifelde en daar een olieverfschilderij van Altink ontwaarde, dat precies lijkt op de door Sotheby's teruggetrokken gouache. Deze dame, die voor de oorlog, tijdens de hoogtijdagen van De Ploeg, veelvuldig in kringen rond de kunstenaarsbende verkeerde, bedacht zich niet toen ze het doek zag en riep uit: ‘Als dat een Altink is, ben ik Napoleon.’ Om er na enig nadenken aan toe te voegen: ‘Of Altink was dronken, dat kan ook.’

Een andere expert die, tot zijn grote ergernis, erg vaak met valse Ploeg-



*Het 'niet goede'  
door Sotheby's  
teruggetrokken  
olieverfschilderij  
van Altink.*

werken wordt geconfronteerd, is de stad-Groninger in De Ploeg gespecialiseerde kunsthandelaar Richard ter Borg. Regelmatig wordt zijn expertise ingehuurd door veilinghuizen in het westen. “Laatst moest ik vijftig Ploegschilderijen taxeren voor een veilinghuis in het westen. Geen een was goed. De eigenaar kwam uit Groningen. Ja, ik kan natuurlijk niet zeggen wie dát was.”

Regelmatig ziet Ter Borg valse Ploegwerken opduiken op veilingen. “Vorig jaar nog, bij een van de grote veilinghuizen in het westen. Een

*“Het is een crimineel circuit.”*

Dijkstra, honderd procent vals. De stichting Dijkstra belde me er over op, de stichting De Ploeg, het Groninger Museum. Dus ik sein het veilinghuis in. Sta ik daar op die veiling, komt er ineens een vent naast me staan en die zegt: ‘Ik hoor dat jij praatjes rondstrooit over mijn schilderij’. Zo’n veilinghuis doet alles om de inbrenger af te schermen en in de tussentijd krijg ik dus diezelfde inbrenger in mijn nek! Ik zeg nooit meer iets, want het is een crimineel circuit.”

Behalve de deze week door Sotheby’s teruggetrokken Altinks, werden begin november door het Groninger Venduhuis Van den Hende twee Altinks teruggetrokken omdat werd getwijfeld aan de echtheid van de doeken. Eén van deze twee teruggetrokken doeken, Winterlandschap, heeft twee duidelijke banden met het Noorden. Dit doek werd tien jaar geleden ook al eens teruggetrokken door Sotheby’s. Dat was het begin van een enorme rel, die culmineerde in de arrestatie van de Beilense kunstenaar Cor van Loenen, die er van werd verdacht de doeken te hebben vervalst. Hofsteenge was een van de deskundigen die overtuigd waren van de valsheid van de doeken, maar uiteindelijk werd de zaak tegen Van Loenen geseponeerd.

Dat het, ook voor een keurig veilinghuis, geen sinecure is om vast te stellen of een schilderij goed of niet goed is, ondervond ook Jaap Tempelman, een kennis van Van Loenen, vorig jaar. “Van Loenen vroeg me om een paar doeken van onder anderen Johan Dijkstra te laten taxeren. Hij heeft namelijk geen auto. Dus ik reed naar Van den Hende en die zei dat hij me mocht feliciteren, omdat ik een echte Dijkstra had. Hij taxeerde het op 65.000 gulden.” Een paar dagen later had Van Loenen, via Tempelman, het taxatierapport in de bus. Twee weken later kreeg Tempelman echter opnieuw post van Van den Hende. Of hij het taxatierapport maar terug wilde sturen, want er was toch twijfel over de authenticiteit gerezen.

Van den Hende geeft een iets andere lezing. “Tempelman heeft een valse verklaring afgegeven. Hij zei namelijk dat de doeken van hem waren. Kijk, we zien een schilderij twee minuten en we maken een foto. Aanvankelijk

*“Als dat een Altink is, ben ik Napoleon.  
Of Altink was dronken, dat kan ook.”*

*“Maar ik wil niets, maar dan ook helemaal niets met vervalsingen te maken hebben. Ik vind het vreselijk wat er allemaal gebeurt op dit moment.”*

leek het goed, maar later hoorde ik van een collega dat hij deze doeken bij Van Loenen had gezien.” Nadere bestudering van de foto bracht Van den Hende vervolgens tot de overtuiging dat de doeken waarschijnlijk vervalst waren.

De getergde Van Loenen is intussen woedend over de ‘hetze’ die naar eigen zeggen tot op de dag van vandaag tegen hem wordt gevoerd. “Van den Hende ziet me aankomen met een Ploegwerk. Dan zegt hij natuurlijk ongezien dat het vals is. Of je nou bij handelaren in Den Bosch, Arnhem of Amsterdam Ploegwerk aanbiedt, allemaal verwijzen ze je door naar Van den Hende. Hij is de deskundige. Maar ik zie hem de ene bok na de andere schieten!”

Van Loenen heeft het gevoel dat hem af en toe op een verschrikkelijke manier een loer wordt gedraaid. Een paar jaar geleden werd hij gebeld door de recherche Midden Nederland. “Of ik even wilde komen kijken.” Ze hadden wat schilderijen gevonden. “Dat waren mijn schilderijen. Maar iemand had er de naam van Altink onder gezet.”

Het vorige maand door Van den Hende teruggetrokken doek, Winterlandschap, heeft een andere duidelijke link met het Noorden. De Zuidlaarder schilder Arie Zuidersma, onlangs benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, vertelde begin november deze tien jaar geleden al door Sotheby’s afgekeurde Altink te hebben ‘gerestaureerd’. Daarbij voorzag hij de bomen op dit doek van iets rondere lijnen en voegde hij een aantal rietkragen toe. Vervolgens verkocht hij het aan ‘een verre neef in het Westen’. Groot was, naar eigen zeggen zijn verbazing toen het Winterlandschap vorige maand opdook bij het Groninger veilinghuis Van den Hende.

Van den Hende gelooft niks van het verhaal: “Tien jaar geleden stonden die vervalste Altinks heel sterk in de aandacht. Nu probeert men de doeken op slinkse wijze weer op de markt te brengen. Bijvoorbeeld door te retoucheren, zodat je het doek niet meteen herkent.”

Van Loenen is verbijsterd over de restauratieactie van Zuidersma. “Ik vind het een aardige man, maar hoe kun je in Godsnaam op die manier aan zo’n prachtig schilderij zitten prutsen?!”

Zuidersma en Van Loenen hebben iets gemeen. Het Golden Tulip-hotel in Zeegse. Daar hangt werk van zowel Van Loenen als van Zuidersma. De werken zijn te koop. De receptioniste geeft een telefoonnummer af. Via dit nummer zijn de doeken te bestellen. Bij Johan Meijering, die ook wel Tango Johnny wordt genoemd, aangezien hij in de stad Groningen zijn passie voor de tango koestert in zijn Tangosalon La Passion. Tango Johnny geniet in bepaalde kunstkringen bekendheid vanwege zijn, ook naar eigen zeggen, zeer uitgebreide collectie Ploegwerken. In die collectie ‘zeer veel onbekend werk’, aldus de dansliefhebber. “Maar ik wil niets, maar dan ook helemaal niets met vervalsingen te maken hebben. Ik vind het vreselijk wat er allemaal gebeurt op dit moment.”

Dáárover zijn zowel de handelaren, als de kunstenaars, als de liefhebbers het roerend eens. Van den Hende geeft de vervalsers die ‘op slinkse wijze’ proberen hun waar te slijten weinig kans meer. “Iedereen is nu weer goed wakker.”

“Er wordt zo ongelooflijk veel genept in dit wereldje”, zegt Ter Borg. “Er wordt maar wat aangeklodderd, in de hoop dat er af en toe een valse doorheen glipt.”

Van Loenen: “Ik ben beu van verdachtmakingen van zogenaamde deskundigen als Van den Hende en Hofsteenge, die de ene bok na de andere schieten.”

Bram Hulzebos

---

De Groninger  
Gezinsbode

27 juni  
2005

pagina 9

---

*Twijfelachtige werken bij Aanblick*

**‘Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit’**

Een landschap van Ploegschilder Jan Altink. Te koop. Bij Galerie-Aanblick, die bijna tweeënhalve jaar geleden aan de Nieuweweg opende. Ook een landschap van Johan Dijkstra is op de site te zien. Tenminste..., zelfs voor een niet al te geoefend oog doen de schilderijen vreemd aan. Is dit goed? Als dan ook nog kond wordt gemaakt van werken van Cor van Loenen, gaat er een belletje rinkelen. Dit lijkt niet goed.

We vragen een kenner. Han Steenbruggen, conservator van het Groninger Museum en Ploeg-specialist, heeft de doeken gezien en is vrij duidelijk: “Met wat ik weet en wat ik zie, kan ik niet anders concluderen dan dat die werken van Altink en Dijkstra fout zijn. Dit wijkt zo ontzettend af. Die Altink is zelfs zo knullig gedaan, het is bijna schandalig.”

Dan die naam, Cor van Loenen, wiens werken eveneens te zien zijn aan de Nieuweweg. Het is niet de eerste keer dat er onechte doeken van Altink opduiken en dat de Beilense schilder in de buurt is. Het Amsterdamse veilinghuis Sotheby’s trok begin jaren negentig enkele door Van Loenen ingebrachte schilderijen van Altink terug. Hij werd ervan verdacht de doeken te hebben vervalst en is toen zelfs gearresteerd. Tot een veroordeling kwam het echter niet en de zaak is wegens gebrek aan bewijs geseponeerd.

*“Het is wel erg toevallig dat er een valse Altink opduikt en ook de naam Cor van Loenen in de buurt is.”*



*De twijfelachtige  
Altink, bepaald  
niet goed  
nagemaakt.*

### **Besmet**

Sindsdien is de naam Cor van Loenen besmet. Steun kreeg hij alleen van de in 1993 overleden schrijver en Ploegkenner Adriaan Venema, die twijfelde aan de valsheid. Iemand is onschuldig tot zijn schuld is vast komen te staan, maar het is wel erg toevallig dat er een valse Altink opduikt en ook de naam Cor van Loenen in de buurt is.

Hein Frima en Mirjam Leber runnen Galerie Aanblick, een laagdrempelig podium voor herkenbare Noordelijke schilderkunst. Er hangt vooral realistische kunst van Noordelijke schilders. Gevestigde namen; naast aanstormend talent. Een telefoontje leert dat de Altink 8950 euro moet kosten en de Dijkstra 3900 euro.

Over de echtheid moet Frima het antwoord schuldig blijven: “Ze zijn afkomstig uit het Groninger kunstcircuit. Ik weet niet of ze vals zijn. Dat kan ik zelf niet beoordelen, want ik ben geen Ploegkenner. Ja, daarom kan dat best in de etalage staan. Geen schilderij gaat hier de deur uit zonder taxatierapport, dus als er iets mee is, wordt het niet verkocht. Nee, dit heeft niets, maar dan ook helemaal niets met de heer Van Loenen te maken.”

“Die Altink verkoop ik voor een meneer uit Haren. Ik heb hem in de etalage gezet in het kader van de manifestatie Groninger Welvaart. Dat gaat over bootjes en hier staat een bootje op. Ik wilde hem vanmiddag (maandagmiddag, hs) net bellen of hij zelf een taxatierapport had, maar ik heb hem nog niet te pakken kunnen krijgen.”

**Twijfel**

“Als er ook maar enige twijfel is over schilderijen, hoef ik ze niet eens in de zaak. Meneer Steenbruggen is er van overtuigd dat die Altink vals is? Dan rij ik nu naar Groningen en haal hem direct uit de etalage. Ik kan u zeggen dat hij er over een uur niet meer staat. Het doek gaat linea recta terug naar de eigenaar. Die Dijkstra is trouwens al weg. Ik wil op geen enkele manier geassocieerd worden met dit soort dingen.”

De eigenaar van de Altink belt dezelfde middag nog naar de Gezinsbode. Ook hij zegt met klem dat het niet correct zou zijn als de beschuldigende vinger naar Van Loenen zou wijzen, want het is een jaar of drie geleden gekocht bij Plantinga Lijstenmakerij en Kunstenaarsbenodigdheden in Sneek. Daar staat echter het antwoordapparaat aan, want die onderneming is tot en met 14 augustus met vakantie.

Herman Sandman

---



RECONSTRUCTIE - STEEKSPEL OVER 'ERFENIS' GRONINGSE  
KUNSTENAARSGROEP

## Priegelen met Ploegers

In de kunstwereld duiken ze geregeld op: twijfelachtige werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg. Een verzamelaar, die gedupeerd meent te zijn, trekt ten strijde. Zijn doelwit is een oude bekende. 'Penseelvorming en coloriet zijn niet conform de schilders.'

Vrienden waren het, de schilder uit Beilen en de verzamelaar uit Groningen. Ze kwamen vanaf 1997 bij elkaar over de vloer en vulden avonden met filosofische gesprekken. Over hun levenshouding bijvoorbeeld: dat je soms je nek moet uitsteken. Mens, durf te leven, hielden ze elkaar voor. Er groeide intussen een gemeenschappelijke passie: de schilder wees de verzamelaar op de erfenis van De Ploeg, de kunstenaarsbent uit Groningen die zich vooral in de jaren twintig profileerde met impressionistische en expressionistische verbeeldingen van het Noord-Nederlandse landschap. De verzamelaar kocht wel eens wat van de schilder die een aantal werken uit die stroming bezat, of ze ruilden iets.

De schilder is Cor van Loenen (1942, Magelang, Nederlands Indië). Hij verlaat geregeld zijn woonboerderij in het buurtschap Holthe om er met zijn brommer op uit te trekken, op zoek naar velden vol bloeiend kool- of mosterdzaad, stoppelige akkers, of weggetjes die zich naar de horizon slingeren. Het linnen is al opgespannen op de bagagedrager van de Zündapp. Lyrisch impressionistisch, is zijn stijl genoemd. Zelf plaatst de gewezen tekenleraar zich ook in de traditie van de 'Ploegers'.

De verzamelaar is Johan Meijering (1947, Kampen). De oud-politieman en voormalig maatschappelijk werker staat te boek als 'cultureel ondernemer' in Groningen. Hij organiseert tentoonstellingen, zet projecten op. In een groot herenhuis heeft hij een tangosalon ingericht. Hij is zelf actief danser, met zijn partner en zes andere paren gaf hij nog een voorstelling voor prins Willem-Alexander en prinses Máxima, toen die de stad bezochten.

Vijanden zijn het nu, de schilder uit Beilen en de verzamelaar uit Groningen. In een grimmig juridisch steekspel probeert Meijering al enige tijd Van Loenen en diens echtgenote voor de rechter te slepen.

De Volkskrant  
[kunstbijlage]

5 oktober  
2006

pagina 16 en 17

De aanklacht luidt oplichting en valsheid in geschrifte. De Groninger had tien Ploegschilderijen van de Beilenaar gekocht, werken van Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers, en het was niet bepaald wat hij ervan verwachtte. De doeken zijn niet goed, hebben experts laten weten. In hun jargon is dat een versluiering voor zo vals als een kraai. Voor wie het nog niet wist: list en bedrog in de branche beperken zich niet alleen tot gesjoemel met de Grote Namen, zoals Picasso, Matisse en Appel (de ‘bronnen’ van meestervervalser Geert Jan Jansen) of Johannes Vermeer (Han van Meegeren).

Een poging je gelijk te halen is een voor de kunstwereld geen vanzelfsprekende stap: wie door de aankoop van een vervalsing gedupeerd meent te zijn, doet niet snel aangifte. Het leveren van bewijs is niet eenvoudig: je moet kunnen aantonen dat de verkoper je met opzet heeft bedrogen en het werk als authentiek heeft aangeprezen. Het is makkelijker te doen alsof je van niets weet en te proberen het werk weer door te verkopen. Dat in dit geval de verkoper van de prins geen kwaad weet, behoort weer wel tot het vertrouwde patroon.

Een kleine schare bewonderaars daargelaten, is het niet het kunstenaarschap waaraan Cor van Loenen zijn vermaardheid ontleent. Hij haalde begin jaren negentig herhaaldelijk de krant als de veronderstelde kwade genius achter een reeks schilderijen van Ploeg-schilder Jan Altink (1885-1971), waarvan twee experts, Renée Smithuis en Cees Hofsteenge, beweerden dat ze vals waren. Veilinghuizen trokken de werken ijlings terug en deden aangifte. Van Loenen zat in 1992 vier dagen in de politiecel en dertig schilderijen werden in beslag genomen; hij had een aantal onder andere naam ingebracht, de herkomst was schimmig – ze kwamen van ene Van den Berg en ene Jansen, woon- of verblijfplaats onbekend.



*Reitdiep; dat Jan Altink de schilder is wordt betwist.*



*Jan Altink, Dijk langs Reitdiep, 1927.*



*Gasteren; dat Johan Dijkstra de schilder is wordt betwist.*

*“Opnieuw is Van Loenen het mikpunt, weer zijn twijfelachtige Altinks de aanleiding. Dit keer zijn het niet de veilinghuizen en de experts die de kat de bel aanbinden, maar verzamelaar Meijering.”*

Tot een veroordeling kwam het niet: na een lange juridische procedure oordeelde het gerechtshof in Amsterdam dat er gebrek aan bewijs was. Van Loenen kreeg een schadevergoeding.

Wie destijds vermoedde dat de Beilenaar wel iets te verbergen had – en dat waren er meer dan alleen de experts Smithuis en Hofsteenge – bleef met een kater achter. De advocaat van Smithuis, mr. L. Hamer, betichtte justitie van halfslachtig onderzoek en beklemtoonde dat het afzien van vervolging niet betekent dat iemand het niet gedaan heeft, maar uitsluitend dat het vergrijp niet wettig en overtuigend kan worden aangetoond. Van Loenen zelf beschouwde de uitspraak als een rehabilitatie en verklaarde later dat veel schilderijen al in het bezit zijn geraakt van ‘gerenommeerde verzamelaars en een museum’.

De affaire blijkt zo’n tien jaar later niet voorbij. Opnieuw is Van Loenen het mikpunt, weer zijn twijfelachtige Altinks de aanleiding. Dit keer zijn het niet de veilinghuizen en de experts die de kat de bel aanbinden, maar verzamelaar Meijering, bijgenaamd tango-Johnny. Hij voelt zich bedrogen en zit opgescheept met een verzameling Ploegschilderijen die, zo heeft hij begrepen, zo de vuilstort op kan.

Meijering koopt in 1999 de verzameling in drie transacties voor 23 duizend euro van Van Loenen. Deze deed de zeven Altinks, twee Dijkstra’s en een Wiegers van de hand, hij kon het geld goed gebruiken voor een reparatie aan het dak en de bouw van een atelier. Maar allengs groeien de twijfels bij Meijering. Hij had een van de Altinks aan een bevriende architect doorverkocht. Die liet het werk taxeren voor de verzekering. Het oordeel: deze Altink is ‘niet goed’.

Een tweede verontrustend signaal komt uit het Groninger Museum. Meijering is in financiële moeilijkheden geraakt bij de bouw van een cultureel centrum in Groningen en staat als betaling een aantal schilderijen af aan de aannemer. Conservator Han Steenbruggen van het Groninger

*“Meijering is nu een man met een missie.  
‘De Ploegers vormen een uniek cultureel  
erfgoed. ‘Noordelingen zijn trots op De Ploeg.  
Die erfenis moet je beschermen’.”*

Museum, expert Groninger Ploeg, komt op diens uitnodiging een kijkje nemen. Zijn oordeel: deze werken zijn niet van Altink, niet van Dijkstra, niet van Wiegers. Hij schreef een rapport. Over Blauw Borgje: ‘Dit is geen Johan Dijkstra. Het is gepriegel en een slecht werk.’ Over Clown: ‘Wiegers schildert niet op board.’ Over Strandzicht Razende Bol bij Den Helder: ‘Jan Altink werkt niet met een paletmes.’ Over Bloemen in kan: ‘Het is plat geschilderd, het leeft niet.’ Kunsthandelaar Richard ter Borg, voor een second opinion ingeschakeld, oordeelt ook. ‘Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat ik alle bevindingen van de heer Steenbruggen onderschrijf.’

Meijering zelf vraagt Venduhuis Van den Hende uit Haren, ook Ploegdeskundige. Bevinding: ‘penseelvoering en coloriet zijn niet conform de schilders’. Conclusie: ‘Toe te kennen vervangingswaarde 00,00 euro.’ Een tweede kenner wordt geraadpleegd, Sibbele Ongering. ‘Deze werken zijn volgens mij niet gemaakt door leden van De Ploeg.’ Meijering, ernstig in verlegenheid gebracht, geeft de aannemer tien andere schilderijen, de architect krijgt zijn geld terug. In de Beilense woonboerderij van Van Loenen zien ze hem niet meer. Daar ploffen alleen nog maar vorderingen uit zijn naam op de deurmat.

De voor de hand liggende vraag aan Meijering: had hij, gelet op de antecedenten van Van Loenen, niet wat voorzichtiger moeten zijn? ‘Hij heeft het slim gespeeld. Hij heeft mijn vertrouwen gewonnen, ik beschouwde hem als vriend.’ De publicaties over de affaire, experts die alarm sloegen, is hem dat echt allemaal ontgaan? ‘Van Loenen heeft me wel artikelen laten zien. Maar dat waren de halleluja-verhalen. Ik dacht dat hem onrecht was aangedaan.’

Meijering is nu een man met een missie. Het is hem, zegt hij, niet eens meer om zijn geld te doen. ‘De Ploegers vormen uniek cultureel erfgoed. Noordelingen zijn er trots op. Die nalatenschap moet je beschermen.’ In het wereldje van Ploegkenners vallen ze niet van hun stoel. Valse Ploegers zien ze wel meer. Expert Ter Borg moest enkele jaren geleden voor

een ‘groot veilinghuis’ uit het westen van het land vijftig Ploegschilderijen taxeren. ‘Niet een was goed.’ Het veilinghuis Sotheby’s trok in 2001 nog twee Altinks terug: twee versies van Landschap in Groningen bleken bij nader inzien dubieus.

Van de Ploegers geldt veelschilder Altink als een gemakkelijk doelwit. Zijn werk is nooit gedocumenteerd. Zeker in zijn latere periode zwabberde zijn stijl nogal. Zijn signatuur zou gemakkelijk na te maken zijn. In tegenstelling tot een aantal andere Ploegschilders, zijn er geen nazaten of organisaties die zich over zijn artistieke erfenis hebben ontfermd. Schattingen over ‘foute Altinks’ lopen uiteen: van enkele tientallen tot honderden.

Soms, zoals in het begin van de jaren negentig, is Van Loenen in de buurt, soms niet. Een in het noorden herhaaldelijk opduikende anekdote is dat een expert begin jaren negentig een te veilen Altink losmaakte uit de lijst en op karton een stempel van de psychiatrische inrichting Beileroord aantrof; de Van Loenens bieden patiënten uit die inrichting onderdak. De expert zelf bevestigt het verhaal op voorwaarde van anonimiteit. Een andere deskundige moest voor de fiscus een collectie van zo’n 550 schilderijen, waaronder werken van Ploegers als Altink, Dijkstra, Wiegers en Van Dulmen Krumpelman, beoordelen. De dienst had die in beslag genomen bij de inmiddels overleden exploitant van speelhallen en kansspelautomaten Desi Zwaneveld uit Hoogezand. Deze kampte met miljoenen aan belastingschuld. De waarde, eerst geschat op 1,7 miljoen gulden, bedroeg in werkelijkheid slechts enkele duizenden gulden, de helft was ‘niet in orde’. Zwaneveld behoorde tot de kleine schare bewonderaars van Van Loenen, hij organiseerde tentoonstellingen voor hem. Of hij ook Ploegschilderijen van hem heeft gekocht, zeggen zijn weduwe en zoon niet zeker te weten. Navraag onder andere verzamelaars die zaken hebben gedaan met Van Loenen, levert weinig tastbaars op. Zij verklaren alleen werk van Van Loenen zelf te hebben gekocht, geen

*“De verzamelaar meent over zware munitie te beschikken. Meijering liet zich bij de aankoop overtuigen door een verklaring van Auke van der Werff, oud-veilingmeester bij Sotheby’s en beëdigd taxateur.”*

*“Die brief”, zegt Meijering, ‘  
heeft Van Loenen mij onthouden’.*”

Ploegers. Die hebben ze via de handel of de veiling bemachtigd, verklaren ze. Over de echtheid geen twijfels.

De verzamelaar meent over zware munitie te beschikken. Meijering liet zich bij de aankoop overtuigen door een verklaring van Auke van der Werff, oud-veilingmeester bij Sotheby's en beëdigd taxateur. Die had in 1993 twaalf werken van Jan Altink uit Van Loenens collectie op waarde geschat voor de verzekering, op een moment dat deze in de nesten zat wegens de aantijgingen over vervalsingen. Totale waarde: 136 duizend gulden. Drie doeken van de twaalf – Het Reitdiep te Groningen, Heuvellandschap Pic de Luc en Kustgezicht – maken deel uit van Meijerings aankoop; ze behoren, ontdekt hij later, tot de verzameling die in beslag werd genomen toen Van Loenen werd opgepakt.

Maar Van der Werffs rapport is op z'n minst genuanceerder. In een begeleidende brief plaatst hij vraagtekens. 'De herkomst van zo'n grote partij Altinks is te vaag en de amateuristische manier van inlijsten klopt van geen kant.' De taxatie beschouwt hij als voorlopig en hij vermeldt 'uit voorzichtigheid' dat het rapport niet voor juridische en commerciële doeleinden mag worden gebruikt. 'Die brief, zegt Meijering, 'heeft Van Loenen mij onthouden'.

Van der Werff is er nog altijd zeer ontstemd over dat Van Loenen zijn rapport als echtheidsverklaring heeft gebruikt. Hij is, verklaart hij, in het verleden meer benaderd door personen die Altinks wilden kopen met zijn taxatie erbij. 'Hij misbruikt mijn rapport. Ik heb Van Loenen gevraagd daarmee op te houden, maar hij is er gewoon mee doorgedaan. De man is een leugenaar. Het echtpaar Van Loenen kwam destijds bij me thuis met het verhaal dat ze nergens anders terecht konden. Ik vond het zielig voor ze. Achteraf zeg ik: ik had dat rapport nooit moeten opmaken.'

Van Loenen heeft meer experts opgevoerd die zich over zijn werk hebben gebogen met als doel de authenticiteit aan te tonen. Aanvankelijk niet zonder succes: Van den Hende taxeerde in 1999 drie schilderijen, waaronder ook Zonnebloemen in Keulse Pot, dat tot de tien betwiste werken behoort.

Geschatte waarde: 35 duizend gulden. Ook een Dijkstra – Havengezicht Delfzijl – werd goedgekeurd. Maar een nadere bestudering leidde tot inkeer. Van den Hende heeft het rapport inmiddels ingetrokken. Een collega tipte hem dat hij deze werken bij Van Loenen had gezien. Volgens Van den Hende heeft de schilder destijds een tussenpersoon ingeschakeld om de taxatie te laten verrichten.

De schilder uit Beilen zegt bezig te zijn met het verzamelen van bewijsmateriaal dat hem zal vrijpleiten. Hij is nog altijd overtuigd van de echtheid van de Ploegschilderijen, die hij decennia lang heeft verzameld ‘uit inboedels en op veilingen’. Hij beticht de experts van ‘slechts stereotiepe kennis van het werk van De Ploeg’. ‘In hun rapporten is niets aan onderbouwing te vinden. Het zijn plaatjeskijkers. Ze praten elkaar na en schieten intussen de ene bok na de andere.’ Zo zou Wiegers wel degelijk op board hebben gewerkt en Altink met een paletmes. Dat er een schilderij van Altink is opgedoken met een stempel van Beileroord, acht hij uitgesloten. ‘Ik heb daar wel eens wat laten inlijsten, maar zeker geen werk van De Ploeg.’

Zijn advocaat, mr E. Schönfeld uit Assen, zegt dat zijn cliënt Meijering omstandig heeft gewaarschuwd: dit zijn besmette schilderijen. ‘Van Loenen heeft open kaart gespeeld, niets verhuld over de affaire. Meneer Meijering wist alles, maar wilde de doeken toch graag hebben, voor zijn privécollectie en voor een zacht prijsje. Hij vond het prachtig toen. Dan moet je later niet gaan lopen mauwen.’ Volgens Schönfeld heeft Meijering de begeleidende brief van Van der Werff wel degelijk gezien. Meijering: ‘Als ik dat allemaal had geweten, was ik toch nooit tot aankoop overgegaan?’ Vraag: waarom neemt Van Loenen de verzameling niet terug als het echte schilderijen zijn? Schönfeld: ‘Het zijn besmette schilderijen. Mijn cliënt wil er gewoon niks meer mee te maken hebben.’ Welke verzamelaars en musea al eerder werken uit de omstreden verzameling hebben aangekocht, houdt de raadsman liever voor zich.

*“De experts zijn plaatjeskijkers.  
Ze praten elkaar maar na.”*

— Schilder Cor van Loenen

Meijering: 'Ik wil niet gewoon maar verder gaan en doen alsof m'n neus bloedt. Dit soort praktijken moet stoppen. De onderste steen moet boven.' Hij kondigt aan een stichting te willen gaan oprichten die gedupeerden in dergelijke affaires moeten gaan bijstaan.

De kluif ligt op het bord van de gerechtelijke autoriteiten. Meijering heeft al bot gevangen bij justitie in Assen. Het argument klinkt vertrouwd: onvoldoende bewijs. Hij is in beroep gegaan tegen het sepot bij het gerechtshof in Leeuwarden. De uitspraak laat nog op zich wachten. Er loopt ook een civielrechtelijke zaak. De rechter heeft daar al een onafhankelijk expert aangewezen: Cornelis Buijsert uit Utrecht. Zijn oordeel is inmiddels bekend. Opgetelde kunstwaarde 0 euro. Decoratieve waarde ruim 800 euro. 'Gezien de penseelvoering kunnen bovengenoemde schilderwerken niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaars zijn.'

Meijering: 'Ik herinner me nog die avonden voor de open haard bij Van Loenen. Ik hing aan zijn lippen. Een charismatische, zeer onderhoudende man. En dan stink je er zo in.'

Rob Gollin

---



---

ACHTERGROND - STICHTING IN OPRICHTING WIL KEURMERK

## Zorgen over goede naam van schilderijen De Ploeg

Dagblad van  
het Noorden

6 oktober  
2006

pagina 15

Groningen - Een groep kunstliefhebbers in Groningen wil een stichting oprichten die de naam van kunstenaarsvereniging De Ploeg moet zuiveren. Aanleiding voor het initiatief zijn verhalen over grote aantallen vervalste schilderijen van Ploeg-kunstenaars.

Initiatiefnemer is Johan Meijering, die al jaren in een juridische strijd is verwickeld na het kopen van vermeend valse Ploeg-schilderijen. Meijering heeft steun verworven van Henk Bodewitz, iemand die zich naar eigen zeggen grote zorgen maakt over de negatieve effecten van de vervalsing-verhalen.

Bodewitz wijst onder meer op het belang van De Ploeg voor het Groninger Museum, dat een grote collectie Ploeg-schilderijen bezit. “De Ploeg is van groot belang voor het noordelijk erfgoed. Het is geen goede zaak als je in het museum rondloopt met in het achterhoofd het idee dat er iets mis kan zijn met dat erfgoed.”

Meijering en Bodewitz willen met steun van gemeente, provincie en Groninger Museum een fonds in het leven roepen om duidelijk te krijgen welke schilderijen echt en welke vals zijn. Ze pleiten onder meer voor het instellen van een keurmerk. Daarnaast willen ze een aanspreekpunt voor mensen die in het verleden valse schilderijen hebben gekocht.

Drijvende kracht Meijering vermoedt dat er honderden valse Ploeg-schilderijen in omloop zijn. Het gaat daarbij vooral om werken van Jan Altink en Johan Dijkstra, de bekendste en beroemdste leden van kunstenaarsvereniging De Ploeg. Meijering opereert niet uit eigen belang, benadrukt hij. “Zolang niet duidelijk is wat er allemaal gaande is blijven er vervalsingen opduiken. De volgende keer is uw nichtje aan de beurt.”

*“Conservator: ‘Er zijn al zoveel stichtingen rond De Ploeg’.”*

*“Drijvende kracht Meijering vermoedt dat er honderden valse Ploeg-schilderijen in omloop zijn.”*

*“Meijering opereert niet uit eigen belang, benadrukt hij. ‘Zolang niet duidelijk is wat er allemaal gaande is blijven er vervalsingen opduiken. De volgende keer is uw nichtje aan de beurt’.”*

Zelf kocht Meijering eind jaren negentig bij kunstenaar Cor van Loenen uit Beilen voor 54.100 gulden tien Ploeg-schilderijen die vals zouden zijn. Een poging om Van Loenen veroordeeld te krijgen wegens oplichting heeft tot dusver niets opgeleverd. Daarnaast loopt bij de rechtbank in Assen nog een zaak tegen Van Loenen waarin Meijering zijn geld terug eist.

Conservator Han Steenbruggen van het Groninger Museum laat in een reactie weten het initiatief overbodig te vinden. “Er zijn al zoveel stichtingen rond De Ploeg. Tegen mensen die aan de echtheid van een schilderij twijfelen wil ik zeggen: kom langs. Komen wij er niet uit, dan zijn er altijd nog andere deskundigen. Een keurmerk is niet nodig.” Kunstschilder Van Loenen is erg boos over de wijze waarop zijn naam in verband wordt gebracht met valse Ploegschilderijen. Het nut van een stichting die het kaf van het koren scheidt ziet Van Loenen echter wel in. “Maar alleen als daar echte deskundigen bij zijn betrokken. En dat is nu net het probleem: die zijn er niet. Niet in de kunsthandel en ook niet bij het Groninger Museum.”

Joep van Ruiten

---

COMMENTAAR

**Valse kunst**

Met een emotioneel pleidooi neemt tangogoeroe Johan Meijering de strijd op tegen de handel in valse kunst, met name wat betreft die rond kunstenaarsvereniging De Ploeg. Een informatiepakket belandde vorige week op de redactie van de Gezinsbode en blijkens een artikel in het Dagblad van het Noorden van vrijdag is het de bedoeling een fonds op te richten en een keurmerk in te stellen. Over zijn goede bedoelingen bestaan geen twijfel, maar op de vraag wat we met dit initiatief kunnen is het antwoord slechts: helemaal niks.

De problematiek is immers niet nieuw. Het pleidooi trapt louter open deuren in en refereert aan kwesties en krantenartikelen van lang geleden. Ondanks de stevige retoriek ('In de rechtsstaat waarin wij leven zie ik het als burger dan ook mijn taak, bovendien mijn plicht om andere burgers te beschermen tegen geraffineerde oplichterpraktijken'), zijn de voorstellen te vaag ('een brede maatschappelijke discussie') of het gebeurt al ('een inventarisatie van wat er aan cultureel erfgoed aanwezig is en waarvan vaststaat dat dit oorspronkelijke werken zijn').

De onderbouwing doet bovendien vreemd aan, want het suggereert dat kwaliteitsbewaking en conservering op dit moment ver te zoeken zijn. Alsof er geen Groninger Museum is, die samenwerkt met de RuG, een Stichting H.N. Werkman, een Stichting Johan Dijkstra, of kunsthandelaren als Cees Hofsteenge en Richard ter Borg, die wél het kaf van het koren kunnen scheiden.

Overigens is het Meijering niet alleen te doen om het maatschappelijk belang. Het Dagblad-artikel leert dat hijzelf nog steeds aan het procederen is over een partij valse Ploegschilderijen die hij ooit kocht. Maar los daarvan: net zoals het onmogelijk is de markt in tweedehands auto's van onpure sujetten te zuiveren, is de handel in valse kunst te bestrijden. In beide gevallen is het gewoon: goed opletten. En in weerwil van wat de Beilense kunstenaar Cor van Loenen in het verhaal beweert: echte Ploegdeskundigen zijn er wel degelijk.

Herman Sandman

Groninger  
Gezinsbode11 oktober  
2006

voorpagina

Dagblad van  
het Noorden

14 oktober  
2006

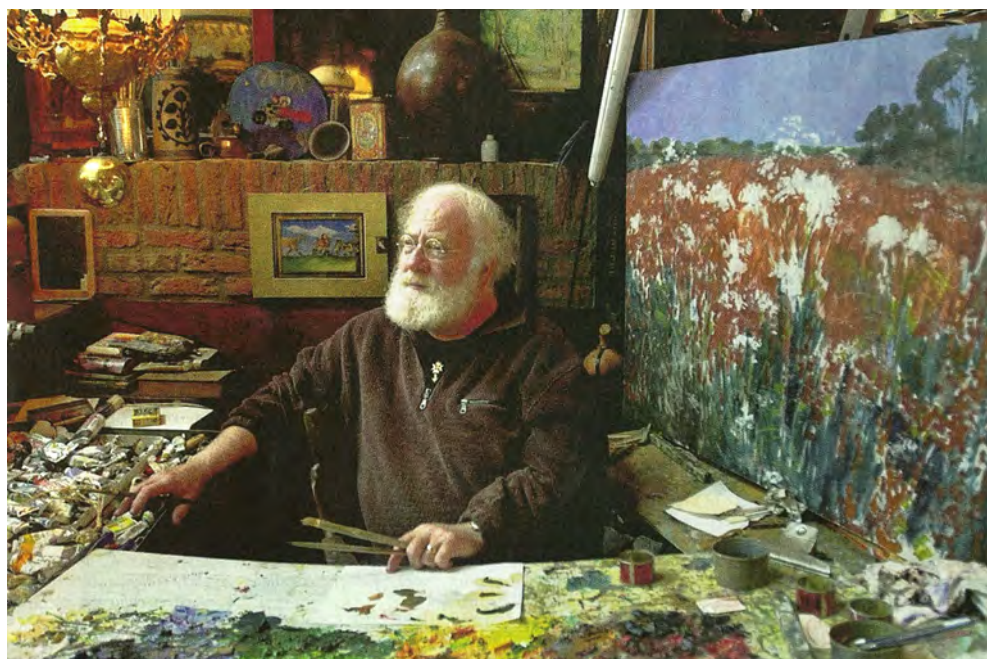
pagina 23

INTERVIEW - COR VAN LOENEN, KUNSTSCHILDER EN  
OMSTREDEN PLOEG-VERZAMELAAR

### 'Het gesodemieter moet nu eens ophouden'

Al bijna vijftien jaar wordt kunstschilder Cor van Loenen uit Holthe in verband gebracht met valse schilderijen van de Groninger kunstenaarsvereniging De Ploeg. Met de ontknoping van een slepende rechtszaak in zicht, laaien de beschuldigingen en verdachtmakingen weer hoog op.

*Cor van Loenen  
in zijn atelier in  
Holthe: "Je  
schildert wat je  
hart ingeeft, je  
schildert voor  
jezelf."  
Foto: DvhN /  
Wladimir van  
der Burgh*



Holthe - 52, 50, 49, 33. Het schijnbaar overzichtelijke buurtschap Holthe onder Beilen telt slechts een tiental huizen. Die zijn zo lukraak genummerd, dat er makkelijk een boerderij tussen de bomen verloren kan raken en onverwachts opduiken. In zo'n boerderij woont kunstschilder Cor van Loenen te midden van een onvoorstelbare hoeveelheid schilderijen, antieke voorwerpen en meubels. "Ik hou wel van een beetje rommel", zegt Van Loenen wijzend op een tafel vol paperassen.

Zo chaotisch als zijn woning oogt, zo geordend zijn de zaken in het hoofd van de kunstschilder. Dat moet ook wel, want al jaren is hij verwickeld in een juridische strijd. Kern van de zaak: Van Loenen (Magelang, 1942) zou Ploegliefhebber Johan Meijering uit Groningen valse schilderijen hebben verkocht. Nadat eerder al diverse experts twijfel over de werken hadden

uitgesproken, werden onlangs tien schilderijen van Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers als vals bestempeld door de Utrechtse taxateur C. Buijsert.

“Ik lig er niet wakker van”, zegt Van Loenen terwijl hij uit de papierberg een vuistdik tegen-rapport tevoorschijn trekt. In het eigenhandig opgestelde boekwerk haalt de kunstschilder Buijserts bevindingen één voor één onderuit. En passant trekt hij ten strijde tegen het idee dat er zoiets zou bestaan als een onfeilbaar expert op het gebied van kunstenaarsvereniging De Ploeg. “Zelfs over de werken van Rembrandt spreken specialisten elkaar al eeuwen tegen.”

Wat volgt is een uitzetting over inschattingsfouten van taxateurs en deskundigen die meningen uitspreken en herzien. Centraal in het betoog staat de redenering dat De Ploeg een verzamelnaam is voor kunstenaars die het experiment niet schuwden en gevarieerd te werk gingen. Met als gevolg dat er over composities, kleur- en materiaalgebruik en penseelvoering niets definitiefs te zeggen valt. Alleen laboratoriumonderzoek zou uitsluitsel kunnen geven.

Ondertussen bestempelen kenners keer op keer Ploegschilderijen als vals omdat ze uit de verzameling van Van Loenen komen. “Mensen praten elkaar na. Dan krijg je een domino-effect”, zegt de kunstschilder. “Is iemand die de inboedel van een atelier kan veilen een expert? Is iemand die een mooi voorwoord kan schrijven een expert? Dat gesodemieter met die deskundigen moet ophouden.” Waarom ze geen proces aandoen vanwege smaad? “Mijn middelen en tijd zijn beperkt.”

Van Loenen verzamelt al vijftig jaar werken van De Ploeg. Daarnaast schildert hij in de geest van De Ploeg. “Een galeriehouder hing eens een werk van Jan Altink in de etalage en even verderop een werk van mijn hand. Wat denk je dat er gebeurde? Mijn naam is besmet. Maar dat is geen reden om anders te gaan schilderen. Je schildert wat je hart in geeft, je schildert voor jezelf. Ik heb wel eens gehad dat een van mijn schilderijen op een veiling meer opbracht, dan een werk van De Ploeg.”

*“Van Loenen: ‘Dat gesodemieter met die deskundigen moet ophouden. Mensen praten elkaar na. Dan krijg je een domino-effect’.”*

*“Hoeveel Ploegwerken Van Loenen nog in zijn bezit heeft, wil hij niet vertellen. ‘Een aantal.’ En evenmin waar hij ze vandaan heeft.”*

Hoeveel Ploegwerken Van Loenen nog in zijn bezit heeft, wil hij niet vertellen. “Een aantal.” En evenmin waar hij ze vandaan heeft. De verhalen over vervalsingen zullen altijd wel aan hem blijven kleven, ook als straks de juridische strijd met Johan Meijering ten einde is - dat realiseert hij zich terdege. Als de kunstschilder uitgeleide doet, wijst hij op twee potten met begonia’s. “Vanmorgen bezorgd. Gekregen van mensen die mij steunen. Ik ben niet de enige die weet dat de zogenaamde experts ook wel eens fout zitten”.

Joep van Ruiten

---

*Het gezag van de kunstexpert***‘Het blijft een mening’**

Bordjes verdwijnen uit een museum, een keuringsrapport gaat de la in: barstjes in het aureool van de kunstexpert. ‘Er heerst een groot gebrek aan kennis.’

De mededeling staat op een A4'tje, opgehangen bij de entree van de toonzaal vol 19de-eeuwse meesters: no. 270 is teruggetrokken. Een zomers rivierenlandschap met een tolpoort van Charles Leickert (1816-1907) zal bij nader inzien later in de week niet bij Christie's worden geveild: tijdens de kijkdagen hadden handelaren het veilinghuis erop gewezen dat het werk, aangeprezen als een ‘buitengewoon voorbeeld van Leickerts vaardigheid verschillende elementen te plaatsen die hij in het echt had gezien’, volgens hen van veel recentere datum moest zijn.



De Volkskrant

16 november  
2006pagina 10  
[kunstbijlage]

*Christie's-expert  
David Kleiweg de  
Zwaan: ‘Er zijn  
duizenden  
schilderijen door  
mijn handen  
gegaan. Zo leer je  
wel kijken.’*

*Foto  
Jean-Pierre Jans  
De Volkskrant*

Kleine kniebuiging van David Kleiweg de Zwaan (30), expert 19de-eeuwse Europese kunst. Inderdaad, misschien is er iets over het hoofd gezien. ‘Deze Leickert maakte deel uit van een prachtverzameling van tientallen schilderijen. Dat kan verblindend werken. Maar dat er iets niet klopt, staat

niet vast.' Dan nog: één twijfelgeval tussen een veiling van driehonderd kavels, dat is 'zo slecht nog niet'.

Maar het gemene volk twijfelt niet zo snel aan de autoriteit van een kunstexpert. Diezelfde week heeft Kleiweg de Zwaan zich met enkele collega's geïnstalleerd in de textielzaal van het Stedelijk Museum De Lakenhal in Leiden. Christie's houdt taxatiedag. Kunst en kitsch, maar dan alleen voor schilderijen en zonder camera's. In de hal beneden melden zich de leken, hun vermeende onbekende meester gestopt in Komo-zak of gewikkeld in dekens. Kleiweg de Zwaan, het vuistdikke standaardwerk van Pieter A. Scheen *Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1950* onder handbereik, velt snel zijn oordeel. Zijn eufemismen voor prullaria: 'Dit is van een verdienstelijke amateur.' Of: 'Het is vooral van decoratieve waarde.' De inbrengers knikken begripvol. 'Ja, zoiets dacht ik al.'

Binnen tien minuten komen uitersten van het spectrum voorbij. Drie gezusters laten een werk zien dat altijd in het bezit is geweest van grootvader. Kleiweg de Zwaan is onmiddellijk enthousiast. Een J.H. Weissenbruch (1824-1903)! Meester van de Haagse School. Een goed geprepareerd paneel, dat was de expert al snel opgevallen. Een vennetje tussen bomen. Vuil heeft zich tussen de verf genesteld. 'Zo laten, hoor!', bezweert Kleiweg. Veilinghuizen hebben ze graag zo: marktfris. Schilderijen waaraan niets is gebeurd, die tientallen jaren niet van eigenaar zijn veranderd. 'Dit is 40 duizend euro waard, maar kan op een veiling wel 100 duizend opbrengen', spiegelt hij de dames voor. 'Wel gek', zegt een van de zussen. 'Tien jaar geleden hebben we het in Den Haag laten taxeren. Toen was het tienduizend gulden waard.' 'Dat', antwoordt de expert, 'was een lage taxatie.'

Dan meldt zich een echtpaar, met een havengezicht van impressionist J.H. van Mastenbroek (1875-1945). Het is van een neef uit Frankrijk. Die had het in Engeland gekocht, op een veiling. Kleiweg tuurt eens naar de handtekening, draait het doek om en trekt zijn conclusie. 'Dit is niet van Van Mastenbroek.' De signatuur deugt niet, de uitwerking van de details komt niet overeen met die van de beweerde kunstenaar, het spieraam is veel te simpel voor een schilder van dit kaliber. 'Die handtekening kan er beter niet op staan. Nu pretendeert het werk iets te zijn wat het niet is.' Het echtpaar berust. 'We zullen het doorgeven.'

Hier, onder het toezien van in verf vereeuwigde Leidse notabelen aan de muur, heeft de expert het duidelijk voor het zeggen, maar de praktijk leert dat het aureool van deskundigheid geregeld barstjes vertoont. Het zijn niet zulke deuken als de naoorlogse kwestie rondom de vervalste



*“Eén geval van twijfel tussen 300 kavel  
is ‘zo slecht nog niet’.”*

— *Expert David Kleiweg de Zwaan*

Vermeers veroorzaakte, toen de bedrieger Han van Meegeren zelf maar opbiechtte dat experts van naam en faam er waren ingetuind.

Maar recent dook de vraag weer op wat hun mening nu eigenlijk waard is. Hebben de deskundigen bij Christie's zitten slapen toen ze in september een schilderij van Frits Mondriaan in de catalogus opnamen, terwijl het misschien wel een Piet was – neef, beter en beroemder? (Zie inzet.) Bij het opnieuw opduiken van vervalste schilderijen van de Groninger kunstenaarsgroep De Ploeg viel de wispelturigheid van de deskundigen op. Zo keurde Ploeg-kenner J. van den Hende aanvankelijk schilderijen uit het genre goed, maar trok hij onmiddellijk zijn rapport in toen bleek dat het werk afkomstig was van de schilder Cor van Loenen, volgens velen in de kunstwereld de bron van de vervalsingen.

De Leidse antropoloog Henk Tromp deed ook nog een duit in het zakje. Hij onderzocht voor zijn net verschenen boek *De strijd om de Echte Vincent van Gogh* (uitgeverij Mets & Schilt, Amsterdam) de rol van kunstexperts in de discussie over de authenticiteit van het oeuvre. Hoewel zijn studie stopt in 1970, zijn de mechanismen waarop hij stuitte volgens hem nog altijd actueel: de waarheid delft nog wel eens het onderspit als er financiële belangen of prestige op het spel staan. Toen kunstexpert J.B. de la Faille in 1928 ontdekte dat zijn oeuvre catalogus van Van Gogh tientallen valse werken bevatte en dat wilde corrigeren, ontketende dat heftig verzet van onder anderen handelaren en verzamelaars; De la Faille kwam zelfs weer terug op zijn correcties.

Als recent voorbeeld noemt Tromp de in september beëindigde expositie van de neo-impressionist Théo van Rysselberghe (1862-1926) in het Haagse Gemeentemuseum. Er hing werk waarover twijfels bestonden. Bordjes ‘toegeschreven aan’ – lees: herkomst twijfelachtig – zijn verwijderd op aandringen van de organisator, de Belgische kunsthandelaar Olivier Bertrand die het gros van de collectie leverde. Het museum zwichtte:

sluiting van de tentoonstelling dreigde. Volgens Tromp wordt vaker gepoogd omstreden werk met een plekje op een museale tentoonstelling de status van echtheid te bezorgen.

Tromp stelt vast dat in de branche ethiek nauwelijks een onderwerp is. Ook op de opleiding tot kunsthistoricus is er nauwelijks aandacht voor. Zijn verklaring? ‘Het is een gevoelig thema. De ervaring leert dat wie zijn vinger opsteekt, er rekening mee moet houden dat er al snel iemand zal opstaan die het tegendeel beweert. Het is bovendien een klein kringetje. De expert komt vaak uit dezelfde sociale omgeving als de kopers en de verkopers.’

Enige discretie is niet verkeerd, meent Tromp, maar geheimzinnigheid ligt al snel om de hoek. ‘Het is toch wel belangrijk dat je als expert een soort toetsing kunt maken. Wat vertel je de eigenaar precies? Moet je bijvoorbeeld aangifte doen als je weet dat iemand de boel vervalst? Hoe gedraag je je tegenover collega’s? Er is toch ook zo iets als wetenschappelijke integriteit.’

*David Kleiweg de Zwaan van Christie's zoekt met een UV-lamp naar correcties op een schilderij.*

*Foto  
Jean-Pierre Jans  
De Volkskrant*



Weer terug in Christie's demonstreert expert Kleiweg de Zwaan in de toonzaal met romantische meesters – de veiling zou later die week recordbedragen opbrengen – onderdelen van het wapenarsenaal dat de voor geschiedenis van de werken kan blootleggen. In tegenstelling tot de beeldvorming is de alledaagse praktijk van de expert niet die van de röntgen-

*“Je ziet het verschil als je veel doeken hebt gezien. En dat heb ik.”*

— *Expert Willem Baars*

apparatuur, ontleding van verfbestanddelen en dendrochronologische metingen. Hij let bijvoorbeeld op het kleurenpalet. Als groene en bruine pigmenten zijn vervaagd, duidt dat op veel schoonmaakbeurten; die kleuren krijgen het als eerste moeilijk onder gomterpentijn. Een UV-lamp brengt correcties op schilderijen aan het licht: donkere plekken duiden erop dat het doek is bijgewerkt.

Geregeld tilt hij een meester van de haak en bestudeert de achterkant. Die is met mogelijke aantekeningen, etiketten en verstevigingen aan het spieraam vaak veelzeggender dan de voorstelling zelf. Beneden liggen naslagwerken. Geregeld wordt de gang gemaakt naar de Rijksdienst voor Kunsthistorische Documentatie in Den Haag, waar de archieven vol zitten met informatie over schilders en hun oeuvre. ‘En als we er niet uitkomen, dan zullen we niet aarzelen experts buitenshuis te raadplegen die juist weer veel van een bepaalde kunstenaar weten.’

Maar het belangrijkste instrument, zegt Kleiweg, is toch wel ‘het geoefend oog’. Dat geeft hem het predicaat expert; diploma’s zijn niet vereist. Hij volgde een opleiding kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en had betrekkingen bij concurrent Sotheby’s en het Stedelijk Museum.

‘Ik zit nu tien jaar in de business. Er zijn duizenden schilderijen door mijn handen gegaan. Zo leer je wel kijken.’

Er zijn er die twijfels hebben. De werkelijkheid achter de missers zou veel prozaïscher zijn. ‘Er heerst in de wereld van experts een groot gebrek aan kennis.’ Kunstexpert Willem Baars, een sjaal om de hals gedrapeerd, een Louis Vuitton-tas onder de arm, laveert door de gangen en huiskamer in wat je zelfs voor Vechtstreek-begrippen een weelderig huis kunt noemen. Klassieke en hedendaagse objecten wisselen elkaar af. De precieze locatie dient om redenen van discretie onvermeld te blijven.

Baars is specialist in kunst uit de 20ste eeuw en Nederlandse avant-garde. Hij geldt als enfant terrible – al moet het wat hem betreft maar eens

afgelopen zijn met die status. Een enfant is hij op zijn 37ste zéker niet meer, en uit op een rel is hij evenmin: 'Ik doe het uit liefde voor de kunst.' Voor Het Parool schreef hij vileine artikelen over onder meer het veilingwezen. Enig gezag wordt hem niet ontzegd: hij heeft zitting in de keuringscommissie voor de beurzen Tefaf in Maastricht en de Pan in Amsterdam en is examinator voor de Federatie van Makelaars, Taxateurs en Veilinghouders. Waar het volgens hem vooral aan ontbreekt, is internationale oriëntatie. 'Alleen zo kun je verbanden leggen. Je moet naar het buitenland, naar tentoonstellingen, beurzen, veilingen. Pas dan weet je wat een kunstenaar voorstelt. Dan weet je dat zo'n Hendrik Willem Mesdag niet veel meer is dan de Bob Ross van de 19de eeuw. Of neem Isaac Israëls: wereldberoemd in eigen land. Maar ik stel vast dat ik over de grens maar zelden Nederlandse collega's tegenkom.' Nederland heeft geen experttraditie, verklaart Baars. 'De kunstcultuur heeft hier altijd in het teken gestaan van de handel. Passie speelt nauwelijks een rol. Maar voor mij is het juist de uitdaging de gedachten van de maker te doorgronden, zijn beslismomenten te ontrafelen.'

Hij was al eerder in dit huis, hij maakt een verzekeringstaxatie en kent inmiddels een beurse plek in de verzameling. Bij een litho van Marc Chagall heeft hij twijfels over de handtekening. De c 'heeft geen snelheid', er is 'over nagedacht'. 'Je ziet het verschil als je er een paar honderd hebt gezien. En dat heb ik.' In euro's uitgedrukt: alleen de litho is 800 euro waard, met deugdelijke handtekening het tienvoudige.

Is er reden tot bezorgdheid bij de Federatie van Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders? De beroepsorganisatie telt ruim driehonderd leden, van wie de helft zich in kunstkringen beweegt. Het lidmaatschap wordt verkregen door examens af te leggen en die, bezweren secretaris Wytske van Biemen en bestuurslid Arno Verkade, liegen er niet om. Kandidaten krijgen zeventig schilderijen ter beoordeling. Ze moeten ze identificeren, dateren en op waarde weten te schatten. Overigens: het ontbreken in het register van de federatie wil nog niet zeggen dat er sprake is van een beunhaas. Er zijn experts met specialisaties op genre of kunstenaar; daar wordt niet op geëxamineerd. Conservatoren van musea komen ook niet op de ledenlijst voor. Bij velen bestaat tegenwoordig een zekere huiver voor waardetoe-kening: daarmee worden de prijzen maar beïnvloed.

Wat het oordeel van een expert nu precies waard is, wordt bepaald door de markt, zegt Verkade. 'Kopers vragen er nu eenmaal om dat bijvoorbeeld een vroege Mondriaan door de expert Joop Joosten is gezien, of een Isaac Israëls door wijlen Joop van Roosmalen. Dát telt.' Dat een expert een

mistaxatie maakt, zoals mogelijk bij de Mondriaan het geval is geweest, of een rapport bij nader inzien aanpast, wat bij Ploeg-werken is gebeurd, zijn manoeuvres die bij de federatie niet veel verwondering wekken. Verkade, zelf als expert Moderne en hedendaagse kunst werkzaam bij Christie's: 'Het is nu eenmaal geen wiskunde. Aan de oevrecatalogus van Mondriaan is vijftien jaar gewerkt. Die was nog niet uit of de eerste omissies werden al gemeld. Het wordt pas zorgelijk als iemand zich in korte tijd vier of vijf keer vergist. Dat kun je je niet veroorloven. Veilinghuizen lopen grote financiële risico's. Als er iets mis blijkt met de aankoop, kunnen gedupeerden binnen een jaar hun geld terugkrijgen. Maar dat veilinghuizen die schade kunnen verhalen op de inbrenger, is nagenoeg uitgesloten.'

Dat de waarheid wel eens in het gedrang komt als er financiële belangen of prestige op het spel staan, zoals antropoloog Tromp suggereert, komt volgens Van Biemen en Verkade in de praktijk nauwelijks voor. Zeker, ze kennen de kwestie in het Haags Gemeentemuseum – 'maar dat is een zeer uitzonderlijk geval'. Een erecode – naar eer en geweten handelen – en een bewijs van goed gedrag zijn toereikend om de ethiek te bewaren. Verkade: 'Het komt er bij ons toch vooral op neer dat je verstand van zaken moet hebben. Sjoemelen met de werkelijkheid past daar niet in. Je bent zo snel weg. Iedereen kent elkaar in dit wereldje. Gelukkig is toeschrijven meestal niet zo moeilijk.'

Maar in De Lakenhal in Leiden is het nog niet zo eenvoudig een echtpaar te overtuigen: het landschap met een vaart van Louis Apol (1850-1936) is volgens expert Kleiweg de Zwaan geen Louis Apol. De gesponste blaadjes, die ondefinieerbare oever, dat bruggetje, nee, zo zou Apol het nooit hebben gedaan. De eigenaren protesteren. 'Het is van familie op familie gegaan. Het is van de schilder zelf gekocht.' Kleiweg wijkt niet. 'Het is zeer twijfelachtig.' Als ze enigszins verongelijkt het schilderij weer in een doek wikkelen, volgt zijn relativering. 'Het is maar een mening.'

Rob Gollin

---

## Schilder Van Loenen weer vrijuit

De Volkskrant  
[kunstkatern]

24 januari  
2007

pagina 14

Amsterdam - Het Openbaar Ministerie in Assen hoeft de Beilense schilder Cor van Loenen niet te vervolgen voor het vervalsen van werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg. Het hof in Leeuwarden meent dat er gebrek is aan wettig en overtuigend bewijs.

Een verzamelaar uit Groningen, Johan Meijering, had om vervolging gevraagd, nadat hij tien schilderijen van hem had gekocht, waarvan experts later vaststelden dat ze vals waren. Justitie in Assen zag eerder onvoldoende reden Van Loenen voor de rechter te dagen.

Het is de tweede keer dat de schilder ontkomt aan vervolging. Hij werd in 1992 opgepakt met de aantijging dat hij werken van Ploeg-schilder Jan Altink had vervalst en verspreid, maar werd drie jaar later wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

Verzamelaar Meijering reageert teleurgesteld. 'Ik voel me in de kou staan. Deze uitspraak is een vrijbrief voor oplichters.' De advocaat van Van Loenen, mr. L. Schönfeld, laat weten 'plezierig verrast' te zijn. Zijn cliënt heeft altijd volgehouden dat de schilderijen echt zijn.

*“Het is de tweede keer dat de schilder ontkomt aan vervolging.”*

*“Verzamelaar Meijering reageert teleurgesteld. ‘Ik voel me in de kou staan. Deze uitspraak is een vrijbrief voor oplichters’.”*

## Dit is een vrijbrief voor oplichters

Johan Meijering uit Groningen voert al jaren een juridische strijd over vervalste schilderijen van leden van De Ploeg. Deze week verloor hij een belangrijke slag. Volgens het gerechtshof in Leeuwarden heeft het Openbaar Ministerie in Assen in 2004 terecht besloten geen vervolging in te stellen van Cor van Loenen. Deze kunstschilder uit Holthe wordt door Meijering beticht van vervalsing en oplichting.

Dagblad van  
het Noorden

25 januari  
2007

pagina 15 en 19



*Johan Meijering*

### *Teleurgesteld?*

“Ik heb 2,5 jaar moeten wachten op deze uitspraak en alles gedaan om het hof van alle relevante informatie te voorzien. Van een nader onderzoek door justitie is mij niets gebleken. In mijn ogen heeft justitie zich er gemakkelijk vanaf gemaakt. Ik ben van mening, dat er in dit geval geen sprake is van rechtsbescherming, iets waar je als Nederlandse ingezetene toch van mag uitgaan.”

*Volgens het hof is er onvoldoende bewijs om Van Loenen te vervolgen.*

“Dat bestrijd ik. Ik heb een oproep gedaan verschillende experts te horen over valse Ploeg-kunst, maar dat verzoek is niet gehonoreerd.”

Joep van Ruiten

## Dagboek van donderdag 25 januari 2007

www.  
misdadjournalist.  
nl

25 januari  
2007



Dit is een schilderij van Jan Altink. Nou en, zullen de meeste bezoekers denken, ik ken een Rembrandt, een Van Gogh, maar Altink? Zelf zit ik ook niet zo in de kunstwereld. Ik loop wel eens een museum binnen, maar als ik iets met schilderijen te maken heb is het meestal omdat ze gestolen of vervalst zijn.

De Volkskrant had gisteren een berichtje over Cor van Loenen uit Beilen. Het Hof in Leeuwarden oordeelde dat er gebrek aan wettig en overtuigend bewijs is dat hij de werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg heeft vervalst. Een verzamelaar uit Groningen, Johan Meijering, had om vervolging gevraagd, nadat hij tien schilderijen van Van Loenen had gekocht, waarvan experts later vaststelden dat ze vals waren.

Het is de tweede keer dat de schilder ontkomt aan vervolging. Hij werd in 1992 opgepakt met de aantijging dat hij werken van Ploeg-schilder Jan Altink had vervalst en verspreid, maar werd drie jaar later wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken. Verzamelaar Meijering reageerde teleurgesteld. 'Ik voel me in de kou staan. Deze uitspraak is een vrijbrief voor oplichters.' Aldus de Volkskrant.



*“Over verfkwasten die hun haren verliezen,  
maar waar je nog wel mee kunt strijken.”*

Volgens de advocaat van Van Loenen heeft zijn cliënt altijd volgehouden dat de schilderijen echt zijn.

Die Cor van Loenen. In februari 1994 was ik wat in het nieuws door het verschijnen van mijn eerste boek, ‘De zwarte schapen van Oranje’. Radio Drenthe besteedde daar ook nogal aandacht aan, ik ben daar een paar keer geïnterviewd. Toen kreeg ik een telefoontje van de mij onbekende Cor van Loenen dat hij mijn boek had gelezen, of ik niet een boek over hem wilde maken. Hij voelde zich vals beschuldigd van het verkopen van nep-Altinks.

Ik ben een paar keer bij hem en zijn vrouw geweest, op een boerderij in Beilen. Het klonk mij wel interessant, van Loenen kon het mooi en gedetailleerd vertellen. Het eerste hoofdstuk was al klaar, toen zijn enthousiasme nogal bekoelde. Hij ging ervan uit dat ik zijn verhaal klakkeloos op zou schrijven, maar daarvoor waren er toch net iets te veel vraagtekens. Vooral de manier waarop hij de betreffende werkjes in ontvangst had genomen, bij een schimmige transactie met een bestelbusje in Amsterdam, leek mij aanleiding eens wat andere mensen te polsen. Om een lang verhaal (27 pagina’s) kort te maken: het boek is er nooit gekomen en van Cor van Loenen had ik nooit meer iets gehoord. tot gisteren.

Er zijn van die spreekwoorden die je dan spontaan te binnen schieten. Over verfkwasten die hun haren verliezen, maar waar je nog wel mee kunt strijken. Of zoiets.

Hendrik Jan Kortterink

---

Dé Krant  
van Groningen

3e jaargang nr. 27,  
7 februari  
2007

pagina 5

*Gedicht van de week*

**Johan Meijering**

Organiseert, danst en slecht  
kan niet tegen onrecht  
is een vredelievende vent  
droeg ooit de pet van hoofdagent  
interesseert zich voor echte kunst  
houd niet van jaloezie en afgunst  
heeft een artistieke closethouder  
draagt een engeltje op zijn schouder  
is bekend tot in China  
heeft wat met Nostalgía  
verfoeid de ambtelijke molen  
heeft nog nooit een idee gestolen  
staat midden in het leven  
en kan alleen maar geven

*E. Filippus*

## Valse streken



“Er staat nergens dat het verboden is in valse schilderijen te handelen”, zegt kunstmakelaar en taxateur Auke van der Werff. Johan Meijering (foto) komt in actie. Het verhaal achter een praktijkgeval – de ‘Altink-affaire’ – dat 13 juni voor de rechter komt.

*Johan Meijering*

*Foto: Reyer Boxem*

Nieuwe Revu

nr. 22,  
30 mei 2007

pagina 3

## *Valse kunst kan ongestraft worden verkocht*

### Niemand doet iets

Oud-politieman en voormalig kunstverzamelaar Johan L. Meijering (60) komt in het geweer tegen de handel in valse schilderijen. Zelf ging de Groninger voor 30.000 euro het schip in met ‘valse Altinks’.

“In Frankrijk worden valse schilderijen in beslag genomen en vernietigd, Nederland kent dat niet. Het is hier alleen verboden een valse handtekening te zetten, er staat nergens dat het verboden is in valse schilderijen te handelen. Dat is een leemte in de wet.” Kunstmakelaar en taxateur Auke van der Werff weet als geen ander wat er in Nederland aan schilderijen wordt verhandeld, maar de hoop dat er paal en perk wordt gesteld aan vervalsers heeft hij allang opgegeven: “Er zijn veel mensen geweest die zich hiermee hebben beziggehouden, maar men wil er niet aan.”

Zelf speelt hij een rol in de zogenaamde Altink-affaire: hij stelde voor de Beilense kunstschilder Cor van Loenen een taxatierapport op voor een

pagina 16 en 17

*“Meneer Van Loenen heeft vanaf het begin lopen sjoemelen met mijn rapport.”*

*“Van Loenen kan geen goede verklaring geven voor de herkomst van de kunstwerken.”*

paar schilderijen van de Groningse schilder Jan Altink. Van der Werff: “Ik had die dingen in eerste instantie gezien, ik dacht: er klopt iets niet, maar wat? Ik vertrouwde Van Loenen en heb tegen hem gezegd: ‘Ik maak voor de verzekering een voorlopig taxatierapport en we spreken af dat we binnen drie maanden met een aantal experts bij elkaar komen.’ Omdat het me toch niet lekker zat, heb ik eronder geschreven: ‘Niet voor juridische en commerciële doeleinden te gebruiken.’ Ik heb nooit meer iets van Van Loenen gehoord.

“Driekwart jaar later krijg ik een telefoontje: ‘Ik heb een schilderij van Altink, met een rapport van u erbij, dat komt bij meneer Van Loenen vandaan.’ Ik zeg: ‘Hoho, op dat rapport staat dat het niet voor commerciële en juridische doeleinden mag worden gebruikt.’ Dat stond er dus niet meer op, de beller had alleen een kopie. Meneer Van Loenen heeft vanaf het begin lopen sjoemelen met mijn rapport.”

De eerste Altink-affaire speelt in 1992: het Drentse kunstenaarsechtpaar Cor en Corrie van Loenen wordt verdacht van het vervalsen van schilderijen. Bij een veiling van Sotheby’s in Amsterdam worden op het laatste nippertje ‘valse Altinks’ teruggenomen. Er wordt een inval gedaan in de boerderij van Van Loenen, er worden 31 schilderijen in beslag genomen. Van Loenen kan geen goede verklaring geven voor de herkomst van de kunstwerken, maar justitie slaagt er niet in het bewijs te leveren dat Van Loenen niet te goeder trouw heeft aangekocht, of dat hij de betreffende werken zelf heeft geschilderd en er de naam Jan Altink onder heeft gezet. Twee door het Gerechtshof Amsterdam benoemde getuige-deskundigen verklaren onafhankelijk van elkaar dat 28 van de 31 in beslag genomen werken vals zijn. Niettemin loopt het met een sisser af: justitie krijgt het bewijs niet rond, Van Loenen krijgt de omstreden werken terug en hij ontvangt een schadevergoeding. De zaak heeft wel landelijke publiciteit getrokken met

*“Twee door het Gerechtshof Amsterdam benoemde getuige-deskundigen verklaren onafhankelijk van elkaar dat 28 van de 31 in beslag genomen werken vals zijn.”*



*Meijering: "Ik voel me ontzettend gebruikt."  
Foto: Reyer Boxem*

*“Taxateur Auke van der Werff: ‘Die schilderijen zijn van Van Loenens hand, punt. Klaar, 100 procent. Hij is een pathologische leugenaar. Hij gelooft in zijn eigen leugens, die man is echt ziek. Daar kan hij niks aan doen, maar wat hij doet, dat mag niet. Er is geen mens die er nog aan twijfelt dat hij ze gemaakt heeft’.”*

een pagina in De Telegraaf en regionaal sudderde het nog enkele maanden door, maar daar bleef het bij.

Het duurde bijna tien jaar voor er opnieuw een kwartje valt. In juni 2002 komt de Groningse kunstverzamelaar Johan Meijering erachter dat er iets mis is met schilderijen die hij van zijn goede vriend Cor van Loenen heeft gekocht. Meijering: “Ik wist niks van die eerste affaire. Ik had Van Loenen in 1997 leren kennen. Ik bewonderde hem als schilder, en als mens. We voerden diepzinnige gesprekken, we waren vrienden voor het leven, intimi. Ik voel me zo ontzettend gebruikt. Hij heeft – samen met zijn eega – precies het moment uitgezocht waarop hij dacht: nu is de kust veilig, nu kan ik met die Altinks op de proppen komen.”

Uiteindelijk gaat Meijering voor zón 30.000 euro het schip in. Alle tien van Van Loenen aangekochte werken blijken vals. Onafhankelijk van elkaar komen taxateurs tot die conclusie, maar bij justitie vangt Meijering bot. “De officier van justitie zei dat hij er ook wel van overtuigd is dat het om oplichting gaat, maar dat het laatste stukje technisch bewijs ontbreekt. Ze hebben er gewoon geen donder aan gedaan. En de politie zegt: ‘Het is een kwestie van budgetten en prioriteiten.’ Dat is een aantasting van mijn rechtsgevoel, een uitholling van ons rechtssysteem. In hoger beroep is de zaak geseponneerd. Het minste dat ze hadden kunnen doen was Auke van der Werff als getuige horen, maar zelfs die moeite hebben ze niet genomen.” Meijering laat het er niet bij zitten: hij heeft een civielrechtelijke procedure aangespannen waarin hij 150.000 euro eist: voor de tien valse werken, rente, buitengerechtelijke kosten en emotionele schade. De zaak staat voor 13 juni op de agenda bij de rechtbank in Assen. Verder heeft Meijering een initiatiefgroep in het leven geroepen van zeven mensen die zich gaan inzetten voor de bestrijding van valse kunst. Er komt een stichting die diverse activiteiten aan het voorbereiden is met betrekking tot het

fenomeen ‘valse kunst’. Ook wordt er een fonds opgezet, waaraan Meijering zelf alvast een donatie heeft gedaan van 25.000 euro. “Laten we deze plaag stoppen, dat echtpaar uit Beilen is al vijftien jaar bezig, iedereen weet het, maar niemand doet iets.”

## Jan Altink en De Ploeg

Jan Altink (1885-1971) uit Groningen was een veelzijdige schilder uit het Hollandse expressionisme. In 1918 stond hij aan de wieg van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg, die nog altijd bestaat. Het expressionisme van De Ploeg had internationale allure. De bloeitijd van De Ploeg was van 1921 tot 1930.

Cor van Loenen schildert in de stijl van Altink. Auke van der Werff: “Het vervelende met Altink is dat hij een sterke periode heeft gehad, maar ook een hele periode waarin hij uitermate zwak werk heeft afgeleverd. Sommige dingen die Van Loenen heeft gemaakt zijn beter dan een slechte Jan Altink, maar ze zijn gewoon niet echt.”

*“Hij heeft – samen met zijn eega – precies het moment uitgezocht waarop hij dacht: ‘Nu is de kust veilig, nu kan ik met die Altinks op de proppen komen’.”*

## Van Loenen: ‘Over vals gesproken!’

“Auke van der Werff kende hoge waarden toe aan de schilderijen. Het ging niet om een voorlopig taxatierapport”, zegt Cor van Loenen. “Van der Werff zegt dat hij ervan overtuigd is dat het voor 100 procent om valse werken gaat nota bene door mij geschilderd. Over vals gesproken! Dat mijn stijl van schilderen in sommige opzichten raakvlakken heeft met het werk van enkele Ploeg-schilders zoals sommigen beweren, wil niet zeggen dat de omstreden schilderijen van mijn hand zijn. Het Gerechtelijk Laboratorium in Rijswijk heeft geen aanwijzingen verkregen dat de schilderijen uit de eerste ‘Altink-affaire’ vals waren. De zogenaamde deskundigen onderbouwen hun mening niet met steekhoudende argumenten.

*Volgens experts is  
dit schilderij,  
Gronings dorp,  
niet van Jan Alting,  
zoals de hand-  
tekening vermeldt,  
maar van de hand  
van Cor van  
Loenen.*



“De rechtbank in Assen zegt in een tussenvonnis dat ik de stellingen van de deskundigen, betreffende de valsheid van de schilderijen gemotiveerd heb betwist. Johan Meijering voelt zich in het nauw gedreven doordat zijn klachten bij het gerechtshof in Leeuwarden niet ontvankelijk zijn verklaard, hij probeert nu op slinkse wijze de publiciteit te beïnvloeden door een onjuiste voorstelling van zaken te geven.

Meijering heeft de bewuste tien schilderijen op eigen initiatief laten opknappen en met positieve taxaties doorverkocht, met 50 000 euro winst. “Mijn conclusie: onafhankelijk van elkaar hebben beëdigde taxateurs unaniem de bewuste schilderijen goed bevonden zolang ze niet wisten dat de werken uit de collectie van Van Loenen afkomstig waren.”

Taxateur Auke van der Werff: “Die schilderijen zijn van Van Loenens hand, punt. Klaar, 100 procent. Hij is een pathologische leugenaar. Hij gelooft in zijn eigen leugens, die man is echt ziek. Daar kan hij niks aan doen, maar wat hij doet, dat mag niet. Er is geen mens die er nog aan twijfelt dat hij ze gemaakt heeft.”

Hendrik Jan Kortterink



---

 ACCENT - PLOEG SCHILDERIJEN

## **‘Vals’ zeggen kunstexperts, maar de rechter twijfelt**

Amsterdam - Kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen was ervan overtuigd dat het een gelopen koers was: zeker vijf experts verklaarden zwart op wit dat de tien werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg die hij in 1999 had gekocht van schilder Cor van Loenen, vals waren. Hij ging zijn gelijk halen. Hij stuurde aan op een veroordeling wegens oplichting en valsheid in geschrifte en een schadeloosstelling.

Maar Meijering staat met lege handen. Justitie ging al eerder niet over tot vervolging: er was geen overtuigend bewijs dat de schilderijen niet van Altink, Dijkstra en Wiegers zijn. En nu ligt er ook een vonnis van de civiele rechtbank in Assen: Van Loenen hoeft Meijering geen cent te betalen. Motivering: de rapporten van de experts zijn ‘onvoldoende helder en consistent’. Ze roepen weliswaar ‘twijfel op over de authenticiteit’, maar ‘niet voor juist kan worden gehouden dat de werken daadwerkelijk vals zijn’. Van Loenen, die begin jaren negentig ook in opspraak was wegens het vervalsen van Altinks, maar wegens gebrek aan bewijs vrijuit ging, heeft altijd volgehouden dat de werken authentiek zijn.

Meijering is verbijsterd. ‘Hier wordt de integriteit van deskundigen betwist. Ze kwamen onafhankelijk van elkaar tot hetzelfde oordeel.’ De door de rechtbank benoemde expert C. Buijsert van het Venduhuis in Utrecht heeft gemengde gevoelens bij het vonnis. ‘Zeker met moderne kunst is het lastig heel precies aan te wijzen waarom iets niet in orde is. Een rechtbank verlangt dat wel.’ Hij stelde in zijn rapportage vast dat ‘de daadkracht, de bezieling’ van de kunstenaars ontbrak. Is hij er nog steeds van overtuigd dat de schilderijen niet deugen? ‘Natuurlijk zijn ze vals.’

Meijering: ‘Ik zou met dit vonnis de vlag kunnen uitsteken. Hoera, ik heb toch echte Ploeg-schilderijen! Niemand die dat gelooft, natuurlijk.’ Hij gaat in hoger beroep.

Rob Gollin

---

De Volkskrant

13 februari  
2008

Kunstbijlage  
pagina 14

Dagblad van  
het Noorden

16 februari  
2008

pagina 23  
[cultuur]

## **‘Bizar’ vonnis maakt vals Ploeg-werk echt**

Groningen – Bizar. Zo omschrijft Han Steenbruggen het vonnis van de rechtbank in Assen. Dat promoveert tien schilderijen, in het bezit van de Groningse verzamelaar Johan Meijering, tot onvervalst Ploegwerk. Steenbruggen, groot kenner van De Ploeg bij het Groninger Museum en binnenkort directeur van museum Belvédère in Heerenveen, vindt het vooral ‘bizar’ dat de rechtbank het oordeel van deskundigen negeert.

“De Utrechter Cor Buijsert, door de rechtbank als onafhankelijke deskundige ingeschakeld, heeft vastgesteld dat de werken vals zijn. Dat de rechtbank ze dan toch tot ‘echt’ bestempelt is moeilijk te bevatten.”

Steenbruggen had eerder al aangegeven dat er niks echts te ontdekken viel aan de doeken, net als Sibbele Ongerling en Richard ter Borg, Groningse kenners en handelaren. “Je ziet het in één oogopslag”, zegt Ter Borg. “Dit is geen schilderen maar vakkenvullen. Je voelt er geen enkele emotie bij.”

Steenbruggen vreest dat deze uitspraak aantoonde dat vervalsen in Nederland lastig is uit te bannen. “Je moet hier zo’n beetje iemand op heterdaad betrappen als hij zijn handtekening onder een schilderij zet. Met technisch onderzoek waren de vervalsingen simpel te ontladen geweest. Het is misschien moeilijk aan te tonen wie de vervalser is, niet dat het vervalsingen zijn.”

De ‘bizarre’ uitspraak past helemaal in de lijn der gebeurtenissen. Eigenaar Meijering wilde immers zélf dat de kunstwerken het predicaat ‘vals’ kregen opgespeld. Hij had de doeken gekocht van schilder/handelaar Cor van Loenen en doorverkocht aan zakenman Henk Koop, waarna werd vastgesteld dat er geen Ploeg-kwast aan te pas was gekomen. Meijering wilde zijn geld terug van Van Loenen, maar die houdt tot de dag van vandaag vol dat het werk authentiek is; Dus moest Meijering de valsheid via een vonnis laten bekrachtigen.

Dat is vooralsnog mislukt. “Maar ik ga in hoger beroep! Dit is een aanfluiting voor de rechtstaat!”, zegt Meijering. “Ik zou blij moeten zijn, omdat ik officieel nu echte Ploeg-schilderijen bezit. Maar het slaat nergens op.” Het gaat om € 150.000. Mocht hij dat geld in hoger beroep alsnog terugwinnen, dan gaat het naar de rekening van kinderrechtenorganisatie Terre Des Hommes.

Eric Nederkoorn

ACHTERGROND — TIEN PLOEGSCHILDERIJEN, VALS OF ECHT:  
SCHILDER COR VAN LOENEN VERSUS ALLE EXPERTS

Dagblad van  
het Noorden

## Een tegen allen, allen tegen een

22 februari  
2008

Kunstschilder/-handelaar Cor van Loenen uit Beilen staat nog steeds op punten voor. Tien Ploegschilderijen die hij verkocht, zijn door de rechter als ‘echt’ aangemerkt. De experts vielen van hun stoel. Maar die experts zitten er, al dan niet bewust, collectief naast, vindt Van Loenen. Typisch geval van eerlijk duurt ’t langst.

pagina 7  
[cultuur]

Groningen - De Beiler kunstschilder/-handelaar Cor van Loenen voelt zich gesterkt door de recente uitspraak van de rechtbank in Assen, waarin tien schilderijen van De Ploeg die hij verkocht niet als vals worden aangemerkt.

‘Beëdigde kunsttaxateurs, beëdigde kunstveilinghouders en andere deskundigen zouden er goed aan doen voorzichtiger hun oordeel te formuleren’, reageert Van Loenen.

Hij doelt in eerste instantie op expert Cor Buijsert van het Venduhuis Utrecht. De rechtbank schakelde hem in als onafhankelijk waarnemer maar negeerde vervolgens zijn - ‘vals!’ - oordeel. Verder haalt hij uit naar bij voorbeeld taxateur en makelaar Auke van der Werff; naar Han Steenbruggen, Ploegdeskundige van het Groninger Museum en net gepromoveerd op Ploegkunstenaar Wobbe Alkema; naar Frank Buunk, taxateur te Ede; naar Johan van den Hende, taxateur te Haren, alsmede naar Richard Ter Borg en Sibbele Ongering, Groningse kunsthandelaren en Ploegkenners.

Het is, kortom, een heel gezelschap dat Van Loenen er van langs geeft. Vanzelfsprekend weerklonk uit deze hoek hooglijke verbazing over de uitspraak van de rechtbank. Zij allen weten voor zichzelf en voor elkaar dat de betreffende doeken van Dijkstra, Altink en Wiegers honderd procent vals zijn. Kunstverzamelaar Johan - ‘dit is een schande voor de Nederlandse rechtsstaat’ - Meijering uit Groningen zit nu in zijn maag met zijn handeltje van tien schilderijen, die officieel ‘echt’ zijn, maar die tot de rommelzolder zijn veroordeeld. Daar gaat niemand verder zijn handen nog

*“De experts vielen van hun stoel.”*

*“Er werd naar hartelust  
op los geëxperimenteerd.”*

aan branden. Niks 15.000 euro voor zo'n doek: artistieke waarde nul, decoratiewaarde 75 euro, heet het vooralsnog buiten de rechtbank. Dat gaat richting het zigeunermeisje en de ministeck-zeeman.

Van Loenen wacht het hoger beroep dat eigenaar Meijering ('Ik ben gestopt met kunst, ik heb mijn buik er vol van') heeft aangekondigd vol vertrouwen af. Hij werd midden jaren negentig al eens vrijgesproken als de vermeende producent van valse Altinks, en hij gaat er vanuit dat het Gerechtshof in Leeuwarden ook dit keer zijn visie weer zal (h)erkennen. Volgens Van Loenen papegaaien de kenners elkaar na, om niet bij elkaar en in de rest van de 'grote' kunstwereld uit de toon te vallen, uit commerciële overwegingen.

'Immers, wiens brood men eet...' Hij vindt dat hijzelf middels uitgebreide documentatie heeft aangetoond dat Ploegschilders gedurende hun leven zeer uiteenlopende technieken gebruikten, en dat de expert die zich focust op één techniek er al snel naast zit zodra hij echt van vals dient te onderscheiden. 'Ze experimenteerden er naar hartenlust op los.'

Van Loenen oordeelt dat van Han Steenbruggen, die in mei aantreedt als directeur van Museum Belvédère in Heerenveen, ronduit blunderde.

'Hij verklaarde dat Jan Altink niet met een paletmes schilderde.' Steenbruggen: 'Hij heeft wel gelijk dat Altink een paletmes gebruikte, maar niet voor een heel schilderij en zo heb ik 't ook gezegd.' De Groningse Ploeg-expert is de zaak inmiddels wel een tikkeltje zat.

'Wat moet ik nog met deze flauwekul? Veel zin om uitgebreid te reageren op de 'deskundigheid' van de heer Van Loenen heb ik niet. Ik ken de beste man niet eens. Wel weet ik dat de tien bewuste werken absoluut niet van de hand van de vermeende Ploegers zijn. De unanimitéit in alle oordelen van erkende experts wijzen onomstotelijk in die richting. Als de heer Van Loenen anders oordeelt, móet het wel zo zijn dat zijn reactie voortkomt uit persoonlijk belang, want ik acht zijn oog scherper dan hij nu laat voorkomen. Uiteindelijk, beste meneer Van Loenen, komt het in deze kwestie niet aan op verschil van deskundig inzicht, maar op eerlijkheid.'

Los van de weeïge smaak die Steenbruggen inmiddels bij de Meijering/Van Loenen-strijd proeft, wacht ook hij benieuwd het oordeel van het Hof

af. 'Ik hoop dat de experts daar ter plekke hun zegje kunnen doen en dat het niet alleen blijft bij schriftelijke bijdragen. Tot nu toe is dat achterwege gebleven. Dat zal heel veel duidelijkheid scheppen.' In elk geval tot die tijd staat Van Loenen nog op punten voor. Plus de anderhalve ton die Meijering voor de werken aftikte.

## Vonnis rechtbank diskwalificeert deskundigen

Het Gerechtshof in Leeuwarden mag zich straks in het hoger beroep buigen over de vraag: hoe deskundig zijn de kunstexperts? De rechtbank in Assen vond in elk geval dat het rapport van de ingeschakelde Utrechtse expert Cor Buijsert te summier gemotiveerd was. In het vonnis valt ook te lezen dat Han Steenbruggen, die de Ploegschilderijen als honderd procent vals beschouwt, 'niet over de vereiste deskundigheid' beschikt. Althans, dat Cor van Loenen dit aannemelijk heeft gemaakt. Han Steenbruggen is erkend Ploegexpert. Erkend ook door de universiteit: hij is onlangs gepromoveerd op het werk van de Ploegconstructivist Wobbe Alkema. De rechtbank vindt dat de overlegde rapporten weliswaar twijfels oproepen, 'echter op basis van die rapporten kan niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen vals / niet authentiek zijn'. De rapporten zijn 'onvoldoende helder en consistent gemotiveerd om die conclusie te kunnen dragen'.

Dat gaat niet alleen om de weerslag van de bevindingen van Buijsert en om die van Steenbruggen, maar ook om de conclusies van de Groningse kenners Sibbele Ongering en Richard ter Borg, die hun mening lieten aansluiten bij die van Steenbruggen en dat niet verder motiveerden. De Groninger Johan Meijering, die zo de rechtszaak verloor, noemt met name het oordeel over Steenbruggen 'een belediging'.

Eric Nederkoorn

---

www.  
quirijnmeijnen.nl

11 februari 2010

---

## Wapen u tegen valse kunst

### Valse kunst een verborgen probleem

Waarschijnlijk kent u niemand met een valse Picasso of Karel Appel aan de muur. Het probleem met een valse Picasso of Appel, of welke vervalsing dan ook, is dat deze echt is totdat blijkt dat het om een vervalsing gaat. Indien iemand een vals kunstwerk bezit is het niet in zijn of haar belang om aan te tonen dat het om een vervalsing gaat. De bezitter ziet dan vaak vele duizenden euro's verdampen. Belangrijker nog is dat de bezitter aan zichzelf zal moeten toegeven dat hij al die jaren heeft genoten van een vervalsing en er is 'ingetuind'. Als een vervalsing al aan het licht komt wordt daar in het algemeen geen ruchtbaarheid aan gegeven. De realiteit is dat de bezitter van een vervalsing veelal kiest voor zijn of haar portemonnee en zich al dan niet via tussenkomst van een veilinghuis, zal willen ontdoen van de vervalsing. Valse kunst is dan ook een verborgen probleem.

De omvang van de handel in valse kunst is enorm. Geschat wordt dat een vijfde van de wereldwijd verhandelde kunst vals is. Bij grafisch werk van kunstenaars zoals Warhol, Appel, Miro en Picasso geldt dat vervalsingen eerder regel dan uitzondering zijn. Bij schilderijen is het moeilijker om vals werk op de markt te brengen omdat deze moeilijker reproduceerbaar zijn en de historie van een schilderij vaak is terug te vinden in oude tentoonstelling- en veiling catalogi. Echter, er zijn gevallen bekend waarbij schilderijen voorzien zijn van een valse geschiedenis. Het beroemdste voorbeeld is John Drew die valse tentoonstelling catalogi van moderne kunstenaars uit de jaren vijftig van de twintigste eeuw vervaardigde en die toevoegde aan de archieven van de Tate Gallery en andere toonaangevende galerieën in Londen waar de door hem 'nagebootste' kunstenaars ooit hebben geëxposeerd. Zelfs een (schildertechnisch) slecht vervalste Giacometti ging zo door voor een echte, omdat een afbeelding van het schilderij door kunsthistorici, die de echtheid van een werk moesten vaststellen, was terug te vinden in de archieven van de Tate Gallery.

*“Geschat wordt dat een vijfde van  
de wereldwijd verhandelde kunst vals is.”*



*Een stad op  
een rots  
Francisco Goya  
(1746–1828)*

### **Wat is valse kunst?**

Valse kunst is kunst waarbij de herkomst van het werk anders is dan voorgesteld. In de praktijk blijkt het lastig om uit te gaan van ‘echt’ en ‘vals’, in de zin dat ‘echt’ een werk is dat door de kunstenaar in kwestie is gemaakt. Zo zijn er Warhols die gemaakt en gesigneerd zijn in ‘the Factory’ door medewerkers van Warhol en toch doorgaan voor een ‘echte’ Warhol, in de zin dat ze door de kunstwereld als zodanig worden geaccepteerd. Dat is niet erg, zoals bekend is een kenmerk van Warhol is dat hij zo werkte. Het is aan de uiteindelijke koper om - met in achtneming van de juiste informatie - een waarde aan een schilderij toe te kennen. Van Jeff Koons is bekend dat hij van elk beeld drie exemplaren laat maken, één voor zichzelf, één voor een museum en één voor de handel. Wat nu als er een exacte 100% kopie opduikt, uit dezelfde fabriek en met dezelfde materialen: beeld nummer 4? Mijn inziens is beeld nummer 4, Indien beeld nummer 4 niet door Jeff Koons gewenst is, zonder meer een vervalsing.

Uiteindelijk gaat het er bij valse kunst mijn inziens dan ook niet om in hoeverre de vervalsing lijkt of niet lijkt op het origineel. Met de moderne reproductie technieken kan dat 100% zijn. Zo zijn er na de dood van Rodin sculpturen op de markt gekomen die gemaakt zijn met exact dezelfde

mallen als bij leven gebruikt door Rodin, die niet van sculpturen gemaakt tijdens het leven van Rodin te onderscheiden te zijn. De prijzen voor sculpturen die tijdens het leven van Rodin zijn vervaardigd liggen toch aanmerkelijk hoger. De enige reden die daarvoor te geven is is dat de sculpturen die tijdens het leven van Rodin zijn gegoten hoger worden gewaardeerd door de kunstwereld. Het belangrijkste is daarom de juistheid van de herkomst van een kunstwerk te achterhalen. De waardering van die herkomst is een zaak van de kunstmarkt. Dat een kunstliefhebber van een (goed nagemaakt) vals kunstwerk net zoveel zal kunnen genieten als van een echt kunstwerk, indien hij niet weet dat het om een vervalsing gaat, staat natuurlijk buiten kijf. Dat is dan ook veelal meteen het argument van de vervalsers. Maar daar gaat het natuurlijk niet om, het gaat erom dat u weet wat u koopt en met die informatie zelf bepaalt wat een kunstwerk u waard is.

### **Hoe gaat het Nederlandse recht om met valse kunst?**

#### *Auteursrecht*

Kunst wordt voornamelijk door het auteursrecht beschermd. Wat houdt dat in? Wanneer een kunstwerk oorspronkelijk is wordt het beschermd door auteursrecht.

Het zonder toestemming van de kunstenaar reproduceren van een kunstwerk dat is beschermd met auteursrecht is onrechtmatig jegens de kunstenaar. Het auteursrecht geldt in Nederland tot 70 jaar na de dood van de kunstenaar. Erfgenamen van een overleden kunstenaar kunnen de auteursrechten van de overleden kunstenaar uitoefenen. Deze rechten kunnen ook –zoals veel gebeurd bij bekende kunstenaars- in een stichting worden ondergebracht. Een vervalsers die een werk van een ‘Moderne kunstenaar’ (een kunstenaar die minder dan 70 jaar geleden is overleden) vervalst maakt dan ook inbreuk op het auteursrecht. Een kunstenaar kan dus veelal opkomen tegen partijen die zonder zijn toestemming reproducties op de markt brengen. Vaak zal het gaan om posters of andere afbeeldingen van een kunstwerk.

Bij het kopen van valse kunst speelt het auteursrecht echter geen grote rol. Immers van belangrijke kunstenaars (die daarom financieel interessant zijn om te vervalsen) is uit catalogi en overzichtsboeken bekend welke werken er bestaan en waar deze hangen. Een kopie van een bekend werk wordt daarom vaak meteen als een kopie herkend en is daarom veelal



*“Valse kunst verdwijnt dus niet,  
maar duikt steeds opnieuw op.”*

onverkoopbaar Een vervalser zal dan ook veelal een kunstwerk creëren in de stijl van Picasso. Strikt genomen is er in zo'n geval geen sprake van een auteursrechtinbreuk.

Overigens maken kunstenaars zelf wel eens inbreuk op andermans auteursrecht. Zo verloor Jeff Koons in 1992 een rechtszaak die was aangespannen door fotograaf Art Rogers. Jeff Koons had een sculptuur 'String of Puppies' gemaakt die was gebaseerd op een foto van Art Rogers. De rechter vond dat de gemiddelde man de sculptuur van Jeff Koons als een kopie van de foto van Art Rogers zou erkennen, indien geconfronteerd met de foto en de sculptuur. De Nederlandse 'post moderne' kunstenaar Rob Scholte staat erom bekend dat hij geen probleem ziet in het gebruiken van andermans beelden. Originaliteit bestaat niet, luidt zijn opvatting. Scholte put naar verluidt voor zijn werk uit een immens knipselarchief. Hij gebruikt dat veelal in compilatiewerken, die als zodanig zelf weer beschermd zijn door auteursrecht.

Over het eventueel plegen van plagiaat door kunstenaars onderling hoeft u zich als particuliere kunst koper geen zorgen te maken. Dat is een zaak tussen kunstenaars onderling. Voor u van belang is dat u geen kat in de zak koopt.

#### *Wanprestatie/onrechtmatig handelen*

Indien een verkoper u misleidt omtrent de herkomst van een kunstwerk dan handelt hij onrechtmatig jegens u en is er sprake van wanprestatie. U meende iets te kopen wat u niet heeft gekocht, Voorkomen is echter beter dan genezen, waarover later meer.

#### *Strafrecht*

De politie grijpt toch in wanneer er in valse kunst wordt gehandeld? Het klopt dat het vervaardigen en opzettelijk handelen in valse kunst strafbaar is (art. 326b Wetboek van Strafrecht).

Probleem is dat in de praktijk de politie een vervalser op heterdaad zal moeten betrappen indien die een valse handtekening onder een (ook

nagemaakt) schilderij zet. De kans daarop is erg klein. Handelaren zullen zeggen dat ze de vervalsing ‘te goeder trouw’ hebben gekocht. Bedenk dat er in de kunstwereld ‘niets wordt weggegooid’. Valse kunst verdwijnt dus niet, maar duikt steeds opnieuw op. Daarbij komt dat de prioriteit van Politie en Justitie niet ligt bij het aanpakken van valse kunst. Als Politie en Justitie al iets ‘doen’ met kunst, dan is dat het opsporen van gestolen kunstwerken. Dat laatste is ook wel begrijpelijk nu Politie en Justitie over beperkte mankracht beschikken.

### **Tips**

Kortom u zult zelf moeten waken voor het kopen van een kat in de zak. Hieronder een aantal tips om teleurstellingen te voorkomen.

1. Afgaan op de staat van een kunstwerk zonder enige context is ronduit gevaarlijk.

Ik noemde al dat het tegenwoordig mogelijk is een vrijwel perfecte kopie van een kunstwerk te maken. Ook het oud laten lijken van een kunstwerk is mogelijk. Topvervalsers gaan zover om bestaande 17e kunstwerken te ‘hergebruiken’ en/of kopen papier/doek uit het gewenste jaar van een kunstwerk. Vervalsers kennen de gebruikte methoden om de ouderdom van een kunstwerk te achterhalen, en laten een expert graag ontdekken dat het kunstwerk wat ouderdom betreft in orde is.

Een oude en goed werkende truc is dat de vervalsers u een ‘echte’ Kees van Dongen, Toorop of andere kunstenaar laat ontdekken. Vooral kunstenaars die nog niet bij het echt grote publiek bekend zijn, worden voor deze truc gebruikt. U treft dan bijvoorbeeld op een rommelmarkt een map met vergeten ongesigneerde litho’s uit een erfenis aan. De meeste litho’s zijn ronduit rommel maar er zit één typische Van Dongen tussen. De verkoper zegt niets van kunst te weten maar wil de map alleen in een keer verkopen, voor zeg vijfhonderd euro. Dit om er ‘vanaf’ te zijn. De kans is groot dat u toehapt. Het is als het kopen van een lot in de loterij. Als het een echte Van Dongen is dan... Punt is dat het natuurlijk geen echte Van Dongen zal zijn.

2. Verdiep u in de kunstenaar in kwestie. Hoe meer u weet, hoe minder snel u zal worden bedrogen.

3. Vraag expliciet naar de herkomst van een kunstwerk. Een term als ‘toegeschreven aan...’ moet een alarmbel doen afgaan. Indien een veilinghuis of kunsthandelaar geen garantie wenst te geven omtrent de herkomst van een kunstwerk dan kunt u ervan uit gaan dat er iets ‘mis’is. Indien verwezen wordt naar een ‘certificaat van echtheid’ kan er ook iets mis zijn. Een goed kunstwerk spreekt voor zichzelf.
4. Controleer de achtergrond van het veilinghuis of de kunsthandel in kwestie. Doe bij twijfel geen zaken. Koop niet van een particulier en zeker niet via internet, tenzij je goede schriftelijke afspraken maakt..
5. Vraag bij de koop de door de verkoper gehanteerde algemene voorwaarden op. Controleer daarin of, en wat de termijn is waarbinnen een vervalst kunstwerk teruggebracht mag worden en u uw geld terug krijgt. Indien er geen, of een korte termijn is opgenomen, vraag dan om een termijn en een geld terug garantie. Kom dat ook schriftelijk overeen. Uiteraard heeft het aanbeveling om een lange termijn af te spreken, het liefst minimaal vijf jaar. Spreek ook af wanneer een kunstwerk als vals aangemerkt dient te worden. Bijvoorbeeld door te kiezen voor het oordeel van een toonaangevend museum. Dit voorkomt een jarenlange strijd tussen allerlei ‘experts’ over de status van uw kunstwerk.
6. Koop vooral kunst die u hoe dan ook mooi vindt. Dit verzacht de pijn indien het ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch om een vals schilderij blijkt te gaan. U bent er dan waarschijnlijk zo aangehecht dat u er hoe dan ook geen afstand meer van wilt doen. Dat is meteen handig indien u in het geval van dalende kunstprijzen uw kunstwerk niet wilt verkopen.
- Dat kunstenaars, in tegen stelling tot de harde zakenwereld, niet in geld geïnteresseerd zouden zijn, laat zich logenstraffen door het volgende citaat afkomstig van Andy Warhol:
- “Being good in business is the most fascinating kind of art. Making money is art and working is art and good business is the best art.”*

Quirijn Meijnen  
Advocaat

Actualiteiten-  
programma NOVA  
vroeg mij  
commentaar te  
leveren op de  
stand van het  
recht in Nederland  
aangaande kunst-  
vervalsingen in  
een uitzending  
over (mogelijk)  
vervalste schil-  
derijen van de  
Groningse kunste-  
naarsgroep ‘De  
Ploeg’.

Dagblad van  
het Noorden

12 juni 2010

pagina 1

---

## Nieuw deel in vervalsingssoap

Groningen–Meteendoosvoleigenhandigopgestelde‘onderzoeksverslagen’ gaat Johan Meijering woensdag naar het Gerechtshof in Leeuwarden. De tango- en kunstliefhebber uit Groningen stelt dat hij is opgelicht door kunstschilder Cor van Loenen uit het Drentse Holthe. Twaalf experts geven Meijering gelijk. Van Loenen zou hem in 1999 vervalste schilderijen van Ploeg-kunstenaars hebben verkocht.

pagina 10

---

ACHTERGROND — *BEROEP PLOEG-ZAAK*

## Schimmenspel rond De Ploeg

- Johan Meijering zet juridische kruistocht voort
- Inzet is vijf ‘valse’ schilderijen van Groninger Ploegers
- Drentse kunstenaar Van Loenen hekelt bevindingen experts

Groningen - Is Johan Meijering opgelicht met vijf door Cor van Loenen vervalste schilderijen? Wist hij, toen hij de schilderijen ruim tien jaar geleden kocht, echt niks van de niet geheel loepzuivere en in de pers breed uitgemeten reputatie van ‘huisvriend’ Van Loenen uit Holthe? Wilde hij de werken voor een prikkie opkopen om ze voor het drievoudige door te leveren aan de bouwer die zijn tangosalon aan de Nieuwe Boteringestraat onder handen nam?

Die vragen blijven rondspoken na lezing van een doos vol door Meijering eigenhandig opgestelde ‘onderzoeksverslagen’ die de Stadjer woensdag inbrengt in het hoger beroep dat hij heeft ingesteld in een civiele zaak rond vijf schilderijen die hij in 1999 van Van Loenen kocht.

Al met al twaalf kunstexperts verklaren dat de vijf schilderijen die Meijering kocht van Van Loenen, vals zijn. Punt is alleen dat Van Loenen tijdens de civiele zaak die Meijering heeft aangespannen in eerste aanleg al gehakt maakte van de bevindingen van experts. De rechter in Assen kon een flink eind mee gaan in de argumenten van Van Loenen.

De experts spraken elkaar (of zichzelf) tegen. Ze onderbouwden hun bevindingen nauwelijks, vond de rechter. Een expert had zelfs een doek

eerst goedgekeurd, maar trok die goedkeuring in nadat duidelijk werd dat het doek afkomstig was van Van Loenen. Dat deze expert zijn oordeel herzag, is te verklaren. Van Loenen is namelijk niet onomstreden in de kunstwereld. Om het voorzichtig uit te drukken. Begin jaren '90 zat hij enkele dagen vast op verdenking van het vervalsen van enkele werken van de bekende Ploeg-schilder Jan Altink. De Groninger Ploeg-deskundige Cees Hofsteenge was één van de experts die toen al zei dat de doeken 'niet goed' (lees: vals) waren.

Van Loenen had destijds de schijn nogal tegen: de doeken waren dubieus en de afkomst van de doeken was schimmig. Maar tot een veroordeling kwam het niet. Gebrek aan bewijs, oordeelde de rechter. Van Loenen kreeg een schadevergoeding. Sindsdien lijkt de kunsthandel huiverig om Ploeg-werk af te nemen dat met hem in verband kan worden gebracht.

Overigens is Van Loenen niet de enige die de schijn tegen heeft. Van Loenen zegt dat Meijering wel degelijk wist van zijn reputatie en dat hij schilderijen voor een prikkie wilde kopen om ze goed door te verkopen.

Meijering betaalde in 1999 al met al 23.000 euro voor tien schilderijen. In die tijd was Meijering ook druk doende met Tangosalon La Pasión aan de Nieuwe Boteringestraat. Het werd ingrijpend verbouwd door Geveke, het aannemersbedrijf dat onderdeel is van Koop Holding BV. Meijering, sinds jaar en dag druk met allerlei creatieve projecten, kwam in die periode voor een liquiditeitsprobleem te staan.

In 2001, twee jaar na aankoop van de omstreden doeken, leverde Meijering deze Ploeg-werken voor het drievoudige door aan Koop Holding BV. Dat scheelde (aanzienlijk) op de verbouwingsnota. Bij Koop kwamen ze al snel van een koude kermis thuis. Ploeg-deskundige Han Steenbruggen stelde dat de doeken 'niet goed' waren. Meijering heeft de omstreden doeken teruggenomen en Koop gecompenseerd met andere, wel getaxeerde werken uit zijn collectie, ter waarde van ruim 75.000 euro...

VRAAG & ANTWOORD – JOHAN MEIJERING

## ‘Ik had er geen zak verstand van’

- Meijering: ‘Ik wist niks van het verleden van Cor van Loenen’



*Wist u, toen u in 1999 de schilderijen kocht, niet van het verleden van Van Loenen?*

“Toen de eerste Altink-affaire met Van Loenen speelde, ging mijn relatie onverwacht stuk. Ik woonde buiten de stad, anti-kraak. Geen radio, geen televisie, geen krant. Ik wist helemaal niks van die zaak, ik zweer het je.”

*Jullie waren vrienden. Heeft hij nooit wat verteld?*

“Jawel, maar dat was een heel zielig verhaal. En ik geloofde hem.”

*Waarom hebt u de schilderijen niet laten beoordelen voordat u betaalde?*

“Ik was daar niet mee bezig, ik had er ook geen zak verstand van.”

*Johan Meijering*

*U verzamelde toch kunst?*

“Ik kocht gewoon wat ik leuk vond. Achteraf, als je zulke dingen koopt, voor zulke bedragen, had ik dat wel moeten doen.”

*U hebt zelf geprobeerd de schilderijen aan Koop te verkopen. Is dat niet vreemd?*

“Nee, want ik was volledig te goeder trouw. Pas toen Koop ze aan Han Steenbruggen liet zien, werd duidelijk dat ze vals waren. Ik heb de schilderijen teruggenomen.”

*Kan het ook zijn dat deskundigen hun vingers niet willen branden door een schilderij als ‘goed’ aan te wijzen, omdat ze weten dat ze via Van Loenen bij u terecht zijn gekomen?*

“Nee, dat houd ik voor onmogelijk. Als dat zo zou zijn, dan kunnen we de hele kunsthandel wel opdoeken. Je kunt het ook omdraaien. Laat Van Loenen nou eens bewijzen dat ze echt zijn.”

## ‘Twijfel over kundigheid van experts’

Groningen - Van Loenen plaatst vraagtekens bij de vakbekwaamheid en inhoudelijkheid van taxateurs, zo blijkt uit het enige persbericht dat zijn website telt.

Hij hekelt het gebrek aan feitelijke onderbouwing van de experts die in de eerste ronde van de door Meijering aangespannen procedure aan het woord kwamen. ‘Zij kwamen niet verder dan terminologie als “de doeken hebben geen Ploeg-uitstraling” en “fingerspitzengefühl zegt ons dat de doeken vals zijn”.’

‘Subjectieve gevoelens als ’uitstraling’, ’daadkracht’ en ’fingerspitzengefühl’ laten zich slecht of in het geheel niet rijmen met ervaring, kennis, techniek en deskundigheid, aldus Van Loenen op zijn website. Wat het beoordelen van de Ploeg-werken verder bemoeilijkt is dat de schilders hun hele leven hebben geëxperimenteerd, aldus Van Loenen.

Bram Hulzebos

---

Dagblad van  
het Noorden

17 juni 2010

pagina 42

## Oplopende emoties bij rechter

- Ruzie om 'valse' Ploegwerken
- Van Loenen: Experts hebben deze doeken vals gemaakt!

Groningen - Jeanet Zwaneveld ontploft na afloop van de zitting in het Gerechtshof te Leeuwarden. Voorin de zaal staan vijf schilderijen van Jan Altink. Twee zijn van haar geweest, stelt ze. Woedend wijst ze naar de Drentse kunstschilder Cor van Loenen: "Waar heb jij die schilderijen vandaan?!" "Mevrouw Zwaneveld, dat is niet relevant", antwoordt Van Loenen. "Waar het vandaag om gaat is de vraag of deze schilderijen authentiek zijn."

Daarin heeft Van Loenen gelijk. Gisteren diende in Leeuwarden een door de kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen aangespannen hoger beroep. Eind vorige eeuw kocht Meijering tien Ploeg-werken van Van Loenen voor 23.000 euro. Toen hij de werken twee jaar later voor het drievoudige doorleverde aan Koop Holding BV bleken de doeken vals. Meijering moest de doeken terugnemen, voelt zich nog steeds genept en eist ontbinding van het koopcontract.

Van Loenen meent echter dat Meijering boter op zijn hoofd heeft. De reputatie van de kunstenaar uit Holthe was (en is) namelijk besmet en Meijering wist dat; stelt Van Loenen. Begin jaren '90 werd Van Loenen verdacht van het vervalsen van een Altink. De zaak is nooit rondgekomen, maar de Ploeg-werken die Van Loenen in zijn bezit had, raakte hij aan de straatstenen niet kwijt.

Zodra taxateurs in de gaten kregen dat ze van Van Loenen afkomstig waren, verklaarden ze de werken vals. In een aantal gevallen taxeerden experts Ploegwerken voor hoge bedragen om die taxatie schielijk in te trekken zodra ze hoorden dat ze van Van Loenen afkomstig waren. Van Loenen: "De experts hebben deze doeken vals gemaakt. Ik heb ze niet vervalst. Echt niet." Meijering heeft tien Ploegdeskundigen gevraagd om vijf van de Altinks die hij van Van Loenen kocht, te beoordelen. Allemaal kwamen de experts tot de conclusie dat ze vals zijn.

*"Waar heb jij die schilderijen vandaan?!"*



Wat wil helpen bij de beoordeling van een schilderij, is kennis over de herkomst. Van Loenen houdt echter daarover de kaken op elkaar. “Als ik dat vertel, is die handelaar meteen ook besmet.”

Jeanet Zwaneveld is er van overtuigd dat twee van de werken afkomstig zijn uit een omvangrijke collectie die zij en wijlen haar man Desi ooit verkochten. De kopers claimden echter de doeken niet te hebben ontvangen. De Zwanevelts konden fluiten naar hun geld, maar ook naar de schilderijen die sindsdien onvindbaar zijn. Twee exemplaren duiken nu op in Leeuwarden. Weduwe Zwaneveld wil weten hoe Van Loenen er aan kwam voordat hij ze aan Meijering verkocht. De rechter doet in augustus uitspraak.

Bram Hulzebos

---

Dagblad van  
het Noorden

21 juli 2010

pagina 3

---

## Justitie zoekt kunstexpert

- Openbaar ministerie duikt in vermeende Ploeg-vervalsingen

Assen/Groningen – Het openbaar ministerie in Assen is op zoek naar een expert die de echtheid kan vaststellen van een aantal schilderijen uit de collectie van de Groninger Johan Meijering.

Eind vorige eeuw kocht Meijering tien Ploegwerken van de Drentse schilder en verzamelaar Cor van Loenen voor 23.000 euro.

Toen hij de werken twee jaar later doorleverde bleken de doeken vals. Meijering moest de doeken terugnemen, en eist in een civiele procedure ontbinding van het koopcontract. Daarnaast deed hij aangifte.

Daarom is justitie nu op zoek naar een expert die de echtheid kan bepalen van de door Meijering gekochte doeken. Justitie zoekt een expert die zich nog niet eerder over de doeken heeft gebogen. Dat valt nog niet mee, want de afgelopen jaren heeft al een groot aantal kunstkeners naar de omstreden doeken gekeken. Begin jaren '90 werd Van Loenen verdacht van het vervalsen van een Altink, maar die zaak is nooit rondgekomen.

Bram Hulzenbos

---

## Koper moet bewijzen dat schilderijen vals zijn

Leeuwarden, 28 september 2010 - Het hof heeft beslist dat de koper van vijf schilderijen van de kunstenaarsgroep 'De Ploeg' moet bewijzen dat die doeken vals zijn.

De koper had bij de rechtbank terugbetaling gevorderd van de koopsom van in totaal tien schilderijen die als echte 'Ploegschilderijen' waren verkocht. Het zou voornamelijk gaan om doeken van de hand van Altink en Dijkstra.

De deskundigen die de koper had ingeschakeld, en de door de rechtbank ingeschakelde deskundige waren van oordeel dat alle tien schilderijen vals zijn. De rechtbank wilde dat oordeel niet overnemen. De koper heeft zich daarna in hoger beroep tot het gerechtshof te Leeuwarden gewend. Inmiddels heeft hij zijn vordering met betrekking tot vijf van de tien schilderijen laten vallen.

Ook het hof twijfelt over het oordeel van de deskundigen, omdat hun rapporten te weinig specifiek en te algemeen zijn. Het feit dat het geschil inmiddels is beperkt tot vijf van de tien schilderijen, heeft die twijfels nog doen toenemen. De overige vijf schilderijen werden immers in eerste aanleg door de koper en de deskundigen ook als vervalsingen aangemerkt.

De koper zal nu met getuigen moeten bewijzen dat de vijf doeken waar nog over wordt geprocedeerd inderdaad vervalst zijn.

Tussenvonnis

Gerechtshof  
Leeuwarden

LJ Nummer  
BN8476

28 september  
2010

*“Het hof heeft beslist dat de koper van vijf schilderijen van de kunstenaarsgroep ‘De Ploeg’ moet bewijzen dat die doeken vals zijn.”*

Dagblad van  
het Noorden

30 september  
2010

pagina 29

## **Kunstrel: 1-0 voor van Loenen**

- Johan Meijering moet bewijzen dat hij ‘valse’ werken kocht
- Gerechtshof wil deskundigen zelf doorzagen

Groningen - In de juridische rel rond tien vermeende valse schilderijen van de Groningse kunstkring De Ploeg, is het 1-0 voor de Drentse schilder en verzamelaar Cor van Loenen. Het Gerechtshof in Leeuwarden gaat niet mee in de claim van de Groningse kunstverzamelaar Johan Meijering dat de door hem van Van Loenen gekochte Ploegschilderijen vals zouden zijn.

Meijering kocht de doeken eind jaren negentig voor 23.000 euro. Toen hij ze een paar jaar later voor het drievoudige door wilde leveren aan Koop Holding bv, bleken de doeken vals. Meijering moest de doeken terugnemen, voelt zich nog steeds genept en wil zijn geld terug.

De verklaringen van een trits deskundigen die de stelling van Meijering ondersteunen dat de doeken vals zijn, kunnen het hof niet overtuigen. Hun bevindingen zijn ‘te weinig specifiek en te algemeen van strekking’, aldus het hof. Van Loenen heeft ‘uitvoerig gedocumenteerd uiteengezet dat en waarom de bevindingen van de deskundigen niet juist zijn’.

Aanvankelijk beweerde Meijering dat tien schilderijen niet goed zouden zijn. Van vijf van deze tien liggen echter ook (soms later weer ingetrokken) verklaringen van echtheid. Daarom bracht Meijering zijn claim terug tot vijf werken, waarover geen verschil van inzicht zou zijn onder de deskundigen. Daarmee heeft Meijering de twijfel bij het hof over de juistheid van het oordeel van die deskundigen ‘eerder doen toe- dan afnemen’.

Het hof nodigt Meijering uit met aanvullend bewijs te komen. Dit bewijs mag hij presenteren tijdens een zitting in het Gerechtshof te Leeuwarden, waarbij ook deskundigen uitgenodigd kunnen worden. De zitting zal naar verwachting voor het eind van dit jaar plaatshebben.

Bram Hulzebos

---

 REPORTAGE - OMSTREDEN ALTINKS

## Ploeg-kenners willen rechtszaak mijden

- Deskundigen haken een voor een af in rechtszaak over vermeende valse Altinks

Groningen - “Het is een vreemde zaak, dat kunt u wel zeggen, ja.”

Cees Hofsteenge, galeriehouder en kenner van de Groningse kunststroming De Ploeg, wil ‘helemaal niets’ kwijt over de affaire rond de tien vermeende valse Altinks die Stadler Johan Meijering kocht van schilder Cor van Loenen uit Holthe.

Meijering kocht de doeken eind jaren negentig voor - omgerekend - 23.000 euro. Toen hij ze een paar jaar later voor het drievoudige wilde doorleveren aan Koop Holding bv, bleken de doeken vals en moest hij de doeken terugnemen. Meijering voelt zich nog steeds genept en wil zijn geld terug.

Wat de zaak vreemd maakt, hoewel Hofsteenge daar niks over zegt, is dat 23.000 euro voor tien Altinks ook eind jaren '90 al weinig geld was. Wat de zaak nog vreemder maakt, is dat de reputatie van verkoper Cor van Loenen al omstreden was omdat hij begin jaren '90 in verband was gebracht met het vervalsen van Ploeg-werk.

Eerder konden de schriftelijke verklaringen van een trits deskundigen over de vermeende valsheid van de doeken het Gerechtshof niet overtuigen. Meijering wil nu zijn gelijk bewijzen door zeven deskundigen te laten verhoren door het Gerechtshof in Leeuwarden. Hofsteenge stond aanvankelijk ook op de lijst met deskundigen. “Maar ik heb hem gevraagd mij van de lijst te verwijderen”, zegt Hofsteenge.

Navraag leert echter dat Hofsteenge niet de enige deskundige is die niet wil praten. Zo prijkt op de lijst die Meijering heeft verspreid de naam van professor Henk van Os. Die staat niet te springen. “Ik heb er helemaal geen zin in. En nee, ik heb ook geen zin om zin te maken. Er zijn in Groningen genoeg mensen die wat over de doeken kunnen zeggen.”

Auke van der Werff beëdigd taxateur en Ploeg-deskundige, steunt Meijering, maar hij is niet van plan om naar het Gerechtshof in Leeuwarden af te reizen. “Ik ben 67. Ik heb geen zin om me op mijn oude dag met dit soort zaken bezig te houden. Zo lang de wetgeving in Nederland op het

Dagblad van  
het Noorden

6 november  
2010

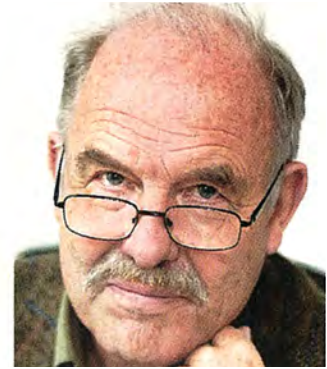
pagina 10



*Steenbruggen*



*Van den Hende*



*Van Os*

punt van kunstvervalsen te kort schiet, heeft het ook helemaal geen zin.” Van der Werff heeft ooit een gunstig ‘voorlopig’ taxatierapport opgesteld van twee omstreden doeken. “Maar het was voorlopig”, stelt Van der Werff, die zegt ook toen al te hebben getwijfeld aan de echtheid.

Van der Werff is niet de enige deskundige die een positieve taxatie heeft ingetrokken. De Harense taxateur en kunstmakelaar Johan van den Hende, die eveneens wordt opgeroepen, maakte hetzelfde mee. Hij keurde een schilderij van Ploeg-schilder Johan Dijkstra goed, maar trok deze verklaring schielijk in toen bleek dat het doek afkomstig was van Van Loenen. Galeriehoudster Renée Smithuis stelde naar eigen zeggen begin jaren '90 al vast dat door Van Loenen aangeboden Ploegwerk vals was. Ze heeft daar overigens destijds niets van gezegd. “Ik wilde niet de brenger van het slechte nieuws zijn.” Ze komt graag getuigen.

Hetzelfde geldt voor Ploeg-kenner Han Steenbruggen. “Het is mij er niet om te doen om Cor van Loenen aan het kruis te nagelen. Ik vind wel dat ik, als kenner van Ploeg-werk, moet zeggen of een doek wel of niet goed is.”

### **Zin maken**

Het zit er dik in dat de deskundigen die geen zin hebben om te getuigen in de vervalsingzaak, zin moeten maken. “Ik zal het eens met de heren bespreken”, zegt Patrick Koers, advocaat van Meijering. In het uiterste geval kunnen deskundigen gedwongen worden te getuigen.

Bram Hulzebos

---

*De Tweede Altink-affaire:*

## **Schimmige vervalsings- en oplichtingszaak rond kunst van De Ploeg**

Wat wanneer je als particuliere verzamelaar voor veel geld een schilderij hebt gekocht dat later vals blijkt te zijn? Vraag je bij de verkoper je geld terug? En wat als de verkoper van niks wil weten, schakel je dan een advocaat in en stap je vervolgens naar de rechtbank? Doe je aangifte bij de politie? Dan kom je erachter dat het Nederlandse rechtssysteem worstelt met een ingewikkelde materie als de echtheidswaarde van kunst. Voor rechters en officieren van justitie is het ingewikkeld een oordeel te vellen of een kunstwerk echt of vals is. En veel kunstkenneren en -handelaren vrezen voor hun reputatie bij de beoordeling van schilderijen in een rechtszaak. Het is misschien wel niet vreemd dat sommige mensen het stilhouden en proberen het kunstwerk als echt door te verkopen. Valse kunst is en blijft een heikel punt, voor zowel de Nederlandse kunstwereld als de Nederlandse rechtspraak.

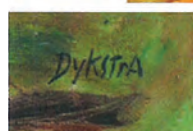
Voormalig particulier kunstverzamelaar Johan Meijering kan daarover meepraten. Het begon allemaal met een tiental schilderijen van ‘de Ploeg’ die hij kocht van zijn toenmalige vrienden. Inmiddels zit hij tot over zijn oren in een gigantische vervalsings- en oplichtingszaak die al bestempeld wordt als de Tweede Altink-affaire. Na een intensief sporen- en bronnenonderzoek komt de voormalige politieagent en sociale wetenschapper Meijering tot een betreuenswaardige conclusie. ‘Door gebrek aan inzicht, tekort aan menskracht en financiële middelen, een lage prioriteitstelling bij politie en Justitie en geen sluitende wetgeving op het gebied van kunstvervalsing, hebben kunstvervalsers in de Nederlandse samenleving vrij spel en genieten zowel integere kunste-

Origine Magazin

nummer 6,  
2010  
jaargang 18

pagina 27-31

*Roggestompen  
Dijkstra*





*Gronings  
landschap  
Altink*

Het gaat om:

- Het Reitdiep
- Heuvelandschap
- Blauw Borgje
- Gronings landschap
- Roggestompen

Niet in het Hoger

Beroep opgenomen:

- Strandgezicht
- Clown
- Tulpen in een vaas
- Zonnebloemen in Keulse pot
- Bloemen in een kan

naars als kunstkopers weinig bescherming.'

Het Drentse kunstenaarsechtpaar Van Loenen uit Beilen verkocht in 1999 en 2000 tien 'Ploegschilderijen' als authentieke werken aan hun vroegere huisvriend Johan Meijering uit Groningen. Deze schilderijen zijn voorzien van de signatuur van de bekende schilders en oprichters van de kunstkring 'De Groninger Ploeg': Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers.

Meijering komt er, na beoordeling van diverse experts op het gebied van schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' achter dat de schilderijen vals zijn. Over de eerste vijf schilderijen zijn alle deskundigen unaniem van mening dat dit vervalsingen zijn. De deskundigen hebben over de andere vijf 'Ploegschilderijen' wel hun twijfels, maar er is geen unaniem oordeel dat ze vals zijn. Verder ontdekt Meijering dat er geknoeid is met een taxatierapport uit 1993 dat hij heeft ontvangen bij de aankoop van twee schilderijen: 'Het Reitdiep' en 'Heuvelandschap'.

### **De Eerste Altink-affaire**

'Het Reitdiep' en 'Heuvelandschap' blijken ook al een belangrijke rol te spelen in de Eerste Altink-affaire. In de periode 1991 tot 1995 werd Van Loenen ervan verdacht schilderijen van schilders van de kunstkring 'De Ploeg' te vervalsen, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen. Het Openbaar Ministerie in Amsterdam heeft in 1994 besloten de zaak tegen Van Loenen te seponeren. In het Nieuwsblad van het Noorden (31 maart 1994) stond daarover: 'Procureur-Generaal P.M. Brillman vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak. Want al is er sprake van vervalste schilderijen, een strafzaak is pas mogelijk als ook bewezen kan worden dat Van Loenen met boze opzet handelde.'

Dit terwijl twee getuigen-deskundigen, Renée Smithuis en Cees Hofsteenge, achtentwintig van de eenendertig in beslag genomen schil-



derijen van het echtpaar Van Loenen - onafhankelijk van elkaar - als vals bestempelden. De Telegraaf (13 mei 1994) meldde verder: ‘Mr. Hamer (destijds advocaat van beide getuigen-deskundigen - red.) ontdekte dat de officier van justitie een zeer belastend nagekomen onderzoek van het Gerechtelijk Laboratorium, waarin vier handtekeningen onder schilderijen van Altink als vals worden bestempeld, niet bij zijn besluit had betrokken.’

Van Loenen ontvangt zijn in beslag genomen schilderijen van Justitie Amsterdam terug en krijgt van Justitie een financiële compensatie. Direct na ontvangst biedt Van Loenen zijn collectie weer als authentieke schilderijen te koop aan.

De Volkskrant (20 september 1995) schrijft hierover: ‘Volgens hem (Van Loenen- red.) zijn alle indertijd aangeboden Altinks inmiddels door experts echt bevonden en in gerenommeerde collecties terechtgekomen, waaronder die van een museum.’

Renée Smithuis reageerde verbolgen in een eerdere editie van ‘Origine’ (nummer 1: 4 februari 1994): ‘De officier van justitie had besloten de klacht tegen Cor van Loenen te seponeren. Voor Van Loenen was dat aanleiding het sepot te verwarren met een echtheidsverklaring. (...) Van Loenen kraait victorie in de regionale pers. Wat vals heette, noemt hij nu echt.’

*Blauw Borgje  
Dijkstra*

### **De Tweede Altink-affaire**

Omdat Meijering beseft dat het echtpaar Van Loenen niet van plan is de werken terug te nemen en zijn geld terug te geven, vordert hij in 2003 restitutie van de koopsommen, vermeerderd met de wettelijke rente, en ontbinding van de desbetreffende koopovereenkomsten, omdat de koop van de omstreden schilderijen op basis van onjuiste informatie is geschied. In een tussenvonnis in 2006 heeft de Rechtbank Assen beslist, dat ‘op de eiser de last rust om te bewijzen dat de schilderijen vals zijn en gelast de Rechtbank een deskundigenonderzoek te laten uitvoeren’.

In het vonnis is de Rechtbank Assen van oordeel ‘dat de in deze procedure overlegde rapporten weliswaar twijfels oproepen over de authenticiteit van de schilderijen. Echter, op basis van die rapporten





*Heuvellandschap  
en  
Het Reitdiep  
Altink*

kan naar het oordeel van de Rechtbank niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen daadwerkelijk vals/ niet authentiek zijn’.

De door de Rechtbank Assen benoemde onafhankelijke deskundige Cees Buijsert komt tot de conclusie, dat de omstreden ‘Ploegschilderijen’ vals zijn, maar zijn bevindingen worden door de Rechtbank Assen in het eindoordeel niet overgenomen. Meijering respecteert de beslissing van de Rechtbank Assen, maar betreurt de gang van zaken wel: ‘Het Nederlands recht vermeldt dat in principe de eisende partij de bewijslast levert. In deze zaak had naar mijn mening een jarenlange juridische procedure kunnen worden voorkomen als aan de gedaagden door de Rechtbank Assen de simpele vraag was gesteld: ‘Waar, wanneer en bij wie zijn deze schilderijen gekocht en wat is de afkomst van deze schilderijen oftewel wat is de herkomst (provenance) van deze schilderijen?’.

### **Huidige stand van zaken**

Meijering kon zijn speurzin en ervaring als voormalig politieman en wetenschappelijk onderzoeker optimaal inzetten om deze zaak te onderzoeken. Dankzij zijn jarenlange inzet liggen er nu feiten op tafel. Zo heeft zijn onderzoek geleid tot een drietal afzonderlijke aangiften bij de politie in verschillende plaatsen over oplichting rond valse ‘Ploegschilderijen’.

Politie en Justitie zijn inmiddels gestart met strafrechtelijke onderzoeken. Er is een duidelijk verband gevonden tussen deze aangiften en de Eerste

Altink-Affaire, de Tweede Altink-Affaire, de in 1995 ‘verdwenen Collectie Zwaneveld’ (bestaande uit 550 schilderijen) en een kunstcollectie van 225 valse schilderijen, te weten de ‘Collectie De Jong’.

Meijering gaat tegen de beslissing van de Rechtbank Assen in Hoger Beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden. Op 16 juni 2010 stonden beide voormalige ‘boezemvrienden’ voor de meervoudige kamer van het Gerechtshof in Leeuwarden tijdens een pleidooizitting waar beide partijen door de drie rechters werden gehoord. Op 28 september 2010 heeft het Gerechtshof Leeuwarden bij vervroeging een tussenarrest gewezen: ‘Gelet op de gemotiveerde betwisting door Van Loenen rust op grond van de hoofdregel van artikel 150 van het Wetboek van Burgelijke Rechtsvordering op Meijering de bewijslast. Het hof zal Meijering toelaten tot het leveren van (aanvullend) bewijs. Het staat Meijering vrij dit bewijs door middel van getuigen en/of andere bewijsmiddelen te leveren door het uitbrengen van één of meer deskundigenbericht(en) of het horen van deskundigen (art. 200 Rv). Meijering dient er zorg voor te dragen dat de vijf nog in geschil zijnde schilderijen tijdens de verhoren in de zittingszaal aanwezig zijn.’

Na bijna zeven jaar procederen, zal op dinsdag 8 en dinsdag 15 februari 2011 - beide keren om 10.00 uur het Hoger Beroep in het Gerechtshof te Leeuwarden worden voortgezet met het getuigenverhoor van in totaal zeven deskundigen op het gebied van De Ploeg (zie kader hieronder).

Meijering heeft alle vertrouwen in de goede afloop: ‘Als ik zie hoe het Gerechtshof Leeuwarden deze zaak aanpakt, kan ik niet anders concluderen dan dat dit op uiterst zorgvuldige wijze gebeurt. De rechters doen echt alles om te achterhalen hoe deze kwestie werkelijk in elkaar steekt en geven beide partijen voldoende ruimte hun verhaal te vertellen. In januari 2011 is het alweer zeven jaar geleden dat ik aan deze zaak begon. Binnenkort zullen zeven deskundigen in de rechtszaal het verschil laten zien tussen authentieke en valse kunst. Ik zie uit naar deze ‘colleges’ en hoop dat iedereen van deze zaak zal leren.’

*“[...] als de simpele vraag was gesteld: ‘Waar, wanneer en bij wie zijn deze schilderijen gekocht en wat is de afkomst van deze schilderijen oftewel wat is de herkomst (provenance) van deze schilderijen?’.”*

## Getuigenoverzicht Hoger Beroep

De volgende getuigen zullen worden gehoord:

### *Renée Smithuis*

Zij is gespecialiseerd in schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' en was ook één van de getuigen-deskundigen tijdens de Eerste Altink-affaire. Verder heeft zij verklaard dat vier van de Ploegschilderijen die nu in het geding zijn, afkomstig zijn uit de Collectie Zwaneveld. Deze collectie van 550 schilderijen heeft zij in 1995 als deskundige voor de Belastingdienst beoordeeld als 'voor 90% vals'.

### *Auke van der Werff*

Hij is beëdigd taxateur en makelaar in kunst. Op 14 februari 2008 onderzoekt Van der Werff - bij opnamen voor NOVA - alle schilderijen die in het geding zijn en hij is van mening dat deze schilderijen niet authentiek zijn. Volgens Van der Werff zijn de volgende schilderijen zelfs door Van Loenen vervalst: 'Het Reitdiep', 'Heuvellandschap' en 'Gronings landschap'.

### *Frank Buunk*

Hij is beëdigd taxateur van schilderijen en medevenoot van Simonis & Buunk Kunsthandel. Zijn gevarieerde collectie omvat ruim 2500 schilderijen en aquarellen van Hollandse meesters uit de 19e en 20e eeuw, die worden gepresenteerd in drie ruime panden in Ede. Op donderdag 6 augustus 2009 heeft Buunk alle schilderijen die in het geding zijn bekeken. De vijf omstreden 'Ploegschilderijen' worden door hem als vals bestempeld.

### *Mark Smit*

Deze voormalige jurist is de eigenaar van Mark Smit Kunsthandel en is gespecialiseerd in 19e en 20e eeuw. De 19e eeuw is vertegenwoordigd met vrijwel alle grote namen uit de Romantische School, Haagse School en de Amsterdamse Impressionisten. De nadruk bij de 20e eeuw ligt op de 'klassiek modernen': de Luministen, de schilders van de Bergense School en Groninger Ploeg komen ruimschoots aan bod. In augustus 2009 bekeek Smit de omstreden 'Ploegschilderijen'. Deze schilderijen zijn volgens hem niet authentiek.

*Johan van den Hende*

Hij is een beëdigd taxateur en makelaar in kunst en bestuurslid bij de federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders (TMV). Hij staat algemeen bekend als een deskundige op het gebied van schilderijen van de kunstkring de ‘Groninger Ploeg’. Op verzoek van Meijering maakte de taxateur Van den Hende op 17 oktober 2002 een taxatierapport. Van den Hende kende aan de omstreden schilderijen die in het geding zijn een waarde toe van totaal € 0,00. Alle schilderijen worden vals verklaard. In oktober 2010 heeft Van den Hende - voor een vergelijkend onderzoek - een schilderij beschikbaar gesteld. Dit schilderij met de titel ‘Landweg Westerwolde’ is door Van Loenen ingebracht bij een veiling van Van den Hende begin 1991. Het schilderij is gesigneerd met J. Altink en bleek volgens het Groninger Museum een vervalsing te zijn.

*Prof. Dr. Henk van Os*

Hij is een Nederlands kunsthistoricus, was o.a. hoogleraar Kunst- en Cultuurgeschiedenis, directeur van het Rijksmuseum Amsterdam en televisiepresenter van kunstprogramma's zoals Museumschatten en Beeldenstorm.

Voor zijn werk kreeg hij vele binnen- en buitenlandse onderscheidingen. Van Os heeft volgens Johan van den Hende, voormalig directeur van Venduhuis Van den Hende uit Groningen - in 1980, ná het overlijden van de weduwe van Jan Altink - wekenlang met hem doorgebracht in het woonhuis/atelier van Jan Altink in Groningen (Helpman). Ze hebben alle nagelaten artistieke kunstwerken bekeken, onderzocht en geïnventariseerd voor te organiseren veiling van Venduhuis Van den Hende in Groningen. Het ging hierbij om meer dan 800 tekeningen en schilderijen van de hand van Jan Altink.

*Dr. Han Steenbruggen*

Hij is directeur / conservator van de Stichting Museum Belvédère in Heerenveen en geniet landelijke bekendheid als expert op het gebied van schilderijen van de kunstkring de ‘Groninger Ploeg’. Meijering heeft een schriftelijke verklaring van Steenbruggen over de Ploegschilderijen die in het geding zijn. Volgens Steenbruggen zijn de omstreden schilderijen niet authentiek.

## **Actueel: internationale kunstschandalen**

Niet alleen in Nederland is de kunstwereld verwickeld in een langdurig vervalsingsschandaal. Ook de Duitse kunstwereld is onlangs geschokt door kunstvervalsingen. Geveilde schilderijen van kunstenaars als Heinrich Campendonk, Max Pechstein en Max Ernst, afkomstig uit de zogenaamde Werner Jägers-collectie, zijn waarschijnlijk allemaal vals. En de Portugese politie kwam enige maanden geleden in het internationale nieuws met het onderscheppen van bijna 130 vervalste kunstwerken van grote kunstenaars als Leonardo da Vinci, Pablo Picasso, Marc Chagall en Joan Miró.

Voor meer informatie: [www.johanmeijering.com](http://www.johanmeijering.com). (Hier vindt u ook alle dossiers en achtergrondinformatie over de Altink-affaires.)

Wilt u reageren op dit artikel of heeft u ook informatie over kunstvervalsingen in Nederland, neem dan contact op met onze redactie.

---

## Vervalste Jan Altink

Groningen - In een omstreden schilderij van Jan Altink zit materiaal dat pas na de dood van de Ploeg-schilder op de markt kwam. Dat stelde de Groningse forensische deskundige Mark Bosmans gisteren in het Gerechtshof in Leeuwarden. Het schilderij vormt met een aantal andere doeken van Ploegkunstenaars inzet van een rechtszaak die is aangespannen door de Groninger Johan Meijering tegen de Drentse schilder Cor van Loenen.

Dagblad van  
het Noorden

9 februari  
2011

pagina 1

## Vervalsingen bij rechter

- Deskundigen denken vervalsing aan te tonen
- Schilder geeft geen krimp

pagina 34

Groningen - Ooit waren ze vrienden. Johan Meijering, kunstverzamelaar en dansliefhebber uit Groningen en de Drentse schilder Cor van Loenen. Eind jaren '90 kocht Meijering van Van Loenen tien Ploegschilderijen voor een prikkie. Toen Meijering een paar jaar later de doeken met een vette winst wilde doorleveren aan Koop Holding BV, ging het mis. Deskundigen wisten het zeker: die doeken waren zo vals als een kraai.

Meijering houdt bij hoog en bij laag vol dat hij eind jaren '90 niet op de hoogte was van de omstreden reputatie van Van Loenen. Een paar jaar eerder was Van Loenen het middelpunt van een geruchtmakende vervalsingzaak geweest. Ook toen ging het om vermeend valse doeken van Jan Altink die zouden zijn vervaardigd door de Drent.

De zaak hield geen stand in de rechtbank. En een paar jaar later ving ook Meijering, die met de tien in zijn ogen vervalste doeken naar de rechter stapte, bot.

Meijering liet het er niet bij zitten. In het hoger beroep dat Meijering aanspande heeft het Gerechtshof twee dagen ingelast om deskundigen te

*“Deskundigen wisten het zeker:  
die doeken waren zo vals als een kraai.”*

*Johan Meijering  
met (links) het  
'Altink-schilderij'  
uit de jaren '50  
waarin materiaal  
zit dat pas sinds  
1978 op de markt  
is.*

*Foto: Archief/  
Jan Willem van  
Vliet*



horen over de vermeende vervalsingen over twee omstreden Altinks. Gisteren werden vier deskundigen aan de tand gevoeld, vijf doeken (twee omstreden, twee 'echt' en een doek van Van Loenen). Onder de deskundigen twee 'forensisch experts' die de stoffen in de verf van twee van de tien omstreden doeken hebben bestudeerd en vergeleken met die in twee 'gegarandeerd echte' Altinks en in een doek van Van Loenen.

Wat blijkt volgens de experts: de verf in de twee omstreden doeken toont sterke overeenkomsten met die op het doek van Van Loenen. Bovendien bevat een van beide materiaal dat pas na de dood van Altink in de handel kwam.

Deskundige Milko den Leeuw permitteerde zich een opmerkelijke persoonlijke ontboezeming over het doek van Van Loenen. Het deed hem denken, zei hij, aan het werk van meestervervalser Han van Meegeren. 'Het is een koud doek', aldus Den Leeuw.

Van Loenen, die de getuigenverhoren bijwoonde, weigert commentaar. Wel wil hij kwijt dat hij het voor mogelijk houdt dat het moderne materiaal tijdens een vernisbeurt of een restauratie op het doek terecht is gekomen.

Volgende week wordt Ploeg-deskundige Han Steenbruggen als getuige gehoord in Leeuwarden.

Bram Hulzebos



## Rechter buigt zich over kunst

Leeuwarden - Heeft kunstschilder Cor van Loenen een partij van tien vervalste werken van Ploegschilders verkocht aan oud-Leeuwarder Johan Meijering? Om die vraag draaide het dinsdag op een zitting van het Leeuwarder Gerechtshof. Dat had na een eerdere zitting de bewijslast bij Meijering gelegd. Die verscheen daarom in het Paleis van Justitie met een aantal deskundigen die de werken allemaal als vals bestempelden.

Leeuwarder  
Courant

9 februari  
2011

pagina 1

## Zaak valse Ploeg-schilderijen voor Leeuwarder Gerechtshof

Zijn de tien schilderijen die verzamelaar Johan Meijering uit Groningen van kunstschilder Cor van Loenen uit Bellen kocht echt of vals?

Het Leeuwarder Gerechtshof moet over die kwestie oordelen. Ooit waren Meijering en Van Loenen dikke vrienden. Meijering kon zelfs voor een schappelijk prijsje een aantal werken van Ploegschilders als Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers van Van Loenen overnemen.

Toen hij die schilderijen wilde gebruiken om de rekening van een aannemer deels mee te voldoen en een expert de waarde moest vast stellen werd hij onaangenaam verrast: de schilderijen zouden vervalsingen zijn. Verzamelaar Meijering eiste via de rechtbank in Assen de koopsom terug, maar ving daar bot. In hoger beroep oordeelde het Hof in Leeuwarden vorig jaar dat Meijering maar moest bewijzen dat de schilderijen vals waren.

Die was daarom gisteren met drie deskundigen naar Leeuwarden gekomen. Volgende week dinsdag volgt nog een zitting met drie kenners. Ze deden hun zegje voor een rij ezels waar vijf schilderijen op stonden die aan een nader onderzoek waren onderworpen: twee valse Altinks, twee onomstreden Altinks en een van Cor van Loenen zelf. Meijering had de schilderijen aan een forensisch onderzoek laten onderwerpen door het Groninger bureau Forensicon. Directeur Marcus Bosmans schetste welke

pagina 7

*“Verklaring van echtheid  
afgetroggeld met zielig verhaal.”*

weg daarbij bewandeld was, restaurateur en onderzoeker Milco den Leeuw vertelde wat daarbij aan het licht gekomen was.

Veel belang hechtte hij aan de ontdekking dat in de als vals aangemerkte schilderijen en in dat van Van Loenen zelf drie soorten witte verf door elkaar waren gebruikt. In combinatie met veel siccatieven leidt dat tot vroegtijdige craquelurevorming. Het is een truc die vervalsers vaak toepassen om een schilderij ouder te laten lijken dan het is, aldus De Leeuw. Opmerkelijk was in dat verband echter dat de valse schilderijen geen met het oog waarneembaar craquelé vertoonden.

Belangrijker leek daarom de ontdekking dat in de als vals aangemerkte schilderijen een geel pigment was aangetroffen dat pas in 1978 door verf-fabrikant Talens op de markt was gebracht. Altink overleed in 1971.

Een belangrijke deskundige was ook oud-Sothebymedewerker Auke van der Werff. In 1993 gaf hij ten behoeve van de verzekering een verklaring van echtheid af voor twaalf schilderijen die Van Loenen hem getoond had. Nu met een aantal van die schilderijen geconfronteerd herkende hij de ene na de andere vervalsing.

De verklaring was hem met een zielig verhaal door Van Loenen afgetroggeld, zei hij nu. Een dag later had hij die dan ook alweer ingetrokken. Aan zijn verklaring had hij als waarschuwing voor de verzekering als laatste regel toegevoegd dat die niet voor commercieel of juridisch gebruik was.

De verzekering had die hint opgepikt en geweigerd de werken te verzekeren, zo bleek ter zitting. Van Loenen bleef de verklaring van Van der Werff, met weglating van de laatste regel, echter gebruiken als bewijs van echtheid van zijn Ploegschilderijen. Ook Meijering liet zich daar tien jaar later door overtuigen.

Sytse Singelsma

## Experts kraken kwaliteit valse Ploeg-doeken

Leeuwarden - Drie deskundigen lieten gisteren voor het Leeuwarder Hof geen spaan heel van omstreden doeken van Jan Altink en Johan Dijkstra.

Johan Meijering uit Groningen kocht de doeken elf jaar geleden van kunstschilder Cor van Loenen uit Bellen. Sinds uitkwam dat de schilderijen vals zijn voert Meijering een juridische strijd om de koopsom terug te krijgen. Vorig jaar legde het gerechtshof de bewijslast bij Meijering. Met zes deskundigen probeert die de valsheid van de werken nu aan te tonen.

Vorige week kwamen daarvan al drie aan het woord. Gisteren waren Johan van den Hende, kunstmakelaar en -taxateur, Han Steenbruggen, Ploegkenner en directeur van Museum Belvédère en oud-kunsthandelaar Renée Smithuis aan de beurt. Geen enkel werk kon in hun ogen genade vinden.

Van den Hende bestempelde de vijf schilderijen die in de rechtszaal aan hem werden voorgelegd stuk voor stuk als ‘niet goed’. “Maar daarmee bedoelen we in mijn vak ‘vals.’” Penseelvoering en kleurgebruik waren niet die van Altink en Dijkstra vond hij.

Bovendien vermoedde hij dat de schilderijen deels met acrylverf geschilderd waren, een materiaal dat pas in zwang raakte na het overlijden van de beide Ploeg-schilders. Ook Han Steenbruggen vermoedde dat er acryl in het spel was. “Ze voelen glad en acrylerig aan”, stelde hij vast. In de schilderijstijl herkende hij geen van de beide meesters. Van een Alpenlandschap vond Van den Hende de datering van 1954 merkwaardig. Bekend is dat Altink het gebied in 1953 bezocht en altijd ter plekke schilderde.

Het scherpst in haar oordeel was Renée Smithuis. “Het werk van de eerste de beste amateur”, vond ze van een Altink waarop het Reitdiep stond afgebeeld. Het doek ‘Roggestompen’ dat de signatuur van Dijkstra droeg bestempelde ze als ‘het slechtste wat ik ooit heb gezien’. Een Groninger landschap van Altink kreeg van haar het predikaat ‘om te huilen’ mee. “Diep triest dat iemand hier de naam Altink onder durft te zetten.” Meijering en zijn raadsman zullen het hof voor 29 maart van nadere technische informatie voorzien. Van Loenen en zijn advocaat zullen aan de hand daarvan beslissen of ze een contra-expertise willen.

Leeuwarder  
Courant

16 februari  
2011

pagina 10

NRC

11 november  
2011

## Een signatuur zegt dus niet zoveel

De hele kunstwereld weet van de vervalsingen, maar er verandert niets. Want iedereen heeft baat bij het ophouden van de schijn. Acht redenen waarom valse kunst blijft bestaan.

Valse kunst. De Nederlandse kunstmarkt loopt ervan over. In 2003 schreven onderzoeksjournalisten Sander Kooistra en Ard Huiberts een onthullend boek, *Valse Kunst*, over de Nederlandse kunstwereld. Volgens het duo was op dat moment één op de vijf kunstwerken dat in Nederland werd verkocht, vals.

Dat zorgde even voor opschudding. “Maar al snel zag je dat de kunstwereld haar rookgordijn weer optrok”, zegt Kooistra nu. Hij denkt niet dat het percentage valse kunst in Nederland sindsdien is afgenomen. Integendeel. “Het kan alleen maar zijn toegenomen, valse kunst wordt niet vernietigd en blijft daarom circuleren.”

In het in 2007 verschenen onderzoeksrapport *Schone kunsten*, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Justitie, wordt de Nederlandse kunst- en antiekhandel geschat op 4.000 tot 6.500 instellingen. De gezamenlijke omzet: tussen de 500 en 700 miljoen euro per jaar. Met een percentage van 1 op 5 kan het niet anders dan dat veilinghuizen, galerieën en kunstliefhebbers voortdurend stuiten op vals werk.

En toch, je hoort er nauwelijks wat over. Waar een nieuw ontdekte Appel met veel bombarie wordt aangekondigd, houdt men een valse Appel angstvallig stil. Waarom? Acht redenen waarom valse kunst blijft bestaan.

### 1 Iedereen wijst naar elkaar

“Binnen de kunstwereld speelt iedereen graag de vermoorde onschuld”, zegt Kooistra. “Grote veilinghuizen wijzen naar kleine veilinghuizen, kleine veilinghuizen wijzen naar galerieën, die verwijzen weer naar particuliere handelaren en ga zo maar door.” Sommige vervalste werken worden zelfs via Marktplaats op de markt gebracht.

*“Binnen de kunstwereld speelt iedereen  
graag de vermoorde onschuld”*



Maar namen noemen, dat gebeurt niet. Want niemand wil toegeven valse kunst te bezitten of verhandelen. Kooistra: “Het is dodelijk voor de reputatie van een veilinghuis of kunsthandelaar om geassocieerd te worden met valse kunst.” Hetzelfde geldt voor de kunstkenner die erbij betrokken zijn, zegt ‘valsekunstadvoocaat’ Quirijn Meijnen. “Een gespecialiseerde expert in Rembrandt gaat later echt niet toegeven dat hij een vervalsing niet heeft opgemerkt. Die blijft bij zijn standpunt.” Daar komt nog bij, zegt Kooistra, dat de handel in kunst een handel van vertrouwen is. “Er worden geen vragen gesteld. Je kunt immers niet medeplichtig zijn aan iets wat je niet weet.”

Ook de vervalers zelf houden de lippen stijf op elkaar. Tenzij ze al tegen de lamp zijn gelopen, zoals meestervervalser Geert Jan Jansen. Jarenlang vervalste hij voor miljoenen euro’s aan schilderijen. Nog steeds hangen zijn werken in toonaangevende musea wereldwijd, zegt hij zelf. “Het is een hypocriet wereldje. Alleen de vervalser krijgt de schuld, terwijl de kunstwereld haar handen in onschuld wast.”

## 2 Zo moeilijk is dat niet, kunst vervalsen

De regel lijkt: hoe abstracter, hoe makkelijker na te maken. Populair zijn daarom Appel, Matisse en Picasso. “In de toekomst gaat het alleen nog maar makkelijk worden”, zegt Bonto Fattah van het Amsterdamse

veilinghuis Arts & Antiques Group (AAG). “Je ziet nu overal minimalistische kunst. Je zet twee zwarte strepen op een wit papier en voilà, je hebt een vervalsing.”

Ook lithografieën en grafieken zijn populair. Door moderne grafische technieken zijn deze voor een paar euro makkelijk te vermenigvuldigen. Jansen: “Overal bieden galeriehouders ‘E.A.-werken’ aan. Dat staat voor Epreuve d’Artiste, een soort proefdruk waar door de kunstenaar commentaar op is geschreven. Normaal bestaan daar maar vijf of zes van, maar bij sommige uitgevers en handelaren vind je soms wel honderd proefdrukken.” Lachend: “Weet je hoe ik E.A.’s noem? Extra Appels.”

### **3 Valse kunst is niet eenduidig**

Een kunstwerk als ‘vals’ bestempelen is niet zo simpel. “Eigenlijk is Delfts blauw ook gewoon vals Chinees porselein”, zegt Fattah. En soms weet je het niet zeker. “Ook Rembrandt had slechte dagen, niet al zijn stukken zijn topwerken. En soms kan een expert bijvoorbeeld geen uitspraak doen omdat het om een onbekend oeuvre van de kunstenaar gaat.”

Maar soms is kunst wel verdacht. Het valt wel op als er heel veel werk van een bepaalde schilder circuleert. Meestervervalser Jansen: “Je kunt niet iedere maand een tekening van Picasso ontdekken.”

### **4 Valse kunst ontmaskeren is moeilijk**

Om daadwerkelijk aan te tonen dat een kunstwerk niet door de kunstenaar is gemaakt, is kennis nodig. En geld.

Veel veilinghuizen maken gebruik van een uv-lamp. Als er recente toevoegingen zijn gedaan aan een werk, zoals een signatuur, dan kleuren deze zwart. Maar bij een volledig nieuwe vervalsing kleurt niks op.

Het doek zelf is ook een indicatie. Meestervervalser Jansen: “Oude doeken hebben spijkers, nieuwe doeken nietjes. Ook het soort hout is veelzeggend.”

Maar dat dit makkelijk te vervalsen is, weet Jansen als geen ander. “Op rommelmarkten kocht ik oude schilderijen. De afbeelding schuurde ik er vervolgens af en daar schilderde ik dan overheen.”

Eigenlijk is de enige die de valsheid van een kunstwerk écht kan ontmaskeren, de kunstenaar zelf. Maar die leeft vaak niet meer. Veilinghuizen en handelaren die de financiële middelen daartoe hebben, roepen in deze gevallen de hulp in van experts.

*“Terwijl in landen als Frankrijk, Duitsland en België valse kunst direct in de brand wordt gestoken.”*

## **5 Iedereen is een ‘kunstexpert’**

En daarin zit dan weer het volgende probleem. Want wie is nu expert en wie niet? Elke leek mag zich ‘kunstexpert’ of zelfs ‘taxateur’ noemen. Tot 2005 moest een speciaal examen worden afgelegd om deze titel te dragen, daarna werd het een vrij beroep. Minder diploma’s, minder rompslomp was de gedachte. Het gevolg: er lopen mensen rond die nauwelijks verstand van kunst hebben, maar wel doen alsof. Soms met een reden. Kooistra: “Veel taxateurs zijn zelf ook handelaar, en hebben daarom belang bij het al dan niet ‘echt’ verklaren van een werk.” Branchevereniging Federatie Taxateurs Makerlaars en Veilingmeesters biedt nog wel een certificering aan, maar die is niet verplicht.

Om de echtheid van een kunstwerk te bewijzen, zwaaien sommige handelaren met taxatierapporten en echtheidscertificaten, gemaakt door de ‘experts’. Maar die hebben dus niet altijd waarde. Kooistra: “Als ik een certificaat zie, ben ik per definitie niet geïnteresseerd. Iedereen kan zo’n papiertje maken.”

## **6 Valse kunst wordt niet vernietigd**

Zelfs als een kunstwerk als vals is herkend, gebeurt er waarschijnlijk niets mee. “Nederland is een Luilekkerland voor vervalsers”, zegt Meijnen. Valse kunst wordt niet centraal geregistreerd, verzameld of vernietigd. Verder dan een bevriend veilinghuis ‘attenderen’ op vals werk, gaat het vaak niet. Terwijl in landen als Frankrijk, Duitsland en België valse kunst direct in de brand wordt gestoken, wordt het in Nederland gewoon teruggestuurd naar de verzender.

## **7 Rechterlijke vervolging loopt vast**

Een groot deel van de kunstverkoop verloopt zonder bonnetjes, zonder nota’s. “En dus ook zonder bewijs”, zegt Kooistra. Aangifte wordt daarom nauwelijks gedaan.

En dan nog. Bij de politie is een groot gebrek aan tijd en expertise. Een landelijk rechercheteam dat zich specifiek bezighield met malafide

*“Mensen schamen zich dood als ze doorhebben dat ze zich hebben laten bedonderen”*

praktijken binnen de kunstwereld werd in 2003 wegbezuinigd. Wel is recent in Amsterdam een rechercheur aangesteld die zich bezighoudt met illegale kunsthandel. De politie wil hier echter niets over vertellen: de informatie is “te gevoelig” volgens een woordvoerder.

Ook de juridische vervolging loopt vast, omdat een vervalsers op heterdaad betrapt moet worden, of moet bekennen. De kans dat dit gebeurt? Nihil. Meijnen: “Er moeten geen kilo’s drugs in je huis gevonden worden. Maar als er tientallen vervalste werken in je woonkamer worden gevonden, kun je gewoon zeggen dat je die zelf hebt gekocht.”

## **8 Niemand wil het weten**

Maar wil de kunstliefhebber wel weten of zijn Appel vals is? Waarschijnlijk niet. “Mensen schamen zich dood als ze doorhebben dat ze zich hebben laten bedonderen”, zegt Fattah van AAG. “Ze willen graag geloven dat ze een tekening van Picasso, die normaal duizenden euro’s kost, voor 250 euro kunnen kopen.”

Toch is echt genieten van vals werk er volgens Kooistra niet bij. “Als je van een bepaalde muzikant houdt, wil je toch ook niet naar de coverband luisteren? Ja, het is prima, maar niet het echte werk.” Grinnikend: “Een schilderij fluistert. Een werk dat vals is, fluistert nare dingen. Vroeg of laat ga je die horen.”

## **Recente vervalsingzaak**

De meest recente vervalsingzaak is die van de Duitse vervalsers Wolfgang Beltracchi. Met de hulp van onder anderen zijn vrouw lukte het vervalsers Wolfgang Beltracchi jarenlang moeiteloos om zijn werken te slijten aan veilinghuizen en galerieën. Geen vragen, geen problemen.

Miljoenen verdiende hij met zijn vervalsingen van grootmeesters als Max Pechstein en Heinrich Campendonk.

Door een kleine fout liep hij tegen de lamp. In het door hem geschilderde



doek Rote Bild mit Pferden die in 1914 door de schilder Heinrich Campendonk zou zijn gemaakt, schilderde hij met titaanwit; een pigmentkleur die in 1914 nog niet werd gebruikt.

Twee weken geleden veroordeelde de rechtbank in Keulen de Duitser tot zes jaar cel. De zaak wordt gezien als een van de grootste naoorlogse processen over kunstvervalsing.

## Andere vervalsingszaken

De bekendste vervalser in Nederland is Geert Jan Jansen. Hij vervalste onder anderen Appel, Matisse en Picasso. Hij is in 1994 door een spelfout op een werk naar Chagall gepakt. Er is nooit genoeg bewijs gevonden, dus na een half jaar voorarrest kwam hij weer vrij.

Wijlen Han van Meegeren (1889-1947) vervalste veel werken van Vermeer. Hij bekende en werd in nov. 1947 tot één jaar gevangenisstraf veroordeeld. In april 2008 werd een kunsthandelaar (F. Van D.) uit Eindhoven veroordeeld tot een celstraf van een jaar wegens het in omloop brengen van tientallen valse werken van de Arnhemse kunstenaar Klaas Gubbels. Onbekend is wie de vervalsingen heeft gemaakt.

In 2010 werden in Engeland een dakdekker en een loodgieter opgepakt voor het vervalsen van werk van de geheimzinnige graffitikunstenaar Banksy. De vervalsingen – gewoon afgedrukt met een inkjetprinter – verkochten ze via eBay. Opbrengst ruim 50.000 pond.

Al jaren speelt een rechtszaak tegen een vermeende vervalser van De Ploeg-kunstenaar Jan Altink door een Groningse kunsthandelaar. Een aantal Ploeg-experts verklaarden de werken vals, maar de rechter zag ‘reden tot twijfel’. Geen veroordeling dus. De zaak loopt nog steeds in hoger beroep.

Charlotte van 't Wout  
Eva Oude Elferink

---

---

## Verkocht als echte 'Ploegschilderijen'

www.boek9.nl

24 juli 2012

### **Gerechtshof Leeuwarden, 24 juli 2012, LJN: BX2307 (Schilderijen Groninger Ploeg).**

“Ik zie op de achtergrond vier lollies die bomen moeten voorstellen. Ik vind het schilderij simpel en eenvoudig van opzet en ook de compositie en de lucht zijn niet overeenkomstig die van Altink. Het is een geschilderd plaatje. Altink legde daarentegen in al zijn werk zijn hele ziel en zaligheid.”

Gesteld vervalste schilderijen. Bij een eerder tussenarrest besliste het hof dat de koper van vijf schilderijen van de kunstenaarsgroep ‘De Ploeg’ moest bewijzen dat die doeken vals waren. De koper had bij de rechtbank terugbetaling gevorderd van de koopsom van in totaal tien inmiddels teruggebracht tot vijf) schilderijen die als echte ‘Ploegschilderijen’ waren verkocht. Het zou voornamelijk gaan om doeken van de hand van de schilders Altink en Dijkstra.

In dit tweede tussenarrest komt het hof tot de conclusie dat van twee van de vijf weken met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden geconcludeerd dat ze vals zijn. Het hof gelast een comparitie van partijen gelasten om de nadere standpunten van partijen te vernemen over de afwikkeling van de schade.

32. Voor alle drie de werken resteert als bewijsmateriaal derhalve hetgeen de diverse getuigen/deskundigen daaromtrent in eerste aanleg en in hoger beroep hebben verklaard. Daarvoor geldt hetgeen hiervoor omtrent deze verklaringen is overwogen. Tegen de achtergrond van het door [getuige/deskundige 3] in 1993 afgegeven rapport (wat daar verder ook van zij) en het gegeven dat de verschillende deskundigen zich evenzeer negatief hebben uitgelaten over de vijf inmiddels uit de procedure gehaalde werken, waaromtrent naderhand kennelijk toch nog enige twijfel is ontstaan, komt het hof niet verder dan de conclusie dat weliswaar aan de echtheid van deze werken kan worden getwijfeld, doch dat de valsheid van deze werken en de daarop vermelde signatuur niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is komen vast te staan.

33. Het hiervoor weergegeven oordeel brengt mede dat het tussenvonniss van de rechtbank Assen, waarvan beroep, niet geheel in stand kan blijven en in zoverre dient te worden vernietigd dat er thans van moet worden uitgegaan dat de schilderijen Het Reitdiep en Pic de Luc vals zijn en dat het oordeel van de rechtbank met betrekking tot de werken Roggestompen,



Gronings Landschap en Blauwborgje moet worden bekrachtigd, terwijl de overige vijf werken geen onderdeel meer uitmaken van de procedure. Onder verwijzing naar het bepaalde in de artikelen 335 en 336 Rv is het denkbaar dat het hof de zaak ter verdere berechting terug wijst naar de rechtbank Assen. Evenzeer is het denkbaar dat het hof de zaak aan zich houdt, zeker als partijen daar prijs op zouden stellen.

34. Het hof zal een comparitie van partijen gelasten teneinde partijen in de gelegenheid te stellen zich op dit punt nader uit te laten en de nadere standpunten van partijen te vernemen over de afwikkeling van de schade, nu het debat op dat punt in eerste aanleg niet veel verder is gekomen dan stellingen (bij inleidende dagvaarding) door [appellant] en betwisting daarvan (bij conclusie van antwoord) door [geïntimeerden]. Van partij [appellant] wordt in ieder geval verwacht dat hij de beweerdelijk door hem geleden (immateriële) schade ten gevolge van verlies van reputatie en de restauratieschade van Het Reitdiep, meer handen en voeten geeft en zijn vorderingen aanpast aan de inhoud van de hiervoor gegeven beslissing.

De Volkskrant

25 juli 2012

pagina 3

## Hof verklaart twee doeken van Ploeg-schilder Jan Altink vals

EINDELIJK GERECHTIGHEID, ZEGT KUNSTVERZAMELAAR JOHAN MEIJERING. TWINTIG JAAR NA DE EERSTE AANGIFTE TEGEN COR VAN L. IS DIE 'ONTMASKERD ALS OPLICHTER'.

Amsterdam - De omstreden Ploeg-schilderijen Reitdiep en Pic de Luc zijn niet door schilder Jan Altink (1885-1971) gemaakt, maar vals. Dat heeft het gerechtshof in Leeuwarden dinsdag bepaald. Daarmee komt een eind aan een langslepende juridische procedure die de geschiedenis inging als de affaire-Altink. De vermoedelijke vervalsers, Cor van L., heeft mogelijk veel meer valse Ploeg-schilderijen in omloop gebracht.

Het is voor het eerst dat een Nederlandse rechter oordeelt dat schilderijen vals zijn. Het gaat niet om kopieën, maar om unieke werken die als authentiek zijn verkocht. Experts vermoeden dat er veel valse kunst wordt verhandeld. Aangiften zijn echter een zeldzaamheid; het leveren van bewijs is zo moeilijk dat gedupeerden hun werk liever doorverkopen dan dat ze naar de politie stappen. Het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie bereidt een internationaal congres voor over kunstvervalsing naar aanleiding van deze zaak.

De aanklager in de zaak, kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen, noemt het 'eindelijk gerechtigheid' dat Van L. twintig jaar na de eerste aangifte 'eindelijk is ontmaskerd als oplichter'. Met dit vonnis komt volgens Meijering een einde aan 'de vertroebeling van het unieke Nederlands cultureel erfgoed van De Ploeg'.

Tijdens de rechtszaak toonden onafhankelijk experts onder meer aan dat de verf op een van de omstreden doeken in 1978 op de markt kwam, terwijl Jan Altink in 1971 is overleden. Van andere doeken blijkt de verf overeen te

*“De vermoedelijke vervalsers, Cor van L, heeft mogelijk veel meer valse Ploeg-schilderijen in omloop gebracht.”*

*“Van andere doeken blijkt de verf overeen te komen met verf op het palet in Cor van L.’s atelier.”*

komen met verf op het palet in Cor van L.’s atelier. Van L. laat in een reactie weten dat hij ‘niet kon weten dat de werken waren vervalst’. Hij ontkent te zelf te hebben geschilderd, maar volhardt in zijn weigering duidelijkheid te geven over de herkomst. Het Openbaar Ministerie is een strafrechtelijk onderzoek begonnen naar de schilder en de herkomst van zijn schilderijen. De gewezen tekenleraar Cor van L. (1942) schildert ‘lyrisch’-impressionistische schilderijen in de traditie van De Ploeg, een Gronings kunstenaarscollectief dat zich vooral in de jaren twintig profileerde met im- en expressionistische verbeeldingen van het Noord-Nederlandse landschap. Van L. werd in 1992 opgepakt na aangiften van veilinghuisexperts dat hij valse Altinks had vervaardigd en verspreid. Dertig schilderijen werden bij hem in beslag genomen en hij zat vier dagen vast. De schilder werd in 1995 vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs en schadeloos gesteld voor zijn detentie. Hij kreeg zijn schilderijen terug.

Vier jaar later kocht amateur-kunstverzamelaar Johan Meijering tien van die omstreden schilderijen, zonder het besef dat ze mogelijk vals waren. Hij betaalde 23 duizend euro voor zeven Altinks, twee Dijkstra’s, een Wieger ‘en een vervalst taxatierapport’. De prijs was laag, stelde Van L., omdat Meijering een goede vriend was en de schilder zelf dringend geld nodig had om zijn dak te repareren.

Bij latere taxatie werd de echtheid van een van de schilderijen in twijfel getrokken. Een conservator van het Groninger museum en twee Ploegdeskundigen bevestigden daarop Meijerings vrees: geen van de tien werken zou authentiek zijn. ‘Vervangingswaarde: 0 euro’, oordeelden zij.

Daarop begon ook Meijering tegen Van L. te procederen, in de zogeheten ‘Tweede Altink-affaire’. Van de tien schilderijen bracht hij er vijf in als processtuk, waarvan hij meende te kunnen bewijzen dat ze vals zijn. Van twee doeken staat die fraude nu, dertien jaar later, onomstotelijk vast, stelt het hof in Leeuwarden. Van drie andere, Gronings Landschap, Blauw-



borgje (beide Altinks) en Roggestompen (van Ploeg-schilder Johan Dijkstra) kan de valsheid ‘niet met honderd procent zekerheid worden vastgesteld’, aldus het hof.

Voor verzamelaar Meijering is de zaak met dit vonnis niet afgedaan. Hij gaat door met zijn ‘strijd tegen onrecht’ en denkt van veel meer schilderijen te kunnen aantonen dat ze vals zijn. ‘Dit is heel slecht voor kunstenaars, verzamelaars, de kunsthandel en de museale wereld’, zegt hij.



*Johan Meijering met de twee schilderijen van Jan Altink waarvan het gerechtshof in Leeuwarden dinsdag bepaalde dat ze vals zijn.*

*Foto: Harry Cock / De Volkskrant*

Hij hekelt evenwel het feit dat het strafrechtelijk onderzoek naar Cor van L. zich 'alweer' beperkt tot enkele doeken, terwijl Meijering van veel vermoede vervalsingen aangifte heeft gedaan. Als reden voor die beperking is een gebrek aan menskracht en financiële middelen bij politie en justitie gegeven, zegt Meijering. Het OM in Assen was dinsdag niet bereikbaar voor commentaar.

## **De Ploeg, ‘geluksbeleving van licht, kleur en ruimte’**

Expressionisten in de Groningse klei waren ze. Met een naam als geschut: een pikhouweel in de geboortegrond. Het Groningse kunstlandschap moest worden ontgonnen, zo zeiden de leden dat. De schilders van De Ploeg maakten portretten en brachten het Groningse landschap in beeld, op een manier die even wild als jong, even gretig als vastberaden, en even realistisch als beeldend was.

Het zijn figuratieve kunstwerken, maar de heldere kleuren wijken vaak af van de werkelijkheid en geven uitdrukking aan de emotionele beleving van het onderwerp. In de sterkste schilderijen van De Ploeg zie je ‘het elementaire Groningse landschap, weergegeven in een geluksbeleving van licht, kleur en ruimte’, schreef kenner Jos de Gruyter midden 20ste eeuw.

Zes leden richtten in 1918 De Ploeg op; vijf mannen en een vrouw. Jan Altink (1885-1971) was de veelschilder - alleen al in de periode die algemeen wordt gezien als zijn sterkste tijd, 1924-27, maakte hij meer dan tachtig schilderijen. Maar hij wisselde eveneens van medium - hij was ook grafisch kunstenaar en maakte onder meer reclamewerk voor V&D - en van schilderijstijl.

Zoals bij veel kunststromingen en groepen, bijvoorbeeld CoBrA, had De Ploeg een korte periode van onderscheidend werk waaraan hun roem te danken is, waarna vele jaren van schilderen in een relatieve marge volgden.

De vooroorlogse Ploegtijd is de meest gewaardeerde. Het is expressivistisch werk. Sommige Ploegleden gingen ook een constructivistische weg op, kunst waarbij de emotionele beleving iets minder op de voorgrond stond en mathematische systemen en ordening belangrijk werd. Anderen experimenteerden met materiaal door verf van bijenwas en benzine te maken. ‘Benzinerelles’ werden de aquarellen van benzineverf genoemd.

De Ploeg haalde inspiratie uit de Duitse beweging Die Brücke, met collectief werkende kunstenaars als Ernst-Ludwig Kirchner, Max Pechstein en Emil Nolde. De Ploeg en Die Brücke hadden gemeen dat de Noorse expressionist Edvard Munch hun grote voorbeeld was.

Het werk van Jan Altink is gevoelig voor vervalsing omdat hij zijn schilderijen niet documenteerde, weinig signeerde en in veel verschillende stijlen werkte gedurende zijn carrière. Er was toen hij in 1971 stierf ook geen erfgenaam die zich over zijn oeuvre ontfermde.

Wil Thijssen



## Rechter besluit dat twee van Altinks schilderijen vals zijn

www.nrc.nl

25 juli 2012

Het gerechtshof in Assen heeft gisteren geoordeeld dat de schilderijen Reitdiep en Pic de Luc niet van de Groningse Ploegschilder Jan Altink zijn, maar vervalsingen. Daarbij gaat het niet om nageschilderde werken, maar om unieke schilderijen in Altinks stijl.

Het komt zelden voor dat een rechter oordeelt dat een schilderij een vervalsing is. Het gerechtshof stelt in zijn uitspraak zelf vast dat voor een valsverklaring „een hoge bewijsstandaard nodig is”. Bij drie andere werken – nog een Altink (Groninger Landschap) en twee werken die worden toegeschreven aan Johan Dijkstra (Blauwborgje en Roggestompen) – stelt het hof dat aan de echtheid van de werken getwijfeld kan worden, maar dat de valsheid van de werken en de signatuur niet „met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is komen vast te staan”.

Alleen Reitdiep en Pic de Luc zijn door het bedrijf Forensicon onderzocht op de samenstelling van de gebruikte verfsoorten. In Pic de Luc kwam Forensicon een kleur geel tegen die door fabrikant Talens pas in 1978,



*Op 16 juli 1992 toonde de politie een deel van de in beslag genomen schilderijen van Jan Altink.*

*Foto: Nationaal Archief/ Spaarne-stad/ Rob C. Croes*

*“Het komt zelden voor dat een rechter oordeelt dat een schilderij een vervalsing is.”*

zeven jaar na het overlijden van Altink, in omloop is gebracht. Bovendien zijn in de grondverf van de schilderijen verschillende soorten wit gebruikt met vermoedelijk als doel een craquelurepatroon te krijgen zodat de schilderijen er ouder uitzien. Het hof acht onaannemelijk dat Altink dat zelf gedaan heeft.

De werken zijn in omloop gebracht door tekenleraar Cor van L. en zijn vrouw. Zij werden eerder al door het Openbaar Ministerie vervolgd, nadat begin jaren negentig een aantal veilinghuizen aangifte had gedaan. De zaak werd geseponeerd omdat de valsheid niet aangetoond kan worden. Van L. kreeg de werken terug en ontving schadeloosstelling.

De Groningse verzamelaar Johan Meijering is tien jaar geleden een civiele rechtsgang gestart, omdat hij zich opgelicht voelde door het echtpaar. “Zij waren anderhalf jaar lang mijn boezemvrienden”, zegt hij. Meijering heeft zelf alle technische onderzoeken betaald. De uitspraak van het gerechtshof noemt hij ‘gerechtigheid’, nadat zijn claim eerder door de rechtbank was afgewezen. De schadevergoeding moet nog geregeld worden.

“Dit is slechts een begin”, zegt Meijering. Na verschillende aangiften van hem is het Openbaar Ministerie een nieuw strafrechtelijk onderzoek gestart naar oplichting door het echtpaar Van L.

*Authenticiteit***Uitspraak in kwestie ‘Groninger Ploeg’:  
twee van de vijf betwiste werken ‘vals’ verklaard**

Het gerechtshof te Leeuwarden heeft op 24 juli 2012 bij nader tussenarrest in een slepende kwestie over de authenticiteit van werken van Groninger Ploeg twee van de vijf werken "vals" verklaard. Het hof legt in het arrest een toetsingsmaatstaf aan en komt tot de conclusie dat van de twee werken "met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid" kan worden geconcludeerd dat ze vals zijn. Een schamele troost voor eiser Johan Meijering, die in eerste instantie de authenticiteit van tien door hem gekochte werken ter discussie stelde. In eerste aanleg kreeg Meijering het bewijs van valsheid niet rond. In hoger beroep richtte Meijering zijn pijlen op vijf van de betwiste werken, die hij forensisch liet onderzoeken. Met betrekking tot twee van de betwiste werken heeft Meijering naar het oordeel van het gerechtshof thans het noodzakelijke bewijs geleverd. Met betrekking tot de overige drie werken achtte het gerechtshof daarentegen niet bewezen dat deze als ‘vals’ kunnen worden gekwalificeerd, hoewel, zo overwoog het gerechtshof, aan de echtheid van die drie werken kan worden getwijfeld.

**Feiten en procesverloop**

Voor de feiten en het voorafgaand procesverloop, zie onze bijdrage van 25 juni 2012. In herinnering zij geroepen dat het nadere tussenarrest van 24 juli 2012 volgt op het eerste tussenarrest van 28 september 2010 waarin eiser, de heer Johan Meijering, werd toegelaten tot het bewijs van feiten en omstandigheden waaruit volgt dat vijf door hem in 1999-2000 gekochte schilderijen vals zijn.

**Arrest gerechtshof 24 juli 2012**

In het nader tussenarrest van 24 juli 2012 legt het gerechtshof de volgende toetsingsmaatstaf aan bij de beoordeling van vemeende falsificaties:

“De vraag of een schilderij echt of vals is, kan lang niet in alle gevallen met volledige zekerheid worden beantwoord. Vervalsing kan zich in verschillende varianten voordoen. Zo kan een bestaand niet gesigneerd schilderij worden voorzien van een signatuur en kan een gesigneerd schilderij worden voorzien van een andere signatuur. Ook kan een schilderij worden

Oostwaard  
Kunst & Recht

[www.oostwaard.com/kunstrecht](http://www.oostwaard.com/kunstrecht)

25 juli 2012



vervaardigd in een stijl van een bepaalde schilder en door de maker worden voorzien van de valse signatuur van die schilder. Denkbaar is ook dat een bekende schilder een niet door hem zelf (maar bijvoorbeeld door een leerling) vervaardigd schilderij van zijn handtekening voorziet. Voorts is nog denkbaar dat niet de signatuur, maar de afbeelding later wordt aangepast door een ander dan de originele schilder.

Een extra complicatie kan zich voordoen als er sprake is van een uiterst productieve schilder die verschillende stijlen heeft gehanteerd en wiens werk nog van redelijk recente datum is zoals in casu van Altink en Dijkstra het geval is. Dat laatste probleem kan worden vergroot indien lang niet al het werk van de betrokken schilder is gedocumenteerd.

Ten slotte kunnen nieuwe schilderijen worden gemaakt met oude (verf) technieken op oude (schoongemaakte doeken) en kan met behulp van kunstgrepen het schilderij een oude uitstraling worden gegeven.

De vele methoden en technieken waarmee schilderijen vervalst kunnen worden in combinatie met de grote gevolgen van een 'valsverklaring' nopen tot een hoge bewijsstandaard. Een en ander geeft het hof aanleiding om een schilderij als vals aan te merken wanneer met een zekere grenzende waarschijnlijkheid kan worden vastgesteld dat sprake is van een vals werk, of van een valse signatuur. De vergelijking met de

beoordeling van de echtheid van een handtekening of een geschrift op basis van vergelijking door een schriftdeskundige dringt zich hierbij op.”

In het vervolg van het arrest waardeert het gerechtshof het door partijen bijeengebrachte bewijs. Maar liefst zes getuigen-deskundigen zijn in hoger beroep gehoord. Het gerechtshof achtte de resultaten van forensisch onderzoek van getuige/deskundige dhr. Den Leeuw van Atelier voor Restauratie en Research van Schilderijen (ARRS) uiteindelijk doorslaggevend:

1. Met betrekking tot het aan Altink toegeschreven werk "Pic de Luc" achtte het gerechtshof van belang dat de deskundige bij het XRF onderzoek (X-Ray Fluorescence Spectrometry, werk wordt bestraald met laagenergetische röntgenstralen) naar het betwiste werk had geconstateerd dat was gewerkt met drie soorten ‘wit’ (loodwit, zinkwit en titaniumwit) en siccatieven. De deskundige bestempelde dit als opvallend omdat dat veel zou worden gedaan door vervalsers teneinde craquelure patronen te bevorderen. Uit nader onderzoek dat in Londen werd uitgevoerd met behulp van Raman microspectroscopie (om vibraties en rotaties in een systeem te bestuderen) bleek vervolgens dat gele verfstof (op basis van tetrachloor-isoindoline) in het werk voorkwam die eerst in 1978 werd toegepast in verf (zeven jaar na het overlijden van Altink), en dat de wijze van grondering van het betwiste werk niet overeenkomt met de wijze waarop authentieke werken van Altink zijn gegrond.
2. Ook met betrekking tot het eveneens aan Altink toegeschreven werk ‘Het Reitdiep’ achtte het gerechtshof van doorslaggevend belang dat uit forensisch onderzoek bleek dat twee soorten wit waren gebruik alsook siccatieven en dat gebruik van verfstoffen niet overeenkwam met authentieke werken van Altink.

*“De vele methoden en technieken waarmee schilderijen vervalst kunnen worden in combinatie met de grote gevolgen van een ‘valsverklaring’ nopen tot een hoge bewijsstandaard.”*

3. Met betrekking tot de drie overige (waarvan twee aan Dijkstra en één aan Altink toegeschreven) werken heeft het hof geconcludeerd dat weliswaar aan de echtheid van de werken kan worden getwijfeld, doch dat de valsheid van deze werken en de daarop vermelde signatuur niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is komen vast te staan. In alledrie de werken is bij forensisch onderzoek een verfstof aangetroffen waarvan het pigment voor het eerst in kunstenaarsmateriaal zou zijn aangetroffen, na de periode waarin de drie werken vallen te dateren. Het hof heeft op dit punt evenwel overwogen dat de dateringen van de werken niet vaststaan, terwijl er bewijs voorhanden was dat de pigmenten door schilders veel eerder werden toegepast dan in commercieel bereide verf en in ieder geval nog tijdens het leven van Dijkstra en Altink. Het gerechtshof vervolgde door het gelasten van een comparitie tot het geven van inlichtingen en het beproeven van een schikking.

### **Commentaar Oostwaard Advocaten**

De zaak over de Groninger Ploeg schilderijen leert dat teleurgestelde kopers van vermeende valse werken een bijzonder lastige taak hebben om de valsheid van een werk te bewijzen. In casu bood het forensisch onderzoek uiteindelijk soelaas, en dan nog slechts met betrekking tot twee van de oorspronkelijk tien aangekochte (en alle: betwiste) werken. Het laten verrichten van forensisch onderzoek is echter kostbaar en niet iedere gemiddelde koper zal zich die investering kunnen permitteren. Het is ook maar de vraag of en in hoeverre de onderzoekskosten uiteindelijk verhaald kunnen worden op de verkoper, indien de koper de procedure wint. Het zal dan ook niet verbazen dat veel teleurgestelde kopers de gang naar de rechter niet wagen, en trachten zich op andere wijze van vermeende valse werken te ontdoen (bijvoorbeeld via doorverkoop). Gedegen provenance onderzoek bij de aankoop van kunst kan helpen voorkomen dat een koper een vals werk in handen krijgt. Is eenmaal het kwaad geschied, dan kan forensisch onderzoek uitkomst bieden. Gedegen kennis van de beschikbare forensische technieken is dan van cruciaal belang.

## Kunstverzamelaar wint rechtszaak om valse Altinks

[www.oogtv.nl](http://www.oogtv.nl)

25 juli 2012

Kunstverzamelaar Johan Meijering uit de stad heeft dinsdag gelijk gekregen van de rechtbank in Leeuwarden dat schilderijen die hij van een echtpaar uit Drenthe had gekocht niet van Ploegschilder Jan Altink zijn. Het is voor het eerst in Nederland dat een rechtbank schilderijen vals verklaard.

Meijering kocht 10 schilderijen van Ploeg-schilders van het echtpaar Van Loenen. Hij procedeerde tegen de verkopers toen bleek dat er vervalsingen bij zaten. Van twee schilderijen hebben deskundigen aangetoond dat ze niet echt zijn. Zo is er onder ander verf gebruikt niet nog niet bestond tijdens het leven van Altink. Van drie andere schilderijen heeft de rechter nu bepaald dat het niet vaststaat dat echt zijn. Het gaat om twee Altinks en een schilderij van Johan Dijkstra.

Meijering gaat nu een rechtszaak beginnen tegen het echtpaar. Op 21 augustus dient een zitting voor het hof in Leeuwarden.

Ecco van Oosterhout



Dagblad van  
het Noorden

26 juli 2012

pag. 36

VRAAG & ANTWOORD – JOHAN MEIJERING

### **‘Hier is Recht Gesproken, met hoofdletters’**

De Ploegschilderijen Reitdiep en Pic de Luc zijn niet gemaakt door Johan Altink, maar ze zijn vals, zo bepaalde het Gerechtshof in Leeuwarden dinsdag. Stadjer Johan Meijering, die de doeken van Cor van Loenen kocht, vocht jarenlang om de rechter dit te horen zeggen.

*Gefeliciteerd, meneer Meijering.*

“Bedankt. Rechtspraak is toch een Russische roulette. Gelijk hebben is een, gelijk krijgen is twee. Maar na 9,5 jaar is het een opluchting mijn stelling door drie rechters bevestigd te zien. En ze zijn bepaald niet over een nacht ijs gegaan.”

*Bijna tien jaar juridische strijd. Dat moet u een vermogen hebben gekost.*

“Dat is met geen pen te beschrijven. Ik wist niet waaraan ik begon. Ik denk dat ik zonder overdrijven wel drie ton heb geïnvesteerd en dat ik het grootste deel zelf moet ophoesten. Maar het gaat mij niet om geld, het gaat erom dat de waas rond deze schilderijen is opgetrokken. Het gaat om gerechtigheid, en hier is Recht Gesproken, met twee hoofdletters. Het is goed voor De Ploeg dat er ingegrepen is. Als iemand werk vervalst van CoBrA of de Bergense School, dan zijn daarvoor nu de gerechtelijke criteria aangelegd. Wat dat betreft is dit een historisch arrest. Laten we eerlijk zijn, als noorderlingen zijn we trots op De Ploeg. En daarop worden aanslagen gepleegd. Als we dat toestaan, zitten we straks met onze kleinkinderen naar neppers te kijken.”

*“Het gaat erom dat de waas  
rond deze schilderijen is opgetrokken.  
Het gaat om gerechtigheid.”*



*“Ik ben een liefhebber van kunst,  
ik ben geen kenner, en om die kunst  
is het mij te doen geweest.”*

*Het emotioneert u.*

“Ja. Ik krijg alweer tranen in mijn ogen als ik het erover heb. Ik heb wat afgejankt de afgelopen tijd en ik merk dat de tranen me nu weer in de ogen springen.”

*U kocht tien Ploegschilderijen van Cor van Loenen, waarvan twee het etiket vals hebben gekregen. Wat gaat er nu gebeuren?*

“De koopovereenkomst wordt ontbonden. We moeten eind augustus met elkaar om tafel, dan moeten wij de schade inbrengen, maar ik heb daar weinig verwachtingen van. Wat ik betreurt, is dat de rechters niet ontvankelijk waren voor mijn verzoek de valse schilderijen te laten vernietigen. Dat had echt iets uitgemaakt in de discussie over kunstvervalsing, waarvan ik echt vind dat daarover wetgeving moet komen.”

*Wat gaat u nu doen?*

“Ik draag deze kwestie graag over aan anderen. Ik wil mijn autobiografie schrijven. Het strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen is nog niet afgerond, ik heb aangiften gedaan, verder heb ik daar geen bemoeienissen meer mee. Ik denk wel dat dit arrest een steun in de rug zal zijn voor het Openbaar Ministerie in Assen. Maar voor mij is het nu klaar. Ik ben een liefhebber van kunst, ik ben geen kenner, en om die kunst is het mij te doen geweest.”

Inki de Jonge

---

Dagblad van  
het Noorden

28 juli 2012

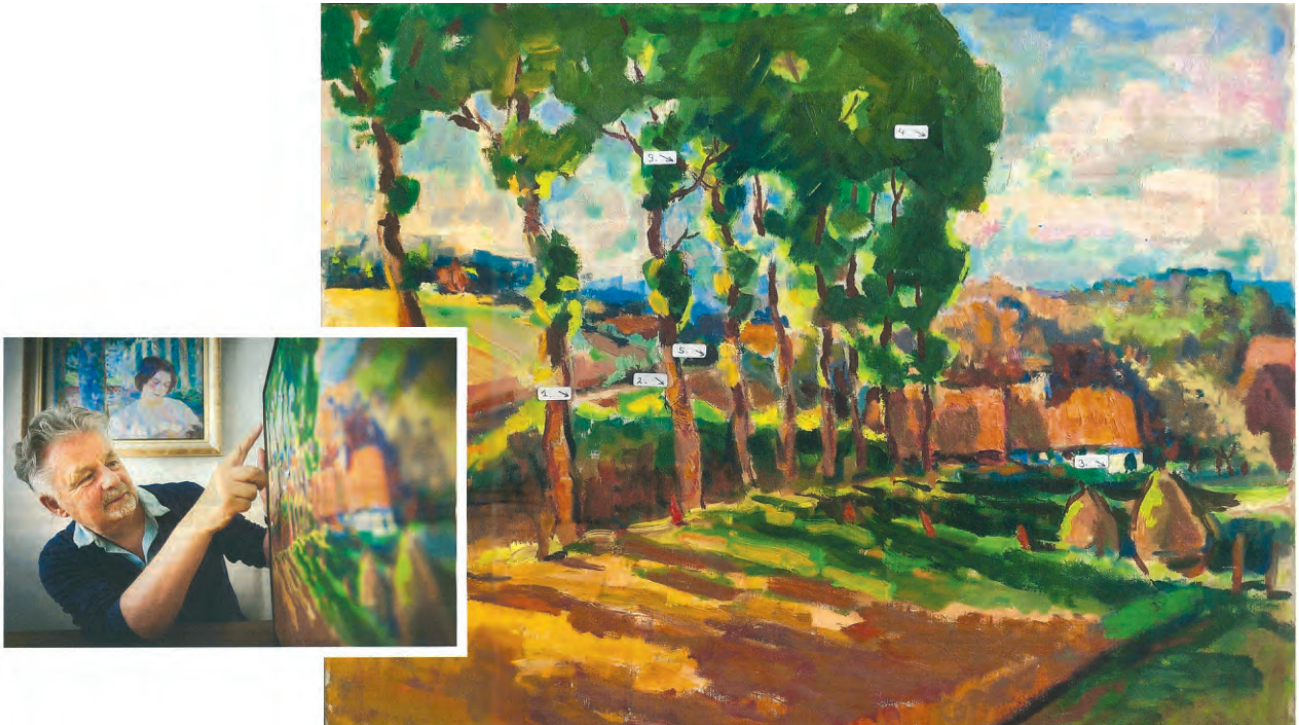
## De wondere wereld van de vervalsing

Het gerechtshof in Leeuwarden verklaart twee schilderijen van Ploegschilder Jan Altink officieel vals. Leidt dit tot de ontmaskering van schilder/handelaar Cor van Loenen? Hoe dan ook mag de rechtspraak wel een tandje bijzetten, waar het kunstvervalsing betreft. “Er is bar weinig jurisprudentie.”

Wie zijn neus steekt in de kunstvervalsing, stuit op een schier onontwarbare reeks beschuldigingen, ontkenningen, verwijten, krokodillentranen, onderhandse handeltjes, mistige trucs en listige smoezen. Kenners zuchten eens diep en zeggen: “Sterkte”. Het lijkt lastiger vast te stellen wie wel deugt dan wie niet, laat staan om de waarheid op tafel te krijgen. Zelfs bij bescheidenheid denk je: ‘vals’.

Als we het over De Ploeg hebben, de gerenommeerde Groninger schilderschool waarvan het werk de laatste decennia prijstechnisch door menig plafond is geschoten, rijst de vraag of er inmiddels niet meer valse dan echte schilderijen op de markt zijn, in huiskamers hangen, en wellicht zelfs in musea. Constatering: de Nederlandse rechtspraak en het vervolgingsbeleid, hoe volwassen ook, staan nog in de kinderschoenen zodra de term kunstvervalsing valt.

De uitspraak van het gerechtshof in Leeuwarden in de slepende zaak tussen de Groningse verzamelaar en soms ook handelaar Johan Meijering en schilder/handelaar Cor van Loenen uit Beilen zou voor een doorbraak kunnen zorgen. Het hof verklaarde deze week twee schilderijen vals, die Van Loenen rond 2000 als werken van Ploegschilder Jan Altink aan Meijering verkocht. Een uiterst gedetailleerd onderzoeksrapport van Atelier Restauratie & Research van Schilderijen (ARRS), met tal van metingen per doek, geeft aan dat Van Loenen hoogstpersoonlijk de vervalser is. Meijering schakelde ARRS zelf in. De op de doeken gebruikte verf bestond nog niet in de tijd van Altink, luidt de conclusie. En qua techniek is het werk gelijk aan de penseelstreken van Van Loenen op zijn eigen werk. Al jaren hangt dat aureool van oplichter en vervalser rond deze bebaarde kunstenaar, die midden jaren zeventig afstudeerde aan de kunstacademie, in de periode tussen het overlijden van twee gerenommeerde ‘Ploegers’ met wie hij vaak in verband wordt gebracht, Jan Altink



(1971) en Johan Dijkstra (1978). Een stroom van publicaties, onder meer in het Nieuwsblad van het Noorden, leidde nimmer tot een veroordeling. Al begin jaren negentig stelden Ploegdeskundigen vast dat werken die Van Loenen, eerst inbracht op veilingen van Sotheby's en daarna bij Glerum, van geen kant deugden. Bij de daaropvolgende strafzaak ging Van Loenen vrijuit, bij gebrek aan bewijs. De rechtbank nam genoegen met zijn zwijgen over de herkomst van de valse schilderijen. En de deskundigen waren kennelijk voor de rechtbank niet deskundig genoeg voor een veroordeling. Van Loenen zat indertijd vooraf tien dagen in een Amstelveense cel. Rechercheurs vonden het jammer dat hij werd vrijgelaten. "Als we hem nog even hadden mogen houden, was hij gaan zingen als een vogel." Oftewel: dan was hij doorgeslagen.

Wat er ook vals mag zijn aan Van Loenen, niet zijn bescheidenheid. Ook na de recente uitspraak van het gerechtshof reageert hij prompt: de verf op die twee 'Altinks' werd inderdaad pas in 1978 officieel verkrijgbaar, maar de Ploegschilders experimenteerden er altijd lustig op los, en ook met dit materiaal. Dus.

Het lastige is dat de rechtspraak in Nederland - dat bewijst de zaak Meijering/Van Loenen - zich weinig lijkt aan te trekken van de getuigedeskundigen die worden opgeroepen. Han Steenbruggen, directeur van Museum Belvedere, misschien wel de grootste Ploeg-kenner van het land en een van de getuigedeskundigen in Leeuwarden, vindt het onbegrijpelijk

*Johan Meijering met Roggestompen van Johan Dijkstra, ook vals verklaard. De plakkertjes zijn meetpunten voor tijdens het onderzoek.*

*Foto's: Jan Willem van Vliet*

dat het gerechtshof niet alle vijf werken die door Meijering voor vals worden gehouden ook als zodanig vonnist. Steenbruggen: “Het oordeel van alle deskundigen was kraakhelder. Alles is vals. Je kunt natuurlijk altijd twijfelen aan de bevindingen van een kenner, maar als iedereen er heilig van overtuigd is dat die werken niet deugen, dan moet dat toch in het vonnis terugkomen? Ik vraag me dan af: wat doe ik hier.” Die deskundigen opereerden dus nog los van ARRS, dat niet als gedegen Ploegkenner werkte, maar puur met technisch onderzoek. Ook ARRS verklaarde die overige drie werken zo vals als een kraai.

Hoewel Steenbruggen het arrest van het hof al een mijlpaal op zich vindt, stelt hij vast dat de rechtspraak in Nederland nog een hele slag te maken heeft. “Er is erg weinig jurisprudentie. In ons omringende landen als Duitsland en Frankrijk zijn ze veel verder.” In Duitsland bijvoorbeeld wordt bij de vaststelling van vervalsing net zo lang doorgespit tot bij de vervalser zelf is uitgekomen. De kopers moeten elkaar genoegdoening geven, tot uiteindelijk de vervalser zelf hangt. Onderzoek geschiedt in gerechtelijke laboratoria. Strikt onafhankelijk. “Wat je ook van, Meijering kunt vinden”, zegt Steenbruggen, “petje af voor zijn enorme doorzettingsvermogen. Het is ongelofelijk en te gek voor woorden wat deze man allemaal in zijn eentje heeft moeten doen om uiteindelijk deze uitspraak op tafel te krijgen.”

“Wat je ook van Meijering kunt vinden...” De Groninger was vanaf eind jaren negentig nog innig bevriend met de Van Loenens. Hij kocht het zogenaamde Ploegwerk - in totaal tien werken - voor een bedrag waarvan iedere kenner zou zeggen: kan nooit deugen. Meijering vond zichzelf geen ‘kenner’. Zelfs een ‘leek’. Een ‘liefhebber zonder enig benul’. Hij wilde zijn zogenaamde vrienden helpen, want o, wat zaten ze in de problemen. En betaalde 65.000 gulden. Voor hem veel, maar volgens de catalogi inderdaad een koopje dat argwaan had moeten wekken.

De zaak kwam aan het rollen toen Meijering de verbouw van zijn tango-salon in de Nieuwe Boteringestraat door aannemersbedrijf Geveke niet langer kon betalen. Geveke was een onderdeel van het concern van Henk Koop. Als genoegdoening rekende Meijering af in schilderijen, 53 stuks, rechtstreeks aan Koop.

Toen Ploeg-connaisseur Han Steenbruggen die partij onder ogen kreeg, beoordeelde hij het merendeel als tweede en derde garnituur. “En een stuk of wat als sowieso vals.” Een ‘second opinion’, onder meer door de Groningse galeriehouder en Ploegkenner Richard ter Borgh, pakte het-

zelfde uit. En zij kenden vanzelfsprekend Van Loenen al van eerder. De ‘vondst’ vormde de oprit naar de obstakelrijke weg die Meijering uiteindelijk via politiebureaus en rechtszaal naar het hof in Leeuwarden aflegde.

Hij wil eigenlijk, omwille van zijn rust en gezondheid, nu overal van af. Toch zal hij het niet kunnen laten een nieuwe aangifte te doen, gewapend met het arrest van het hof en het onderzoek van ARRS, in de hoop dat Van Loenen straks ook via het strafrecht wordt aangepakt. Los daarvan is er ook een aangifte wegens heling door Van Loenen in de maak. Die wordt gedaan door Jan Zwaneveld, zoon van Dees Zwaneveld die rijk werd met de uitbating van (gok)speelhallen in de Peper- en Gelkingestraat in Groningen. Zwaneveld sr. bezat een collectie van liefst 550 schilderijen, die hij in 1995 als truc om de belastingdienst te omzeilen overdeed aan Franz Jansen (wegelijntrekbedrijf) en zijn vrouw Anna in Buinen. Waarde: 1,7 miljoen gulden. Maar niet heus. De belasting legde alsnog beslag op de partij. Ploeg-deskundige Renee Smitshuis, galeriehoudster uit Heiloo en onlangs ook weer deskundige bij het hof, oordeelde de partij voor 90 tot 100 procent vals. Volgens sommigen waren er slechts drie schilderijen echt.

Desondanks meent Zwaneveld jr. dat er nog wat te verrekenen valt. Zijn vader en moeder waren niet alleen bevriend met de Jansens, óók met Van Loenen, die in hun galerie De Zwaan (Veemarktstraat) handelde. Na de zeperd bracht de belastingdienst de partij terug, waarna die in het niet verdween. Stukje bij beetje duiken de werken weer op, en worden ze herkend met behulp van indertijd gemaakte foto’s. Te koop als echt, natuurlijk. Ook zeven van de tien werken die rond 2000 door Van Loenen aan Meijering werden verhandeld, staan op die foto’s. Nieuw materiaal voor een volgend proces, waarbij niet alleen de handel maar nu ook eens het vervalsen zelf centraal zou moeten staan. Zoals een betrokkene het verwoordt: “Het w.”

Intussen gaat het vervalsen gewoon door. Hebzucht wint het van kunstmin. “Laatst heb ik weer een grote partij als rotzooi beoordeeld”, zegt Steenbruggen. “Het wordt tijd dat justitie echt gaat optreden. Niet alleen om bezitters te beschermen, vooral ook om de kunst zelf.”

Eric Nederkoorn

Dagblad van  
het Noorden

30 juli 2012

pagina 3

## Van Loenen: 'Deskundigen zijn ondeskundig'

Het gerechtshof verklaarde twee Ploegschilderijen, ooit door schilderhandelaar Cor van Loenen (Beilen) verkocht aan de Groninger Johan Meijering, na jaren vals. Van Loenen: 'Ik wil af van die flauwekul die over mij wordt geroepen. Dat ik een vervalser ben. Dat ze vinden dat ik niet deug, komt door de ondeskundigheid van al die zogenaamde deskundigen.'



Volgens Van Loenen heeft hij een scheikundig ingenieur het rapport laten onderzoeken van onderzoeksbureau ARRS, waarin staat dat Van Loenen zelf de schilder is. 'Het deugt niet. Die deskundigen zien het verschil tussen acryl- en olieverf niet eens.'

Eric Nederkoorn

---

## OM Assen seponeert Ploeg-zaak

Assen - Het Openbaar Ministerie Assen gaat kunstschilder Cor van Loenen uit Beilen niet vervolgen wegens het verkopen van twee valse Ploeg-schilderijen. Volgens het OM kan niet worden vastgesteld dat de twee werken - Blauwborgje van Johan Dijkstra en Gronings Landschap van Jan Altink - onecht zijn.

Het OM heeft de werken door verschillende deskundigen laten onderzoeken. Aanleiding was een aangifte door Johan Meijering uit Groningen. Die probeert middels een reeks procedures aan te tonen dat Van Loenen in valse Ploegschilderijen heeft gehandeld.

Het is de tweede keer dat het Openbaar Ministerie in Assen zich over de echtheid van de twee schilderijen heeft uitgesproken. In 2004 werd een aangifte van Meijering geseponeerd, ook toen kon de valsheid niet worden vastgesteld.

Meijering vroeg twee jaar geleden om heropening van de zaak, nadat was gebleken dat Van Loenen dezelfde werken tien jaar geleden had teruggekocht van kopers die de echtheid van Blauwborgje en Gronings Landschap betwistten. Het OM zegt nu dat het destijds terugkopen onvoldoende bewijs oplevert om aan te nemen dat de schilderijen vals zijn. (DvhN)

---

Dagblad van  
het Noorden

9 oktober  
2012

pagina 23

## Hoezo vals?

Koninklijke  
bibliotheek

17 oktober  
2012

Met enige regelmaat wordt in de pers geschreven over vervalsingen van schilderijen en historische voorwerpen. Han van Meegeren is een klassiek voorbeeld, maar onlangs nog heeft een rechter geoordeeld dat enkele schilderijen van de Ploegschilder Altink vals zijn. De combinatie van hebzucht, vakmanschap en onwetendheid is van alle tijden.

Het vervalsen van kunstwerken hangt veelal samen met de heersende belangstelling voor een bepaalde stroming of stijlperiode. De Italiaanse renaissance was gedurende de tweede helft van de 19e eeuw zeer populair. Er ontstaan dan ook voorwerpen in de z.g. neorenaissance stijl, maar het blijkt tevens zeer lucratief om vervalsingen op de markt te brengen. Dit geldt ook voor boekbanden.

In 1947 vermeldde het jaarverslag van Koninklijke Bibliotheek een opmerkelijke aanwinst. Mevr. Dr. J. Goekoop-de Jongh schonk in dat jaar een “uiterst belangrijk uit 1475 daterend specimen van de uit Siena afkomstige banden der belastingboeken...”. De rekeningoverzichten van de stad Siena werden vanaf de dertiende eeuw tussen twee houten borden vastgehecht, met elkaar verbonden door een leren rug. De platten werden







beschilderd met kleurrijke voorstellingen (tavolette di Biccherna). Over het geschenk wordt in het jaarverslag verder opgemerkt dat “deze goedgeconserveerde band voor de bandencollectie der Koninklijke Bibliotheek een welkome aanwinst is”.

*Titelpagina  
autobiografie en  
I.F. Joni, Siena*

Helaas, het stuk bleek vals. En dat had men kunnen weten. In 1932 verscheen namelijk in Florence *Le memorie di un pittore di quadri antichi; con alcune descrizioni sulla pittura a tempera e sul modo di fare invecchiare i dipinti e le dorature*. Het werd geschreven door Iclio Federico Joni, de centrale figuur in een omvangrijk circuit van zeer getalenteerde vervalsers in Siena die aan het einde van de 19e eeuw een serie schilderijen, boekbanden en beschilderde bruidskisten maakten.

In vergelijking met de echte banden lijken de vervalsingen nu eenvoudig te herkennen. Op het stuk in de Koninklijke Bibliotheek is ondermeer beslag aangebracht, iets dat op de originele banden niet voorkomt. Bovendien zijn de beide platten beschilderd terwijl in Siena alleen het voorplat werd beschilderd. Joni verklaarde later fijntjes dat hij alleen een afbeelding, maar nooit een origineel had gezien.

'Il principe di falsari' was een flamboyante figuur. Hij speelde mandoline, hield valken in zijn studio en had vele maîtresses. In zijn autobiografie doet hij verslag van zijn werkwijze en geeft zijn opvattingen over de begrippen originaliteit, reproductie en vervalsing. Hij overleed in 1946.

In 1900 werd op een Duitse veiling 6000 mark voor een vervalste boekband betaald. Drie jaar later werd er in een artikel in het Magazine of Art al voor de vervalsingen gewaarschuwd. Mede als gevolg daarvan kelderden de prijzen tot ca. 200 mark. In 2004 echter werd er in Siena een tentoonstelling aan de groep vervalzers gewijd, waarin Joni als de meester-vervalser werd geportretteerd. Het is wellicht geen toeval dat het Duitse veilinghuis Kiefer in 2009 een “Geniale Fälschung von I.F. Joni” aanbood voor een geschatte prijs van 2400 euro. Handel is handel.

### *Literatuur*

Enzo Carli, Les tablettes peintes de la ‘Biccherna’ et de la ‘Gabella’ de l'ancienne république de Sienne, 1951

Enzo Carli, Le tavolette di Biccherna e di altri uffici dello stato di Siena, 1950

L. Borgia, Le Biccherne : tavole dipinte delle magistrature senesi (secoli XIII- XVIII), 1984

Helmuth Helwig, Bandversierders: over vervalzers van historische boekbanden, hun voorbeelden en slachtoffers.

Rens Top

---

---

## **Advocaten van Meijering en Van Loenen proberen te schikken**

Assen - De advocaten van verzamelaar Johan Meijering en schilder/  
handelaar Cor van Loenen gaan maandag aan tafel om te praten over een  
schadeloosstelling. Ze proberen een schikking te treffen in een al 10 jaar  
voortslepende zaak over vermeende kunstfraude met werk van Jan Altink.  
Dat is de uitkomst van een zitting gisteren bij de rechtbank in Assen.  
Meijering beschuldigt Van Loenen ervan hem vervalst werk van het Ploeglid  
te hebben verkocht. Van Loenen heeft dit altijd ontkend. Door de affaire  
heeft Meijering naar eigen zeggen enkele tonnen schade geleden.

---

Dagblad van  
het Noorden

21 maart  
2013

pagina 3

Dagblad van  
het Noorden

4 september  
2013

pagina 31

## Klacht over uitblijven vervolging in Altink-affaire

- Kunstfraude volgende week voor gerechtshof

Leeuwarden — Johan Meijering uit Groningen heeft bij het gerechtshof in Leeuwarden een klacht ingediend over het uitblijven van vervolging in de zogeheten Altink-affaire. Met de klacht, die volgende week wordt behandeld, wil hij de rol van het Openbaar Ministerie aan de kaak stellen in het onderzoek naar wat Meijering noemt ‘de meest omvangrijke kunst-fraudezaak in de Nederlandse geschiedenis’.

Meijering probeert al tien jaar aan te tonen dat kunstschilder Cor van Loenen uit Beilen hem vervalste schilderijen van Ploeg-kunstenaar Jan Altink heeft verkocht. Volgens deskundigen is het echter lastig om onomstotelijk te bewijzen dat de betreffende schilderijen vals zijn.

Daarnaast beticht Meijering Van Loenen van heling; de vervalste schilderijen zouden afkomstig zijn uit een omstreden collectie. Vorig jaar liet het Openbaar Ministerie echter weten onvoldoende aanknopingspunten te zien om een zaak tegen Van Loenen te beginnen.

Meijering, oud-huisvriend van Van Loenen, heeft naar eigen zeggen tonnen geïnvesteerd om zijn gelijk aan te tonen en het OM zover te krijgen tot strafvervolging over te gaan. Eerder dit jaar mislukte een poging van advocaten om beide partijen tot een schikking te laten te komen. (DvhN)

*“De meest omvangrijke kunst-fraudezaak  
in de Nederlandse geschiedenis.”*

---

## Hof wijst klacht Johan Meijering af

Groningen - "Dit was het. Hier mee houdt het voor mij op." Johan Meijering gooit, na een tijdrovende en kostbare in spanning, de handdoek in de ring. Hij heeft zijn zaak tegen de Beilense kunstenaar Cor van Loenen, die hij beschuldigde van de verkoop van vervalste schilderijen, definitief verloren. Zijn eindpunt: het Hof van Leeuwarden wees deze week de klacht af die Meijering had ingediend tegen het OM in Assen. Het OM had de kwestie eerder geseponeerd. Meijering volhardde gedurende meer dan tien jaar in zijn poging tot het verzamelen van bewijzen die de valsheid van de schilderijen moest aantonen. Van twee van de schilderijen oordeelde het Hof vorig jaar dat ze inderdaad vals waren.

Het OM achtte strafvervolgning desondanks kansloos, omdat in zijn ogen het bewijs ontbrak dat Van Loenen bewust zou hebben gehandeld (oftewel: wist dat de schilderijen vals waren). Meijering stapte op nieuw naar het Hof. Dat hoefde zich nu niet eens inhoudelijk over de zaak te buigen. Het stelde vast dat de kwestie terug gaat naar de periode 1999 - 2000, zich inmiddels dus langer dan twaalf jaar voortsleept en daarmee is verjaard.

---

Dagblad van  
het Noorden

24 oktober  
2013

pagina 32  
[cultuur]

---

## Hof verklaart zaak valse Altinks verjaard

De Volkskrant

26 oktober  
2013

pagina 18

Amsterdam - De schilder en kunsthandelaar Cor van L. uit Beilen wordt niet vervolgd voor het verkopen van vervalste werken van Jan Altink (1885-1971), lid van het Groningse kunstenaarscollectief De Ploeg. Dat blijkt uit een uitspraak die het gerechtshof in Leeuwarden vorige week heeft gedaan. Volgens het hof is deze zaak verjaard.

Tegen Van L. was aangifte gedaan door de Groningse amateur-kunstverzamelaar Johan Meijering. Die had bij hem voor 23 duizend euro tien werken van het kunstenaarscollectief gekocht, waaronder zeven schilderijen van Altink. De Ploeg profileerde zich in de jaren twintig van de vorige eeuw met im- en expressionistische verbeeldingen van het Noord-Nederlandse landschap. Experts oordeelden later dat de tien werken vermoedelijk niet echt zijn. Meijering eiste daarop in een civiel proces schadevergoeding van Van L. In juli van dit jaar oordeelde het gerechtshof in Leeuwarden dat twee werken van Altink - Reitdiep en Pic de Luc - inderdaad vals zijn. Uit technisch onderzoek was onder meer gebleken dat verf is gebruikt die dateert van na het sterfjaar van Altink.

Volgens experts heeft Van L. de werken vervalst, maar die ontkent. De rechtbank in Assen buigt zich binnenkort over de vraag hoeveel schadevergoeding aan Meijering moet worden betaald.

De kunstverzamelaar had tegen Van L. en diens vrouw ook aangifte gedaan, maar het Openbaar Ministerie in Assen had die geseponeerd. Meijering vroeg daarna het gerechtshof in Leeuwarden alsnog de vervolging van het echtpaar te gelasten. Het hof stelt echter dat de zaak verjaard is. Meijering had de werken in 1999 en 2000 gekocht. Oplichting verjaart na twaalf jaar. Tegen deze uitspraak is geen beroep mogelijk.

Meijering noemt de uitspraak van het hof 'bizar' gezien het oordeel van hetzelfde gerecht een paar maanden eerder dat ten minste twee schilderijen vals zijn. 'Ik wil schadevergoeding, maar ook dat er recht wordt gedaan.' Volgens de kunstverzamelaar had justitie na de aangifte beloofd actie te zullen ondernemen zodat de zaak niet zou verjaren.

Van L. is eerder van vervalsing van Altinks beschuldigd. Hij werd in 1992 gearresteerd na aangiften van veilinghuisexperts, maar drie jaar later vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs.

---

## Kunsthandelaar in hoger beroep in schilderijensoap

www.rtvnoord.nl

Kunsthandelaar Cor van Loenen uit Beilen gaat in hoger beroep tegen het vonnis van de rechtbank. De rechtbank oordeelde onlangs dat Van Loenen 40.000 euro schadevergoeding moet betalen aan kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen.

28 november  
2014



*Johan Meijering*

*Foto:*

*RTV Noord (Archief)*

Volgens de rechtbank heeft Van Loenen twee namaakschilderijen van Jan Altink verkocht aan de Stadger, terwijl Van Loenen zei dat ze echt waren.

### **‘Rechters misleid’**

De Beilenaar zegt dat er is gesjoemeld met verfmonsters en dat de rechters zijn misleid. ‘Het is een zwendelpartijtje van Meijering’, vindt Van Loenen. De door hem verkochte werken van de Groninger kunstenaarsgroep De Ploeg zijn volgens hem wel degelijk echt.

### **Ontevreden**

Met het vonnis is de Groninger kunstverzamelaar Meijering overigens ook niet tevreden. Hij vindt het onbegrijpelijk dat de rechtbank niet alle vijf schilderijen vals heeft verklaard. Meijering wil zelf niet in hoger beroep, omdat hij naar eigen zeggen ‘klaar is met de zaak’. Na een juridische strijd van elf jaar wil hij het boek sluiten.

Dagblad van  
het Noorden

29 november  
2014

pagina 34  
[cultuur]

---

## **Ploeg-affaire gaat nieuwe fase in**

Assen - De affaire rond vervalste schilderijen van kunstkring De Ploeg gaat een nieuwe fase in. Dit keer wil kunsthandelaar Cor van Loenen een claim indienen tegen kunst koper Johan Meijering.

Aanleiding is de uitspraak van de rechtbank in Assen, vorige week, waarin is bepaald dat Van Loenen twee valse schilderijen van Ploeg-schilder Jan Altink heeft verkocht en Meijering schadevergoeding moet betalen van ongeveer 50.000 euro.

Nadat Meijering deze week aankondigde het boek te willen sluiten, kondigde Van Loenen gisteren via RTV Drenthe hoger beroep aan tegen het vonnis. 'De rechtbank heeft haar huiswerk niet goed gedaan', aldus de Beilenaar. 'Ik ga niet betalen. Ik kom met een claim tegen Meijering'.

De ruzie tussen de twee voert terug naar 2003, toen Meijering tien Ploeg-schilderijen van Van Loenen kocht. Toen deze door sommige kenners als vals werden bestempeld, weigerde Van Loenen de partij terug te nemen. Daarop ontstond een slepende juridische strijd.

---



## Kunst en recht: Valse kunst: voorkomen en genezen

Boze tongen beweren dat 20% van de in Nederland verhandelde kunst vals is. Ook internationaal zijn er geregeld schandalen rond vervalste werken van moderne kunstenaars als Pablo Picasso, Jackson Pollock en Mark Rothko. De hoge prijzen voor hun werken en de schijnbaar eenvoudige gebruikte technieken zorgen dat deze artiesten een grote aantrekkingskracht uitoefenen op vervalsers. Maar wat is valse kunst nu eigenlijk? Hoe kunt u voorkomen dat u valse kunst koopt? En wat kunt u doen wanneer u onverhoopt toch een vals kunstwerk blijkt te hebben gekocht?

Russell  
Advocaten

[www.russell.nl](http://www.russell.nl)

19 september  
2016

### Wat is valse kunst?

Kunst is vals te noemen wanneer deze is toegeschreven aan een ander dan de maker van het kunstwerk. Dat kan op verschillende manieren gebeuren:

- Het werk is voorzien van een valse signatuur. Hierbij kan het gaan om een speciaal voor dit doel gemaakt werk of om een al bestaand werk van een andere kunstenaar dat door de signatuur een hogere waarde krijgt.
- De herkomst of provenance van een (ongesigneerd) kunstwerk is vals, zoals een certificaat van echtheid, aankoopnota's, etiketten van vorige eigenaars of van tentoonstellingen.
- De verkoper noemt mondeling een valse naam van de maker.

Om te voorkomen dat een vals kunstwerk ontmaskerd wordt, zal meestal een combinatie van bovengenoemde methoden gebruikt worden.

### Niet vals en ook niet (helemaal) echt

Tussen vals en echt loopt niet altijd een duidelijke grens. Bij de volgende voorbeelden is het moeilijk om uit te maken of het om valse kunst gaat:

- Een schilderij is door leerlingen in het atelier geschilderd, maar wel door de meester gesigneerd en daarmee als echt erkend. Zeker bij oude meesters als Rubens was dit een gangbare praktijk, maar ook Andy Warhol werkte zo met The Factory.
- Een schilderij is later geretoucheerd of grotendeels overgeschilderd. De vraag is dan bijvoorbeeld hoeveel werk van Jan van Goyen te zien moet zijn, wil het kunstwerk een echte Van Goyen zijn.
- Een kunstwerk is niet door de kunstenaar zelf gemaakt, maar wel met gebruikmaking van zijn modellen. Te denken valt aan een afgietsel uit een



originele mal van Rodin dat na zijn overlijden is gemaakt, of een nieuwe afdruk van een oude etsplaat.

- De moderne kunstenaar Salvador Dalí verkocht grote aantallen gesigneerde blanco vellen. De signatuur is dan echt, maar de rest van het werk niet.

### **Hoe voorkomt u dat u valse kunst koopt?**

Verricht voorafgaand aan de koop altijd grondig onderzoek en leg uitdrukkelijk vast in het koopcontract wat u wenst te kopen! Lees – indien aanwezig - ook de algemene voorwaarden van bijvoorbeeld het veilinghuis waar u de kunst koopt. Zo verkleint u niet alleen de kans op het kopen van een vals kunstwerk, maar zorgt u ook voor een vergroting van de kans op ontbinding of vernietiging van de koopovereenkomst wanneer het werk onverhoopt toch vals blijkt te zijn.

Probeer zo veel mogelijk informatie over de herkomst van het kunstwerk te krijgen. Staat het werk in oevrecatalogi van de kunstenaar? Is het bekend van tentoonstellingen? Erkennen experts het werk als echt? Als het woord van de verkoper de enige bron is voor de maker, is er voor de koper alle reden voor twijfel aan de echtheid.

Doe onderzoek naar de gangbare prijzen voor het werk van de kunstenaar. Klopt de prijs gezien de omvang en de kwaliteit van het werk? Een lage

prijs is vaak een aanwijzing dat wordt getwijfeld aan de echtheid van het werk en dus ook voor u een reden om te twijfelen!

**Wat te doen als het kunstwerk toch vals blijkt te zijn?**

Helaas valt het nooit helemaal uit te sluiten dat u een vervalsing koopt. Zelfs kunstenaars herkennen soms vervalsingen van hun eigen werk niet, zoals Karel Appel die certificaten van echtheid uitgaf voor werken die waren gemaakt door Geert Jan Jansen. Wat kunt u doen wanneer u ontdekt dat uw aankoop vals is?

U kunt de verkoper hierop aanspreken en de koopovereenkomst ontbinden, of vernietigen met een beroep op dwaling. U zult dan wel moeten kunnen bewijzen dat het werk vals is en dat u heeft voldaan aan uw onderzoeksplicht. Voor de vraag of de koop kan worden ontbonden of vernietigd is daarnaast belangrijk wat er in de koopovereenkomst of algemene voorwaarden staat opgenomen, wat de mate van deskundigheid van partijen is en wordt er gekeken naar alle andere omstandigheden van het geval. Niet iedere verkoper zal gemakkelijk akkoord gaan met de vernietiging of ontbinding van de overeenkomst. Russell Advocaten helpt u graag met de opbouw van een gedegen en overtuigend dossier.

Groninger  
Gezinsbode

12 oktober  
2016

pagina 9

## ‘Als iets mij raakt, kom ik in actie’

Van tango, kunst en wonen tot vuurwerk, kunstvervalsing en het Groninger Forum. Johan Meijering zet via initiatieven, stichtingen en boeken zijn hartstochten en diepe ergernissen op de maatschappelijke kaart. “Denk niet dat je alleen niks kunt bereiken.”

Groningen - “Toen onze bus van de weg raakte, zag ik de bergen en het maanlicht en dacht: ik sjees zo de hemel in. Er leek geen einde aan te komen. Het voelde als een sprookje. Tot de klap kwam en we drie keer over de kop gingen. Ik was stomverbaasd dat ik nog leefde.”

Na dit ongeluk in 1976 lag Johan Meijering (69) een maand in een Oostenrijks ziekenhuis. Hij toont een krantenfoto van de bus in de sneeuw. “Hier kom je normaal gesproken niet levend uit. Door die bijna-dood-ervaring ben ik zo verschrikkelijk dankbaar geworden dat ik leef. Elke dag weer.” Eenmaal hersteld hakte hij uiteindelijk een aantal belangrijke knopen door, zoals het beëindigen van zijn huwelijk. “Ik ben als een ander mens verder gegaan.” Maar ook in de periode voor het ongeval waren er al wat verschuivingen in zijn leven. Zo werkte hij twee jaar daarvoor nog als politie-agent in Leeuwarden. Een beroepskeuze waarmee hij de militaire dienst kon ontlopen.

Dat hij geen blauw hart had, bleek al op de politieacademie. “Ik was goed in sport en had geregeld dat ik daarvoor extra mocht trainen. Zodoende hoefde ik ’s ochtends al die flauwekul zoals het hijsen van de vlag niet mee te maken. De politie paste helemaal niet bij mij.”

### Hernia

In de zeven jaren dat Meijering als agent werkte in Leeuwarden, probeerde hij uit het uniform te komen door opleidingen te volgen waarmee hij bij de zedenpolitie zou kunnen werken. Maar toen bleek dat een functie in die richting er niet in zat, leverde de pacifistische agent zijn dienstwapen in. Precies een maand nadat hij niet langer dienstplichtig was.

Meijering voltooide daarna verschillende opleidingen en studeerde af als socioloog. Hij kwam te werken als beleidsmedewerker stadsvernieuwing bij de gemeente Leeuwarden. Maar een bedrijfsongeval, waarbij hij een zware hernia opliep, luidde het einde in van dit werk. Een intensieve revalidatie en operatie hielpen niet.



Zodoende kreeg hij op zijn 43ste een invalidenpensioen toegekend. Een erg grote overgang, maar Meijering bedacht een bijzondere oplossing om niet in het zwarte gat te vallen...

### **Kijkbungalow**

Omdat zijn toenmalige vriendin een baan kreeg in Groningen, verhuisden ze naar een bungalow in de Minerva-wijk in Hoogkerk. Dat, voor vroege jaren negentig-begrippen, modern vormgegeven huis vol moderne kunst, besloten ze open te stellen voor publiek. “Mijn kennis die ik in de loop der

jaren had opgedaan met bouwen, verbouwen, en inrichten wilde ik delen met andere mensen. Ik heb ook een jaar een makelaaropleiding gevolgd in Zwolle. Zo ontstond het idee om rondleidingen te houden. Ik gaf als het ware college over architectuur, bouwkundige zaken, vormgeving en design. Ik heb van mijn leven nog nooit zo'n leuke 'baan' gehad."

In de vier jaar dat mensen op afspraak het huis konden bezichtigen, ontvingen ze ruim 13.000 bezoekers. Vrijwel elk denkbaar nieuwsmedium besteedde er aandacht aan.

### **Tango**

Op een feestje had iemand Meijering eens verteld dat het goed zou zijn voor zijn hernia om te gaan volksdansen. Daar kon hij zich weinig bij voorstellen. Maar toen hij enkele jaren daarna deelnam aan een proefles Argentijnse tango, was hij op slag verkocht.

En als Meijering ergens door bewogen wordt, dan wil hij iedereen daarin laten meedelen. Op zijn cv staat dan ook 22 keer het woord initiatiefnemer, negen keer oprichter en zes keer organisator. Zijn website [www.johanmeijering.com](http://www.johanmeijering.com) geeft een mooi overzicht. Wat betreft de tango richtte hij onder andere in 1999 La Pasión op. Een centrum voor Argentijnse Tango en multiculturele activiteiten aan de Nieuwe Boteringestraat.

### **Tegen geweld**

Maar ook zaken waar hij zich enorm aan stoort, wil hij soms onder bredere aandacht brengen. Zoals consumentenvuurwerk, waar hij slechte ervaringen mee heeft. Hij pleit bij beleidsmakers voor een oudjaar waarin alleen nog maar plek is voor vuurwerkshows. Ook schreef hij twee boeken over dit onderwerp.

"Ik ben tegen alle vormen van geweld. Het gebruik van vuurwerk ervaar ik ook als een vorm van geweld. Vuurwerk wordt vaak als wapen gebruikt door gericht met vuurpijlen te schieten richting mensen, dieren, huizen en gebouwen."

Maar ook hoe de gemeente Groningen in zijn ogen de bouw van het Forum doorzet zonder dat er draagkracht is onder bevolking, vindt hij gewelddadig. "Als overheden met hun communicatie de bevolking misleiden en daardoor manipuleren vind ik dat geweld."

Het bericht dat hij even voor het interview vernam over een pas gestarte handtekeningenactie van actiegroep 'Forum Nee', verguldt hem dan ook zeer.

*“Neem het slepende proces dat ik heb gevoerd om te bewijzen dat mij valse kunstwerken zijn verkocht. Dat heeft uiteindelijk opgeleverd dat er nu een terugkerend internationaal congres ‘Authentication in Art’ is in Den Haag over kunstvervalsing.”*

### **Invloed**

“Als dit soort feiten mij diep raken, kom ik in actie door in de pen te klimmen. Om zo maatschappelijke misstanden op de agenda te krijgen, in de hoop dat er een debat ontstaat in onze samenleving.”

Maar heeft hij ook het gevoel dat er naar hem geluisterd wordt?

“Jazeker. Neem het slepende proces dat ik heb gevoerd om te bewijzen dat mij valse kunstwerken zijn verkocht. Dat heeft uiteindelijk opgeleverd dat er nu een terugkerend internationaal congres ‘Authentication in Art’ is in Den Haag over kunstvervalsing.”

“En toen ik in Hoogkerk actie voerde om een geluidswal te verlengen, lukte dat ook. En mijn aanbevelingen over vuurwerk worden nu gebruikt door beleidsmakers. Zo kan ik veel meer voorbeelden noemen. Dus denk niet dat je alleen niks kunt bereiken.”

Arjen J. Zijlstra

---

RTV Noord

www.rtvnoord.nl

27 november  
2016

## Meijering hoeft vervalste Ploeg-schilderijen niet af te staan

Johan Meijering uit Groningen hoeft twee vervalste Ploeg-schilderijen niet aan kunsthandelaar Cor van Loenen uit Beilen te geven. Dat heeft de rechter bepaald. Van Loenen wilde laten onderzoeken of er met de werken was geknoeid.

De zaak rond de schilderijen speelt al zo'n vijftien jaar. Het gaat om de schilderijen 'Pic le Duc' en 'Reitdiep'. Die had Van Loenen aan Meijering verkocht als werken van Ploeg-schilder Jan Altink. Achteraf bleek dat ze vals waren. Dat was zes jaar voor de verkoop al eens vastgesteld.

### 32.000 euro plus rente

Inmiddels heeft de rechter bepaald dat Van Loenen de schilderijen terug moet nemen voor een bedrag van 32.000 euro plus rente.

Van Loenen zegt dat er met de schilderijen geknoeid is en wil de verf laten onderzoeken. Maar Meijering wil ze niet afstaan en zegt dat ze zich in beveiligde opslag bevinden.

### 'Niet nodig'

Volgens de rechter heeft Van Loenen niet aangetoond dat het nodig is de schilderijen te laten onderzoeken. Zijn eis is daarom afgewezen. Het is onduidelijk wat er nu gaat gebeuren.



*Meijering voor  
het valse schilderij  
'Reitdiep'  
Foto: Archief RTV  
Noord*



*Domme Duco*

## **De valse streken van Cor van Loenen**

Het wordt nu interessant nog eens goed te kijken naar Keulen en zijn connecties. Als hij inderdaad 100 procent zuiver op de graat is, verdient hij rehabilitatie. Wil ik best doen, maar dat vergt wel enig snuffelwerk in het Utrechtse.

Het lijstje naar ‘blotekontenfotograaf’ Hans vd B. loopt. Volgens de Muurkrant legde hij de edele delen vast voor Panorama, maar daar slaat de oude garde nog niet op aan. Wel schijnt er in de gelederen van wijlen Aktueel een lampje te zijn gaan branden. Stay tuned, zou Kleintje Muurkrant zeggen.



De timing had niet beter kunnen zijn: gisteravond in Opgelicht aandacht voor andere valse streken en wel over de affaire Altink. Een schilder verliest misschien weleens zijn kwast, maar niet zijn streken. Omstreeks 1991 heb ik me hier wat mee beziggehouden. Er was een plan dat ik het verhaal van kunstschilder Cor van Loenen zou optekenen. Hij vond dat hij ten onrechte was afgeschilderd als fabrikant van valse meesters, met name van Jan Altink. Daar ben ik ook mee begonnen, maar na een paar sessies kreeg ik steeds meer twijfel en dat klonk wat door in mijn vragen. Van Loenen vond het niet leuk meer en wilde er liever mee stoppen. Wat we deden.

www.  
misdaadjournalist.  
nl

2 mei 2018

Jaren later kwam de kwelgeest van Van Loenen op de proppen: Johan Meijering uit Groningen. Die heeft er zijn levenswerk van gemaakt aan te tonen dat Van Loenen valse schilderijen maakt. In de uitzending van Opgelicht! was het weer raak. Op de foto boven zien we de illustere Marco Kamphuis van Opgelicht! met zo'n vals naakt onder zijn arm naar huize Van Loenen wandelen. Die het natuurlijk niet herkende als een gewrocht van zijn hand. Het was vooral lachen: Opgelicht! had dit originele meesterwerk bij een veiling voor 120 euro op de kop getikt.

Hendrik Jan Korterink

---

*“Een schilder verliest  
misschien weleens zijn kwast,  
maar niet zijn streken.”*

## In dit Franse museum bleek meer dan de helft van de kunstwerken vals

Dit kleine museum in Zuid-Frankrijk gaf meer dan 170.000 euro uit aan vervalste of nepkunst.

National-  
geographic.nl

7 mei 2018



De Zuid-Franse kunsthistoricus Eric Forcada werkte afgelopen september als gastcurator in een klein regionaal museum, dat voor ruim 300.000 euro was gerenoveerd. Bij het terughangen van een van de schilderijen in het museum viel hem iets vreemds op. De handtekening op het aan de Zuid-Franse moderne kunstenaar Étienne Terrus toegeschreven werk klopte niet helemaal. Toen hij even later voorzichtig met zijn witte handschoen over de handtekening wreef, bleek die weg te poetsen. Eronder stond een andere handtekening.

Forcada meldde aan het museum dat hij vermoedde dat het om een vals kunstwerk ging. Na overleg met andere kunsthistorici bevestigden deskundigen dat het werk inderdaad geen echte Terrus was. En bij nader inzien bleek dat niet alleen dit schilderij vervalst was, maar dat meer dan de helft van de collectie van het museum niet door Terrus was gemaakt.

Het Musée Terrus opende in 1994 zijn deuren in Elne, en is geheel gewijd aan Terrus. Het grootste deel van de werken in het museum werd aangekocht na 2013. Enkele jaren lang hingen er ten minste tien tot vijftien

*Het Musée Terrus in Elne in Frankrijk raakte meer dan de helft van zijn collectie kwijt toen aan het licht kwam dat 82 van de 142 werken van het museum vervalsingen waren. foto graaf Raymond Roig, AFP, Getty*

Deze nepversie van een schilderij van Mark Rothko was een van de werken die een frauderende kunsthandelaar vijftien jaar lang wist te verkopen aan verzamelaars. Ze schaften in totaal voor ruim 50 miljoen euro aan vervalsingen aan, van Rothko en anderen.

Foto: Patrick Semansky, AP  
Photo



valse kunstwerken aan de muur in het museum. De rest van de valse schilderijen bevond zich in het depot.

Onlangs ging het museum weer open na een renovatie. Aan de muur hangen nu zestig werken waarvan de echtheid is vastgesteld. Volgens de autoriteiten kan het nog jaren duren voordat een mogelijke dader in beeld komt. Vervalsingen komen relatief vaak voor bij werken van minder bekende kunstenaars.

### **Nepkunst en vervalsingen ontdekken**

Nepkunst ('forgeries') en vervalsingen ('fakes') zijn twee verschillende dingen, legt Noah Charney uit. Hij is auteur, docent en oprichter van de Association for Research into Crimes Against Art.

"Een vervalsing is een al bestaand kunstwerk, waaraan op de een of andere manier iets is veranderd om ervoor te zorgen dat het een hogere waarde krijgt," zegt Charney. "Bij nepkunst gaat het om een nieuw werk dat puur werd gemaakt als illegale imitatie van een werk of van de stijl van een andere kunstenaar."

De politie ontdekte dat 82 van de 142 werken in het Musée Terrus geen echte werken van Terrus waren. In twintig jaar tijd gaf het museum ruim 170.000 euro uit aan schilderijen, tekeningen en aquarellen die ten onrechte aan Terrus werden toegeschreven. De aankopen konden worden gedaan dankzij fondsenwerving en privéverzamelaars.

Het museum beschikt niet over een speciaal opgeleide curator of een

team dat is gespecialiseerd in het doen van aankopen. Het ging af op adviezen van zijn oprichter bij het aanschaffen van het werk van de kunstenaar. Om meer toeristen te trekken, investeerde het plaatsje Elne geld in het museum om de schilderijen te restaureren en de licht- en klimaatinstallatie te verbeteren, zodat de werken beter behouden zouden blijven.

Toen Forcada andere werken in de collectie bekeek waarvan hij vermoedde dat ze nep of vervalst waren, zag hij dat sommige handtekeningen nauwelijks bedekt waren. Op enkele van de werken waren bezienswaardigheden te zien, zoals kastelen, die in de jaren vijftig van de vorige eeuw waren gebouwd. Terrus was toen al tientallen jaren overleden.

Andere doeken stamden uit de juiste tijd, maar waren van de hand van andere kunstenaars. De politie gaat ervan uit dat de werken, die mogelijk onderdeel zijn van een grotere kunstfraude, werden gemaakt door tijdgenoten van Terrus, zoals Pierre Brune, Balbino Giner en Augustin Hanicotte.

*In juni 2013 rolde de Duitse politie een internationaal netwerk op dat miljoenen winst had gemaakt met nepwerken die werden toegeschreven aan Russische avant-gardekunstenaars als Vasily Kandinsky.  
Foto: Fredrik von Erichsen, AP Photos*





### Kunst als doelwit

Er is weinig bekend over het leven van Étienne Terrus. Hij werd in 1857 geboren in het Franse Roussillon en overleed in 1922. De kunstenaar was een tijdgenoot van Henri Matisse en André Derain, en verhuisde in zijn tienerjaren naar Parijs om zich aan de kunst te wijden. Later ging hij terug naar Elne, waar hij het merendeel van zijn werk produceerde. Terrus is vooral bekend om zijn Zuid-Franse landschappen. Ook zou hij een van de voorlopers zijn geweest van het Fauvisme, een stroming in de moderne kunst waarin kleur een belangrijke rol speelt.

Nepkunst of vervalsingen zijn vaak moeilijk te herkennen voor het ongeoefende oog. Maar van echte kunstwerken moeten gewaarmerkte documenten beschikbaar zijn over de herkomst. Als die ontbreken, kunnen details als een verkeerd gespelde of vage handtekening of materialen uit een andere periode erop wijzen dat er iets niet klopt.

“Het grootste probleem bij musea zijn meestal niet de aankopen; daar wordt vaak wel goed naar gekeken. De acceptatie van uitgeleend werk

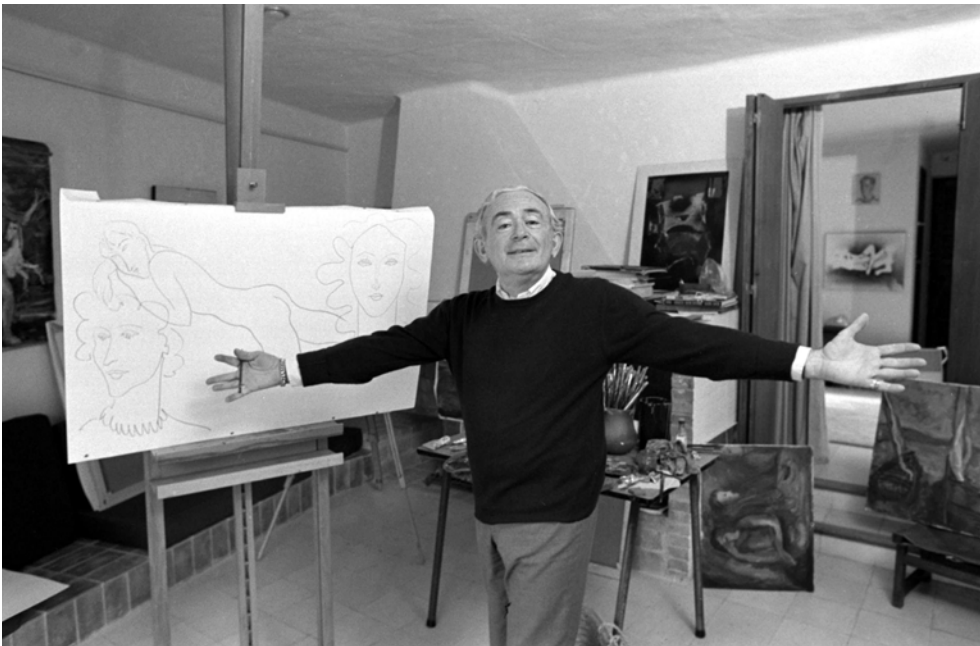
is vaak problematischer,” aldus Charney.

“Wereldwijd is het grootste deel van de musea afhankelijk van geleende objecten en ... mogelijk stellen musea niet al te veel vraagtekens bij werken die ze te leen krijgen, als die er goed uitzien. Ze hebben ze gewoon nodig om hun muur mee te vullen.”

Al met al is er veel valse kunst in omloop in de kunstwereld. Het FBI Art Crime Team heeft sinds zijn oprichting in 2004 meer dan 14.850 valse werken ontdekt, met een waarde van bijna 140 miljoen euro. Volgens sommige statistieken is maar liefst 20 procent van de schilderijen in grote musea vals, maar volgens Charney kloppen die cijfers niet.

“Ik denk dat minstens 95 procent van alle kunst die in musea wordt tentoongesteld precies is wat die musea denken dat het is, en dat die dus

*In 2002 wist de Britse familie Greenhalgh, het Bolton Museum bij Manchester zover te krijgen dat het dit vervalste beeldje van een Egyptische prinses voor zo'n 500.000 euro aankocht. Foto: Peter Byrne, PA Images, Getty*



*De in 1906 geboren Elmyr de Hory was een Hongaarse schilder en vervalser die meer dan duizend vervalsingen zou hebben verkocht aan galeries van naam in de hele wereld. De Hory overleed in 1976. Foto: Pierre Boulat, Cosmos, Redux*

niet aan de verkeerde is toegeschreven en dat de werken ook niet nep of vervalst zijn,” zegt hij. “Wel is het mogelijk zo dat er bij ongeveer 20 procent van alle werken waarover het museum beschikt, problemen zijn wat betreft de echtheid. Dat wil zeggen dat ze te goeder trouw aan de verkeerde persoon werden toegeschreven, en misschien, in een heel zeldzaam geval, bewust nep of vervalst zijn.”

---

RTL  
rtlnieuws.nl

12 oktober  
2018

*Misstanden kunstwereld*

## **Maatregelen tegen valse kunst: 'Soms denken mensen écht rijk te worden'**

Nederland krijgt een meldpunt voor vervalste kunst. En er is heel wat nep in omloop, weet valse kunst-expert René Loesberg. "Ik moet regelmatig mensen teleurstellen die denken dat ze tonnen aan kunst in bezit hebben."



*René Loesberg  
bedolven onder  
vervalste kunst.*

Echt of nep. In de kunstwereld kan dat tonnen, soms miljoenen euro's schelen, weet conservator René Loesberg. Hij is coördinator Valse Kunst in het museum Museums Vledder. Het Drents museum hangt vol met nep.

### **Collectie**

"We hebben honderden vervalste werken hangen. Van valse Van Goghs tot aan neppe Eschers en Warhols. Onze collectie is nul euro waard", grapt Loesberg.

Vervalste kunst kan binnenkort gemeld worden bij een speciaal meldpunt. Het is een initiatief van taxateursorganisatie Federatie TMV en de vereniging van handelaren in oude kunst Koninklijke VHOK. Het meldpunt wordt waarschijnlijk een website, die begin volgend jaar in de lucht moet zijn.



*“Het kan ook best zijn dat er in grote musea nep hangt.”*

### **Tussen Kunst en Kitsch**

Loesberg beoordeelt de hele dag door of iets echt of nep is. “Als mensen niet naar het tv-programma Tussen Kunst en Kitsch gaan, komen ze bij ons.”

Laatst nog had hij een vrouw die dacht dat ze een echte Pieter de Hooch (kunstschilder uit de 17e eeuw) had. “Helaas voor haar, was het schilderij zo nep als wat. Niets waard dus. Als-ie echt was geweest was ze miljoenen rijker geweest.”

### **Aangifte**

Om aanbieders van valse kunst te kunnen aanpakken is het nodig dat politie en justitie weten waar deze stukken worden aangeboden en dat deze stukken vals zijn, zeggen de initiatiefnemers van het meldpunt.

Via de site kunnen mensen een kunstwerk waarvan ze vermoeden dat het vals is, voorleggen aan een onafhankelijk panel van deskundigen. Concluderen zij dat het inderdaad om een vervalsing gaat, dan kan aangifte worden gedaan.

Het team kunst- en antiekriminaliteit van de politie juicht het opzetten van het meldpunt toe: “Met dit initiatief wordt het voor politie en justitie makkelijker om misstanden in de kunst- en antiekwereld aan te pakken.”



*Warhol, maar wel hartstikke nep.*



*Een nep-Escher.  
© Museums  
Vledder*

### **Nep versus echt**

Volgens conservator Loesberg kan een goede vervalser flink wat geld verdienen. Hoe hij het verschil ziet tussen echt en nep? “Ik zie het vaak meteen. Het is een gevoel. Vals voelt anders. Zo had ik laatst een nepbeeld dat De Denker van Rodin moest voorstellen. Er klopten dingen niet aan het beeld. De tenen waren te groot, de ellebogen liepen raar. De eigenaar was niet blij.

Soms moet Loesberg er een catalogus bij halen. “En ik kijk naar technieken en materialen die zijn gebruikt.” Heel soms is het wel heel lastig om echt van nep te onderscheiden. “Het kan ook best zijn dat er in grote musea nep hangt. Soms wordt dat jaren later pas bekend.”

### **Vernietigd**

Loesberg geeft toe: hij heeft in zijn leven als heel wat mensen moeten teleurstellen. Vooral veilinghuizen willen heel graag snel af van nep. Niet best voor je naam, namelijk.

Wat er met de valse werken gebeurt? Ze worden of vernietigd of ze komen in het Drents museum terecht. “De valse werken trekken veel bezoek. Tot uit Amerika komen liefhebbers hier naar toe. Vals kan soms best mooi zijn.”

## Rijdende kunstrechtbank moet geschillen in kunstwereld eerlijker berechten

NOS  
teletekst

4 april 2019

Een jarenlange wens van veel kunstliefhebbers is in vervulling gegaan: ze hebben sinds deze week een eigen rechtbank. Afgelopen maandag ging de CAfA (Court of Arbitration for Art) als eerste internationale kunstrechtbank ter wereld open.

Jaarlijks zijn er honderden geschillen over kunst, bijvoorbeeld over echtheid, authenticiteit, overschilderingen of eigenaarschap. “Elke week is er een stroom aan berichten van zaken die uit de VS komen en alles komt dan op straat te liggen”, vertelt Willem Russel, bestuurslid van het CAfA.

“De gebruikelijke gang van zaken is dat er dan een hele hoop pers aan te pas komt, de hele wereld geniet mee van het geschil”, legt Russel uit. “Na afloop, zelfs als je wint, heb je een probleem. Want de zaak is dan zoveel in het nieuws geweest, dat je daar als oude of nieuwe eigenaar van het kunstwerk last van hebt.” De waarde van het kunstwerk is dan als het ware aangetast.

### Een rijdende rechtbank

De kunstrechtbank is anders dan een gewone rechtbank. In plaats van normale rechters zitten ruim 100 mensen met kennis van kunst en rechtspraak. Een vaste standplaats heeft de CAfA ook niet, er wordt gewoon een café, sportclub of vergaderzaal gehuurd als daar gelegenheid toe is. Een soort rijdende rechter dus.

Nu zoekt een normale rechter bij een geschil ook een expert. “Die kijkt in het adressenboekje naar wie hij kent en komt dan snel op mensen die regelmatig als expert optreden”, legt Bert Demarsin uit, voorzitter van CAfA. “Het zoeken naar zo'n expert duurt heel lang.”

De rechter stelt vervolgens vragen aan de expert. “Maar als die rechter niet de juiste vragen stelt, worden niet alle juiste vragen beantwoord.” Bij de CAfA is dat anders, daar hebben de ‘rechters’ de expertise in huis. Deze kunstrechtbank moet er dus voor zorgen dat de geschillen sneller opgelost zijn, en meer op basis van kennis in plaats van meningen.

Indy Media

18 mei 2019

---

## Hoger beroep kunstvervalsingszaak De Tweede Altink-affaire

De Tweede Altink-affaire, de langstlopende kunstvervalsingszaak van Nederland, wordt 20 mei aanstaande ná ruim 16 jaar bij de Rechtbank Noord Nederland in Leeuwarden voortgezet met een hoger beroep.

Gerechtshof Leeuwarden

Wilhelminaplein 1, Leeuwarden

Aanvang: 13.30 uur

Johan Meijering wil genoegdoening voor de schade die hij heeft geleden doordat het echtpaar Van Loenen hem vijf schilderijen verkocht van ‘De Groninger Ploeg’ (‘Jan Altink’ en ‘Johan Dijkstra’) die niet authentiek bleken te zijn. De inzet van beide partijen staat haaks op elkaar. Het hoger beroep van beide partijen is door het gerechtshof samengevoegd en wordt tegelijk behandeld.

Het echtpaar Van Loenen is in hoger beroep tegen alle vonnissen en arresten in deze zaak tot nu toe en wil hun reeds betaalde bedragen van in totaal € 86.164,15 terug.

Meijering stelt dat hij nog steeds niet schadeloos is gesteld voor de resterende geleden schade van € 382.389,46 (€ 468.553,61 minus € 86.164,15).

De rechtszitting in Leeuwarden is openbaar. U bent van harte welkom om deze bij te wonen.

Meijering heeft naar aanleiding van zijn eigen ervaringen een missie om andere kunstliefhebbers te behoeden voor de aankoop van valse kunst. Maar staat daar naar eigen zeggen alleen in, nauwelijks gesteund door wetgeving, Justitie of politie.

Op [www.johanmeijering.com](http://www.johanmeijering.com) vindt u het uitgebreide persbericht met achtergrondinformatie, een link naar de site met het volledige dossier van de afgelopen jaren, een persfoto en een aantal publicaties van de hand van Johan Meijering met betrekking tot deze zaak.

---

## Vete om ‘vals werk’ De Ploeg gaat door

Leeuwarden - Johan Meijering en Cor van Loenen zetten vandaag in het gerechtshof een vete voort die al 17 jaar sleept. Inzet: vijf schilderijen die óf van De Ploeg zijn, óf vals.

“Het doek valt voor Van Loenen”, zegt Meijering. “Uiteindelijk zal het recht zegevieren.” Zware woorden, maar zijn zaak is ook niet niks. Kunstliefhebber Johan Meijering (72) uit Groningen claimt voor bijna een half miljoen euro aan schade, door de schuld van schilder en kunsthandelaar Cor van Loenen (77) uit Beilen.

Van Loenen verkocht Meijering eind jaren '90 tien schilderijen van Jan Altink, Jan Wiegers en Johan Dijkstra, leden van de Groninger kunstkring De Ploeg. Meijering telde er zo'n 65.000 gulden voor neer. Later wilde hij ze voor het drievoudige doorleveren aan bouwondernemer Henk Koop, die Ploeg-expert Han Steenbrugge om een taxatie vroeg. Steenbrugge was onverbiddelijk: die schilderijen waren helemaal niet van Dijkstra en Altink, maar vals.

Inmiddels heeft een klein dozijn kenners hetzelfde gezegd. “Onder ede, zelfs”, zegt Meijering. Hij liet het er niet bij zitten en startte juridische procedures tegen Van Loenen, met wie hij vóór de affaire goed bevriend was. Over vijf doeken bestaat consensus onder de kenners: ‘niet goed’, in jargon. Vervalst dus, waarschijnlijk door Van Loenen, omdat de verf sterke gelijkenis vertoont met materiaal dat hij zelf gebruikt.

Van Loenen ontkent in alle toonaarden. Er is niets vervalst, al die deskundigen hebben een potje gemaakt van hun taxaties. “Zij kwamen niet verder dan terminologie als ‘de doeken hebben geen Ploeg-uitstraling’ en ‘fingerspitzengefühl zegt ons dat de doeken vals zijn’”, schrijft Van Loenen op zijn website. In sommige gevallen achtten deskundigen een schilderij eerst wel authentiek, om daarop terug te komen nadat ze hoorden dat het van Van Loenen kwam. Begin jaren '90 werd hij ook al eens beschuldigd (en vrijgesproken) van het vervalsen van Ploeg-werk.

Tot frustratie van Meijering en de geraadpleegde kunstkenners ging het gerecht een eind met Van Loenen mee. Het hof in Leeuwarden vond de taxatierapporten in 2007 te mager als bewijs, de rechtbank in Assen is een jaar later ook niet overtuigd.

Dagblad van  
het Noorden

20 mei 2019

pagina 3

Maar in 2012 bestempelde het Gerechtshof Leeuwarden alsnog twee schilderijen als vals. Van Loenen betaalde Meijering een kleine 90.000 euro schadevergoeding.

Het is maar een fractie van het totale bedrag dat Meijering eist. Via het hoger beroep hoopt hij alsnog alles toegekend te krijgen. Van Loenen gaat daar, uiteraard, pal tegenin. Hij eist de reeds betaalde schadevergoeding terug. De zaak komt vanmiddag om half twee voor het gerechtshof. De partijen kunnen na de uitspraak nog in cassatie.

Thereza Langelier

---

## Rechtszaak Van Loenen en Meijering om vervalste schilderijen is ‘een ziekmakend proces’

Dagblad van  
het Noorden

20 mei 2019

[website]

Ze waren ooit in een ver verleden goede vrienden, boezemvrienden met kunst als gezamenlijke liefhebberij. Maar kunstverzamelaar Johan Meijering (72) uit Groningen ligt al jaren in de gerechtelijke loopgraven recht tegenover zijn oude vriend Cor van Loenen (77) uit Beilen. Dat allemaal omdat Van Loenen Meijering eind jaren '90 een aantal vervalste schilderijen zou hebben verkocht.

Sindsdien hebben de partijen elkaar talloze malen voor de rechter getroffen. Van Loenen verkocht Meijering jaren geleden tien schilderijen van Jan Altink, Jan Wiegers en Johan Dijkstra, leden van de Groninger kunstkring De Ploeg.

Meijering betaalde 25.000 euro voor de schilderijen en verkocht ze voor 75.000 euro door aan bouwondernemer Henk Koop. Koop liet de schilderijen taxeren door Han Steenbruggen, destijds conservator van het Groninger Museum.

De expert kwam met een vernietigend oordeel: de schilderijen waren vals. De conclusie van Steenbrugge is inmiddels door een aantal kenners bevestigd. Meijering stapte naar de rechter, zijn voormalige vriend Van Loenen, die er ook van werd beschuldigd dat hij de schilderijen zelf zou hebben vervaardigd, ontkende in alle toonaarden.

De zaak loopt sindsdien al jaren. In 2012 bestempelde het gerechtshof in Leeuwarden twee van de vijf schilderijen als vals. Meijering had toen al ‘uit proces-economische (lees: financiële) overwegingen’ vijf schilderijen uit het geding gehaald. Van Loenen betaalde Meijering ruim 86.000 euro schadevergoeding.

### Genoegdoening voor reputatieschade

Daarmee was de zaak nog lang niet afgedaan: maandag zaten de partijen opnieuw tegenover elkaar en drie raadsheren van het gerechtshof in Leeuwarden. Meijering wil genoegdoening voor alle (reputatie-)schade die hem is aangedaan door het echtpaar Van Loenen. Hij zegt dat hij ‘als persoon besmet is geraakt’ door alle publiciteit rond de zaak, niemand wilde meer iets van hem kopen, zijn collectie was waardeloos geworden.

Met zijn werk en grootste hobby, het verzamelen van kunst, is hij gestopt. Op een paar na heeft hij alle kunstwerken die hij in bezit had verkocht of weggeven. Het echtpaar van Loenen zegt dat Meijering het grotendeels aan zichzelf heeft te wijten dat zijn naam bezoedeld is geraakt in de kunstwereld. doordat hij veelvuldig de publiciteit zocht. “Als meneer zich stil had gehouden dan was een en ander misschien wel weggezakt,” zei de advocaat van het echtpaar.

### **Een zogeheten comparitie**

Het ging om een zogeheten ‘comparitie’. Bij zo’n procedure worden de standpunten naar voren gebracht en wordt gekeken of de partijen eventueel nog tot een soort schikking kunnen komen. Na een korte onderbreking leek het alsof het echtpaar Van Loenen bereid was om over een schikking te praten. Meijering niet. Hij was onverbiddelijk, hij wil dat het hof een beslissing neemt in de zaak.

“Het gaat voor mij om rechtvaardigheid en eerlijkheid. Ik heb gewoon een eerlijk verhaal. De zaak heeft mijn leven en dat van mijn partner bijna zestien jaar verpest. Dit is een ziekmakend proces, al jaren.”

Bij de Van Loenens liggen de gevoelens niet veel anders. Cor van Loenen bestreed dat hij de boel heeft gefleest. “Ik ben in geen enkel opzicht oneerlijk geweest. Dat mijn naam en reputatie zo door de stront is gehaald, is niet te geloven.”

En, rechtstreeks aan Meijering gericht: “Je moet je doodschamen.” Het gerechtshof doet op 31 juli uitspraak. De zaak is dan nog steeds niet afgedaan. Meijering zei dat hij onlangs aangifte tegen het echtpaar heeft gedaan wegens laster. Hij zou op internet zijn uitgemaakt voor bedrieger.

Renze van der Sluis

---



## **Slepende kunstvervalsingsaffaire weer voor gerechtshof**

RTV Drenthe

20 mei 2019

Kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen en kunstschilder en -handelaar Cor van Loenen uit Holthe staan vanmiddag voor de zoveelste keer voor de rechter. Nog altijd bestrijdt het duo elkaar in een slepende vervalsingsaffaire.

Meijering eist geld omdat hij te goeder trouw valse kunst zou hebben gekocht. Van Loenen is het daar niet mee eens en eist alle door hem uitbetaalde schadevergoeding weer terug.

De affaire rond twee vervalste kunstwerken van de bekende De Ploeg-schilder Jan Altink speelt al bijna twintig jaar en is daarmee de langstlopende kunstvervalsingszaak van ons land.

### **Genoegdoening**

Meijering voelt zich opgelicht, wil genoegdoening en blijft daarvoor procederen. Hij kocht twintig jaar geleden vijf De Ploeg-schilderijen van Van Loenen, ooit gemaakt door de bekende schilders Jan Altink en Johan Dijkstra.

Toen hij ze enkele jaren later wilde verkopen, ontdekte Meijering dat de werken niet deugden. Ze waren ook al eens opgedoken in een eerdere vervalsingsaffaire in 1993, waarbij Van Loenen verdachte was. De kunstwerken bleken qua herkomst 'bedenkkelijk', maar er kwam geen strafzaak.

Van twee Altink-schilderijen is twaalf jaar later, na onderzoek van deskundigen, vast komen te staan dat ze vals zijn. De drie andere werken bleken twijfelachtig, maar zijn niet vals verklaard. Van Loenen moest indertijd 55.000 euro betalen als voorschot, voor latere schadevergoeding.

Sindsdien voert Meijering allerlei rechtszaken, om zijn geld terug te krijgen. Kunstverkoper Van Loenen voert op zijn beurt procedure op procedure om dit te voorkomen, omdat hij blijft volhouden dat de betwiste schilderijen echt zijn.

### **Twée zaken tegelijk**

Het gerechtshof in Leeuwarden heeft beide zaken van de twee kemphanen samengevoegd en die worden vanmiddag behandeld. Meijering stelt dat



*Eén van de valse  
Altink-schilderijen  
waar al bijna  
20 jaar rechtszaken  
over gevoerd  
worden*

*Foto: archief RTV  
Drenthe*

hij als gedupeerde nog steeds niet volledig schadeloos is gesteld voor alle schade en onkosten. Hij eist nog ruim 380.000 euro van Van Loenen, nadat er inmiddels bijna 90.000 euro is uitbetaald.

De Drentse kunsthandelaar eist voor het hof op zijn beurt de bijna 90.000 euro terug, wat hij afgelopen jaren al betaald heeft aan Meijering.

### **Nieuwe aangifte smaad en laster**

En alsof deze schilderijensoap nog niet voldoende procedures kent, deed Meijering recentelijk aangifte bij de politie tegen kunsthandelaar Van Loenen, wegens smaad en laster.

Aanleiding is een reportage van RTV Drenthe uit 2014. Daarin beweert Van Loenen dat er rond het schilderijenonderzoek door deskundigen 'gesjoemeld zou zijn met verfmonsters en dat rechters misleid zouden zijn'.

Meijering pikt de beschuldiging van 'zwendel' niet en klaagt Van Loenen nu weer aan.

Margriet Benak

## Altink-zaak is ‘een ziekmakend proces’

Leeuwarden - Ze waren boezem vrienden. Maar kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen ligt al jaren in de gerechtelijke clinch met Cor van Loenen uit Beilen.

Leeuwarder  
Courant

21 mei 2019

Van Loenen (77) zou Meijering (72) eind jaren negentig een aantal vervalste schilderijen hebben verkocht. Sindsdien hebben de partijen elkaar talloze malen voor de rechter getroffen. Van Loenen verkocht Meijering tien schilderijen van Jan Altink, Jan Wiegers en Johan Dijkstra, leden van de Groninger kunstkring De Ploeg.

Meijering betaalde 25.000 euro voor de werken en verkocht ze voor 75.000 euro door aan bouwondernemer Henk Koop. Die liet de schilderijen taxeren door directeur Han Steenbruggen van Museum Belvédère, destijds conservator van het Groninger Museum.

De expert kwam met een vernietigend oordeel: de schilderijen waren vals. Dat is inmiddels door een aantal kenners bevestigd. Meijering stapte naar de rechter, zijn voormalige vriend Van Loenen, die er ook van werd beschuldigd dat hij de schilderijen zelf zou hebben vervaardigd, ontkende in alle toonaarden.

In 2012 bestempelde het gerechtshof in Leeuwarden twee van de vijf schilderijen als vals. Meijering had toen al ‘uit proces-economische (lees: financiële) overwegingen’ vijf schilderijen uit het geding gehaald. Van Loenen betaalde Meijering ruim 86.000 euro schadevergoeding.

De zaak is nu aan een nieuw hoofdstuk begonnen: gisteren zaten de partijen weer tegenover elkaar voor drie raadsheren van het gerechtshof in Leeuwarden. Meijering wil genoegdoening voor alle (reputatie-)schade die hem is aangedaan door het echtpaar Van Loenen. Hij zegt dat hij ‘als persoon besmet is geraakt’ door alle publiciteit rond de zaak, niemand wilde meer iets van hem kopen, zijn collectie is waardeloos geworden. Hij eist ruim 386.000 euro.

Met zijn werk en grootste hobby, het verzamelen van kunst, is hij gestopt. Op een paar na heeft hij alle kunstwerken die hij in bezit had verkocht of weggegeven. Het echtpaar Van Loenen zegt dat het Meijerings eigen schuld is dat zijn naam bezoedeld is geraakt. Had hij maar niet de publiciteit moeten zoeken. “Als meneer zich stil had gehouden, dan was een en ander misschien wel weggezaakt”, zei de advocaat van het echtpaar.

*Kunstverzamelaar  
Johan Meijering  
in 2008 met  
de doeken die  
door de rechter  
als vals werden  
beoordeeld.*

*Foto: Archief/  
Jan Willem van  
Vliet*



'Het gaat voor mij om rechtvaardigheid en eerlijkheid'

Er is geprobeerd beide partijen middels comparitie tot een schikking te laten komen. Van Loenen leek bereid om daarover te praten. Meijering niet. Hij wil dat het hof een beslissing neemt. “Het gaat voor mij om rechtvaardigheid en eerlijkheid. Ik heb gewoon een eerlijk verhaal.” De zaak houdt zijn familie al zestien jaar bezig. “Dit is een ziekmakend proces.”

Bij Van Loenen en zijn vrouw liggen de gevoelens niet veel anders. Hij bestreed dat hij de boel heeft gefleest. “Ik ben in geen enkel opzicht oneerlijk geweest. Dat mijn naam en reputatie zo door de stront is gehaald, is niet te geloven.” En, rechtstreeks aan Meijering gericht: “Je moet je doodschamen.” Het hof doet op 31 juli uitspraak. De zaak is dan nog steeds niet ten einde. Meijering heeft vorige week aangifte tegen het echtpaar gedaan wegens laster. Hij zou op internet zijn uitgemaakt voor bedrieger.

Renze van der Sluis

---

## ‘Dit is een ziekmakend proces, al jaren’

Dagblad van  
het Noorden

21 mei 2019

Leeuwarden - De zitting over al dan niet vervalste schilderijen van De Ploeg bij het gerechtshof in Leeuwarden leverde gisteren niets op. De twee partijen blijven lijnrecht tegenover elkaar staan.

Voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering (72) uit Groningen neemt geen genoegen met de ruim 86.000 euro die hij al als schadevergoeding van zijn vroegere vriend en kunsthandelaar Cor van Loenen (77) uit Beilen toegekend heeft gekregen. De vriendschap, gebaseerd op een gezamenlijke liefde voor kunst, bekoelde in de jaren '90, nadat Van Loenen Meijering tien vervalste schilderijen van De Ploeg-schilders Jan Altink, Jan Wiegers en Johan Dijkstra zou hebben verkocht.

Sindsdien hebben de partijen elkaar talloze malen voor de rechter getroffen. Eerst ging dat over de vraag of de schilderijen vals waren, zoals meerdere kunstkenner beweren. In 2012 bestempelde het gerechtshof in Leeuwarden twee schilderijen inderdaad als vals. Van Loenen betaalde Meijering tienduizenden euro's aan schadevergoeding.

Inmiddels draait het om nog meer schadevergoeding. Kunstliefhebber Meijering blijft procederen vanwege de reputatieschade die hem aangedaan zou zijn door Van Loenen. Hij zegt dat hij 'als persoon besmet is geraakt' door alle publiciteit rond de zaak. Niemand wilde meer iets van hem kopen, zijn collectie was waardeloos geworden. Daar moet Van Loenen voor betalen, vindt hij.

Gisteren zaten de partijen opnieuw tegenover elkaar bij het gerechtshof in Leeuwarden tijdens een zogenoemde comparitie, een zitting waarbij voor de rechter geprobeerd wordt een schikking te treffen tussen twee strijdende partijen.

Dat liep op niets uit. Leek Van Loenen nog even bereid water bij de wijn te doen, voor Meijering was dat uitgesloten. "Het gaat voor mij om rechtvaardigheid en eerlijkheid. Ik heb gewoon een eerlijk verhaal. De zaak heeft mijn leven bijna zestien jaar verpest. Dit is een ziekmakend proces, al jaren."

## Schikkingspoging in zaak over valse schilderijen van De Ploeg mislukt

Met zijn werk en grootste hobby, het verzamelen van kunst, is Meijering gestopt. Op een paar na heeft hij alle kunstwerken die hij in bezit had, verkocht of weggeven. Van Loenen zegt dat Meijering het grotendeels aan zichzelf te wijten heeft dat zijn naam bezoedeld is geraakt in de kunstwereld, omdat hij zelf veelvuldig de publiciteit zocht. “Als meneer zich stil had gehouden, dan was een en ander misschien wel weggezakt”, zei de advocaat van Van Loenen.

Cor van Loenen bestreed gisteren dat hij de boel heeft gefleest. “Ik ben in geen enkel opzicht oneerlijk geweest. Dat mijn naam en reputatie zo door de stront is gehaald, is niet te geloven.” En, rechtstreeks aan Meijering gericht: “Je moet je doodschamen.”

Het gerechtshof behandelt de zaak nu verder en doet naar verwachting op 31 juli uitspraak. De kwestie is dan nog steeds niet afgedaan. Meijering zei dat hij onlangs aangifte wegens laster tegen het echtpaar heeft gedaan. Hij zou op internet zijn uitgemaakt voor bedrieger.

Renze van der Sluis

---

## Kunstvete sleept zich voort

Groningen - “Je moet je doodschamen”, beet schilder Cor van Loenen de Groninger ex-kunstverzamelaar Johan Meijering toe tijdens een zitting vorige week in de rechtbank van Leeuwarden. Wat is er gebeurd? Overzicht van een zich al jaren voortslepende kunstvete tussen twee gewezen vrienden.

Ooit waren de schilder en de verzamelaar vrienden. Maar met vrienden kun je beter geen zaken doen. Een eind jaren '90 afgesloten transactie zorgt tot op de dag van vandaag voor bonje en rechtszaken.

Eind jaren '90 leverde Van Loenen aan Meijering een aantal doeken van Ploegschilders als Jan Altink, Jan Wiegers en Johan Dijkstra. Voor een prikkie. Meijering verbouwde in die periode zijn tangosalon in Groningen. De verbouwing (door Geveke, het bedrijf van de bekende Groninger zakenman Henk Koop) liep nogal in de papieren. Meijering wist de bouwnota te drukken door een aantal van de van Van Loenen gekochte schilderijen (voor het drievoudige) door te leveren aan Koop in ruil voor een fiks lagere verbouwnota. Maar... toen Koop de werken voorlegde aan Ploegkenner Han Steenbruggen, oordeelde deze dat de doeken ‘niet goed’ (vals) waren.

Groninger  
Gezinsbode

27 mei 2019



*Johan Meijering wil  
geld zien van zijn  
gewezen vriend  
Cor van Loenen*

Koop pissig, Meijering in verlegenheid, Van Loenen de gebeten hond. Het zaakje stinkt, eerlijk gezegd, aan alle kanten: Van Loenen was eind jaren '90 al uitgebreid in verband gebracht met Ploeg-vervalsingen. Wist Meijering dat niet toen hij de doeken kocht? Onwaarschijnlijk dat een kunstliefhebber en -verzamelaar er niets over meegekregen zou hebben. Meijering houdt tot op de dag van vandaag vol dat hij ter goeder trouw was.

Sinds de omstreden koop eind jaren '90, hebben beide heren (beiden inmiddels een eindje in de 70) elkaar meerdere keren ontmoet in de rechtbank. Een zaak over de vraag of de doeken vals waren, leidde tot de vaststelling dat twee doeken vals waren. Van Loenen betaalde Meijering tienduizenden euro's aan schadevergoeding.

Meijering is echter nog niet tevreden. Hij wil meer geld zien omdat hij nar eigen zeggen 'als persoon besmet is geraakt' door alle publiciteit rond de zaak. Als handelaar was hij zijn geloofwaardigheid kwijt, waardoor hij zakelijk benadeeld zou zijn. Van Loenen heeft beroep aangespannen in een poging de al betaalde schadevergoeding terug te krijgen.

Bram Hulzebos

---



## Museum Valse Kunst Vledder

Valse kunst is een doodzonde. Vraag het maar aan Johan Meijering en Cor van Loenen, al bijna twintig jaar in bitter gevecht over al dan niet vervalste Ploegschilderijen. Maar valse kunst is óók een goed verhaal; daar weten ze in het Drentse Vledder alles van.

Stel: je bent niet onbemiddeld en je houdt van mooie dingen. Je verdiept je een beetje in deze en gene kunststroming, je struint veilingen af en leert handelaren kennen, je koopt een steeds verder uitdijende collectie bij elkaar. Dit begint ergens op te lijken, denk je - en dan blijkt dat je de boot in bent gegaan. Je hebt werk gekocht dat in eufemistisch vakjargon ‘niet goed’ heet. Vals, in gewonemensentaal.

### Juridische strijd

Je kunt dan een paar dingen doen. De Groningse kunstverzamelaar Johan Meijering koos de frontale aanval.

Sinds de Ploegschilderijen die hij in 1999 kocht van zijn vriend - toen nog wel - Cor van Loenen ‘niet goed’ bleken, voert hij een juridische strijd die als de Altink-affaire bekend is komen te staan. De uitspraak in het jongste hoger beroep wordt donderdag gepubliceerd.

Meijering vindt dat hij in totaal recht heeft op bijna een half miljoen schadevergoeding. Van Loenen blijft volhouden dat de bewuste schilderijen wél echt door Jan Altink en andere leden van de Groninger kunstkring De Ploeg gemaakt zijn. In de rechtbank en op internet noemt hij Meijering een bedrieger. Die klaagde Van Loenen dus ook maar aan voor laster.



Dagblad van  
het Noorden

25 juli 2019

*René Loesberg  
toont een van de  
vele Meisjes met  
Parels die het  
museum in Vledder  
rijk is.*

*Foto:  
Rens Hooyenga*

“De zaak heeft mijn leven verpest”, zegt Meijering (72). Maar geen haar op zijn hoofd die aan stoppen denkt. “Het gaat om rechtvaardigheid.”

### **Of je pakt het anders aan**

Dat kun je doen. Henk Plenter en Erna Plenter-Jansen verzamelden ook kunst, en werden ook wel eens gefleest. Ze hebben geen record voor de langstlopende Nederlandse vervalsingszaak op hun naam kunnen schrijven. Zij pakten het anders aan. In Vledder, een Drents dorp omarmd door de grenzen met Friesland en Overijssel en omgeven door bossen en grasland, wonen 2000 mensen. Er is fietsverhuur, wat horeca, en een museum dat je gerust wereldberoemd kunt noemen. Voor ieder ander museum is vals werk een doodzonde; voor het Museum Valse Kunst in Vledder juist hét lokkertje.

### **Wanden vol Meisjes met Parels**

“Het is druk”, zegt rondleider René Loesberg tevreden. Het is een vrijdagochtend vroeg in juli, het museum is net open. Bij de entree verzamelen zich al gegadigden voor een rondleiding en er is ook een stel schoolklassen in aantocht. Loesbergs collega’s zullen eerst de zalen tonen met neppe Dalí’s en Da Vinci’s, het werk van anderen dan Matisse en Picasso, en de wanden vol Meisjes met Parels, niet van Vermeer. Daarna komt de glaskunst en de hedendaagse grafiek aan de beurt, die niet vervalst zijn. “Via de valse kunst lokken we mensen naar de echte”, zegt Loesberg.

### **Vervalser Geert Jan Jansen**

Een sterk staaltje deugd maken van nood, dat is het Vledderse museum. In de jaren 90 van de vorige eeuw wonen de Plenters in Bilthoven, waar hun huis langzaam maar zeker te klein wordt voor de kunst die ze van de ene na de andere veiling halen.

Erna valt op glas en Henk houdt van grafiek; hij heeft zelfs een Matisse in zijn collectie. Dat denkt hij althans, tot hij het werkje ziet opduiken in de berichtgeving rond de arrestatie van vervalser Geert Jan Jansen in 1994.

Niets menselijks is Henk en Erna vreemd: ze balen allerverschrikkelijkst en stoppen de miskoop weg op zolder, waar het in de jaren daarna gezelschap krijgt van nog enkele zeperds. Als ze rond de eeuwwisseling het huis in Bilthoven verruilen voor het voormalige gemeentehuis van Vledder, waar ze een museum willen beginnen, is de vraag wat er met die valse zoldercollectie moet gebeuren.



*Rondleider René Loesberg van het Museum Valse Kunst Vledder.*

### **Waarschuwingkamer**

Weer ergens verstoppen? Door de versnipperaar? Da's ook zo wat. Ze richten een speciale valsekunstkamer in voor hun vergissingen. Als een soort waarschuwing: kunst is leuk, maar pas op als je iets koopt. En juist in die waarschuwingkamer blijven de mensen meer en meer hangen.

“Het werd het sterke punt van het museum”, vat Loesberg samen. “We hebben nu zo'n tweehonderd valse werken”. Loesberg kwam zelf een jaar of tien geleden in Vledder werken. Nu bestiert hij het samen met Erna - Henk is in 2010 overleden - en tientallen vrijwilligers. Het draait zo goed dat het zonder subsidie de eigen broek kan ophouden.

### **Mooie verhalen**

Waar komt de grote aantrekkingskracht vandaan? “Er zitten altijd mooie verhalen achter vervalste kunst”, zegt Loesberg. Wijlen Henk Plenter was een begenadigd verteller, die met smaak over de schelmenstreken van bijvoorbeeld Han van Meegeren of Geert Jan Jansen kon vertellen.

Loesberg en de andere rondleiders maken, naar Plenters voorbeeld, ook graag van elke zaal een spannend verhaal. Voor de gemiddelde museumbezoeker blijft het leed immers op veilige afstand.

“Horen hoe andere mensen bedonderd zijn, vinden we leuk. Helemaal omdat het vaak een beetje dikdoeners zijn, de slachtoffers van kunstvervalsing”, zegt Loesberg. “Kijk naar Han van Meegeren: die bedotte Rotterdamse havenbaronnen en Herman Göring.” Dat maakt het gemakkelijk om een soort sympathie voor de slimme vervalser te voelen. Een Robin Hood in de kunstwereld, die patsers en nazi's te slim af is.

### “Het blijft oplichting”

Toch is dat niet het plaatje waar het museum de bezoekers mee naar huis wil sturen. “Het is en het blijft oplichting, geschiedvervalsing”, zegt Erna Plenter-Jansen. Zelf heeft ze weleens echte schilderijen van Jan Altink en zijn Ploegcollega Johan Dijkstra gezien. “Daar ben je dan echt door getroffen, die doen iets met je. Het werk van een vervalser is gewoon wel mooi, maar ook niet meer dan dat. Nepperds halen de kracht van echte werken omlaag, en dat is heel erg.”

Ze ziet 'm nog aan komen tuffen, vanaf Beilen, op zijn scooter, zijn vrouw achterop: Cor van Loenen. In 2000 bezocht hij het museum. “Ik weet niet meer zo goed wat hij hier kwam doen”, peinst ze. Loesberg - hij was er zelf niet bij, maar kent de anekdote - meent dat Van Loenen wilde exposeren in het museumgedeelte dat voor hedendaagse Drentse kunst bestemd is.

Zeker weten ze allebei wat Van Loenen zei: dat hij níets gedaan had, dat er niks waar was van al die vervalsingsaantijgingen. “Een beetje een scharrelaar”, typeert Plenter-Jansen hem. “En nogal bozig.”

### Geen beschuldigingen

Ook Johan Meijering is in Vledder op bezoek geweest, enkele jaren later, om te vertellen over zijn queeste tegen kunstvervalsing. Ook hem herinnert Plenter-Jansen zich als ‘nadrukkelijk zeker van zijn zaak’ - hij liet een cd-rom met uitgebreide documentatie over de Altink-affaire achter - maar ook als ‘integer’.

Wil Plenter-Jansen daarmee zeggen dat zij in het Meijering-kamp zit? Dat Van Loenen inderdaad eigen werk voor Ploegschilderijen uitgeeft,

*Cor van Loenen en zijn echtgenote op bezoek in het museum in Vledder in 2000.*



zoals Meijering al jaren bij verschillende rechtbanken bepleit? “Daar durf ik niks stelligs over te zeggen. Nee, ik ga geen beschuldigingen uitspreken.” Lachend: “Ik kijk wel uit.”

De bitter betwiste doeken zijn al keer op keer als ‘niet goed’ bestempeld, door talloze kunstkenneren, zelfs onder ede. Toch slaagde Cor van Loenen erin om twijfel te zaaien. Pas in 2012 durfde het gerechtshof in Leeuwarden twee van de tien doeken vals te noemen.

### **Posters met een laagje vernis**

“Het meeste valse werk waar mensen hier mee aankomen, herken ik zelf gemakkelijk”, zegt René Loesberg. “Dat zijn posters met een laagje vernis. Met een vergrootglas kun je de pixels zien.” Of neem de waanzinnig knullige fout waaraan hij onlangs een vervalste Arie Scheffer (1795-1858) herkende; iemand had een werk gesigneerd als Scheffer, maar met het jaartal ‘84 erbij. “Dat kan natuurlijk nooit.”

Een niveau hoger wordt het ingewikkelder. “Een taxateur kijkt of de gebruikte verf klopt en de handtekening, maar dan gaat er ook nog veel op gevoel.” Komt een doek over als een echte Ploeg, doet het iets met je? Of mist er iets? “Maar ja: een schilder kan ook z’n dag niet hebben gehad. Of misschien is een doek gerestaureerd met andere verf dan de kunstenaar zelf gebruikte. Het is niet simpel.”

### **Toch de moeite waard**

Die boodschap blijven Loesberg en de andere rondleiders verkondigen, in het ene na het andere spannende, bizarre, grappige verhaal. Uit de zalen met schoolklassen klinkt geregeld gelach op. En een bordje aan de muur in de hal leert: “Een valse hond is niet veul an, een vals wief ok niet, maor valse kunst is de muite weerd.”

Dat is uiteindelijk het verschil tussen de Plenters en Johan Meijering, of welk willekeurig ander slachtoffer van kunstvervalsing dan ook. Dat is waarom Vledder niet kiest voor vernietigen of verstoppen van valse werken. Kunstvervalsing is oplichting, misdad, doodzonde - tuurlijk, allemaal waar. En toch is het ook de moeite waard om te bewaren. “Het wijst ons op iets waarin we jarenlang wél geloofden”, zegt Plenter-Jansen.

Thereza Langelier

RTV Noord

25 juli 2019

---

## **Meijering trekt aan kortste eind in jarenlange kunstaffaire**

Aan de langstlopende kunstaffaire van ons land lijkt een einde te zijn gekomen. Het Gerechtshof in Leeuwarden heeft donderdag uitspraak gedaan in de kunstvervalsingszaak tussen Johan Meijering en Cor van Loenen, die al twintig jaar speelt.

Het Gerechtshof oordeelde dat Meijering, die kunst verzamelt, geen 300.000 euro reputatieschade vergoed krijgt omdat zijn naam was besmeurd. De eerder toegewezen schadevergoeding van bijna 90.000 euro blijft wel staan.

### **Valse schilderijen**

Het verhaal begon twintig jaar geleden toen Van Loenen, woonachtig in Beilen, een paar De Ploeg-schilderijen verkocht aan Stadjer Meijering. De kunstverzamelaar kwam erachter dat de schilderijen vals waren, toen hij ze doorverkocht aan bouwondernemer Henk Koop.

Koop liet ze taxeren door de conservator van het Groninger Museum. Hij en andere experts constateerden dat de werken vals waren.

Sindsdien volgde de ene na andere rechtszaak. Van Loenen werd er door Meijering ook van beschuldigd dat hij de schilderijen zelf had gemaakt. Dat ontkende de verkoper echter in alle toonaarden. In 2012 oordeelde het gerechtshof dat twee van de vijf schilderijen vals zijn.

### **Kosten**

Van Loenen betaalde Meijering ruim 86.000 euro schadevergoeding en wilde dat geld weer terugzien. Maar daar ging het gerechtshof niet in mee. In plaats daarvan, moest Meijering juist de proceskosten betalen, evenals de advocaatkosten van Van Loenen.

Meijering zegt in een eerste reactie teleurgesteld te zijn. ‘Gelijk hebben en gelijk krijgen blijken nog steeds twee verschillende begrippen.’ Hij wil de zaak nu definitief laten voor wat die is. Maar niet voordat hij in een vlammend betoog aan de pers liet weten wat er op zijn hart lag: ‘Deze zaak beheerst mijn leven en dat van mijn partner al meer dan zestien jaar! Ik was met een verre boog om het echtpaar Van Loenen heen gelopen als ik maar iets had geweten over de wereld waarin zij leven, een leven van schijn en bedrog!’

## Jarenlange kunstaffaire ten einde

RTV Drenthe

25 juli 2019

De langstlopende kunstaffaire van ons land lijkt ten einde. Het Gerechtshof in Leeuwarden heeft uitspraak gedaan in de kunstvervalsingszaak tussen Meijering en Van Loenen die al twintig jaar speelt.

Het Gerechtshof oordeelt dat kunstverzamelaar Johan Meijering geen 300.000 euro reputatieschade vergoed krijgt omdat zijn naam was besmeurd. De eerder toegewezen schadevergoeding van bijna 90.000 euro blijft wel staan.

### De Ploeg

De Groninger Meijering eiste geld omdat hij te goeder trouw valse kunst zou hebben gekocht. Van Loenen is het daar niet mee eens en eiste alle door hem uitbetaalde schadevergoeding weer terug, daar ging het Gerechtshof niet in mee.

Meijering kocht vijf De Ploeg-schilderijen van Van Loenen, ooit gemaakt door de bekende schilders Jan Altink en Johan Dijkstra. Toen hij ze later wilde verkopen, ontdekte hij dat de werken niet deugden. Ze doken eerder op in een vervalsingsaffaire in 1993, waarbij Van Loenen verdachte was.

Volgens Meijering is hij door de affaire besmet geraakt en lukt het hem door alle publiciteit niet andere schilderijen uit zijn collectie te verkopen. Zijn collectie zou daardoor geen waarde meer hebben en een schadevergoeding die de rechtbank in Assen afwees leek hem alsnog op zijn plaats.

### Kosten

In plaats van een extra schadevergoeding krijgen, maakt Meijering nu juist kosten. De proceskosten betalen, evenals de advocaatkosten van Van Loenen. Meijering zegt in een eerste reactie teleurgesteld te zijn. “Gelijk hebben en gelijk krijgen blijken nog steeds twee verschillende begrippen.”

Meijering wil de zaak nu definitief laten voor wat die is. Maar in een vlammend betoog aan de pers laat hij nogmaals zijn ongenoegen weten. Meijering: “Deze zaak beheerst mijn leven en dat van mijn partner al meer dan 16 jaar! Ik was met een verre boog om het echtpaar Van Loenen heen gelopen als ik maar iets had geweten over de wereld waarin zij leven, een leven van schijn en bedrog!”

Daglad van  
het noorden

26 juli 2019

## Ploegverzamelaar slikt zijn verliezen

Groningen - Kunstverzamelaar Johan Meijering heeft geen recht op vergoeding voor schade die hem door kunstschilder Cor van Loenen en zijn echtgenote zou zijn aangedaan.

Dat blijkt uit een arrest dat het Gerechtshof Leeuwarden gisteren heeft gepubliceerd. Hiermee lijkt een conflict over een kunstvervalsingszaak na bijna zeventien jaar ten einde gekomen.

Meijering kocht eind jaren negentig een aantal schilderijen van de in Holthe bij Beilen woonachtige Van Loenen. Het zouden werken zijn van Jan Altink en Johan Dijkstra, leden van de Groninger kunstkring De Ploeg. Toen de verzamelaar uit Groningen ze later wilde verkopen, bleek dat ze vals waren. Meerdere deskundigen kwamen later tot dezelfde conclusie. Daarop startte Meijering juridische procedures tegen zijn voormalige vriend Van Loenen. Die ontkent dat de schilderijen vervalsingen zijn, maar betaalde wel een bedrag van 86.000 euro terug.

In 2012 bestempelde het gerechtshof in Leeuwarden twee schilderijen vals: 'Het Reitdiep' en 'Heuvelandschap/Pic de Luc' van Altink. Drie andere schilderijen werden als twijfelachtig aangemerkt: 'Roggeveld' en 'Blauwborgje' van Dijkstra en 'Gronings Landschap' van Altink.

In een reactie op het arrest laat Johan Meijering weten teleurgesteld te zijn over deze afloop. "De uitspraak doet geen recht aan deze zaak", zegt hij. "Gelijk hebben en gelijk krijgen, blijken nog steeds twee verschillende begrippen."

De verzamelaar, ooit werkzaam als agent bij de gemeentepolitie, kijkt met gemengde gevoelens terug op de zaak. "Het is een eenzame strijd geweest, waarin ik veel tegenwerking heb gehad. Ik heb hier 0,0 procent vertrouwen in de rechtsgang aan overgehouden. Tegelijkertijd ben ik blij dat ik nu een punt kan zetten. Ik ga nu met pensioen."

De strijd om zijn gelijk heeft Meijering veel gekost, vooral emotioneel en fysiek. "En ook geld, inderdaad. Ik was in de omstandigheden





dat ik dit kon doen. Ik ben niet op zwart zaad beland, maar woon nu wel veel kleiner dan toen deze zaak begon.”

Meijering heeft door de jaren heen een enorm dossier opgebouwd. Dat wil hij naar de Groninger Archieven brengen. “Ook omdat er veel lessen uit te trekken zijn, bijvoorbeeld over hoe wij omgaan met erfgoed waarvan we allemaal zeggen dat het ons zeer dierbaar is.”

Kunstkring De Ploeg is vooral bekend van schilderijen die door verschillende kunstenaars in de jaren twintig en dertig in Groningen zijn gemaakt. Volgens Ploeg-kenner Han Steenbruggen heeft de affaire een nadelig effect gehad op de opstelling van verzamelaars en kopers van Ploeg-kunst. “Aan de andere kant: het ging nooit om topschilderijen”, zegt Steenbruggen. “Je kunt vervalsingen overigens ook als een compliment opvatten. Als iets niet goed is, heeft het geen enkele zin om te vervalsen.”

De kans dat er vervalste Ploeg-schilderijen opduiken, blijft bestaan, waarschuwt Steenbruggen. “Sterker, ik kreeg deze week nog iets onder ogen. Meestal zie je het meteen. Heel vervelend, maar ik vrees dat we er niets aan kunnen veranderen.”

Joep van Ruiten

---

NOS.nl

26 juli 2019

## Hof beslecht bittere juridische strijd over vervalste kunst in Groningen

Regio - Met een oordeel van het gerechtshof in Leeuwarden lijkt een eind te komen aan de twintig jaar durende strijd tussen twee kunstverzamelaars en voormalige vrienden. De zaak draait om een aantal vervalste schilderijen van het Groningse kunstenaarscollectief De Ploeg.

In het oordeel stelt het hof dat Cor van Loenen (77) aan Johan Meijering (72) geen schadevergoeding hoeft te betalen van drie ton, meldt RTV Noord.

Het verhaal begint twintig jaar geleden. De Groningse kunstverzamelaar Meijering koopt voor 25.000 euro een aantal schilderijen van De Ploeg van collega en vriend Van Loenen. Als hij ze later laat taxeren en weer doorverkoopt voor 75.000 euro, komt hij erachter dat, in ieder geval een deel van de schilderijen, vervalst blijkt te zijn.

### Vervalst

Daarna volgen meerdere rechtszaken. Van Loenen wordt er door Meijering van beschuldigd dat hij de schilderijen zelf heeft geschilderd. Van Loenen ontkent, maar in 2012 oordeelt het gerechtshof dat twee van de vijf schilderijen vals zijn. Van Loenen moet Meijering ruim 86.000 euro schadevergoeding betalen.



In de zaak waarin het gerechtshof nu uitspraak heeft gedaan, speelden twee dingen. Van Loenen eiste de 86.000 euro terug. Tegelijk eiste Meijering nog eens bijna 300.000 euro voor geleden reputatieschade.

### **Oordeel**

Het gerechtshof oordeelt nu dat Van Loenen die drie ton niet hoeft te betalen, Aan de andere kant mag Meijering de 86.000 euro schadevergoeding houden. Hij moet wel de proceskosten betalen, evenals de advocaatkosten van Van Loenen.

Meijering is teleurgesteld. "Gelijk hebben en gelijk krijgen blijken nog steeds twee verschillende begrippen. Ik was met een verre boog om het echtpaar Van Loenen heen gelopen als ik maar iets had geweten over de wereld waarin zij leven: een wereld van schijn en bedrog", stelt hij. Hij legt zich desondanks neer bij het oordeel van het hof.

Ook Van Loenen is niet tevreden. "Ik ben in geen enkel opzicht oneerlijk geweest", zegt hij in het Dagblad van het Noorden. "Dat mijn naam en reputatie zo door de stront zijn gehaald, is niet te geloven."

Dagblad van  
het Noorden

5 augustus  
2019

## **Johan Meijering is trots op wat hij heeft aangetoond over valse Ploeg-schilderijen (en teleurgesteld in wat volgde)**

De Groninger kunstverzamelaar Johan Meijering kan er nog steeds niet over uit dat het gerechtshof in Leeuwarden hem geen recht op schadevergoeding heeft toegekend.

De schilderijen van kunstkring De Ploeg die hij ooit van Cor van Loenen kocht zijn drastisch in waarde gedaald. Hij hééft kosten gemaakt om dat aan te tonen, redeneert hij.

“Hoe kan dit in hemelsnaam? Ik zit in een soort shock”, zegt Meijering (72) in zijn appartement in het Ebbingekwartier in Groningen over de juridische strijd die hij de afgelopen zeventien jaar heeft gevoerd. “De bewijzen die ik heb verzameld, spreken voor zich. Toch moet ik leven met onrecht en willekeur.”

### **Een dossier van bijna anderhalve meter**

Als hij terughaaft waar het misging, komt hij uit bij de tijd dat hij in zijn ‘kijkbungalow’ in Hoogkerk tentoonstellingen organiseerde. “Rond 1995 ben ik begonnen met kunst verzamelen. Op een gegeven moment heb ik ook schilderijen van Van Loenen gekocht. Zo heb ik in 1997 het echtpaar Van Loenen leren kennen. Als ik had geweten dat er waas om die mensen hing, was ik tien keer met een boog om hen heen gegaan.”

Een dossier van bijna anderhalve meter vertelt hoe het anders liep. Meijering kocht van Van Loenen Ploeg-schilderijen die later als vals werden aangemerkt en waardeloos bleken. “Ik had toen mijn verlies kunnen nemen, maar dat past niet bij me. Ik ben in 2003 met alle bewijzen van het bedrog naar een advocaat gestapt. Die sprak van een piece of cake. “We gaan even naar de rechtbank, dan hebt u zo uw geld terug.”

### **Het geloof in de rechtstaat verloren**

Ook dat liep anders. De rechtszaak verliep stroperig. “De zaak is ingewikkeld gemaakt. Vooral door inefficiëntie bij justitie, wat iets zegt over de werkdruk daar”, zegt hij. “Het is nog ingewikkelder geworden door bizarre vonnissen. Ik wilde genoegdoening. Ik wilde het uit mijn systeem hebben. Dat is niet gebeurd. Ik ben mijn geloof in de rechtstaat compleet verloren.”

Wat hem steekt, is dat het hof een aantal van de schilderijen als twijfelachtig heeft aangemerkt. “Elf deskundigen spreken van vals”, begint hij. “Zes daarvan zijn door de rechter gehoord en hebben uitgelegd wat er volgens hen niet deugt. Technisch onderzoek zegt: vals. En dan volgt het oordeel: twee vals en drie twijfelachtig. Er bestaan geen twijfelachtige schilderijen! Daar kun je niks mee.”



### **De erfenis van de De Ploeg wordt bedreigd**

Van de mogelijkheid om in cassatie te gaan wil hij geen gebruikmaken. Vanwege de kosten en vanwege de tijd. Er zijn andere zaken die aandacht vragen. “Ik ga met pensioen”, vat Meijering het samen.

Wat hij wel wil, is alle verzamelende informatie doorgeven. Zijn dossier gaat naar de Groninger Archieven. Ook is er een stichting opgericht. “Ik hoop dat iemand in de kunstwereld en de juridische wereld wil kijken of de arresten wel redelijk en billijk zijn geweest. Ik zeg: nee.”

Dan is er nog zijn boodschap: de erfenis van de Groninger kunstkring De Ploeg wordt ernstig bedreigd. “Willen we onszelf als noorderlingen serieus nemen, wetende dat er honderden valse Ploeg-schilderijen in omloop zijn die mogelijk in de toekomst richting musea sijpelen, dan moeten we maatregelen treffen.”

Meijering is trots dat hij deze zaak heeft kunnen voeren, zegt hij over zijn strijd tegen de valse Ploeg-kunst. “Trots dat ik dit bedrog tot een ontknoping heb kunnen brengen. Dat ik een totaalverhaal heb kunnen maken. Aantoonbaar en verifieerbaar. Tegelijkertijd zou ik dit nooit over willen doen. Omdat de uitkomst zeer onbevredigend en teleurstellend is.”

Joep van Ruiten

*Johan Meijering  
in 2016.*

*Foto:  
Sjoerd de Boer*

Dagblad van  
het Noorden

5 augustus  
2019

*Cor van Loenen  
schildert weer.  
Foto: DvhN*

## **Cor van Loenen doorbreekt stilzwijgen over waardeloze De Ploeg-schilderijen: ‘Deskundigen hebben het mis, ik ben niet oneerlijk geweest’**

Nu het hof zich heeft uitgesproken over de langdurige ruzie over al dan niet valse De Ploeg-schilderijen, wil Cor van Loenen graag zijn verhaal doen. Samen met zijn vrouw Corrie.

Bij binnenkomst in hun woning – een boerderij in Holthe bij Beilen – wordt gewezen op een aantal boeketten. “Gekregen van mensen die blij zijn dat het voor ons eindelijk voorbij is”, vertellen Cor en Corrie van Loenen. Met ‘het’ wordt de juridische strijd met kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen bedoeld.

De vlag ging uit toen het gerechtshof in Leeuwarden eind juli bepaalde dat de Van Loenens geen schade hoeven te betalen voor de drastische waardevermindering van een door hen verkochte collectie schilderijen. “We hebben een glas wijn gedronken. We waren opgelucht. Nou ja... We geloven wel dat het voorbij is. Maar... Er bestaat nog een mogelijkheid tot cassatie. En je weet het nooit helemaal zeker.”

In een ruimte volgestouwd met schilderijen, antiek en andere spullen



waarvan de functie en waarde voor een buitenstaander onduidelijk blijven, blik het echtpaar Van Loenen hink-stap-springend door de tijd terug. Bijna zeventien jaar is er met Meijering geprocedeerd. Al snel vliegen de details over en weer. Cor en Corrie vullen elkaar aan en vallen elkaar net zo makkelijk in de rede.

De Groninger kunstverzamelaar Johan Meijering kan er nog steeds niet over uit dat het gerechtshof in Leeuwarden hem geen recht op schadevergoeding heeft toegekend. Meijering kocht De Ploeg-schilderijen van Cor van Loenen die later als vals werden aangemerkt en waardeloos bleken. “Ik had toen mijn verlies kunnen nemen, maar dat past niet bij me. Ik ben in 2003 met alle bewijzen van het bedrog naar een advocaat gestapt. Die sprak van een piece of cake. ‘We gaan even naar de rechtbank, dan hebt u zo uw geld terug.’ Het liep anders...

Voor wie precies wil weten hoe het juridisch zit, zijn er dossiers beschikbaar. “En een persbericht op onze website,” benadrukt Corrie een paar keer. Trefwoorden in al die stukken: Schilderijen, De Ploeg, schilder Jan Altink, Cor van Loenen en Johan Meijering. Maar ook: kunsthandel, taxaties, vervalsingen, twijfelachtig en schade.

Wellicht is het handig om te weten dat Cor (77) eerst schoolmeester was, daarna een opleiding aan Academie Minerva in Groningen volgde en later schilder én kunstverzamelaar én kunsthandelaar werd. En dat Corrie (72) verpleegster is geweest. Dat ze daarnaast lange tijd een zorgboerderij hadden. Van hun bewoners is er nog één over: een vriendelijke, tandeloze man die Bert heet.

Wellicht is het ook handig te weten dat Cor vijftig jaar geleden zijn eerste schilderij kocht van de Groninger kunstkring De Ploeg. “Een klein dingetje. Op de rommelmarkt in Eelde. Een Oost-Indische kers in een gemberpotje. Met de vingers geschilderd. Met potlood gesigneerd door Jan Altink. Vijftig gulden werd ervoor gevraagd. Ik bood de helft. Daar kreeg ik ’m voor.”

Het betekende het begin van een verzameling met vooral Ploeg-kunst. Er werd gekocht op rommelmarkten en veilingen, maar ook bij particulieren en docenten van de kunstacademie. Soms werd er doorverkocht. Soms werd er geruild. Op het hoogtepunt bestond de verzameling-Van Loenen uit meer dan honderd schilderijen. “Nu is alles weg”, zegt Cor.



*Johan Meijering:  
'Honderden valse  
Ploeg-schilderijen  
in omloop'*

De naam Desi Zwaneveld valt, overleden exploitant van gokbedrijven in Groningen. Cor: "Een slimme man. Ik leerde hem als student kennen doordat hij op straat voor vijfhonderd piek een schilderij van mij kocht. Later vroeg hij ons te helpen bij het opzetten van een antiekzaak en galerie. Daar mocht ik exposeren." Corrie: "In die tijd heb jij ontzettend veel verkocht."

Het verhaal komt ter sprake dat Zwaneveld een collectie zou hebben aangelegd met honderden Ploeg-schilderijen ter waarde van 1,6 miljoen gulden. Tot deze schilderijen halverwege de jaren negentig vals werden verklaard. Daarna verdwenen ze. En doken ze weer op.

"Nee!", roept Cor. "Helemaal niets van waar", roept Corrie. "Wat waar is, is dat ik Zwaneveld adviseerde over schilderijen. Ik vertelde hem soms wat volgens mij goed was en wat niet", zegt Cor. "Zwaneveld deed in die tijd ook zaken met een handelaar uit Deventer", zegt Corrie.

De naam Renée Smithuis valt, de kunsthandelaar uit Heiloo die begin jaren negentig de echtheid in twijfel trok van schilderijen die door Van Loenen voor een veiling waren ingebracht. "Voor zover ik weet, was dat eerste keer dat Ploeg-schilderijen vals werden genoemd", zegt Cor.

Zo is het gedonder begonnen, zeggen de Van Loenens. Cor werd destijds genoemd als mogelijk vervalser. Hij zat zelfs even vast, maar bewijzen werden niet gevonden. Later kreeg hij een schadevergoeding.



*“Oordeel: twee vals en drie twijfelachtig.  
Twijfelachtige schilderijen bestaan niet!”*

Voor Smithuis hebben de Van Loenens geen goed woord over. “Er zullen heus wel valse schilderijen bestaan”, zegt Corrie. “Maar de bewering dat er een aardbeving ontstaat als alle valse schilderijen van de wand vallen, is lulkoek”, zegt Cor.

Met de naam Johan Meijering begint de tweede Altink-affaire. De voormalige agent, maatschappelijk werker en danssalonhouder uit Groningen kocht eind jaren negentig een aantal Ploeg-schilderijen van Van Loenen. Toen Meijering ze wilde doorverkopen, werden ze als vals aangemerkt. Cor: “Terwijl dat nooit overtuigend is aangetoond.”

Alle deskundigen die beweren dat de schilderijen vals zijn, hebben het mis, zegt Cor. “Ze zijn niet deskundig. Ze praten elkaar na. Als je ergens vraagtekens bij plaatst, weet je het niet zeker. Zelfs het technisch onderzoek deugt niet. Je mag van mij schilderijen vals vinden, maar motiveer dat dan. Met steekhoudende argumenten.”

Alle verhalen en rechtszaken hebben tot veel schade geleid, zeggen Cor en Corrie. “We hebben meegemaakt dat onze schilderijen als waardeloos werden getaxeerd. Toen diezelfde schilderijen door een ander werden ingebracht, werd de waarde op meer dan 100.000 gulden geschat”, vertelt Corrie. “Onze naam is besmet.”

De Van Loenens hebben nooit willen vertellen waar zij hun Ploeg-schilderijen vandaan haalden. “Om de eigenaren te beschermen - galeriehouders, particulieren. Op het moment dat hun naam in verband wordt gebracht met de onze, wordt ook hun collectie in diskrediet gebracht”, stelt Cor.

Gevraagd of ze ergens spijt van hebben, schudden de Van Loenens het hoofd. Gevraagd of de beschuldigingen hen hebben geraakt, zegt Cor: “Niet echt. Omdat ik weet hoe het zit. Ik ben niet oneerlijk geweest.” Corrie: “Als je een zorgboerderij hebt, moet je psychisch behoorlijk sterk zijn. Incasseren en relativeren. Dan hou je grip op de situatie.”

Bij het afscheid, wijst Corrie op een paar schilderijen van haar man. Hij is weer gaan schilderen. Landschappen. Buiten de boerderij zegt Cor nog dit: “Als je Johan Meijering tegenkomt, zeg hem dan dat hij niet haatdragend moet zijn. Want dat valt altijd op je terug. Je moet elkaar mogelijkheden geven.”

## Johan Meijering is trots en diep teleurgesteld

Johan Meijering kan er nog steeds niet over uit dat het gerechtshof in Leeuwarden hem geen recht op schadevergoeding heeft toegekend. De schilderijen van kunstkring De Ploeg die hij ooit van Cor van Loenen kocht, zijn drastisch in waarde gedaald. Hij heeft kosten gemaakt om dat aan te tonen, redeneert hij.

“De bewijzen die ik heb verzameld, spreken voor zich. Toch moet ik leven met onrecht en willekeur.”

Een dossier van bijna anderhalve meter vertelt hoe het is gelopen. Meijering (72) kocht eind jaren tien Ploeg-schilderijen die later als vals werd aangemerkt. „Ik ben in 2003 met alle bewijzen van het bedrog naar een advocaat gestapt. Die sprak van een piece of cake.”

De rechtszaak verliep stroperig. “Vooral door inefficiëntie bij justitie. Het is nog ingewikkelder geworden door bizarre vonnissen. Ik wilde genoegdoening. Dat is niet gebeurd. Ik ben mijn geloof in de rechtstaat compleet verloren.”

Wat hem steekt, is dat de rechter een aantal van de schilderijen als twijfelachtig heeft aangemerkt. “Elf deskundigen spreken van vals”, begint hij. “Zes daarvan zijn door de rechter gehoord en hebben uitgelegd wat er volgens hen niet deugt. Technisch onderzoek zegt: vals. En dan volgt het oordeel: twee vals en drie twijfelachtig. Twijfelachtige schilderijen bestaan niet!”

In cassatie gaat hij niet. Wat hij wel wil, is alle verzamelde informatie doorgeven. De erfenis van de Groninger kunstkring De Ploeg wordt ernstig bedreigd, waarschuwt Meijering. “Willen we onszelf als noorderlingen serieus nemen, wetende dat er honderden valse Ploeg-schilderijen in omloop zijn die mogelijk in de toekomst richting musea sijpelen, dan moeten we maatregelen treffen.” Hij is trots dat hij deze zaak heeft kunnen voeren. “Trots dat ik dit bedrog tot een ontknoping heb kunnen brengen. Toch is de uitkomst zeer teleurstellend en onbevredigend.”

Joep van Ruiten

---

## Kunstverkoper wil zijn De Ploeg-vervalsingen terug

Kunsthandelaar Cor van Loenen eist twee vervalste De Ploeg-schilderijen terug van verzamelaar Johan Meijering. Volgende week dient hier een kort geding over.

Twintig jaar geleden begon de strijd tussen beiden. Van Loenen verkocht twee schilderijen van De Ploeg aan Meijering. Tot zover niets aan de hand. Pas toen Meijering de schilderijen door wilde verkopen aan bouwondernemer Henk Koop ontstond er een strijd. Koop liet de schilderijen taxeren door de conservator van het Groninger Museum. Samen met andere experts concludeerde hij dat de twee kunstwerken vals zijn.

### Rechtszaak na rechtszaak

Sindsdien volgde de ene na andere rechtszaak. Van Loenen werd er door Meijering van beschuldigd dat hij de schilderijen zelf had gemaakt. Dat ontkende de verkoper echter in alle toonaarden.

Het Gerechtshof oordeelde dat twee van de vijf schilderijen vals zijn. Meijering ontving ruim 86.000 euro schadevergoeding. Nu volgt er dus een nieuw hoofdstuk in de langsepende kwestie.

### Onverkoopbaar maken

Meijering zegt dat hij de schilderijen best terug wil geven, maar dan onder voorwaarden. De belangrijkste is het meegeven van kenmerken waardoor ze overduidelijk als vals gezien worden en daardoor onverkoopbaar zijn.



*Johan Meijering  
(links) en Cor van  
Loenen op  
archiefbeeld  
(foto: Archief  
RTV Noord)*

stadmagazine.nl

24 september  
2019

## **Veroordeelde kunstvervalser eist valse schilderijen terug via kort geding**

Hoe kan het dat je na het winnen van een rechtszaak toch nog weer opnieuw moet strijden? Het veroordeelde echtpaar Van Loenen eist nu via een kort geding 2 valse schilderijen van De Groninger Ploeg terug van schrijver en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering, op straffe van € 5.000 per dag met een maximum van € 50.000. De zittingsdatum is vastgesteld op 1 oktober aanstaande. Het lijkt wel de omgekeerde wereld.

De rechter zal opnieuw beoordelen of deze zaak voldoende spoedeisend genoeg is om in een kort geding te mogen worden behandeld. In een eerder kort geding stelde de Rechtbank Noord-Nederland Meijering op 25 november 2016 in het gelijk. Hij hoefde de twee valse schilderijen niet terug te geven. Er zou geen sprake zijn van een spoedeisend belang. De beide valse schilderijen hebben volgens twee taxateurs een economische waarde van nul euro, zijn door 11 deskundigen (incl. technisch onderzoek) vals verklaard en dit is ook bevestigd in het hoger beroep door het gerechtshof Leeuwarden. Opmerkelijk is dat de drie schilderijen die door dit gerechtshof 'twijfelachtig' zijn verklaard niet terug worden geëist.

### **Omgekeerde wereld**

Vanaf 30 januari 2003 is Meijering via juridische procedures bezig geweest om onder meer de twee valse schilderijen te retourneren aan het echtpaar. De schilderijen zouden besmet zijn en niets meer waard. Daarom wilde het echtpaar deze werken niet meer terug nemen. Nu het echtpaar Van Loenen de zaak verloren heeft en een schadevergoeding hiervoor heeft betaald van in totaal € 86.164,15, wil het echtpaar via dit tweede kort geding de beide valse schilderijen alsnog terug.

### **Teruggave valse schilderijen niet geregeld**

In het eindvonnis van de rechtbank Assen in de civiele zaak tussen beide partijen op 19 november 2014 wordt niets vermeld over een teruggave van de twee valse schilderijen genaamd 'Het Reitdiep' en 'Berglandschap met zon', ook genoemd 'Pic de Luc', beide gesigneerd 'J. Altink'. Een protocol met duidelijke voorwaarden waaronder een eventuele teruggave mogelijk zou moeten zijn, ontbreekt! Voor zover bekend bestaat er ook geen wetgeving en/of Jurisprudentie.

### **Wettig en overtuigend bewijs**

Er loopt nog een strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen wegens smaad/laster. Als Meijering de twee valse schilderijen terug zou geven aan het echtpaar Van Loenen geeft hij zijn bewijs uit handen in het kader van het lopende politieel onderzoek van deze aangifte. Meijering maakt zich ernstige zorgen dat de heer C. van Loenen via manipulatie van deze twee valse schilderijen opnieuw gaat procederen. Volgens deskundigen zijn kunstvervalsers tot alles in staat! Zijn motivering de schilderijen (voorlopig) niet terug te geven vloeit mede voort uit het feit dat Van Loenen er mee kan gaan ‘knoeien’ en daarna kan stellen dat de eerdere uitspraken berustten op een grote fout: “met de schilderijen was niets mis mee.”

## **Maatregelen rondom valse kunst**

### **Tweede Kamer**

Aan alle leden van de Tweede Kamer is door Meijering verzocht om wettelijke maatregelen te nemen, waardoor het onmogelijk wordt om valse schilderijen ooit weer in omloop te brengen en daarmee onze culturele erfgoederen te bedreigen. Hij heeft hierbij de volgende suggesties gedaan om wettelijke maatregelen te nemen om valse kunst te vernietigen ter bescherming van onze culturele erfgoederen.

#### **1 Vernietigen in het belang van de wetgeving**

Er moet worden voorkomen dat deze twee schilderijen ooit weer in de roulatie komen en nieuwe slachtoffers maakt. Na het lopende strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen zou Meijering graag zien, dat deze schilderijen vernietigd worden, zoals men dat doet in andere landen, o.a. het naburige en Eu-land Frankrijk. Daar worden valse schilderijen direct vernietigd in de verbrandingsoven. Dit ter voorkoming dat deze schilderijen ooit weer in de kunstwereld op de markt komen en in lengte van jaren gaan rouleren. Is het na bijna 17 jaar procederen redelijk en billijk om valse schilderijen terug te geven aan de voormalige eigenaar-vervalser? Gaat in dit het geval het individuele belang boven het algemeen maatschappelijk belang met de kans dat deze valse schilderijen blijven circuleren?

#### **2 Schenking museum Valse Kunst**

Een andere optie zou zijn op deze schilderijen onder te brengen bij het museum ‘Valse Kunst’ in Vledder. Mogelijk zou het tweede kort geding als

een proefproces kunnen worden aangemerkt. Zowel nationaal als internationaal staat deze inmiddels kunsthistorisch gezien langstlopende rechtszaak volop in de belangstelling. De beide schilderijen zijn vanaf 1990, bijna 30 jaar in het nieuws met tientallen radio- en televisie-uitzendingen in binnen- en buitenland, alsmede een enorme hoeveelheid publicaties. Al vele jaren wordt deze zaak nauwlettend in zowel de kunst- als juridische wereld nauwlettend gevolgd. Zorgvuldigheid in deze is zeer gewenst! De kunstwereld is helaas een mijnenveld waar vervalsers vrij spel hebben en tot nu toe ongemoeid worden gelaten.

Meijering is door deze zaak enige jaren geleden gestopt met zijn hobby, het verzamelen van kunst.

Bijna zijn gehele kunstcollectie van 150 schilderijen heeft hij geschonken aan goede doelen, waaronder het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Rode Kruis en Stichting Behoud Beeldende Kunst Groningen (SBBKG).

---

## Nieuwe aflevering in jarenlange kunstsoap rond vervalsingen

De langstlopende kunstaffaire van Nederland is toch niet ten einde. Het echtpaar Van Loenen uit Holthe eist schilderijen terug van kunstverzamelaar Johan Meijering.

Het gaat om twee vervalste De Ploeg-schilderijen waarover Van Loenen en Meijering al jaren een juridische strijd voeren. Groninger Meijering kocht de werken ooit van Cor van Loenen, maar het bleken namaakwerken. Eind juli leek het Gerechtshof in Leeuwarden een eind te maken aan de zaak.

### Schade

Het Hof oordeelde dat Meijering geen reputatieschade vergoed kreeg, maar wel recht had op een schadevergoeding. Van Loenen eist nu, twee maanden na de uitspraak, de betwiste werken terug, op straffe van een boete van 5000 euro per dag met een maximum van 50.000 euro.

De rechter oordeelt volgende week dinsdag in Groningen of de zaak voldoende spoedeisend is om in een kort geding te behandelen. Overigens loopt er nog een onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen, Meijering beschuldigt hen van smaad en laster.



RTV Drenthe

voorpagina

24 september  
2019

*De zaak Meijering-Van Loenen draait om vervalste De Ploeg-schilderijen (foto: Archief RTV Drenthe)*

Dagblad van  
het Noorden

25 september  
2019

pag. 34

## Toch weer rechtszaak om ‘valse’ schilderijen

Groningen - Kunsthandelaar en schilder Cor van Loenen eist twee vals verklaarde kunstwerken terug die hij ooit als schilderijen van Jan Altink heeft verkocht aan verzamelaar Johan Meijering uit Groningen.

Van Loenen spant daartoe een kort geding aan dat volgende week in Groningen dient. Volgens Van Loenen komen de schilderijen hem toe omdat de koop is ontbonden en hij Meijering destijds een vergoeding van de schade heeft gegeven. “Hij heeft beloofd dat hij ze terug zou geven”, aldus van Van Loenen, die overigens betwist dat de schilderijen vals zijn.

Meijering op zijn beurt laat weten dat hij de schilderijen - ‘Het Reitdiep’ en ‘Berglandschap met zon/Pic de Luc’ gesigneerd met de naam J. Altink - alleen onder voorwaarden wil teruggeven. De Groninger is naar eigen zeggen bang dat Van Loenen de schilderijen wil gebruiken om een rechtszaak tegen hem to beginnen. Hij heeft de werken in bewaring gegeven bij de rechtbank.

Van Loenen en Meijering voeren al sinds 2003 strijd over een partij schilderijen. In juli leek die strijd afgelopen toen het Gerechtshof in Leeuwarden bepaalde dat Van Loenen terecht een schadevergoeding heeft moeten betalen, terwijl Meijering geen recht heeft op een vergoeding voor reputatieschade.



## **Veroordeelde kunstvervalser eist valse schilderijen terug via kort geding**

www.stadmagazine.nl

24 september  
2019

Hoe kan het dat je na het winnen van een rechtszaak toch nog weer opnieuw moet strijden? Het veroordeelde echtpaar Van Loenen eist nu via een kort geding 2 valse schilderijen van De Groninger Ploeg terug van schrijver en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering, op straffe van € 5.000 per dag met een maximum van € 50.000. De zittingsdatum is vastgesteld op 1 oktober aanstaande. Het lijkt wel de omgekeerde wereld.

De rechter zal opnieuw beoordelen of deze zaak voldoende spoedeisend genoeg is om in een kort geding te mogen worden behandeld. In een eerder kort geding stelde de Rechtbank Noord-Nederland Meijering op 25 november 2016 in het gelijk. Hij hoefde de twee valse schilderijen niet terug te geven. Er zou geen sprake zijn van een spoedeisend belang. De beide valse schilderijen hebben volgens twee taxateurs een economische waarde van nul euro, zijn door 11 deskundigen (incl. technisch onderzoek) vals verklaard en dit is ook bevestigd in het hoger beroep door het gerechtshof Leeuwarden. Opmerkelijk is dat de drie schilderijen die door dit gerechtshof ‘twijfelachtig’ zijn verklaard niet terug worden geëist.

### **Omgekeerde wereld**

Vanaf 30 januari 2003 is Meijering via juridische procedures bezig geweest - om onder meer de twee valse schilderijen te retourneren aan het echtpaar. De schilderijen zouden besmet zijn en niets meer waard. Daarom wilde het echtpaar deze werken niet meer terug nemen. Nu het echtpaar Van Loenen de zaak verloren heeft en een schadevergoeding hiervoor heeft betaald van in totaal € 86.164,15, wil het echtpaar via dit tweede kort geding de beide valse schilderijen alsnog terug.

### **Teruggave valse schilderijen niet geregeld**

In het eindvonnis van de rechtbank Assen in de civiele zaak tussen beide partijen op 19 november 2014 wordt niets vermeld over een teruggave van de twee valse schilderijen genaamd ‘Het Reitdiep’ en ‘Berglandschap met zon’, ook genoemd ‘Pic de Luc’, beide gesigneerd ‘J. Altink’. Een protocol met duidelijke voorwaarden waaronder een eventuele teruggave mogelijk zou moeten zijn, ontbreekt! Voor zover bekend bestaat er ook geen wetgeving en/of jurisprudentie.



### **Wettig en overtuigend bewijs**

Er loopt nog een strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen wegens smaad/laster. Als Meijering de twee valse schilderijen terug zou geven aan het echtpaar Van Loenen geeft hij zijn bewijs uit handen in het kader van het lopende politieel onderzoek van deze aangifte. Meijering maakt zich ernstige zorgen dat de heer C. van Loenen via manipulatie van deze twee valse schilderijen opnieuw gaat procederen. Volgens deskundigen zijn kunstvervalsers tot alles in staat! Zijn motivering de schilderijen (voorlopig) niet terug te geven

vloeit mede voort uit het feit dat Van Loenen er mee kan gaan ‘knoeien’ en daarna kan stellen dat de eerdere uitspraken berustten op een grote fout: “met de schilderijen was niets mis mee.”

### **Maatregelen rondom valse kunst**

Aan alle leden van de Tweede Kamer is door Meijering verzocht om wettelijke maatregelen te nemen, waardoor het onmogelijk wordt om valse schilderijen ooit weer in omloop te brengen en daarmee onze culturele erfgoederen te bedreigen. Hij heeft hierbij de volgende suggesties gedaan om wettelijke maatregelen te nemen om valse kunst te vernietigen ter bescherming van onze culturele erfgoederen:

#### *1 Vernietigen in het belang van de wetgeving*

Er moet worden voorkomen dat deze twee schilderijen ooit weer in de roulatie komen en nieuwe slachtoffers maakt. Na het lopende strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen zou Meijering graag zien, dat deze schilderijen vernietigd worden, zoals men dat doet in andere landen, o.a. het naburige en EU-land Frankrijk. Daar worden valse schilderijen direct vernietigd in de verbrandingsoven. Dit ter voorkoming dat deze schilderijen ooit weer in de kunstwereld op de markt komen en in lengte van jaren gaan rouleren. Is het na bijna 17 jaar procederen redelijk en billijk

om valse schilderijen terug te geven aan de voormalige eigenaar-vervalser? Gaat in dit het geval het individuele belang boven het algemeen maatschappelijk belang met de kans dat deze valse schilderijen blijven circuleren?

## *2 Schenking museum Valse Kunst*

Een andere optie zou zijn op deze schilderijen onder te brengen bij het museum ‘Valse Kunst’ in Vledder. Mogelijk zou het tweede kort geding als een proefproces kunnen worden aangemerkt. Zowel nationaal als internationaal staat deze inmiddels kunsthistorisch gezien langstlopende rechtszaak volop in de belangstelling. De beide schilderijen zijn vanaf 1990, bijna 30 jaar in het nieuws met tientallen radio- en televisieuitzendingen in binnen- en buitenland, alsmede een enorme hoeveelheid publicaties. Al vele jaren wordt deze zaak nauwlettend in zowel de kunst- als juridische wereld nauwlettend gevolgd. Zorgvuldigheid in deze is zeer gewenst! De kunstwereld is helaas een mijnenveld waar vervalsers vrij spel hebben en tot nu toe ongemoeid worden gelaten.

Meijering is door deze zaak enige jaren geleden gestopt met zijn hobby, het verzamelen van kunst. Bijna zijn gehele kunstcollectie van 150 schilderijen heeft hij geschonken aan goede doelen, waaronder het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Rode Kruis, Stichting Behoud Beeldende Kunst Groningen (SBBKG).

---

RTV Noord

18 oktober  
2019

## De Ploeg-vervalsingen moeten terug naar verkoper

Kunstverzamelaar Johan Meijering moet twee vervalste De Ploeg-schilderijen teruggeven aan de man van wie hij ze kocht: kunsthandelaar Cor van Loenen. Dat heeft de rechter bepaald. Beide kunstliefhebbers liggen al jaren met elkaar in de clinch.

De zaak begon zo'n twintig jaar geleden toen Van Loenen meerdere De Ploeg-schilderijen verkocht aan Meijering. Later bleek dat in ieder geval twee werken vals waren. Daarna volgde rechtszaak na rechtszaak.



### Opnieuw verkopen?

In een van die rechtszaken maakte de rechter de koop ongedaan. Van Loenen stortte het aankoopbedrag terug, maar Meijering weigerde de valse werken terug te geven. Volgens hem was er een risico dat Van Loenen ze opnieuw als echte De Ploeg-schilderijen zou verkopen.

### Strik eromheen

De rechter vindt dat een andere discussie en zegt dat de werken moeten worden teruggeven. Bovendien kunnen de beide werken 'Het Reitdiep' en 'Berglandschap met zon/Pic de Luc' door alle media-aandacht niet meer als echt worden verkocht.

Als Meijering de schilderijen niet teruggeeft, moet hij een dwangsom van maximaal 40.000 euro betalen. Hij zegt in een reactie dat hij de werken zal terugbrengen. 'Van Loenen krijgt beide stukken op een presenteerblaadje, met een strik eromheen.'

Hielke Meijer

## **Rechter: Vervalste Ploeg-schilderijen terug naar verkoper**

RTV Drenthe

18 oktober  
2019

Johan Meijering moet van de rechter twee vervalste Ploeg-schilderijen terug geven aan verkoper Cor van Loenen uit Holthe. Volgens de rechter heeft Meijering na een eerdere uitspraak het aankoopbedrag terug gekregen en houdt dat in dat Van Loenen recht heeft op de schilderijen.

De Ploeg-affaire is een langlopend conflict dat vanaf 2003 voor de rechtbank wordt uitgevochten. Vier jaar daarvoor kocht Meijering verschillende schilderijen van Van Loenen. In hoger beroep oordeelde de rechter in 2012 dat twee schilderijen 'met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' vals zijn.

Het gaat om de schilderijen Reitdiep en Pic de Luc die niet van de hand van de bekende kunstschilder Jan Altink zijn. Meijering kreeg na tussenkomst van de rechter uiteindelijk 32.000 euro terug van Van Loenen en een bedrag oplopend tot 86.000 euro voor gemaakte onkosten.

### **Recidive-gevaar**

Meijering weigerde van zijn kant de schilderijen terug te geven, omdat hij het risico wilde uitsluiten dat de twee vervalste schilderijen opnieuw op de markt zouden worden gebracht. De rechter dwingt hem nu dat alsnog te doen met een dwangsom van 500 euro per dag.

Johan Meijering is teleurgesteld in de uitspraak. “Het is de omgekeerde wereld. In mijn ogen heeft het Nederlandse recht gefaald. Zowel culturele erfgoederen als kunstkopers worden niet beschermd.”

Van Loenen kan de schilderijen binnenkort terug verwachten, omdat Meijering aangeeft niet in beroep te gaan. Maar hij waarschuwt kunstkopers: “Ik hoop oprecht dat ze zich tien keer zullen bedenken voordat ze een Ploeg-schilderij kopen. Als je wordt opgelicht is de ellende niet te overzien.”



**'Vernietiging beter'**

De Tweede Kamer zou zich wat Meijering betreft ook moeten bemoeien met de laatste juridische uitspraak in deze affaire. Net als in Frankrijk zou er volgens hem bij aangetoonde vervalsing moeten worden overgegaan tot vernietiging van de schilderijen. Een overdracht aan het museum voor valse kunst in Vledder zou ook een mogelijkheid zijn.

Volgens Meijering is het extra zuur omdat Van Loenen aanvankelijk de schilderijen niet terug wilde nemen. En omdat Meijering voor de rechter aanvocht dat het Ploeg-schilderijen waren kreeg hij daarbij de opmerking dat valse schilderijen nul euro waard zijn.

Hielke Meijer

---

## Vals verklaarde De Ploeg-kunstwerken moeten terug naar handelaar

[www.drimble.nl](http://www.drimble.nl)

18 oktober  
2019

Twee vals verklaarde De Ploeg-schilderijen moeten terug naar kunsthandelaar en schilder Cor van Loenen in Beilen. Dit heeft de rechter vandaag beslist.

Kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen kocht in 1999 deze schilderijen als werk van Jan Altink. Beide partijen voeren sinds 2003 stijd over de schilderijen ‘Het Reitdiep’ en ‘Berglandschap met zon/Pic de Luc’. Beide kunstwerken waren gesigneerd met de naam J. Altink, van het kunstenaarscollectief De Ploeg.

Begin 2008 oordeelde de rechtbank dat niet voldoende vastgesteld kon worden dat de schilderijen vals waren. Het Hof oordeelde in 2012 anders. Beide schilderijen waren ‘met zekerheid grenzende waarschijnlijkheid als niet van de hand van Altink’. De zaak werd terugverwezen naar de rechtbank in Assen, waarop de koopovereenkomst in 2014 werd ontbonden. Van Loenen werd gesommeerd het koopbedrag (met rente) van ruim 32.000 euro terug te betalen aan Meijering.

De betwiste schilderijen bleven bij Meijering in beheer. Van Loenen eiste twee weken geleden via een kort geding de werken terug. Meijering verzette zich hiertegen. Hij is bang dat de werken opnieuw als ‘echt’ worden verkocht. Nu de koopovereenkomst is ontbonden vindt de rechter dat Meijering geen recht meer heeft op deze schilderijen.

Van Loenen heeft het verschuldigde bedrag lang en breed terugbetaald. Wettelijk gezien is de handel teruggedraaid en moet de handelaar dan ook terug. Het argument van Meijering, dat in het algemene maatschappelijke belang de schilderijen moeten worden vernietigd of geschonken aan een museum, omdat het risico bestaat dat het anders in het handelsverkeer terecht komt, legde de rechter naast zich neer.

Door de media-aandacht schat de rechter in dat deze vervalste De Ploegwerken niet meer als ‘echt’ kunnen worden verkocht aan anderen. Meijering legt zich bij dit vonnis neer. ‘Van Loenen krijgt beide stukken op

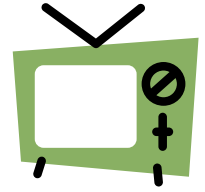
een presenteerblaadje, met een strik eromheen', liet hij weten. Hij is ernstig teleurgesteld over dit oordeel. Hij verzoekt alle leden van de Tweede Kamer de wet aan te laten passen, waardoor het niet mogelijk is vervalsing in de omloop te brengen: 'ter bescherming van onze culturele erfgoederen'.

Marjan Buring

---



## Televisie-uitzendingen Altink-affaire II



17-01-2007	RTV Drenthe	'Drenthe Actueel'
19-01-2007	RTV Noord	'Lunchgesprek'
24-01-2007	RTV Drenthe	'Drenthe Actueel'
14-02-2008	RTV Noord	
20-02-2008	VARA	'NOVA'
23-02-2008	RTV Drenthe	'Cassata'
05-10-2008	RTV Drenthe	'Drenthe Actueel', Kunstenaar in opspraak
15-10-2008	VARA	'NOVA'
11-06-2010	RTV Drenthe	Hoger beroep in vervalsingszaak Cor van Loenen uit Beilen
29-09-2010	RTV Drenthe	Kunstverzamelaar moet valsheid kunstwerken aantonen
02-02-2011	RTV Drenthe	Belangrijke fase in vervalsingszaak Groninger Ploeg schilderijen
25-07-2012	RTV Drenthe	Kunstenaar Van Loenen ontkent vervalsen schilderijen
26-07-2012	RTV Drenthe	Kunstenaar Van Loenen lichtte zeventien mensen op
31-07-2012	RTV Drenthe	Verzamelaar overhandigt Ploegschilderijen aan politie
26-10-2013	RTV Drenthe	Van Loenen niet vervolgd voor valse schilderijen
27-11-2014	RTV Drenthe	Na elf jaar vonnis over Ploeg-schilderijen: twee zijn vals
28-11-2014	RTV Noord	Kunsthandelaar in hoger beroep in schilderijensoap
28-11-2014	RTV Noord	Kunstverzamelaar Meijering krijgt schadevergoeding
28-11-2014	RTV Drenthe	Kunstverzamelaar: Ik ben er klaar mee
11-02-2015	RTV Drenthe	Kunsthandelaar in hoger beroep in schilderijensoap
01-05-2018	AVRO/ TROS	'Opgelicht'
20-05-2019	RTV Drenthe	Slepende kunstvervalsingsaffaire weer voor gerechtshof



# Persberichten

Perscontacten periode 2007-2019

Aanvragen informatie, dossiers of interviews:

Bureau Redactioneel

Sjoerd de Boer

telefoon: 06-28175123

e-mail: [sjoerd@bureauredactioneel](mailto:sjoerd@bureauredactioneel)

01  
Persbericht  
15 juni  
2007

**Tweede Altink-Affaire (2003 t/m 2007).**

**Opnieuw uitstel vonnis Rechtbank Assen, sector civielrecht.**

**Zaak Meijering-Van Loenen.**

Op de rol van de Rechtbank Assen, sector civielrecht afgelopen woensdag 13 juni 2007 stond de zaak Meijering-Van Loenen. Door de Rechtbank Assen is zonder opgave van redenen een nieuwe datum voor een zitting vastgesteld: woensdag 25 juli 2007 (Zaaknummer: 52024; tel. 0592-339392).

Hiermee komt er nog steeds geen einde aan een jarenlange slepende juridische procedure, de 'Tweede Altink-Affaire'. Deze zaak loopt inmiddels vanaf 30 januari 2003. Meijering had de Rechtbank Assen op 31 maart 2007 om vonnis gevraagd. De uitspraak was bepaald op 2 mei 2007 en werd zonder opgave van redenen uitgesteld naar de zitting op woensdag 13 juni 2007. Opnieuw is deze langdurige kwestie aangehouden door de Rechtbank Assen. Zie overzicht data civielrechtelijke procedure pagina 82 en 83 van dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber'.

Meijering strijd al jaren om het vervalsen in kunst en de handel in valse kunst in Nederland tegen te gaan. In het Nederlandse kunstcircuit gaan kunstkopers jaarlijks voor miljoenen Euro's het schip in.

Algemeen wordt aangenomen, dat circa 20 procent van wat feitelijk via kunstveilingen onder de hamer komt vals is. Ook het volgende citaat spreekt boekdelen:

"Henk Schutte voert in zijn boek 'Kunstmafia' Thomas Hoving op, de ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en een van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, die zegt dat zeker 40 procent van de kunst in musea nep is", bron: Nieuwsblad van het Noorden, 7 december 2001.

In Nederland bestaat geen wetgeving voor inbeslagname van werken waarvan is vastgesteld dat ermee is geknoeid. In een ander EU-land, Frankrijk, wordt valse kunst vernietigd. Door het vervalsen van kunst dan wel de handel in valse kunst worden de Nederlandse culturele erfgoederen, waaronder die van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' ernstig bedreigd. Op grond van de vele publicaties in de media kan er vanuit worden gegaan, dat sedert ca. 1990 zeker enige honderden valse schilderijen van deze noordelijke kunstkring in omloop zijn. Wetgeving om valse kunst te onttrekken uit het Nederlandse handelsverkeer ontbreekt.

Naar aanleiding van de Altink-Affaire brengt Meijering een omvangrijk tweedelig dossier uit met de titels: 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' en 'Woensdag de dertiende.'

Het centrale thema van deze beide dossiers is valse kunst. Het tweede dossier snijdt ook andere actuele maatschappelijke vraagstukken aan. Het is een persoonlijke reactie van de schrijver tegen onrecht, list en bedrog, machtsmisbruik, intimidatie en bureaucratie.

Op donderdag 5 juli 2007 om 12.00 uur zal Hans Alders, voorzitter van de Provinciale Staten en commissaris van de koningin van de provincie Groningen op het provinciehuis van Groningen, het eerste exemplaar van het dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' in ontvangst nemen. Meijering zal de Provinciale Staten van de provincie Groningen, één der belangrijkste subsidieverstrekkers van het 'Groninger Museum' verzoeken om initiatieven te ontplooiën om de huidige wetgeving aan te passen.

Een zestal deskundigen verklaarden – onafhankelijk van elkaar – dat deze schilderijen vals waren en niet waren gemaakt door diegene wiens signatuur op de werken stond vermeld. Een door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige (tussenvonnis) kwam eveneens tot de conclusie, dat de tien omstreden Ploegwerken vals waren.

Tenminste drie van deze tien valse Ploegwerken waren in de beginjaren '90 tijdens de 'Eerste Altink-Affaire' (1991-1995) al als vals aangemerkt. De Van Loenens hadden in 1993 deze werken van justitie terug ontvangen, nadat justitie niet had kunnen bewijzen dat Van Loenen destijds wist, dat deze werken 'vals' waren.

Meijering heeft – in afwachting van het vonnis van de Rechtbank Assen – conservatoir beslag laten leggen door de voorzieningenrechter van de Rechtbank te Assen op de woonboerderij van het echtpaar Van Loenen, ook wel in de media het 'Altink-echtpaar' genoemd.

### **Achtergronden Eerste Altink-Affaire**

Cor van Loenen was in het begin van de jaren '90 betrokken bij wat thans bekend staat als de 'Altink-Affaire'. Van Loenen werd er van verdacht schilderijen van schilders van 'De Ploeg' te vervalsen, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen. Velen in de kunst- en veilingwereld zien hem jarenlang als de kwade genius van het vervalsen van Ploegwerken en het handelen in valse Ploegwerken. Het Openbaar Ministerie in Amsterdam heeft uiteindelijk destijds besloten de zaak tegen

Van Loenen te seponeren wegens onvoldoende aanwijzing van schuld, ondanks de verklaringen van twee getuige-deskundigen die 28 van de 31 in beslag genomen schilderijen van het echtpaar Van Loenen als vals bestempelden. De ‘Eerste Altink-Affaire’ (1991 t/m 1995) veroorzaakte jarenlang een stroom aan publicaties.

Citaat uit: Nieuwsblad van het Noorden, 31 maart 1994: “Procureur-Generaal P.M. Brilman heeft het hof namelijk geadviseerd het verzoek af te wijzen. Hij vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak, stelt hij.”

In een publicatie van het Hollands Dagblad op woensdag 27 september 1995 werd Mr. Hamer, destijds advocaat van de beide getuige-deskundigen geciteerd: “Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen.”

Citaat uit: Hollands Dagblad, woensdag 27 september 1995: “Het was zelfs bekend waar Van Loenen het oude gebuikte linnen met oude spelatten kocht.”

Citaat uit: De Volkskrant [kunstbijlage], donderdag 5 oktober 2006, pagina 16 en 17:

“Een in het Noorden herhaaldelijk opduikende anekdote is dat een expert begin jaren negentig een te veilen Altink losmaakte uit de lijst en op karton een stempel van de psychiatrische inrichting ‘Beileroord’ aantrof; het echtpaar Van Loenen biedt patiënten uit die inrichting onderdak. De expert zelf bevestigt het verhaal op voorwaarde van anonimiteit!”

### **Achtergrond Tweede Altink-Affaire**

Het Drentse kunstenaarsechtpaar Van Loenen had aan hun vroegere vriend en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen tien ‘Ploegwerken’ verkocht met name voorzien van de signatuur van de bekende Groninger Ploegschilder J. Altink. Zij hadden zowel mondeling als schriftelijk de echtheid van deze werken gegarandeerd, alsmede een terugruilgarantie. Meijering kwam er na de transactie achter, dat deze 10 schilderijen vals waren. Hij had de werken ter beoordeling voorgelegd aan diverse deskundigen op het gebied van de ‘Groninger Ploeg.

**Altink-affaire II (2003 t/m 2008).****Vonnis Rechtbank Assen, sector civielrecht.**

Zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408

Zaak Meijering-Van Loenen.

Onderwerp: Valse Kunst (Strijd tegen verloedering)

02

Persbericht

20 februari

2008

De rechtbank van Assen, sector Civielrecht heeft na een jarenlange procedure het vonnis uitgesproken inzake tien schilderijen waarvan de echtheid werd betwist. De rechtbank is van oordeel dat de in deze procedure overgelegde rapporten weliswaar twijfel oproepen over de authenticiteit, maar houdt niet voor juist dat de schilderijen vals/niet authentiek zijn.

Alle geraadpleegde deskundigen, beëdigde topexperts zijn de mening toegedaan dat de tien omstreden schilderijen vals/niet authentiek zijn. Ook een door de rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige komt tot de conclusie dat de tien zogenaamde Ploegschilderijen vals zijn.

Hoewel de uitspraak in het voordeel lijkt te zijn voor de voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering gaat deze toch in appèl tegen het vonnis van de rechtbank. Als de tien schilderijen werkelijk echt zouden zijn zou de huidige waarde naar schatting 200.000 euro bedragen. Meijering is van mening dat het vonnis niet klopt. Hij heeft een vordering bij de Rechtbank ingediend van in totaal Euro 150.000. Deze vordering heeft hij op 18 januari 2008 geschonken aan Terres des Hommes voor projecten in Afrika, in het bijzonder ten behoeve van het bouwen van scholen. Het gaat immers Meijering niet meer om het geld terug te krijgen van de aankoop maar om het onrecht dat is aangedaan. Hij is van mening dat met deze uitspraak geen recht wordt gedaan en strijd al jaren tegen list en bedrog, en tegen verloedering in de kunstwereld.

Meijering deed ook aangifte wegens oplichting tegen het echtpaar Van Loenen. In een mondeling gesprek op vrijdag 22 april 2007 met de officier van justitie bij het openbaar ministerie te Assen verklaarde deze officier van justitie aan Meijering en drie andere personen (geen familie van elkaar) dat hij de processtukken had bestudeerd en dat hij overtuigd was van de door het echtpaar gepleegde oplichting. Het ontbrak hem helaas aan het laatste stukje bewijs om met succes tot een strafvervolging over te gaan.

### **Commissie ter bestrijding van valse kunst**

Begin 2007 is de commissie ter bestrijding van valse kunst van de Federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders in het leven geroepen. Info: drs. Arno Verkade, hoofd afdeling Moderne en Hedendaagse Kunst bij Christie's Amsterdam B.V, lid van deze commissie. Tel. 020-5755255.

Op 18 juni 2007 diende Meijering bij alle leden van de Tweede Kamer een verzoek in om een zestal voorstellen op de agenda van de Tweede Kamer te plaatsen. Het betrof ondermeer voorstellen om initiatieven te ontplooiën om bestaande wetgeving te veranderen dan wel aan te passen om valse kunst in de Nederlandse samenleving te onttrekken aan het handelsverkeer en onderzoek in te stellen naar de tijdsduur van juridische procedures, zowel op straf- als civielrechtelijk terrein.

Voorlopig komt er even een einde aan een jarenlange slepende juridische procedure, de 'Tweede Altink-Affaire'. Deze zaak loopt vanaf 30 januari 2003. Meijering had de Rechtbank Assen op 31 maart 2007 om vonnis gevraagd. De uitspraak was bepaald op 2 mei 2007 en werd zonder opgave van redenen uitgesteld naar de zitting op woensdag 13 juni 2007. Ook op deze datum kwam er geen uitspraak en werd de zaak wederom zonder opgave van redenen verschoven.

De rechtbank moet zich nu nog uitspreken over het feit of het echtpaar Van Loenen op grond van mondelinge- en schriftelijke afspraken de schilderijen terug moet nemen.

### **Achtergrondinformatie**

Van 7 september 2007 tot 13 januari 2008 vond in het Grapphikmuseum Pablo Picasso in Münster de tentoonstelling 'Wa(h)re Lügen', Original und Fälschung in Dialog plaats. Uit informatie over deze tentoonstelling blijkt dat de schade aan de cultuur tengevolge van valse kunst in het handelsverkeer niet eenvoudig is te berekenen. Een jaarlijkse omzet in de Duitse kunstmarkt wordt genoemd tussen de 2 en 2.5 miljard Euro. Ook wordt vermeld dat autoriteiten als Hans A. Lüthy, voormalig directeur van het Instituut voor kunstwetenschap in Zürich en Thomas Hoving, voormalig directeur van het Metropolitan Museum in New York, een schatting maken dat 40-60 procent van alle schilderijen van overleden kunstenaars vervalst zijn!



Op donderdag 5 juli 2007 om 12.00 uur werd door Hans Alders, voorzitter van de Provinciale Staten en commissaris van de koningin van de provincie Groningen op het provinciehuis van Groningen, het eerste exemplaar van het dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' in ontvangst genomen. Meijering verzocht zowel de Provinciale Staten van de provincie Groningen als het bestuur van de gemeente Groningen, twee belangrijke subsidieverstrekkers van het 'Groninger Museum' – per jaar ca. 4.3 miljoen Euro – om initiatieven te ontplooiën en de huidige wetgeving aan te passen.

03  
Persbericht  
1 juni  
2010

### **Rechtszaak Meijering-Van Loenen**

#### **Onderwerp:**

#### **Transacties Vijf ‘Ploegschilderijen’**

‘Tweede Altink-Affaire’ (vanaf januari 2003)

Hoger beroep bij het Gerechtshof in Leeuwarden

Sector Civiel

Zaaknummer: 07.002.669/01

Op woensdag 16 juni 2010 om 10.00 uur vindt in hoger beroep bij het Gerechtshof in Leeuwarden, sector Civiel, zaaknummer: 107.002.669/01 de zitting plaats over transacties van ‘Ploegschilderijen’ tussen het echtpaar Van Loenen uit Beilen (verkopers) en Meijering uit Groningen (koper).

Het Drentse kunstenaarsechtpaar Van Loenen heeft aan hun vroegere huisvriend en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen voor diens privéverzameling in 1999 en 2000 ‘Ploegschilderijen’ verkocht, voorzien van de signatuur van de bekende Groninger Ploegschilder ‘J. Altink’ (3x), ‘Johan Dijkstra’(2x). Bij de verkoop garandeert het echtpaar zowel mondeling als schriftelijk de echtheid van deze werken, alsmede een terugruilgarantie.

Meijering komt er na de transacties achter, dat de schilderijen die in het geding zijn vals zijn. Hij had de werken ter beoordeling voorgelegd aan diverse deskundigen op het gebied van schilderijen van de kunstkring ‘De Groninger Ploeg.’

Een zestal deskundigen verklaren – onafhankelijk van elkaar – dat deze schilderijen vals zijn en niet zijn gemaakt door diegene wiens signatuur op de werken staat vermeld. Bovendien komt hij erachter dat er met een taxatierapport is geknoeid die hij bij de aankoop van twee schilderijen heeft ontvangen en dat door zijn voormalige vrienden over de herkomst van de schilderijen die in het geding zijn onjuiste informatie is verstrekt (dwaling).

Meijering vordert op 30 januari 2003 restitutie van de koopsommen, vermeerderd met de wettelijke renten. Het echtpaar Van Loenen blijkt niet bereid te zijn de koopsommen te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt is deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.

In een tussenvonnis op 25 januari 2006 beslist de eerste enkelvoudige kamer van de Rechtbank Assen, sector Civiel, zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408, dat op Meijering de last rust om te bewijzen dat de schilderijen vals zijn en gelast de Rechtbank een deskundigenonderzoek.

De door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige komt eveneens tot de conclusie, dat de omstreden Ploegschilderijen vals zijn.

**N.B.**

In 1993 zijn twee van de schilderijen die in het geding zijn – ‘het Reitdiep’ en ‘Heuvellandschap’ – door getuigen-deskundigen als vals aangemerkt (‘Eerste Altink-Affaire’).

In het vonnis van de Rechtbank Assen op 30 januari 2008 is de Rechtbank ‘van oordeel dat de in deze procedure overlegde rapporten weliswaar twijfels oproepen over de authenticiteit van de schilderijen.

Echter, op basis van die rapporten kan naar het oordeel van de Rechtbank niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen daadwerkelijk vals/niet authentiek zijn.’

Hoewel de enkelvoudige Rechtbank Assen twijfels heeft worden zowel de beide partijen, de door Meijering ingebrachte deskundigen en de door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundigen niet verhoord. De omstreden schilderijen zijn niet tijdens de rechtszitting, de comparitie van partijen, getoond. De Rechtbank gaat in haar vonnis volledig voorbij aan het feit, dat verkopers onjuiste/valse inlichtingen hebben verstrekt bij de verkoop en het feit dat verkopers gebruik hebben gemaakt van een vervalst taxatierapport. Bovendien is door de Rechtbank niet gekeken naar de ‘levensloop’ van elk schilderij, maar een vonnis uitgesproken over alle schilderijen die in het geding zijn gebracht.

Alhoewel op zich een gunstige uitspraak voor Meijering – de omstreden schilderijen zijn niet vals verklaard – gaat Meijering op 29 april 2008 in beroep bij het Gerechtshof te Leeuwarden. Meijering heeft conservatoir beslag laten leggen door de voorzieningenrechter van de Rechtbank te Assen op de woonboerderij van het echtpaar Van Loenen, ook wel in de media het ‘Altink-echtpaar’ genoemd.

Naar aanleiding van de Altink-Affaire publiceert Meijering op 4 oktober 2006 ‘Mijn pleidooi inzake de Altink-Affaire’. Op 13 juni 2007 een omvangrijk tweedelig dossier: ‘Nachtmerrie van een kunstliefhebber’ en ‘Woensdag de dertiende.’ Het centrale thema van deze beide dossiers is valse kunst. Hans Alders, destijds commissaris van de koningin van de provincie Groningen ontvangt op 5 juli 2007 op het provinciehuis van Groningen, het eerste exemplaar van het dossier ‘Nachtmerrie van een kunstliefhebber’. Alle publicaties zijn door Meijering in eigen beheer uitgegeven en verspreid.

Voor de eiser Meijering is deze zaak zijn tweede maatschappelijke missie. In 2007 begon hij een actie tegen het afsteken van het consumentenvuurwerk in Nederland en werd mede-oprichter van de Stichting 'Staakt Het Vuren.'

In december 2008 publiceerde hij twee boeken:

'Vuurwerk. Dagboek van een ruststoker' ISBN 9789089540690 en

'Explosief vuurwerk. Feiten liegen niet.' ISBN 9789089540775

Meijering was van 1966 tot 1974 werkzaam bij de gemeentepolitie Leeuwarden en studeerde sociale wetenschappen aan de Rijks Universiteit in Groningen.

**De tweede Altink-Affaire: de ontmaskering van de Nederlandse kunstmaffia**

**Honderden valse Ploegschilderijen van Jan Altink en Johan Dijkstra in omloop.**

04  
Persbericht  
8 juni  
2010

Op 16 juni dient in Leeuwarden het Hoger Beroep van een vervalsing- en oplichtingzaak die aan de basis staat van één van de grootste zaken die de Nederlandse kunstwereld zal meemaken. Het deksel gaat van de beerput. Eindelijk zal duidelijk worden hoe op grote schaal de afgelopen 20 jaar schilderijen van De Ploeg nagemaakt zijn en moedwillig verspreid worden. Het begon met een diepgaand onderzoek Johan Meijering, kunstliefhebber, tegen personen die hem willens en wetens valse schilderijen verkochten. Hij ging zelf op onderzoek uit omdat politie en justitie volgens hem te kort schoten in een grondig onderzoek. Zijn speurzinn, doorzettingsvermogen, tactische geduld en kennis uit zijn voormalige beroep bij de recherche kon hij goed inzetten om deze zaak verder te onderzoeken. Dankzij zijn jarenlange inzet en voorbereiding liggen er nu veel feiten op tafel. Dit heeft al geleid tot een drietal aangiften bij de politie over oplichting van bijna 400 valse 'Ploegschilderijen'. Aangetoond kan worden dat er een samenhang tussen deze aangiften bestaat. Aangetoond wordt dat een kleine kunstbende sinds 1990 de Nederlandse kunstwereld terroriseert en aanslagen doet op Nederlandse culturele erfgoederen, in het bijzonder schilderijen van de 'Groninger Ploeg.'

Inmiddels zijn er felle discussies binnen de kunstwereld op basis van deze recente ontwikkelingen.

Wilt u meer weten over deze kunstfraude zaak en alles eens rustig doorlezen? Er is een volledig dossier op cd-rom beschikbaar waarop alle feiten staan over de eerste en de 'Tweede Altink-Affaire'. U kunt lezen over de getuigenverklaringen, officiële documenten en natuurlijk alle chronologische ins en outs over beide Altink-Affaires. Het dossier kunt u vrijblijvend aanvragen. U ontvangt deze – onder embargo – een aantal dagen vóór 16 juni a.s.

De rechtszitting in Leeuwarden is openbaar.

Onderwerp: Hoger beroep bij het Gerechtshof in Leeuwarden

Rechtszaak: Meijering/Van Loenen

Eiser: Drs. J.L. Meijering

Gedaagden: Echtpaar Van Loenen  
Transacties: Vijf 'Ploegschilderijen'  
Zaaknummer: 107.002.669/01  
Sector: Civiel  
Datum: Woensdag 16 juni 2010  
Aanvang: 10.30 uur

### **Over De Ploeg**

De Ploeg is een kunstenaarscollectief, dat in 1918 in de stad Groningen werd opgericht. Jan Altink en Johan Dijkstra waren in 1918 de oprichters van de kunstkring de 'Groninger Ploeg.' De nalatenschap van deze kunstkring is niet alleen regionaal en nationaal erkend, maar is ook internationaal bekend geworden. In het Groninger Museum is een aparte afdeling van het oeuvre van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' opgenomen. In de jaren negentig stegen de prijzen naar grote hoogte.

Op 1 december 1998 werd een schilderij van Johan Dijkstra geveild. Opbrengst fl. 138.384,-

Een schilderij van Jan Altink bracht bij het zelfde veilinghuis op 7 december 2006 een bedrag op van 96.000,-. De veilingopbrengsten zijn exclusief de veilingkosten voor de koper.

Meer weten: [http://nl.wikipedia.org/wiki/De\\_Ploeg\\_\(Groningen\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/De_Ploeg_(Groningen))

### **Valse schilderijen van De Ploeg...**

- brengen Nederlandse maffiapraktijken rond Groninger Ploegschilders aan het licht;
- zijn een gewild doelwit voor kunstvervalsers, in het bijzonder schilderijen van Jan Altink en Johan Dijkstra;
- zijn massaal geïnfilteerd in onze samenleving sinds 1990;
- worden dagelijks illegaal via internet aangeboden;
- zijn in een aantal van 200 ontdekt in een sinds 1995 'spoorloos' verdwenen omvangrijke kunstcollectie;
- zijn wegens oplichting in een aantal van 391 onlangs opgenomen in drie aangiften van gedupeerden bij de politie in Hoogeveen, Flevoland en Groningen; opgenomen in deze drie aangiften zijn gesigneerd met 'J. Altink' (168), 'Johan Dijkstra' (135), 'Jan Wiegers'(51), 'Jan Jordens' (7), 'George Martens' (4), 'Jannes de Vries'(1) en 'Wobbe Alkema' (1);
- worden door deskundigen herkend en onderscheiden van authentieke Ploegschilderijen;

- zijn een ernstige bedreiging voor de essentie van het culturele erfgoed 'De Groninger Ploeg';
- zijn buitengewoon schadelijk voor de integriteit van de kunstbranche en voor het imago van bijvoorbeeld het Groninger Museum;
- zijn een lucratieve handel door professionele kunstvervalsers, met een kleine pakkans;
- zijn een inbreuk op het auteursrecht (maar worden nog niet op die manier aangepakt);
- zijn een nachtmerrie voor de argeloze kunst koper en veroorzaken zowel financiële als emotionele schade;
- tonen aan dat bestaande wetgeving ver onder de maat is en aangepast moet worden;
- dienen – na bewijs van valsheid – direct vernietigd te worden.

05  
Persbericht  
1 februari  
2011

**De Tweede Altink Affaire**

**Materiaaltechnisch onderzoek ondersteunt getuigenverklaringen en onderzoeksverslagen.**

Ik wil u hierbij graag uitnodigen voor twee openbare rechtszittingen met verhoren van zeven deskundigen in Leeuwarden:

Onderwerp: Hoger beroep bij het Gerechtshof in Leeuwarden, Zaailand 1 (Paleis van Justitie)

Rechtszaak: Meijering/Van Loenen

Eiser: Drs. J.L. Meijering

Gedaagden: Echtpaar Van Loenen

Transacties: Vijf 'Ploegschilderijen'

Zaaknummer: 107.002.669/01

Sector: Civiel

Data: dinsdag 8 februari 2011, vanaf 10.00 uur (verhoren van vier deskundigen), dinsdag 15 februari 2011, vanaf 10.00 uur (verhoren van drie deskundigen)

Het jarenlange, diepgaande onderzoek van Johan Meijering naar het doen en laten van de gedaagden, het echtpaar Van Loenen, heeft in de kunstwereld het nodige stof doen opwaaien. Het vermoeden van Meijering dat zijn voormalige vrienden hem valse schilderijen hadden verkocht van de Groninger Kunstkring 'De Ploeg' zette hem ertoe de zaak aanhangig te maken. Reeds twee keer eerder werd getracht helderheid in deze zaak te verkrijgen. De zaak is echter zo omvangrijk dat politie en justitie destijds niet voldoende tijd hebben kunnen vrijmaken om deze affaire tot op de bodem uit te zoeken. De bewijslast in deze civiele rechtszaak is door het Gerechtshof Leeuwarden bij de eisende partij gelegd.

Zeven getuigen-deskundigen zullen vanuit hun eigen expertise hun oordeel vellen over de omstreden schilderijen. De resultaten van het technisch onderzoek door Forensicon en de verfanalyse door het Atelier voor Restauratie & Research van Schilderijen werpen een nieuw licht op de zaak. Gronderingen, verfstoffen en toepassing van drogers van verschillende schilderijen zijn onderzocht. Deze verf-analyse voorziet het Gerechtshof Leeuwarden van objectief feitenmateriaal. Meijering denkt tijdens deze zittingen voldoende bewijzen, een optelsom van feiten, op tafel te kunnen leggen om aan te tonen dat de vijf omstreden 'Ploegschilderijen' vals zijn en dat er door de gedaagden strafbare feiten zijn



gepleegd. Voor geïnteresseerden is er vanaf 16 februari 2011 een dossier beschikbaar met daarin 55 onderzoeksverslagen betreffende de Tweede Altink-affaire (vanaf 2003) of een samenvatting daarvan. Dit dossier bevat getuigenverklaringen, officiële documenten en alle verdere ins- en outs in chronologische volgorde. Ook een afgerond dossier over de Eerste Altink-affaire (1991-1995) is beschikbaar.

06  
Persbericht  
4 juli  
2018

**Eindvonnis in Tweede Altink Affaire**  
**Na ruim vijftien jaar is de kunstvervalsingszaak rond ‘Groninger Ploeg’ ten einde**

Na een jarenlange juridische procedure heeft de rechtbank Assen op 4 juli 2018 een eindvonnis gewezen in de kunstvervalsingszaak Meijering-Van Loenen, beter bekend onder de naam ‘Tweede Altink Affaire (2003-2018)’. Daarmee komt eindelijk een einde aan het slepende proces waarin nu duidelijk is aangetoond dat het echtpaar Van Loenen bewust valse werken van de Groninger Ploeg heeft verkocht aan hun voormalige vriend Johan Meijering.

Meijering besloot in 2003 dat de waarheid boven tafel moest komen, wat grote gevolgen had en heeft voor zijn gezondheid en financiële situatie. Het bedrag wat echtpaar Van Loenen moet betalen staat in schril contrast tot de gedane investeringen voor o.a. technisch onderzoek en juridische kosten. Toch overheerst de blijdschap bij Meijering. “Het recht heeft op zich laten wachten, maar uiteindelijk toch gezegevierd. Ik ben blij en opgelucht dat ik dit hoofdstuk kan afsluiten en achter me kan laten.”

**De uitspraak**

“De rechtbank Assen, ontbindt de in februari 1999 tussen Meijering en Van Loenen c.s gesloten overeenkomst betreffende de (ver)koop van de schilderijen ‘Reitdiep’ en ‘Pic de Luc.’ en veroordeelt Van Loenen c.s. hoofdelijk een bedrag te betalen van Euro 39.789,79 inclusief beslag- en proceskosten, te vermeerderen met wettelijke renten over de diverse schadecomponenten vanaf 1 februari 1999, telkens tot de dag van volledige betaling. (3.2) De rechtbank Assen verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad.”

Daarnaast veroordeelde de rechtbank Assen Van Loenen alsmede zijn echtgenote tot schadevergoeding wat betreft de onverkoopbare ‘besmette’ privé kunstcollectie van Meijering en gederfde verkoopopbrengst.

**Schadestaat procedure**

De rechtbank was tevens van oordeel dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat Meijering door het onderhavige geschil enige schade heeft geleden. Meijering schat deze schade in redelijkheid op Euro 40.000.

Ten aanzien van de drie door de rechtbank als twijfelachtig bestemde schilderijen is de rechtbank van mening dat Meijering deze drie schilderijen in zoverre kan inbrengen in de schadestaatprocedure indien hij meent dat deze drie schilderijen, als behorend tot zijn privécollectie, in waarde zijn verminderd door toedoen van Van Loenen. De door Meijering geleden schade bedraagt voor deze schadecomponent exclusief wettelijke renten Euro 7.487,30. De waarde van deze drie betwiste schilderijen zijn middels taxaties door twee erkende taxateurs vastgesteld en bedraagt nul Euro.

### **Beroep op eigen schuld**

De rechtbank verwierp in haar vonnis het beroep op eigen schuld. In het vonnis van de rechtbank van 26 januari 2006 had de rechtbank reeds vastgesteld dat Van Loenen en echtgenote “de schilderijen als ware zij echt heeft verkocht. Voor zover een deel van schade was veroorzaakt door de media aandacht die was ontstaan, is dat evenmin schade die aan Meijering kan worden toegerekend.”

### **Subsidiaire vordering**

Hoewel Meijering van mening is dat de rechtbank Assen ten aanzien van de door Meijering ingestelde subsidiaire vorderingen een onjuiste beslissing had genomen gaat Meijering tegen het eindvonnis van de rechtbank Assen niet in hoger beroep bij het gerechtshof Leeuwarden. Volgens de rechtbank Assen zou Meijering de subsidiaire vordering tot voldoening van de koopsom van de schilderijen niet meer handhaven. Dit is onjuist.

### **Achtergrond van het geschil**

De zaak kwam aan het rollen in januari 2003 toen Meijering van zijn toenmalige vrienden, het echtpaar Van Loenen uit Beilen, tien Ploeg-schilderijen kocht met mondelinge en schriftelijke garantie van echtheid. Het zou om werken gaan van leden van het Groninger kunstenaarscollectief De Ploeg. Na de transactie werden de werken door diverse geraadpleegde deskundigen aangemerkt als vals. De verkopers weigerden, ondanks gemaakte afspraken, de gekochte schilderijen terug te nemen, waarna Meijering een rechtszaak aanspande. De door de rechtbank Assen benoemde onafhankelijke deskundige kwam na onderzoek tot de conclusie dat alle tien schilderijen vals waren. Tegen een tussenvonnis van de rechtbank Assen ging Meijering in hoger beroep bij het gerechtshof in Leeuwarden. Om elke twijfel bij de rechters uit te sluiten (en de torenhoge

kosten van technisch onderzoek) heeft Meijering ervoor gekozen de procedure voort te zetten met vijf betwiste schilderijen.

- De vijf betwiste Ploegschilderijen, drie gesigneerd met 'J. Altink' en twee gesigneerd met 'Johan Dijkstra' waren door alle geraadpleegde en gehoorde experts vals bevonden,
- Op technische gronden en uitgebreid onderzoek was onomstotelijk vast komen te staan dat deze vijf schilderijen niet gemaakt waren door de Ploegschilders Jan Altink en Johan Dijkstra,
- Drie van deze schilderijen waren volgens het technisch onderzoek afkomstig van het palet van kunstschilder Cor van Loenen, de verkoper.
- Het gerechtshof Leeuwarden stelde in haar arrest vast en niet weersproken dat de twee betwiste schilderijen 'Het Reitdiep' en 'Pic de luc' door Van Loenen in 1991 te koop waren aangeboden bij de veilinghuizen Christie's en Glerum. De werken waren toen uit de veiling gehaald omdat de door deskundigen voor vals werden gehouden.

Het was volgens het hof 'een feit dat van de zijde van Van Loenen niet één verklaring van een kunstkenner van naam en faam is overlegd en niet één getuige/deskundig is voortgebracht die het tegendeel beweert.'

In haar arrest verklaarde het gerechtshof Leeuwarden twee werken vals en drie schilderijen 'twijfelachtig'. Waarom het gerechtshof Leeuwarden drie schilderijen als 'twijfelachtig' bestempelde, werd door het hof nauwelijks/ in onvoldoende mate onderbouwd en stond in schril contrast met de verklaringen van zes experts die afzonderlijk waren gehoord, de einduitslag van de door de rechtbank Assen benoemde onafhankelijke deskundige en de uitslag van het technisch onderzoek. Van Loenen kwam niet met tegenbewijs.

Het gerechtshof Leeuwarden wees op verzoek van beide partijen voor verdere afwikkeling de zaak terug naar de rechtbank Assen.

### **Opnieuw vals verklaard**

Het Reitdiep en Pic de Luc waren tijdens de Eerste Altink Affaire (1991-1995) al vals verklaard en destijds in beslag genomen geweest door Justitie. Uit technisch onderzoek door het NFI was toen gebleken dat de handtekening (signatuur) van het schilderij Pic de Luc vals bleek te zijn. Van Loenen ontving 2 + 29 schilderijen van Justitie retour + twee keer een

financiële schadevergoeding. Deze werken waren aan Van Loenen teruggegeven omdat toen niet kon worden aangetoond dat Van Loenen wist dat deze werken vals waren. Met deze kennis van zaken had Van Loenen de beide schilderijen nadien niet als authentieke werken aan Meijering mogen verkopen.

### **De rol van het OM**

Door aantoonbare fouten van het Openbaar Ministerie (OM) was er uiteindelijk geen strafzaak gekomen. OM had verzuimd deze zaak te stuiten en daarom was er sprake van verjaring. Het OM bij monde van de O.v.J. had tijdens het vooronderzoek nadrukkelijk aangegeven dat deze zaak inmiddels zou zijn gestuit en dat er tijdens het vooronderzoek geen sprake zou zijn op kans verjaring. De hier opvolgende klacht die Meijering indiende tegen het OM werd vervolgens wegen verjaring ongegrond verklaard.

### **De rol van het Groninger Museum**

De doelstelling van de stichting Groninger Museum voor Stad en Lande is ‘het geven van voorlichting in de meest ruime zin des woords.’ De betrokken Ploegwerken waren vóór de rechtszaak tegen Van Loenen door het Groninger Museum al vals verklaard.

De directie van het Groninger Museum bij monde van de inmiddels vertrokken directeur Kees van Twist weigerde vervolgens met al haar expertise medewerking te verlenen bij de door het gerechtshof Leeuwarden aan Meijering opgelegde bewijsopdracht. Meijering moest bewijzen dat de door hem gekochte Ploegwerken vals waren.

Kees van Twist: ‘Het Groninger Museum voelt zich niet geroepen een rol in deze zaak te spelen en wenst buiten dit dispuut te blijven.’ (brief d.d. 02-12-2010).

In een tweede schriftelijke reactie op 30 december 2010 werd deze zienswijze herhaald en de brief afgesloten met: ‘Uw bevindingen zien wij met belangstelling tegemoet.’

### **De rol van Johan Dijkstra Stichting**

Ook de Johan Dijkstra Stichting verleende in deze zaak geen ondersteuning. ‘Het uitgangspunt van het bestuur is dat wij ons niet mengen in geschillen die niet gaan over werk dat in het bezit van de Stichting is. Dit betekent ook dat het bestuur zich niet bevoegd acht tot het afgeven van expertises.’

### **Positieve effecten. Wat heeft deze rechtszaak opgeleverd?**

- Jurisprudentie,
- Aandacht voor deze vervalsingszaak in Nederlandse- en buitenlandse media (onder meer VS) voor het thema 'valse kunst' en de ernstige bedreiging van culturele erfgoederen,
- Zaak behandeld door studenten van vele kunst- en juridische opleidingen
- Oprichting bedrijf 'Missing Art en Art Alert',
- Wereldcongres met onder meer de tweede Altink Affaire (2003-2014) van 7 t/m 9 mei 2014 in het Louwman Museum in Den Haag,
- Opheldering over de omvangrijke verdwenen 'kunstcollectie Zwaneveld' van bijna 500 (Ploeg)schilderijen.

### **Tijdspad**

#### **1999 - 2000: Aankoop schilderijen**

Het echtpaar Van Loenen verkocht in 1999 en 2000 tien 'Ploegschilderijen' als authentieke werken aan hun vroegere huisvriend, de particuliere kunstverzamelaar Johan Meijering. Deze schilderijen waren voorzien van de signatuur van de bekende schilders Jan Wiegers en de beide mede-oprichters van de kunstkring 'De Groninger Ploeg': Jan Altink en Johan Dijkstra. Meijering had bij de koop zwart op wit bedongen, dat als onderdeel van de garantie van echtheid van de schilderijen het echtpaar Van Loenen bereid was de schilderijen "te verruilen/verrekenen tegen vergelijkbare waarde c.q. de waarde, waarvoor heden de collectie is aangekocht, vermeerderd met de wettelijke rente".

Uiteindelijk zijn in het geding in hoger beroep de volgende schilderijen opgenomen:

- 'Het Reitdiep'
- 'Heuvelandschap'
- 'Blauw Borgje'
- 'Gronings landschap'
- 'Roggestompen'

#### **1991 - 1996: Eerste Altink-affaire**

Meijering ontdekte dat Cor van Loenen er al eerder verdacht werd van het vervalsen van schilderijen van schilders van de kunstkring De Ploeg, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen.

Ondanks diverse belastende verklaringen en bewijzen besloot het openbaar ministerie in Amsterdam in 1994 de zaak tegen Van Loenen te seponeren. In het Nieuwsblad van het Noorden (31 maart 1994) stond daarover: 'Procureur-Generaal P.M. Brilman vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak. Want al is er sprake van vervalste schilderijen, een strafzaak is pas mogelijk als ook bewezen kan worden dat Van Loenen met boze opzet handelde.' Het is een feit dat het toenmalige Gerechtelijk laboratorium in Rijswijk in de strafzaak tegen Cor van Loenen geen grondig en uitvoerig onderzoek heeft verricht en vervolgens het openbaar ministerie in Amsterdam in deze zaak blunderde. Daarmee werd de eerste Altink-affaire afgesloten.

### **2003 - 2006: Civiele zaak**

Nadat Meijering erachter kwam dat de schilderijen vervalsingen waren weigerde het echtpaar Van Loenen de betwiste schilderijen terug te nemen en de koop ongedaan te maken. Dit terwijl diverse experts op het gebied van schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' afzonderlijk van elkaar beoordeelden dat de gekochte schilderijen vals zijn. In 2003 startte Meijering een civiele zaak om zijn geld van zijn voormalige 'vrienden' terug te vorderen. In een tussenvonnis in 2006 besloot de Rechtbank Assen dat 'op de eiser de last rust om te bewijzen dat de schilderijen vals zijn.' In het vonnis oordeelde de rechter 'dat de in deze procedure overlegde rapporten weliswaar twijfels oproepen over de authenticiteit van de schilderijen. Echter, op basis van die rapporten kan naar het oordeel van de rechtbank niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen daadwerkelijk vals/niet authentiek zijn.'

### **2006 - heden: Doorbraak in het onderzoek**

Na een intensief archief-, sporen- en bronnenonderzoek van bijna negen jaar heeft de voormalig politiemann Meijering een indrukwekkend dossier weten samen te stellen waaruit duidelijk naar voren komt dat er niet alleen sprake is van misleiding en heling, maar zelfs van vervalsing en oplichting. Hij heeft vele experts op het gebied van De Ploeg gesproken, jarenlang onderzoek gedaan naar de herkomst van de betwiste schilderijen (het echtpaar Van Loenen weigert te vertellen hoe zij in het bezit zijn gekomen van deze werken). Zelfs een uitgebreid onafhankelijk technisch onderzoek,

o.a. in Engeland, is gefinancierd om alle bewijzen boven tafel te krijgen. Uit dit onderzoek – uitgevoerd door A.R.R.S. uit Nieuw Vennep in samenwerking met en opdracht van Forensicon BV in Leeuwarden – is gebleken dat de vijf schilderijen zonder twijfel vervalsingen zijn. Oók is gebleken dat het palet van 3 schilderijen (2 gesign. met ‘J. Altink’ en 1 gesigneerd met ‘Dijkstra’) volledig overeenkomt met werken die Cor van Loenen onder eigen naam heeft gesigneerd en verhandeld. Bij een dateringsonderzoek van één van de schilderijen bleek bovendien dat er verfstoffen werden aangetroffen die voor het eerst werden toegepast in 1978, terwijl Jan Altink is overleden op 6 december 1971.

### **2009 – heden: Strafrechtelijk onderzoek**

Het openbaar ministerie is naar aanleiding van deze feiten en aangifte van Meijering gestart met een strafrechtelijke onderzoek. Ná ruim 20 jaar is er duidelijkheid gekomen over de rol van het echtpaar Van Loenen. Zo is er een duidelijk verband gevonden tussen de Eerste Altink-Affaire, de Tweede Altink-Affaire, de in 1995 ‘verdwenen Collectie Zwaneveld’ bestaande uit 550 schilderijen en een kunstcollectie van 225 valse schilderijen, beter bekend als de ‘Collectie De Jong’. Op 20 december 2011 zijn bij toeval bijvoorbeeld 398 foto's gevonden van een groot gedeelte van de in 1995 verdwenen kunstcollectie ‘Zwaneveld’. Gebleken is dat in ieder geval zeven van de tien schilderijen die Meijering gekocht heeft van het echtpaar van Loenen uit deze verdwenen kunstcollectie afkomstig zijn. We kunnen dus met recht spreken van de meest omvangrijke kunstfraudezaak in de (Nederlandse) geschiedenis.

### **Dossier**

Johan Meijering heeft zijn onderzoek volledig gedigitaliseerd. Deze is op cd-rom beschikbaar en bevat alle feiten over de eerste en de tweede Altink-affaire. U kunt de getuigenverklaringen lezen, officiële documenten bekijken en alle chronologische ins en outs over beide Altink-affaires doornemen. Het dossier op cd-rom kunt u vrijblijvend aanvragen.



**De Tweede Altink-affaire:****Hoger beroep rond valse schilderijen van ‘De Groninger Ploeg’**

07

Persbericht

12 mei

2019

De langstlopende kunstvervalsingszaak van Nederland wordt 20 mei aanstaande ná ruim 16 jaar bij de Rechtbank Noord Nederland in Leeuwarden voortgezet met een hoger beroep. De zitting is openbaar en begint om 13.30 uur.

De inzet van beide partijen staat haaks op elkaar. Het hoger beroep van beide partijen is door het gerechtshof samengevoegd en wordt tegelijk behandeld. Johan Meijering wil genoegdoening voor de schade die hij heeft geleden doordat het echtpaar Van Loenen hem vijf schilderijen verkocht van ‘De Groninger Ploeg’ (‘Jan Altink’ en ‘Johan Dijkstra’) die niet authentiek bleken te zijn.

Het echtpaar Van Loenen is in hoger beroep tegen alle vonnissen en arresten in deze zaak tot nu toe en wil hun reeds betaalde bedragen van in totaal € 86.164,15 terug.

Meijering stelt dat hij nog steeds niet schadeloos is gesteld voor de resterende geleden schade van € 382.389,46 (€ 468.553,61 minus € 86.164,15).

Meijering werd in 1999 en 2000 naar eigen zeggen opgelicht door kunstschilder en handelaar Cor van Loenen en zijn vrouw, toentertijd zijn huisvrienden. Zij verkochten hem Ploegschilderijen, maar in 2002 kwam de toenmalige conservator van het Groninger Museum dr. Han Steenbruggen erachter dat de schilderijen niet authentiek waren. Het echtpaar Van Loenen bleek niet bereid te zijn de koopsommen te restitueren en de schilderijen terug te nemen, conform gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken tussen koper en verkoper. Als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt was deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.

**Eigen onderzoek**

Wat begon als een redelijk eenvoudige zaak (Van Loenen c.s. hoefde immers alleen de schilderijen terug te nemen en de koopsommen te restitueren) bleek een eindeloos traject te worden. Sterker nog, de zaak is na ruim 16 jaar nog steeds niet afgerond. Meijering startte op 30 januari 2003 een civiele procedure om zijn geld terug te krijgen, deed vanaf 2004 diverse aangiften bij de politie, ging zelf op onderzoek uit waarbij hij onder andere een link ontdekte met de verdwenen collectie Zwaneveld (550

schilderijen) en liet zelfs op eigen kosten een onafhankelijk technisch onderzoek verzorgen, ondermeer in Engeland, bij vijf betwiste Ploeg-schilderijen. Ook kwam hij erachter dat een taxatierapport van de taxateur Auke van der Werff, dat hem beschikbaar was gesteld bij de aankoop van de schilderijen, reeds na een dag was ingetrokken door de taxateur en vervalst was. Een uitermate belastende brief van de taxateur, behorend bij dit taxatierapport heeft Meijering bij de aankoop niet gezien en hij was daarvan niet op de hoogte.

Keer op keer werd Meijering in het gelijk gesteld in diverse rechtszaken en inmiddels is er een bedrag voldaan door Van Loenen van in totaal € 86.164,15.

### **Strafvervolging**

Cor van Loenen ontsnapte in 1993 al aan strafvervolging in de zogeheten Eerste Altink Affaire (1991-1995). Het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie (thans NFI) constateerde dat de signatuur van het in beslag genomen schilderij 'Heuvellandschap' ('Pic de Luc'), dat deel uitmaakt van de vijf betwiste schilderijen, vals was. Door langdurige ziekte van de onderzoeker rondde de officier van justitie de zaak af na een gebrekkig en onvolledig onderzoek en – zo bleek later – sepondeerde deze onterecht. Van Loenen ontving van Justitie twee keer een forse schadevergoeding.

Ook in de huidige affaire, de zogeheten Tweede Altink-affaire (vanaf 2003) ontsnapt het echtpaar Van Loenen aan strafvervolging. Ondanks de toezegging door de officier van justitie om een strafzaak te starten binnen de termijn dat de zaak verjaard zou worden is dit niet gebeurd. Gevolg: geen strafzaak. Tijdens een door Meijering ingesteld hoger beroep via een 'art. 12 procedure' bleek deze zaak inmiddels verjaard en was deze zaak – ondanks alle toezeggingen van het OM – niet tijdig door het OM gestuit. De kosten, de onzekerheid en de langdurige intensiteit van onderzoek leidden bij Meijering tot diverse gezondheidsklachten. Maar opgeven is voor hem allang geen optie meer. Johan Meijering wil met zijn maatschappelijke missie het onrecht tegengaan en hoopt het hoofdstuk eindelijk te kunnen afsluiten.

Beide partijen kunnen overigens na het arrest van het gerechtshof Leeuwarden nog in cassatie bij de Hoge Raad.

**Over De Ploeg**

De valse schilderijen zijn gesigneerd, als zouden ze van de Kunstkring 'De Groninger Ploeg' komen. De Ploeg is een kunstenaarscollectief, dat in 1918 in de stad Groningen werd opgericht. Jan Altink en Johan Dijkstra waren in 1918 de oprichters van de kunstkring 'De Groninger Ploeg.' De nalatenschap van deze kunstkring is niet alleen regionaal en nationaal erkend, maar is ook internationaal bekend geworden. In het Groninger Museum is een aparte afdeling van het oeuvre van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' opgenomen. In de jaren negentig stegen de prijzen naar grote hoogte. Op 1 december 1998 werd een schilderij van Johan Dijkstra geveild met een opbrengst van omgerekend meer dan € 63.000,-. Een schilderij van Jan Altink bracht bij hetzelfde veilinghuis op 7 december 2006 een bedrag op van meer dan € 44.000,-.

Meer weten: [http://nl.wikipedia.org/wiki/De\\_Ploeg\\_\(Groningen\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/De_Ploeg_(Groningen))

Het hoger beroep bij het gerechtshof Leeuwarden vindt plaats op maandag 20 mei 2019. De rechtszitting in Leeuwarden is openbaar.

Zitting meervoudige comparitie van partijen bij Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden n.a.v. het hoger beroep tegen alle vonnissen van de Rechtbank Assen door Van Loenen.

Zaaknummer Gerechtshof: 200.214.879/01.

Zaaknummer Rechtbank Noord Nederland: C 1952024/HA ZA 05-408.

Gerechtshof Leeuwarden

Wilhelminaplein 1, Leeuwarden

Aanvang: 13.30 uur

**Tweede Altink Affaire (2003-2019) eindigt na bijna 17 jaar  
“Deze uitspraak doet geen recht, volstrekt onbegrijpelijk”**

07

Persbericht  
25 juli 2019

Na bijna 17 jaren juridisch steekspel is er een einde gekomen aan De Tweede Altink-affaire, de langstlopende kunstvervalsingszaak in Nederland ooit. Het gerechtshof Leeuwarden heeft in een tweezijdig hoger beroep van Meijering en Van Loenen de eerdere uitspraken in stand gelaten.

Johan Meijering is teleurgesteld dat het zo afloopt: “De uitspraak van het gerechtshof Leeuwarden op 23 juli 2019 in de ‘Schadestaatprocedure’ doet mijns inziens geen recht aan deze zaak. Het feit dat de koopsommen en kosten van het technisch onderzoeken van drie twijfelachtige schilderijen niet worden toegekend, is volstrekt onbegrijpelijk. Gelijk hebben en gelijk krijgen blijken nog steeds twee verschillende begrippen!”

Het echtpaar Van Loenen werd niet door het hof in het gelijk gesteld en veroordeelt in de proceskosten. Meijering werd niet in het gelijk gesteld over de hoogte van de schade in de ‘Schadeprocedure’ en veroordeelt in de proceskosten. Het Hof heeft aan de schrijver, sociale wetenschapper en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen in hoger beroep een totale schadevergoeding toegekend van in totaal € 86.164,15 en bevestigt hiermee het vonnis van de Rechtbank Assen.

Mr. P.J. Jans (advocaat van Meijering): “Het is spijtig dat dit de uitkomst is van deze jarenlange procedures maar kennelijk had het Gerechtshof het voornemen niet meer aan de uitspraken te tornen van de rechtbank Assen en het oogmerk een einde te maken aan de jarenlange juridische strijd tussen partijen (wat de raadsheren en vrouwen ook ter zitting hebben laten doorschemeren).”

Bij Meijering overheerst nu nog het onbegrip, maar komt ook langzaam het besef dat het verstandig en gezond is om het nu los te laten. “Deze zaak beheerst mijn leven en dat van mijn partner al meer dan 16 jaar! Ik was met een verre boog om het echtpaar Van Loenen heen gelopen als ik maar iets had geweten over de wereld waarin zij leven, een leven van schijn en bedrog! Onomstotelijk staat vast dat het echtpaar Van Loenen in deze zaak in 1999 en 2000 bedrog heeft gepleegd bij het verkopen van ‘Ploegschilderijen’. Feiten zijn feiten en deze zijn onweerlegbaar!”

Het blijft voor hem lastig te bevatten dat de bewijslast al die jaren bij hem, het slachtoffer, lag, dat hij daar vele tienduizenden euro's aan moest spenderen (o.a. voor onafhankelijk technisch onderzoek), dat hij zijn gezondheid op het spel moest zetten om de kwalijke praktijken van Van Loenen aan het licht te brengen en dat ondanks de overweldigende hoeveelheid bewijslast diverse organisaties en instanties als Openbaar Ministerie, NFI, Justitie en Politie geen actie ondernomen hebben. "Ik strijd niet alleen voor mezelf al bijna 17 jaar om list en bedrog uit te bannen, maar ook voor al diegenen die de kunst en in het bijzonder die van 'De Groninger Ploeg' een warm hart toedragen. Als iets mij raakt, kom ik in actie. Niemand wilde hier zijn vingers aan branden, lijkt het wel."

Al direct bij het ontdekken van de vervalsingen werd hij tegengewerkt door betrokken partijen. "Het feit dat de directie van het Groninger museum en het bestuur van de Johan Dijkstra stichting hebben gemeend geen medewerking te verlenen aan mijn onderzoek, heeft mij niet weerhouden om aan deze zaak te beginnen met het doel dat de onderste steen boven water zou komen. Uiteraard was deze weigering verrassend, bijzonder teleurstellend en opmerkelijk omdat het juist de toenmalige conservator van het Groninger Museum dr. Han Steenbruggen was die de door mij gekochte 'Ploegschilderijen' aanmerkte als vals en/of twijfelachtig."

Zoals in de volgende bijlagen te lezen is, is de bewijslast omtrent vervalsing, oplichting en misleiding (o.a. op schrift, in getuigenverklaringen en vanuit technisch onderzoek) overweldigend.

### **De achtergrond**

Vanaf begin jaren '90 is de Nederlandse kunstwereld in de ban van een omvangrijke kunstfraude van schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. Deze affaire zal de geschiedenis ingaan onder de naam 'Altink Affaire' en leek in 1995 te zijn afgerond. Niets bleek minder waar. De kwestie kwam in volle omvang een achttal jaren later terug. De eerste jarenlange zaak, de 'Altink Affaire I' in de periode 1991-1995 kreeg in 2003 een vervolg onder de naam 'Altink Affaire II', die een beerput liet zien waaraan anno 2019 met dit arrest van het gerechtshof Leeuwarden nu een definitief einde komt aan deze langdurige geschiedenis.

Door het vervalsen van kunst dan wel de handel in valse kunst worden de Nederlandse culturele erfgoederen, waaronder die van de kunstkring 'De

Groninger Ploeg' ernstig bedreigd. Op grond van de vele publicaties in de media en het jarenlange onder moeilijke omstandigheden diepgaande onderzoek van Johan Meijering kan er vanuit worden gegaan, dat sedert ca. 1990 zeker honderden valse schilderijen van deze noordelijke kunstkring in omloop zijn.

Zowel tijdens de Eerste Altink Affaire in de periode 1991-1995 als de Tweede Altink Affaire in de periode 2003-2019 heeft deze geruchtmakende zaak in het teken gestaan van misleiding van de zijde van de gedaagden, het echtpaar Van Loenen. De Altink Affaire (\*1) heeft niet alleen jarenlang volop in de Nederlandse media aandacht gekregen, ook ver over de Nederlandse grenzen is deze zaak onder de aandacht gekomen met publicaties o.a. in Duitsland, Amerika, Zuid-Korea (internationaal congres over authenticiteit). Uit wetenschappelijk onderzoek (\*2) blijkt, dat de prijzen van Ploegwerken door de Altink Affaire zijn gedaald (causaal verband).

### **'Schadestaatprocedure'**

Johan Meijering - eisende partij - wilde via een zogenaamde 'Schadestaatprocedure' genoegdoening voor de aanzienlijke schade die hij heeft geleden door dat de kunsthandelaar en schilder Cor van Loenen en diens echtgenote vijf schilderijen verkochten van 'De Groninger Ploeg' ('Jan Altink' en 'Johan Dijkstra') die niet authentiek bleken te zijn. Keer op keer werd Meijering in het gelijk gesteld in diverse rechtszaken en inmiddels is er een bedrag voldaan door Van Loenen c.s. van in totaal € 86.164,15. Het echtpaar Van Loenen ging vervolgens in hoger beroep tegen alle vonnissen in deze zaak tot nu toe en wilde hun reeds betaalde bedrag van in totaal € 86.164,15 terug vorderen.

### **Oplichting**

Meijering werd in 1999 en 2000 naar eigen zeggen opgelicht door het echtpaar Van Loenen, toentertijd zijn huisvrienden. Zij verkochten hem op verschillende tijdstippen Ploegschilderijen tegen de door het echtpaar gevraagde koopsommen en op dat moment reële verkoopprijzen met mondelinge en schriftelijke garantie van echtheid.

In 2002 kwam de toenmalige conservator van het Groninger Museum dr. Han Steenbruggen erachter dat de 10 gekochte schilderijen niet authentiek en/of twijfelachtig waren. Het echtpaar Van Loenen bleek niet bereid te

zijn de koopsommen te restitueren en de schilderijen terug te nemen, conform gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken tussen koper en verkoper. Als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt was deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.

Meijering leerde het echtpaar voor het eerst kennen in 1997 en was niet op de hoogte van de dubieuze praktijken van Cor van Loenen in de periode 1991-1995 (Altink Affaire I).

### **Civiele procedure**

Wat begon als een redelijk eenvoudige zaak (Van Loenen c.s. hoefde immers alleen de schilderijen terug te nemen en de koopsommen te restitueren) bleek een eindeloos traject te worden. Meijering vordert op 30 januari 2003 restitutie van de koopsommen, vermeerderd met de wettelijke renten. In een tussenvonnis op 25 januari 2006 beslist de eerste enkelvoudige kamer van de Rechtbank Assen, sector Civiel, zaaknummer: 52024/HA ZA 05?408, dat op Meijering de last rust - een bijna onmogelijke opdracht - om te bewijzen dat de schilderijen vals zijn en gelast de Rechtbank een deskundigenonderzoek. De door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige Cornelis Buijsert uit Utrecht bevestigt en concludeert, dat de omstreden Ploegschilderijen vals zijn. Ook de gecertificeerd beëdigd register-makelaar-taxateur J.R.H van den Hende uit Haren komt via een taxatie tot diezelfde conclusie.

Door de oplichtingspraktijken van het echtpaar Van Loenen heeft Meijering aanzienlijke schade opgelopen. Het echtpaar heeft geen enkele poging ondernomen om deze schade te beperken! Met leugens en bedrog, het geven van aantoonbaar een onjuiste voorstelling van zaken en jarenlang het weigeren de herkomst van de schilderijen te vertellen is volgens Meijering de schade door hun toedoen buiten proportioneel opgelopen.

### **Jarenlang onderzoek**

Meijering deed vanaf 2004 diverse aangiften bij de politie, ging zelf langdurig op onderzoek uit (\*3) waarbij hij onder andere een link ontdekte met de verdwenen collectie Zwaneveld, bestaande uit 550 schilderijen en kunstvoorwerpen (\*4).

Uit het onderzoek bleek, dat de vijf betwiste schilderijen afkomstig waren uit deze verdwenen kunstcollectie.

Ook kwam hij erachter dat een taxatierapport van de taxateur Auke van der Werff, dat hem beschikbaar was gesteld bij de aankoop van de eerste twee schilderijen, reeds na een dag was ingetrokken door deze taxateur en vervalst was en dat door zijn voormalige vrienden over de herkomst van de schilderijen die in het geding zijn onjuiste informatie is verstrekt (dwaling). Een uitermate belastende brief van de taxateur, behorend bij dit taxatierapport heeft Meijering bij de aankoop niet gezien en hij was daarvan niet op de hoogte.

Daarnaast ontdekte hij dat het echtpaar een belangrijk onderdeel, namelijk deel II het schriftkundig onderzoek van het technisch onderzoek, gedateerd 15 juni 1993 (\*5) van het toenmalige Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie (thans NFI) bijna gedurende de gehele juridische procedure onder de pet heeft gehouden. Alleen deel I van dit rapport was door de gedaagden ingeleverd in deze procedure. Het voor het echtpaar Van Loenen belastende rapport heeft Meijering uiteindelijk na herhaaldelijk aandringen na 13 jaren procederen pas in het einde van de procedure van het echtpaar ontvangen, op 16 augustus 2016!. Uit dit rapport blijkt onder meer, dat de signatuur van één van de betwiste 5 schilderijen 'Pic de Luc', vals is. Dit schilderij is door het echtpaar Van Loenen in 1999 aan Meijering verkocht als een authentiek schilderij. Uit vorenstaande blijkt, dat het echtpaar Van Loenen willens en wetens bedrog hebben gepleegd, met opzet heeft gehandeld, terwijl zij over de kennis beschikten van het rapport van het Gerechtelijk Laboratorium d.d. 15 juni 1993, bestaande uit twee delen. Deel I van deze rapportage, het verfkundig onderzoek is gedateerd op 17 juli 1992. Ook waren de gedaagden op de hoogte van het feit, dat een ander betwist schilderij in deze procedure, het schilderij 'Het Reitdiep' begin 1991 door het veilinghuis Christies' in Amsterdam ook vals was verklaard, uit de veiling genomen en geretourneerd aan het echtpaar Van Loenen.

Om te voldoen aan de door hem als eisende partij opgelegde bewijsopdracht maakte Meijering in totaal 55 onderzoeksverslagen en bracht deze in de procedure. Het echtpaar Van Loenen had - met de wetenschap die zij hadden - deze schilderijen nooit mogen verkopen. Belangrijke informatie hebben zij bij de koop aan Meijering verzwegen. Ook heeft het echtpaar Van Loenen deze informatie verzwegen voor de rechters en hebben daarmee de rechtsgang ernstig belemmerd en de rechters op een verkeerd dwaalspoor proberen te zetten.



### **Vermindering eis**

Op 30 januari 2008 vermindert Meijering na het tussenvonnis Rechtbank Assen, Sector civiel recht zijn eis met vijf betwiste Ploegschilderijen om budgettaire redenen - technisch onderzoek van schilderijen is buitengewoon kostbaar - en het feit, dat bij vijf betwiste Ploegschilderijen (\*6) door alle 11 door hem geraadpleegde deskundigen (\*7) onafhankelijk van elkaar is vastgesteld dat deze schilderijen vals zijn en niet zijn gemaakt door diegene wiens signatuur op de werken staat vermeld (consensus). Hij vervolgt de gerechtelijke procedure in hoger beroep bij het gerechtshof Leeuwarden met deze vijf overige omstreden schilderijen.

### **Onafhankelijk technisch onderzoek**

Op eigen kosten liet Meijering een kostbaar onafhankelijk technisch onderzoek verzorgen, onder meer in Engeland, bij de vijf betwiste Ploegschilderijen. De conclusie van het technisch onderzoek door ARRS uit Den Haag in 2011 luidt: Alle vijf schilderijen vals; Van drie schilderijen komt de verf voor 100% overeen met het palet van Cor van Loenen (de schilderijen Het Reitdiep, Pic de Luc en Roggestompen). Volgens de technisch onderzoeker Milko de Leeuw zijn deze drie schilderijen door Cor van Loenen zelf gemaakt.

### **Arrest gerechtshof Leeuwarden**

Ondanks het feit dat 11 deskundigen onafhankelijk van elkaar verklaren dat de vijf betwiste schilderijen vals zijn en dit door technisch onderzoek wordt bevestigd, doet het gerechtshof Leeuwarden een opmerkelijke uitspraak. Met een overvloed aan bewijzen verklaart het gerechtshof Leeuwarden op 30 oktober 2012 niet alle vijf schilderijen vals. Twee van de vijf betwiste schilderijen worden vals verklaard, de schilderijen 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep' en drie twijfelachtig, het schilderij 'Roggestompen' en de gouaches 'Gronings landschap' en 'Blauw Borgje'.

Het gerechtshof Leeuwarden beschikte op het moment van deze uitspraak niet over het voor het echtpaar Van Loenen belastende onderzoeksrapport van het voormalig Gerechtelijk Laboratorium, dat - zoals eerder vermeld - bijna 4 jaar later boven water kwam, op 16 augustus 2016. Geconstateerd kan worden dat het gerechtshof Leeuwarden in 2012 het schilderij 'Pic de Luc' vals heeft verklaard, terwijl dit in 1993 al was geconstateerd door het toenmalige Gerechtelijk Laboratorium.

Belangrijke en essentiële informatie voor deze zaak is door de gedaagden Van Loenen het gerechtshof Leeuwarden willens en wetens onthouden!

### **Economische waarde**

Volgens twee erkende taxateurs Johan van der Hende uit Haren en Cornelis Buijsert uit Utrecht hebben de vijf schilderijen een economische waarde van nul euro. (volgens Cornelis Buijsert een totale decoratieve waarde van € 150.00,-.)

### **Aangifte bij politie**

Op woensdag 15 mei 2019 heeft Meijering opnieuw aangifte gedaan tegen het echtpaar Van Loenen bij de politie in Groningen. In dit geval wegens smaad en smaadschrift.

### **Schenking privé-kunstcollectie goede doelen**

Begin jaren negentig van de vorige eeuw begon Meijering met het verzamelen van kunst en bouwde in de loop der jaren een omvangrijke privé-kunstcollectie op. Johan Meijering besloot door deze affaire bijna zijn gehele kunstcollectie te schenken aan goede doelen. In de periode 2005 t/m 2014 schonk hij in totaal 136 schilderijen aan de stichting Beatrix Kinderkliniek van het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Nederlandse Rode Kruis district Groningen, stichting Oosterlengte in Winschoten, het Universitair Medisch Centrum Groningen, het St. Lucas Ziekenhuis in Winschoten en het Rode Kruis in Winschoten.

### **Overzicht Altink Affaire**

Onder auspiciën van de Johan Meijering Stichting is voor de eerste keer een compleet overzicht gegeven van de Altink Affaire 1991 tot 2019 via drie in 2019 uitgebrachte 'Publicaties' met onder meer in totaal 84 pers-publicaties:

- Altink Affaire I - Perspublicaties periode 1991-1995;
- Altink Affaire II - Perspublicaties periode 2001-2019;
- Altink Affaire II, de eerste maatschappelijke missie van Johan Meijering.

### **Over De Ploeg**

De twee valse en drie twijfelachtige schilderijen zijn gesignd, als zouden ze van de Kunstkring 'De Groninger Ploeg' komen. De Ploeg is een kunstenaarscollectief, dat in 1918 in de stad Groningen werd opgericht. Jan Altink

en Johan Dijkstra waren in 1918 de oprichters van de kunstkring 'De Groninger Ploeg.' De nalatenschap van deze kunstkring is niet alleen regionaal en nationaal erkend, maar is ook internationaal bekend geworden. In het Groninger Museum is een aparte afdeling van het oeuvre van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' opgenomen. In de jaren negentig stegen de prijzen naar grote hoogte. Op 1 december 1998 werd een schilderij van Johan Dijkstra geveild. Opbrengst fl. 138.384,-.

Een schilderij van Jan Altink bracht bij het zelfde veilinghuis op 7 december 2006 een bedrag op van 96.000,-. De veilingopbrengsten zijn exclusief de veilingkosten voor de koper.

Meer weten: [http://nl.wikipedia.org/wiki/De\\_Ploeg\\_\(Groningen\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/De_Ploeg_(Groningen))

### **Wat heeft de Altink Affaire in positieve zin betekend?**

- Jurisprudentie met het arrest van het gerechtshof in Leeuwarden op 30 oktober 2012, waarbij twee schilderijen in hoger beroep vals werden verklaard;
- Aandacht voor deze vervalsingzaak in Nederlandse en buitenlandse media (onder meer Duitsland, de Verenigde Staten van Amerika, Zuid-Korea) voor het thema 'valse kunst' en de ernstige bedreiging van culturele erfgoederen, in het bijzonder van de kunstkring 'De Groninger Ploeg';
- Zaak behandeld door studenten van diverse kunst en juridische opleidingen; \*Opheldering over de omvangrijke verdwenen 'kunstcollectie Zwaneveld' van ca. 550 (Ploeg)schilderijen.
- Ander positief punt is dat er een aantal websites zijn opgericht met als kern 'valse kunst'; Het instellen van een meldpunt voor valse kunst door twee brancheorganisaties, de Federatie TMV, beroepsorganisatie voor gecertificeerde Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken en de Koninklijke VHOK de vereniging van handelaren in oude kunst in Nederland, aldus een persbericht op 10 oktober 2018;
- Het instellen van een meldpunt voor valse kunst door twee brancheorganisaties, de Federatie TMV, beroepsorganisatie voor gecertificeerde Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken en de Koninklijke VHOK de vereniging van handelaren in oude kunst in Nederland, aldus een persbericht op 10 oktober 2018;
- Oprichting van een website valse kunst. Begin januari 2019 meldt Taco Popma van Popma lijstenmakerij uit Heerenveen, dat hij eigenaar is

[www.valsekunst.nl](http://www.valsekunst.nl) en bijhorend forum ([www.valsekunst.nl/forum](http://www.valsekunst.nl/forum)). Het plan is om op de website allerhande info inzake het herkennen van valse kunst te plaatsen (technieken, UV licht, IR licht, grafiek/schilderijen, etc). Het forum kan een plek worden voor vragen, antwoorden en o.a. het posten van valse kunst; Het instellen van een 'Rijdende kunstrechtbank' in april 2019, die geschillen in kunstwereld eerlijker moet beoordelen.

### **Over Johan Meijering**

Johan Meijering studeerde sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Hij begon zijn carrière als (hoofd)agent bij de gemeentepolitie en werkte later als maatschappelijk werker en sociale wetenschapper bij diverse gemeentelijke overheden. Al van jongs af startte hij veel initiatieven op het terrein van woon- en leefmilieu. Zo heeft hij gepoogd het vervalsen van kunst en het verhandelen van valse kunst aan banden te leggen, in het bijzonder die van de kunstkring De Ploeg. Hij voerde jarenlang campagne tegen het afsteken van het consumentenvuurwerk en schreef daar twee boeken over. In 2015 begon hij aan een nieuwe missie: hij pleit voor een referendum over het geldverslindende en immens grote Groninger Forum, waarbij hij tevens een alternatief presenteert: Nieuw Groninger Forum of Hyde Park Groningen, een sfeervolle oase in hartje binnenstad. Hij is een bevlogen man, die op idealistische en onorthodoxe wijze staat voor zijn idealen.

### **Conclusie**

Eindelijk gaat het deksel van de beerput. Na vele jaren is duidelijk worden hoe op grote schaal in ieder geval vanaf 1991 schilderijen van De Ploeg nagemaakt zijn en moedwillig verspreid worden. Het begon met een diepgaand onderzoek door Johan Meijering, kunstliefhebber, tegen personen die hem willens en wetens valse schilderijen verkochten. Hij ging zelf op onderzoek uit omdat politie en justitie volgens hem te kort schoten in een grondig onderzoek. Zijn speurzinn, doorzettingsvermogen, tactisch geduld en kennis uit zijn voormalige beroep bij de politie kon hij goed inzetten om deze zaak verder te onderzoeken. Dankzij zijn jarenlange inzet en voorbereiding liggen er nu veel feiten op tafel. Dit heeft al geleid tot een drietal aangiften bij de politie over oplichting van bijna 400 valse 'Ploeg-schilderijen'. Aangetoond kan worden dat er een samenhang tussen deze aangiften bestaat. Aangetoond wordt dat een kleine kunstbende sinds 1990 de Nederlandse kunstwereld terroriseert en aanslagen doet op

Nederlandse culturele erfgoederen, in het bijzonder schilderijen van de ‘Groninger Ploeg.’

De Altink Affaire is na vele jaren ontrafeld. Door de valsverklaring van het gerechtshof Leeuwarden op 30 oktober 2012 van de schilderijen ‘Het Reitdiep’ en ‘Pic de Luc’ hebben de galeriehouders Renée Smithuis uit Blaricum en Kees Hofsteenge uit Groningen in 1991 al terecht Cor Van Loenen aangewezen als handelaar in valse Ploegschilderijen en mogelijke vervalsers van deze werken.

(\*1) Altink Affaire

### **Strafrechtelijk onderzoek**

#### **A Eerste Altink Affaire**

Kunstschilder, verzamelaar en handelaar in kunst en antiek Cor van Loenen uit Beilen was in het begin van de jaren '90 betrokken bij wat thans bekend staat als de ‘Altink Affaire’. Van Loenen werd er van verdacht schilderijen van schilders van de kunstkring ‘De Groninger Ploeg’ te vervalsen, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen. Velen in de kunst en veilingwereld zien hem jarenlang als de kwade genius van het vervalsen van Ploeg werken en het samen met zijn echtgenote handelen in valse Ploegwerken. In de media werden zij afgeschilderd als het ‘Altink echtpaar’. Het Openbaar Ministerie in Amsterdam heeft uiteindelijk destijds besloten de zaak tegen Cor van Loenen te seponeren wegens onvoldoende aanwijzing van opzet, ondanks de verklaringen van twee getuigen-deskundigen die 28 van de 31 in beslag genomen schilderijen van het echtpaar Van Loenen onafhankelijk van elkaar als vals bestempelden. Tot de 31 in beslag genomen schilderijen behoorden onder meer twee schilderijen, getiteld ‘Pic de Luc’ (ook genoemd ‘Heuvelandschap’ en ‘Berglandschap’) en ‘Het Reitdiep’, beide gesigneerd met ‘J. Altink.’

Cor van Loenen ontsnapt in 1993 aan strafvervolging. Nadat Cor van Loenen vier dagen in Amsterdam voor verhoor had vastgezet op het hoofdbureau van politie, ontsnapte hij aan een mogelijke strafvervolging. In het kader van het strafrechtelijk onderzoek destijds was onder meer het in beslag genomen schilderij ‘Pic de Luc’ schriftkundig onderzocht in 1993 door het toenmalige Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Uit dat onderzoek d.d. 15 juni 1993, bleek dat de signatuur van dit schilderij vals

was. De uitslag van dit voor Cor van Loenen belastende onderzoek bestaande uit twee delen liet lang op zich wachten door langdurige ziekte van de onderzoeker. De Officier van Justitie heeft dit onderzoek destijds niet afgewacht, maar de zaak tegen Cor van Loenen vroegtijdig afgerond en achteraf ten onrechte vroegtijdig geseponeerd.

Hiertegen is door een belanghebbende, voormalig galeriehouder mevrouw Renée Smithuis, bezwaar aangetekend middels een artikel 12 procedure van het Wetboek van Strafvordering. Haar bezwaar werd afgewezen.

Citaat uit: 'Nieuwsblad van het Noorden', d.d. 31 maart 1994:

'Procureur Generaal P.M. Brilman heeft het hof namelijk geadviseerd het verzoek af te wijzen. Hij vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak, zo stelt hij.'

De 'Altink Affaire I', periode 1991 t/m 1995, veroorzaakte jarenlang een stroom aan publicaties.

Van Loenen ontvangt in januari 1993 zijn 31 in beslag genomen schilderijen van justitie Amsterdam terug, waaronder de schilderijen met de titel 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep'.

Cor Van Loenen ontving twee forse schadevergoedingen van Justitie in 1993 en 1995, omdat hij 4 dagen heeft vastgezet in een Amsterdamse politiecel. Justitie kon destijds niet bewijzen, dat Cor Van Loenen met kwade opzet heeft gehandeld.

Tevens komt hij in het bezit van het technisch onderzoek van het toenmalige Gerechtelijk Laboratorium, thans het Nederlands Forensisch Instituut (NFI), dat uit twee delen bestaat:

- Het verfkundig onderzoek, gedateerd 17 juli 1992 en
- Het schriftkundig onderzoek bij het schilderij 'Pic de Luc', gedateerd 15 juni 1993

In een publicatie van 'Het Hollands Dagblad' op woensdag 27 september 1995 werd Mr. Hamer, destijds advocaat van de beide getuige deskundigen geciteerd: 'Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en

ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen.'

### **B Tweede Altink Affaire (2003-2019)**

Cor van Loenen ontsnapte in 2013 voor de tweede keer aan een strafvervolging. Ook in de huidige Affaire, de zogeheten Tweede Altink affaire ontsnapt in deze zaak niet alleen Cor van Loenen, maar ook diens echtgenote aan een strafvervolging. Ondanks de uitdrukkelijke toezegging door de officier van justitie om een strafzaak te starten binnen de termijn dat de zaak verjaard zou worden is dit niet gebeurd. Meijering kwam erachter tijdens een door hem ingesteld hoger beroep via een 'art. 12 procedure'. Toen bleek dat deze zaak inmiddels was verjaard en deze zaak - ondanks alle toezeggingen van het OM - niet tijdig door het OM was gestuit. Gevolg: geen strafzaak. Het feit dat er geen strafzaak was gekomen tegen het echtpaar Van Loenen, had de civiele zaak ernstig belemmerd. Als er een strafzaak zou zijn geweest met een veroordeling, zou die civiele zaak eenvoudiger zijn geweest en mogelijk allang ten einde.

In 2003 begon de affaire weer de kop op te steken toen Johan Meijering erachter kwam dat hij was opgelicht bij de aankoop van valse Ploegschilderijen. Het Drentse kunstenaarsechtpaar Van Loenen had aan hun vroegere huisvriend Meijering uit Groningen in 1999 en in het jaar 2000 tien 'Ploegwerken' verkocht met name voorzien van de signatuur van de bekende Groninger Ploegschilders J. Altink en J. Dijkstra. Zij hadden zowel mondeling als schriftelijk de echtheid van deze werken gegarandeerd, alsmede een terugruilgarantie. Bovendien gaven zij ter ondersteuning van de echtheid een kopie van een taxatierapport van de beëdigd taxateur Auke van der Werff uit 1993. Achteraf bleek dat er met dit rapport was geknoeid. Uit een begeleidende brief van de taxateur (die Meijering overigens bij de aankoop niet had ontvangen) bleek dat dit rapport onder voorwaarde en uitsluitend bedoeld was voor de dekking van een brandverzekering en niet voor commerciële doeleinden. Reeds in 1994 was er in de media bekend dat Van Loenen misbruik maakte van dit rapport, dat overigens een dag na het opmaken was ingetrokken door de taxateur, omdat hij grote twijfels had gekregen over de echtheid van de schilderijen. De taxateur verzocht Van Loenen het rapport terug te sturen, maar dit is nooit gebeurd. Zodoende heeft Van Loenen het ingetrokken rapport jarenlang kunnen misbruiken.

Dit blijkt uit een artikel uit het 'Nieuwsblad van het Noorden', d.d. 10 februari 1994, pagina 1. Citaat: 'Expert: Van Loenen maakt misbruik van taxatierapport. Van der Werf baseert zich op de informatie van twee mensen aan wie Van Loenen doeken uit het 'verdachte' Altink twaalftal zou hebben aangeboden.'

Meijering kwam er na de transactie achter, dat deze 10 schilderijen volgens door hem geraadpleegde deskundigen, vals waren. Voor hem was de maat toen vol en hij besloot in actie te komen. Dit was het begin van een schimmig steekspel met zowel een civiel juridische, als strafrechtelijke procedure. De jarenlange slepende juridische procedures begonnen op 30 januari 2003, een levenswerk.

(\*2) Citaat speech Mr. drs. Oliver Spapens op 9 november 2018 werd in Seoul, de hoofdstad van Zuid-Korea, een internationale conferentie gehouden, de 'International Conference about Authentication and Appraisal' met deelnemers afkomstig uit alle windstreken van de wereld.

Vanuit economisch oogpunt misschien wel het meest interessant is het feit dat de vervalsingen een enorme impact hebben op de economische waarde van de werken van De Ploegartiesten. De foto achter me toont de gemiddelde waarde van het werk van Jan Altink dat op een veiling werd verkocht. Zoals u al kunt zien, daalt de waarde aanzienlijk na het arrest van de lagere rechtbank van 2008, waarin de betrokken werken niet als vervalsingen werden aangemerkt. Samen met Gregory Day van de Universiteit van Mississippi werd zowel correlatie als causaliteit aangetoond tussen de vervalsingen van het werk van Altink en de waardevermindering. Dit bewijst dat vervalsingen niet alleen economisch schadelijk zijn voor degenen die ze kopen, maar voor de markt als geheel."

(\*3) Onderzoek Johan Meijering

### **Verzonnen verhaal over herkomst in Eerste Altink Affaire**

In het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw geloofde niemand het verhaal van Cor van Loenen over de herkomst van zijn schilderijen. Het lukte niemand (media, politie, justitie, destijds om de waarheid te achterhalen.

Dit is wel gelukt tijdens het jarenlang onderzoek van Johan Meijering. Gebleken is, dat Cor van Loenen in 1991 gelogen heeft over de herkomst



van de schilderijen in de Eerste Altink Affaire (1991-1995), zoals verwoord in onderstaande artikelen van het Nieuwsblad van het Noorden op 5 juli 1991 en De Telegraaf op 6 juli 1991.

De heer "A" (bij onderzoeker bekend), heeft verklaard en feitelijk met documenten aangetoond dat de verhalen over een meneer Jansen en Van den Berg (een zogenaamde vriend van Jansen) door Cor van Loenen compleet verzonnen is. Op de bewuste datum en door Cor van Loenen genoemde tijdstip heeft hij in het koffiehuis in Amsterdam 2 gouaches gekocht (achteraf vermoedelijk vals) in het Noord-Zuid Hollands Koffiehuis. Zijn broer, de heer "B" (bij onderzoeker bekend) heeft hem gebracht in een witte bestelbus, deze geparkeerd naast het Amsterdamse Centraal Station en later na de transactie met Cor van Loenen ook opgehaald.

Deze ervaring heeft Cor van Loenen aangegrepen om onderstaand verhaal te verzinnen. Gebleken is dat Cor van Loenen geen schilderijen heeft gekocht, maar verkocht en de feitelijke situatie heeft omgedraaid! Mogelijk heeft Cor van Loenen meened gepleegd bij de Amsterdamse rechtbank toen hem op 26 juni 1991 door de vicepresident Mr. J. Vrakking van deze rechtbank naar de herkomst van de schilderijen is gevraagd!

Tegenover de rechtbank verklaarde Van Loenen al in de jaren '70 met het kopen van Altink gouaches en schilderijen te zijn begonnen. De eerste twee gouaches kocht het echtpaar op een kunstmarkt in het Noord-Hollandse Bergen van de schilderijenverzamelaar Van den Berg uit Heerlen (later woonachtig in Nijmegen). Dezelfde Van den Berg, die niet als getuige aanwezig was omdat hij, aldus Van Loenen, is geëmigreerd, zou vorig jaar opnieuw contact hebben opgenomen. Het echtpaar kocht vervolgens een twintigtal Altinks.

Via Van den Berg kwamen de Van Loenens vorig jaar oktober op het spoor van de kunst- en antiekhandelaar Jansen in Amsterdam. Deze verkocht hen in een bestelbusje tegenover het Amsterdamse Centraal Station in totaal 17 schilderijen en gouaches. Dezelfde Van den Berg, die niet als getuige aanwezig was omdat hij, aldus Van Loenen, is geëmigreerd, zou vorig jaar opnieuw contact hebben opgenomen. Het echtpaar kocht vervolgens een twintigtal Altinks. Via Van den Berg kwamen de Van Loenens vorig jaar oktober op het spoor van de kunst- en antiekhandelaar Jansen

in Amsterdam. Deze verkocht hen in een bestelbusje tegenover het Amsterdamse Centraal Station in totaal 17 schilderijen en gouaches."

Bron:

'Altink-echtpaar' verliest kort geding tegen de Telegraaf'  
Nieuwsblad van het Noorden, 5 juli 1991

Vicepresident van de Amsterdamse rechtbank mr. J.M. Vrakking besluit bij tussenvonnissen de beide partijen in het kort geding tussen De Telegraaf en de Van L.'s te horen. Woensdag 26 juni vraagt hij in het Paleis van Justitie aan de Parnassusweg aan het echtpaar Van L. hoe zij toch in het bezit van zoveel Altinks zijn gekomen.

Cor van L. komt dan op de proppen met een door hemzelf met de hand geschreven, zeven velletjes lange verklaring. Daarbij spreekt hij van contacten met een Altink-collectiehouder, Van den Berg geheten. Van L. geeft ook toe dat hij geen idee heeft waar de man op dit moment verblijft. Van L. beweert voorts voor een bedrag van 38.500 gulden zes doeken, twaalf gouaches en één paneel van de onbekende Van den Berg te hebben gekocht.

Volgens de verklaring krijgt het Drentse echtpaar later contact met de minstens zo onbekende 'meneer Jansen' uit Amsterdam, ook al een Altink-kenner die daarna in het niets is verdwenen. Van Loenen zegt voor een bedrag van 27.500 gulden vijf kleinere doeken en dertien gouaches van de mysterieuze Jansen te hebben gekocht. De koop werd gesloten in het Noord-Zuid Hollands Koffiehuis tegenover het Centraal Station op "plus minus 20 september 1990." Als ruil voor de zogenaamde Altinks had Van L. naast contant geld ook sieraden en antiek vanuit zijn woonplaats Holthe meegebracht.

Cor van L. in zijn verklaring: "Nadat we in het koffiehuis m'n spullen hadden bekeken, gingen we naar een witte bestelbus, geparkeerd rechts naast de hoofdingang van het Centraal Station. Na de schilderijen en gouaches in de bestelbus bekeken te hebben, gingen we akkoord. Na zorgvuldig ingepakt te hebben (vier pakketten) zette hij mij op de trein naar Beilen. Ik kon blijven zitten tot aan Beilen. Vertrek 21.32 uur. Aankomst Beilen 23.30 uur. Met taxi van station naar Holthe."

## (\*4) Verdwenen Kunstcollectie 'Zwaneveld'

Kort ná het arrest van het gerechtshof Leeuwarden op 30 oktober 2012 komt Johan Meijering in december 2012 bij toeval in het bezit van 398 foto's van de in 1995 verdwenen kunstcollectie 'Zwaneveld', die uit ca. 550 kunstwerken bestond. Hij ontdekte bij de fotocollectie 7 foto's van de door hem van het echtpaar Van Loenen gekochte 'Ploegwerken' (aantal: 10). Zowel uit deze gevonden foto's, als verklaringen van de eigenaren van de kunstcollectie 'Zwaneveld' (mevr. Zwaneveld-Snippe en haar inmiddels overleden zoon Jan Zwaneveld blijkt, dat alle tien 'Ploegschilderijen' die Johan Meijering heeft gekocht van het echtpaar Van Loenen afkomstig zijn uit deze verdwenen kunstcollectie 'Zwaneveld'.

Ook getuige mevrouw Renée Smithuis, die in 1995 deze kunstcollectie taxeerde voor de belastingdienst, herkende deze schilderijen en bevestigde dat in ieder geval vier van de vijf schilderijen, die in de procedure zitten afkomstig zijn uit de 'Zwaneveld-collectie'.

Het echtpaar Van Loenen deed begin jaren negentig zaken met de op dat moment vermogende familie Zwaneveld uit Hoogezand en runden een aantal jaren voor deze familie galerie 'De Zwaan' in Groningen, waar destijds ook een aantal kunstveilingen werden georganiseerd. Een deel van de door Zwaneveld opgebouwde kunstcollectie werd geleverd door Cor van Loenen. In 1995 verdween de inmiddels omvangrijke kunstcollectie Zwaneveld op mysterieuze wijze. Deze zaak is nooit opgehelderd.

De familie Zwaneveld betichtte hun toenmalige vrienden, het echtpaar Jansen van ontvreemding/verduistering van deze collectie. Hierover zijn door Zwaneveld zonder succes diverse rechtszaken gevoerd. Het echtpaar Van Loenen kende de familie Jansen en heeft jarenlang in alle toonaarden gezwegen over de herkomst van de vijf betwiste schilderijen. Meijering vraagt op 20 maart 2013 tijdens de 'Comparitie van partijen' bij de Rechtbank Assen tijdens deze zitting waarom er tien jaar wordt gezwegen over de herkomst van de schilderijen? Mevrouw Van Loenen reageert daarop en vertelt, dat de betwiste schilderijen afkomstig zijn van de familie Jansen. Met haar verklaring, bevestigt mevrouw Van Loenen, dat de door het echtpaar Van Loenen aan Meijering verkochte schilderijen, uit de verdwenen kunstcollectie Zwaneveld afkomstig zijn.

## VERVALSINGEN SCHILDERIJEN GRONINGER PLOEG

(\*5) Technisch onderzoek Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie (thans NFI) in 1993

Uit het technisch onderzoek (deel II, schriftkundig onderdeel) van het toenmalige Gerechtelijke laboratorium (thans NFI) blijkt dat van de destijds bij Van Loenen inbeslaggenomen schilderijen bij vier schilderijen een valse handtekening is vastgesteld, waaronder het schilderij 'Pic de Luc' in de huidige procedure. Vijf omstreden bij Cor van Loenen in beslag genomen schilderijen zijn destijds technisch onderzocht in opdracht van de toenmalige gemeentepolitie Amsterdam.

(\*6) Koop vijf betwiste Ploegschilderijen

1	Reitdiep ("J. Altink")	februari 1999	VALS verklaard
2	Heuvellandschap/Pic de Luc ("J. Altink")	februari 1999	VALS verklaard
3	Roggeveld ("J.O.H. Dijkstra")	18 juli 1999	TWIJFELACHTIG verklaard
4	Blauwbörgje ("J.O.H. Dijkstra")	10 juni 2002	TWIJFELACHTIG verklaard
5	Gronings Landschap ("J. Altink")	10 juni 2002	TWIJFELACHTIG verklaard

Door het gerechtshof Leeuwarden zijn op 30 oktober 2012 twee van de vijf betwiste schilderijen vals verklaard en drie twijfelachtig.

(\*7) Valsverklaringen deskundigen en waardebepaling

De volgende 11 deskundigen hebben de drie schilderijen onafhankelijk van elkaar vals verklaard:

1	Sibbele Ongering uit Groningen	Schriftelijk
2	Richard ter Borg uit Groningen	Schriftelijk
3	Mr. Mark Smit uit Ommen	Schriftelijk
4	Frank Buunk uit Ede	Mondeling
5	Johan van der Hende uit Haren	Schriftelijk (taxatierapport) en mondeling
6	C. Buijsert uit Utrecht	Schriftelijk (taxatierapport)
7	Dr. Han Steenbruggen uit Groningen	Schriftelijke en mondeling
8	Marco Bosmans (Forensicon) uit Leeuwarden	Mondeling
9	Milko den Leeuw (ARRS) uit Den Haag	Schriftelijk (techn. onderzoek*) en mondeling
10	Renée Smithuis uit Castricum	Mondeling
11	Auke van der Werff uit Texel	Schriftelijk en mondeling

**Johan Meijering overweegt cassatie in de zaak Meijering-Van Loenen**

Naar aanleiding van het arrest van het gerechtshof Leeuwarden op 23 juli 2019 inzake het hoger beroep van de tot nu toe toegekende schade in de zgn. ‘schadeprocedure’ overweegt Johan Meijering om in cassatie te gaan bij de Hoge Raad in Den Haag. Meijering heeft alleen de schade ontvangen voor de twee schilderijen die door het gerechtshof Leeuwarden vals zijn verklaard, een totaalbedrag van € 86.164,15, terwijl de waarde van de vijf betwiste schilderijen nul euro bedraagt!

08  
Persbericht  
27 augustus  
2019

Nu de rook en de kruitdampen inmiddels zijn opgetrokken, is Meijering inmiddels in gesprek met een advocaat uit Den Haag, gespecialiseerd in cassatiezaken, om uit te zoeken welke mogelijkheden er in deze kwestie zijn. En ook of de kosten van dit laatste rechtsmiddel bij de Hoge Raad in Den Haag financieel te dragen zijn. Meijering is bezig te onderzoeken of het naar zijn mening onjuiste vonnis van de rechtbank Assen op 19 november 2014 en aansluitend het arrest van het gerechtshof Leeuwarden op 23 juli 2019 via een cassatie alsnog kan worden rechtgetrokken wegens verzuim van vormen en schending van het recht.

Volgens Meijering is het arrest van het gerechtshof Leeuwarden op 23 juli 2019 onbegrijpelijk en doet het geen recht aan deze jarenlang durende zaak en nachtmerrie: “Geen enkele schade is toegekend aan drie schilderijen die alleen ‘twijfelachtig’ zijn verklaard. We hebben het qua schade dan onder meer over de koopsommen, de kosten voor technisch onderzoek, de wettelijke rente en alle kosten die in direct verband staan met deze drie schilderijen. De waarde is nul euro van deze werken volgens twee taxatierapporten van onafhankelijke deskundigen.

Ik ben van mening dat er geen ‘twijfelachtige’ schilderijen bestaan. Een schilderij is òf authentiek òf het is vals. Na 17 jaar procederen staan we op dit onderdeel met lege handen en worden door het gerechtshof Leeuwarden keihard het bos ingestuurd. Ik ben juist gaan procederen om helderheid te krijgen in deze kunstvete en niet om met een financiële kater achter te blijven.

De rechtbank Assen heeft in haar vonnis op 19 november 2014 volgens mijn advocaat een ernstige fout heeft gemaakt in mijn nadeel bij de toekenning van mijn reële schade.

Punt 2.11. van het vonnis is volstrekt onjuist.

Citaat:

*“Subsidiaire vordering 2.11.*

*De rechtbank gaat er, gelet op de ontwikkeling van het debat van partijen, in het bijzonder de conclusie van repliek en de door Meijering ter comparitie bij het gerechtshof genomen akte, welke nadien bij de rechtbank is overgelegd, vanuit dat de subsidiaire vordering van Meijering tot voldoening van de koopsom van de (overige) schilderijen vermeerderde met rente, door Meijering niet meer wordt gehandhaafd.”*

In een reactie van mijn advocaat aan de advocaat van het echtpaar Van Loenen op 5 december 2014 schrijft deze onder meer:

*“Ik merk daarbij voor de goede orde op dat de rechtbank Assen overigens ten onrechte de subsidiaire vordering buiten beschouwing heeft gelaten.”*

Juist vanwege deze fout ben ik in de schadeprocedure in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Leeuwarden. Mogelijk is deze fout bij de rechtbank Assen ontstaan doordat de rechter die deze zaak behandelde (in eerste instantie) met pensioen was gegaan. Hoe dan ook ben ik een (aanvullend) schadebedrag misgelopen van naar schatting totaal tussen de € 50.000 en € 100.000.

In ieder geval voel ik mij zeer gedupeerd door de fout van de rechtbank Assen en het feit dat het gerechtshof Leeuwarden daar niets mee heeft gedaan, mogelijk geen zin had om de gemaakte fout van de rechtbank Assen recht te zetten! Je kunt je voorstellen dat ik deze rechtsgang achteraf beschouw als een ‘Russische roulette’ in overigens, en dat mag gezegd worden, een slangenkuil/wespennest.” Procederen bij aantoonbare kunstfraude kan ik niemand aanbevelen omdat je geen idee hebt in wat voor horrorscenario je terechtkomt.

**Valse schilderijen in musea**

Van diverse intimi uit de kunstwereld heb ik vernomen, dat er in de musea partijen valse schilderijen zijn opgeslagen. Waarschijnlijk, zo werd mij verteld, ook bij het Groninger Museum. Door de strijd aan te binden tegen valse kunst kom je heel dicht in de buurt van instellingen, zoals musea, die angstvallig de deur dichthouden. Dit verklaart mogelijk het feit van de directie van het Groninger Museum om medewerking te weigeren om de strijd tegen valse kunst aan te binden.”

09  
Persbericht  
24 september  
2019

*Johan Meijering: “Als we onze Nederlandse culturele erfgoederen zo belangrijk vinden, dan moeten we vooral valse kunst teruggeven aan de kunstvervalsers!”*

## **Veroordeelde kunstvervalser eist valse schilderijen terug via kort geding**

Hoe kan het dat je na het winnen van een rechtszaak toch nog weer opnieuw moet strijden? Het veroordeelde echtpaar Van Loenen eist nu via een kort geding 2 valse schilderijen van De Groninger Ploeg terug van schrijver en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering, op straffe van € 5.000 per dag met een maximum van € 50.000. De zittingsdatum is vastgesteld op 1 oktober aanstaande. Het lijkt wel de omgekeerde wereld.

De rechter zal opnieuw beoordelen of deze zaak voldoende spoedeisend genoeg is om in een kort geding te mogen worden behandeld. In een eerder kort geding stelde de Rechtbank Noord-Nederland Meijering op 25 november 2016 in het gelijk. Hij hoefde de twee valse schilderijen niet terug te geven. Er zou geen sprake zijn van een spoedeisend belang. De beide valse schilderijen hebben volgens twee taxateurs een economische waarde van nul euro, zijn door 11 deskundigen (incl. technisch onderzoek) vals verklaard en dit is ook bevestigd in het hoger beroep door het gerechtshof Leeuwarden. Opmerkelijk is dat de drie schilderijen die door dit gerechtshof ‘twijfelachtig’ zijn verklaard niet terug worden geëist!

### **Omgekeerde wereld**

Vanaf 30 januari 2003 is Meijering via juridische procedures bezig geweest - om onder meer de twee valse schilderijen te retourneren aan het echtpaar. De schilderijen zouden besmet zijn en niets meer waard. Daarom wilde het echtpaar deze werken niet meer terug nemen. Nu het echtpaar Van Loenen de zaak verloren heeft en een schadevergoeding hiervoor heeft betaald van in totaal € 86.164,15, wil het echtpaar via dit tweede kort geding de beide valse schilderijen alsnog terug.

### **Teruggave valse schilderijen niet geregeld**

In het eindvonnis van de rechtbank Assen in de civiele zaak tussen beide partijen op 19 november 2014 wordt niets vermeld over een teruggave van de twee valse schilderijen genaamd ‘Het Reitdiep’ en ‘Berglandschap met



zon', ook genoemd 'Pic de Luc', beide gesigneerd 'J. Altink'. Een protocol met duidelijke voorwaarden waaronder een eventuele teruggave mogelijk zou moeten zijn, ontbreekt! Voor zover bekend bestaat er ook geen wetgeving en/of Jurisprudentie.

Wat betreft de twee valse schilderijen is Meijering zeer tevreden over de uitspraak van drie rechters van het gerechtshof Leeuwarden. Na bijna 17 jaren procederen heeft hij deze zaak gewonnen. Onomstotelijk is bewezen dat de eisende partij het echtpaar Van Loenen oplichters zijn en dat de heer C. van Loenen ontmaskerd is als de vervalser, volgens het onafhankelijke onderzoeksbureau ARRS uit Den Haag.

### **Wettig en overtuigend bewijs**

Er loopt nog een strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen wegens smaad/laster. Als Meijering de twee valse schilderijen terug zou geven aan het echtpaar Van Loenen geeft hij zijn bewijs uit handen in het kader van het lopende politieel onderzoek van deze aangifte. Meijering maakt zich ernstige zorgen dat de heer C. van Loenen via manipulatie van deze twee valse schilderijen opnieuw gaat procederen. Volgens deskundigen zijn kunstvervalsers tot alles in staat! Zijn motivering de schilderijen (voorlopig) niet terug te geven vloeit mede voort uit het feit dat Van Loenen er mee kan gaan 'knoeien' en daarna kan stellen dat de eerdere uitspraken berustten op een grote fout: "met de schilderijen was niets mis mee."

### **Maatregelen rondom valse kunst**

Meijering heeft er op zich geen bezwaar tegen dat de twee schilderijen onder voorwaarden worden teruggegeven. Hij is deze schilderijen liever kwijt dan rijk! Wel is hij van mening dat dit de kat op het spek binden is. Mocht hij deze schilderijen van de Voorzieningenrechter terug moeten geven, dan zou zijns inziens een deugdelijke waterdichte overeenkomst - waar beide partijen elkaar vrijwaren en afspreken middels een notariële akte dat er over deze twee schilderijen nu en in de toekomst nooit meer geprocedeerd kan worden - een optie kunnen zijn. In deze zaak is recidive bewezen! Meijering heeft de beide valse schilderijen - in afwachting van de uitspraak van de Voorzieningenrechter - in depot gegeven bij de Rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen.

### **Nationale Ombudsman**

Meijering heeft inmiddels een klacht ingediend bij de Nationale Ombudsman over het nalatige optreden van het Openbaar Ministerie in Assen in deze kwestie. Dossiernummer 201923928.

### **Tweede Kamer**

Aan alle leden van de Tweede Kamer is door Meijering verzocht om wettelijke maatregelen te nemen, waardoor het onmogelijk wordt om valse schilderijen ooit weer in omloop te brengen en daarmee onze culturele erfgoederen te bedreigen. Hij heeft hierbij de volgende suggesties gedaan om wettelijke maatregelen te nemen om valse kunst te vernietigen ter bescherming van onze culturele erfgoederen.

#### *1 Vernietigen in het belang van de wetgeving*

Er moet worden voorkomen dat deze twee schilderijen ooit weer in de roulatie komen en nieuwe slachtoffers maakt. Na het lopende strafrechtelijk onderzoek tegen het echtpaar Van Loenen zou Meijering graag zien, dat deze schilderijen vernietigd worden, zoals men dat doet in andere landen, o.a. het naburige en Eu-land Frankrijk. Daar worden valse schilderijen direct vernietigd in de verbrandingsoven. Dit ter voorkoming dat deze schilderijen ooit weer in de kunstwereld op de markt komen en in lengte van jaren gaan rouleren. Is het na bijna 17 jaar procederen redelijk en billijk om valse schilderijen terug te geven aan de voormalige eigenaar-vervalser? Gaat in dit het geval het individuele belang boven het algemeen maatschappelijk belang met de kans dat deze valse schilderijen blijven circuleren?

#### *2 Schenking museum Valse Kunst*

Een andere optie zou zijn op deze schilderijen onder te brengen bij het museum 'Valse Kunst' in Vledder. Mogelijk zou het tweede kort geding als een proefproces kunnen worden aangemerkt. Zowel nationaal als internationaal staat deze inmiddels kunsthistorisch gezien langstlopende rechtszaak volop in de belangstelling. De beide schilderijen zijn vanaf 1990, bijna 30 jaar in het nieuws met tientallen radio- en televisieuitzendingen in binnen- en buitenland, alsmede een enorme hoeveelheid publicaties. Al vele jaren wordt deze zaak nauwlettend in zowel de kunst- als juridische wereld nauwlettend gevolgd. Zorgvuldigheid in deze is

zeer gewenst! De kunstwereld is helaas een mijnenveld waar vervalsers vrij spel hebben en tot nu toe ongemoeid worden gelaten.

Meijering is door deze zaak enige jaren geleden gestopt met zijn hobby, het verzamelen van kunst.

Bijna zijn gehele kunstcollectie van 150 schilderijen heeft hij geschonken aan goede doelen, waaronder het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Rode Kruis, Stichting Behoud Beeldende Kunst Groningen (SBBKG).

**Informatie niet voor publicatie**

Het kort geding vindt plaats op dinsdag 1 oktober 2019 om 9.30 uur bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen. Zaaknummer / rolnummer: C/18/193842 KG 19-181.

De rechtszaak is openbaar.



# Curriculum Vitae Johan Meijering

- Geboortedatum: 19 maart 1947
- Geboorteplaats: Kampen
- Burgerlijke staat: Ongehuwd (gehuwd geweest)
- Woonplaats: Groningen
- Kinderen: Margarethe, William, Alexander
- Kleinkind: Christiaan-Carlos



Gewoond in de volgende plaatsen:

Kampen, Zwolle, Rotterdam, Lochem, Vroomshoop (O), Den Ham (O), Hengelo, Leeuwarden (vanaf 1962), Groningen (vanaf 1990).

Studeerde na afstuderen aan de Sociale Academie Twente te Hengelo- sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit van Groningen. In 1980 afgestudeerd, specialisatie organisatie-ontwikkeling. Begon zijn (ambtelijke) carrière als (hoofd)agent van gemeentepolitie. Werkte nadien als maatschappelijk werker en sociale wetenschapper voor verschillende gemeentelijke overheden. Gaf als de coördinator van het InSa-project - opdrachtgever provincie Friesland - leiding aan een onderzoeksteam.

Rode draad in zijn leven: organiseren, (ver)bouwen en wonen, kunst, dans en theater.

Nam van jongs af aan vele initiatieven op cultureel gebied en op het terrein van woon- en leefmilieu.

Gaf vanaf 2003 met zijn (dans)partner Carla Durville dans- en theatervoorstellingen (benefiet) en workshops in binnen- en buitenland, regelmatig in samenwerking met de door hem opgerichte groep Nostalgia (muziek, zang en dans).

**Samenvatting belangrijkste activiteiten op cultureel gebied en op het terrein van woon- en leefmilieu.**

- 1964 Oprichter en voorzitter (1964 t/m 1967) dans- en instuifvereniging K 64 (Kuifje '64) in Leeuwarden.
- 27-04-1966 Initiatiefnemer, organisator en presentator benefiet song- en muziekfestival in Leeuwarden.
- 1971 Bestuurslid (1971 en 1972) van de Vereniging voor Handenarbeid, afdeling Friesland/Leeuwarden.
- 1972 Mede-initiatiefnemer en -oprichter, bestuurslid (1972 en 1973) van de IPA (International Police Association), afdeling Friesland.
- 1986 Initiatiefnemer en oprichter van de O.S.A. (Onafhankelijke Secretarie Ambtenaren) van de gemeentesecretarie van de gemeente Leeuwarden.
- 1990 Initiatiefnemer om het woon- en leefmilieu in Groningen (Hoogkerk) te verbeteren. Actievoerder om gezichtsbepalende (beeldende) kunstwerken in openbare ruimten te realiseren. Tevens initiatiefnemer om de geluidswal langs de A-7 in Groningen (Hoogkerk) te verlengen.
- 1991 Initiatiefnemer en mede-eigenaar van 'Kijkbungalow Minerva' (1991 t/m 1994) te Groningen (Hoogkerk), een gratis onafhankelijk advies-, informatie- en ideeën centrum, tevens expositieruimte. Organisator 37 tentoonstellingen. Bezoekers in vier jaar: ruim 13.000 uit binnen- en buitenland.
- 1993 Initiatiefnemer en medeorganisator kunstmanifestatie in Groningen (Hoogkerk) ter gelegenheid van de viering van het 75-jarig bestaan van de kunstkring de 'Groninger Ploeg'. Eendagstentoonstelling met 75 Ploegschilderijen in 30 woonhuizen in de Jan van der Zeestraat. Bezoekers: ca. 2000.
- 1993 Mede-initiatiefnemer en organisator van de kunstwinkel van beeldende kunstenaars aan de Grote Markt no. 43 te Groningen.

- 27-04-1994 Oprichter en voorzitter (1994 en 1995) van de stichting (kunsthuis) 'De Permanente' te Groningen.
- 1998 t/m 2001 Organisator tientallen tentoonstellingen in onder meer verpleeghuis Innersdijk te Groningen en het Streekmuseum 'De Oude Wôlden' te Bellingwolde.
- 1999 Initiatiefnemer en medeoprichter van de stichting 'La Pasión' centrum voor Argentijnse Tango en multiculturele activiteiten te Groningen (bestuurslid van 1999 t/m 2001).  
N.B. De gevel van La Pasión werd in 2001 genomineerd voor de verkiezing van het mooiste bouwwerk van de gemeente Groningen en werd winnaar van de publieksprijs.
- 1999 Initiatiefnemer en medeoprichter van de stichting 'Do' uitwisseling van Japanse kunst en cultuur en voorts al hetgeen met één en ander direct of indirect verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
- 2000 Initiatiefnemer en oprichter van 'Los Lunaticos', een klein (theater) gezelschap: twee Argentijnse Tango dansers en een gitarist).
- 07-11-2001 Initiatiefnemer, coördinator en deelnemer dansoptreden Argentijnse Tango met zes dansparen prins Willem-Alexander en prinses Máxima bij hun bezoek aan Groningen.
- 2001 Initiatiefnemer en mede-sponsor (50%) van de stad-safari in Groningen, een culturele manifestatie met Willem de Ridder.
- 2004 Initiatiefnemer en oprichter muziek- en dansgezelschap Nostalgia (4 personen: twee dansers Argentijnse Tango, violist en sopraan). Optreden in onder meer Egypte (uitzending Egyptische TV – Channel 5).
- 2004 t/m 2006 Stelde zijn geheel verbouwde woonhuis 'La Nueva Pasión' (nieuwe passie) incidenteel (gratis) beschikbaar voor kleinschalige culturele activiteiten.  
Het pand werd ingewijd door kleinzoon Christiaan-Carlos.  
In de hal van het pand is een gedenksteen ingemetseld met de tekst:  
*La Nueva Pasión inaugurado por Christiaan-Carlos Meijering, 14 Mayo 2004*

## VERVALSINGEN SCHILDERIJEN GRONINGER PLOEG

- 20 t/m 27    Het Groningse dansgezelschap Galili Dance gaf van 20 t/m 27 augustus 2006
- 08-2006    tijdens het jaarlijkse festival Noorderzon een aantal solodansvoorstellingen in 'La Nueva Pasión'. Dat gebeurde in het kader van het project Your Place/My Place, waarbij vijf woonhuizen in de stad dienden als decor voor vijf verschillende solovoortstellingen door vijf verschillende Galili dansers, gemaakt door vijf internationale gast-choreografen.
- 04-10-2006    Initiatiefnemer om het vervalsen van kunst en de handel in valse kunst, in het bijzonder van de kunstkring de 'Groninger Ploeg' aan banden te leggen.  
De initiatiefgroep 'Ploegaffaire' onderzoekt diverse mogelijkheden op dit terrein.  
Publiceerde 'Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire'.
- 2007    Uitbreiding muziek- en dansgezelschap Nostalgia (7 personen: tenor, sopraan, concertpianiste, twee violisten, popartiest, twee dansers Argentijnse Tango).
- 2007    Mede-initiatiefnemer Stichtingen Oprechte Kunsten Stichting Echt/Vals i.o.
- 02-01-2007    Oproep en voorstellen aan het bestuur van de provincie Groningen: In het kader van te nemen milieumaatregelen:
- het invoeren van een eenmalige vuurwerkvrije jaarwisseling
  - het structureel invoeren van autoloze zondagen
- 18-01-2007    Voordracht op het symposium 'Echt/Vals', Waterkantzaal PTA in Amsterdam.  
Overige sprekers: Geert Jan Jansen, Jan Pieter Glerum, Roland Janssen, Aad du Croix Timmermans.
- 13-06-2007    Publicatie 'Woensdag de Dertiende' Een persoonlijke reactie tegen onrecht, list en bedrog, machtsmisbruik, intimidatie en bureaucratie!  
Overhandiging 1e exemplaar aan de voorzitter adviescommissie 'Omgeving en Milieu' provincie Groningen.



- 05-07-2007 Publicatie 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber'  
Altink-affaire I en II in 'vogelvlucht'  
Overhandiging 1e exemplaar aan Hans Alders, Commissaris van de Koningin van de provincie Groningen.
- 16-07 t/m 08-08-2007 Initiatiefnemer/leider China zomer-tournee dans- en muziek-gezelschap Nostalgia.  
Initiatiefnemer/leider China zomer-tournee dans- en muziek-gezelschap Nostalgia. Diverse optredens in staatstheaters in Lanzhou, hoofdstad provincie Gansu in Centraal China.  
Uitzending voor Chinese TV.
- 23-11-2007 Publicatie 'Nostalgia China-tournee Zomer 2007'. Overhandiging 1e exemplaar aan Max van de Berg, Commissaris van de Koningin in de provincie Groningen.
- 06-08-2008 Initiatiefnemer, medeoprichter en secretaris stichting 'Staakt Het Vuren'  
Doel: Een bijdrage leveren aan het vervangen van het afsteken van consumentenvuurwerk door milieuvriendelijk, veilig, professioneel vuurwerk en lasershows.
- 08-12-2008 Nieuwspoort in Den Haag.  
Publicatie boeken:
  - 'Vuurwerk. Dagboek van een ruststoker.'  
ISBN: 978 90 8954 0690
  - 'Vuurwerk. Feiten liegen niet.'  
ISBN: 978 90 8954 0775
- 11-08-2009 Initiatiefnemer en interviews documentaire 'Arie Zuidersma. Als je schildert vergeet je alles'.  
Documentaire ter gelegenheid van de viering van zijn 87e verjaardag op 6 januari.  
Eerste opname en interview gestart op 11 augustus 2009.

## VERVALSINGEN SCHILDERIJEN GRONINGER PLOEG

- 27-10-2011    Initiatiefnemer en met Carla Durville en samensteller boek ‘Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma’
- ‘Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma’  
ISBN: 978 90 8954 3349 (hard cover)  
ISBN: 978 90 8954 3370 (soft cover)
- Presentatie in de raadszaal in Vries (Dr) van de gemeente Tynaarlo.
- 13-11-2011    Opening expositie (12 november 2011 t/m 8 januari 2012) van het werk van het langst levende lid van de oude garde van de Groninger Ploeg (ca. 10 jaar voorzitter), Arie Zuidersma (1925) en Aukje Niemeijer in galerie Ruigewaert in Niezijl (Gr.).
- 13-11-2011    Première van de documentaire ‘Arie Zuidersma. Als je schildert vergeet je alles’ ter gelegenheid van de viering van zijn 87e verjaardag op 6 januari 2012.  
Eerste opnamen en interviews gestart op dinsdag 11 augustus 2009.  
Interviews Johan Meijering.
- 07-09-2015    Alternatief plan ‘Nieuw Groninger Forum’ ingediend bij het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen voor de locatie  
van het Groninger Forum;  
Voorstel om een raadgevend referendum te organiseren.
- 18, 19-09-2015    Bedenker en initiatiefnemer van het eerste ‘Tango Festival La Pasi3n Groningen. Op 18, 19 en 20 september 2015.  
Een jaarlijks terugkerend festival in het derde weekend van de maand september.
- 19-09-2015    Initiatiefnemer en organisator ‘Reünie La Pasi3n’ in de ‘Vrijdag Concertzaal’ in Groningen  
Presentatie boeken:
- ‘La Pasi3n. Salon de Tango y Cultura. Een bron van inspiratie’  
ISBN: 978 90 8954 7927
  - ‘Argentijnse tango. Van Groningen tot Maastricht’.  
ISBN: 978 90 8954 7927
- Filmische terugblik: ‘La Pasi3n. Salon de Tango y Cultura’.

- 09-2016 Overhandiging eerste exemplaar boek 'Groninger Forum. Een bodemloze put' aan F.J. Paas, Commissaris van de Koning in de provincie Groningen.
- 'Groninger Forum. Een bodemloze put'  
ISBN: 978 90 8954 8863
- 17-09-2016 Initiatiefnemer en organisator 'Reünie Kijkbungalow Minerva' in de 'Vrijdag Concertzaal' in Groningen.
- Presentatie boek:
- 'Kijkbungalow Minerva'  
ISBN: 978 90 8954 8870
- Filmische terugblik: 'Kijkbungalow Minerva'

## Verschenen boeken

Vuurwerk, <i>Dagboek van een ruststoker</i> Johan Meijering	2008	ISBN: 978 90 8954 0690
Explosief vuurwerk, <i>Feiten liegen niet</i> Johan Meijering	2008	ISBN: 978 90 8954 0775
Dromen en geheimen <i>De andere wereld van Arie Zuidersma</i> Samenstelling Johan Meijering en Carla Durville	2011	ISBN: 978 90 8954 3349
La Pasión, <i>Salon de Tango y Cultura</i> Johan Meijering	2015	ISBN: 978 90 8954 7927
Argentijnse Tango <i>Van Groningen tot Maastricht</i> Johan Meijering	2015	ISBN: 978 90 8954 7903
Groninger Forum <i>Een bodemloze put</i> Johan Meijering	2016	ISBN: 978 90 8954 8663
Kijkbungalow Minerva <i>Een inspirerende kijk op wonen en kunst</i> Johan Meijering	2016	ISBN: 978 90 8954 8870
Consumentenvuurwerk <i>Van volksvermaak tot overheidsverbod</i>	2020	ISBN: 978 94 6365 3015
Uitgesproken (bundel) Johan Meijering	2021	ISBN: 978 94 6365 408 1
<b>In bewerking</b>		
Grenzeloze passie - Autobiografie	2022	
Kuifje '64	2023	
Argentijnse tango. Van Groningen tot China	2024	

